

ALV 76

Wintercongres Venlo 3 t/m 5 februari 2017

Inhoud

Welkomstwoord congresteam	3
Welkomstwoord afdelingsvoorzitters	4
Deadlines	5
Congresprogramma	7
Agenda	8
Venlo	9
Congres-, lunch- en dinerlocatie	10
Slaaplocaties	11
Feestlocaties	12
Kaarten	13
Sprekers	15
Parallele Sessies	16
Hoe werkt een congres?	17
Bestuursverantwoording	21
Bestuursvragen	34
Schriftelijke vragen aan de DEMO-hoofredactie	44
Rapport Commissie Vermogensbeheer	46
HR-Wijzigingen	80
Organimo's	83
Amendementen op de Begroting	95
Resolutie Digitale Zaken	99
Amendementen Resolutie Digitale Zaken	104
Resolutie Defensie & Internationale Veiligheid	109
Amendement Resolutie Defensie & Internationale Veiligheid	118
Politieke Moties	119
Amendementen op het Politiek Programma	160
Kandidaatstelling Bestuurslid Promotie en Marketing	178
Kandidaatstelling Adjunct-hoofredacteur DEMO	180

Welkomstwoord congresteam

Als je aan Venlo denkt, dan is de gedachte aan Geert Wilders haast onvermijdelijk. Venlo is de geboortestad van Geert Wilders en is ook een heus PVV-bolwerk. Het congres van onze niet-christelijke PJO zal worden gehouden in een oude kerk. Ons gaat tenslotte geen enkele uitdaging te ver. De drie zuidoostelijke afdelingen nodigen jullie dan ook van harte uit in het hol van de leeuw.

Venlo was in de middeleeuwen al een handelsstad en ook vandaag de dag fungeert Venlo als een logistiek knooppunt. Doordat Venlo tussen de havensteden Rotterdam en Antwerpen ligt en bovendien aan Duitsland grenst vormt de stad een spil binnen de internationale economie. Bovendien is Venlo in het verleden uitgeroepen tot groenste stad van Nederland. Projecten als de Greenport Venlo zorgen ervoor dat Venlo dit duurzame imago behoudt.

Venlo is bekend vanwege de vastelaovend (carnaval). De oudste carnavalsvereniging van Nederland komt uit Venlo en de Venlose traditie van de Boètegewoeëne Boètezitting op carnavalszaterdag trekt elk jaar veel bezoekers. Hoewel de officiële vastelaovend pas drie weken na ons congres begint, laten wij ons niet weerhouden om onze eigen vastelaovend te vieren. Uiteraard zullen de volledig geliberaliseerde horecaopeningstijden ons hierbij van dienst zijn.

De drie zuidoostelijke afdelingen Limburg, Arnhem-Nijmegen en Brabant nodigen jullie uit af te reizen naar de meest bourgondische regio van Nederland. In Venlo zullen wij met elkaar over onze politieke ideeën in discussie gaan luisteren naar interessante sprekers, genieten van een 4-gangen diner op een geweldige locatie en ten slotte losgaan tijdens het feest!

Kies dus voor Venlo, Kies Vastelaovond en bovenal, Kies Bourgondisch!

Het congresteam wenst iedereen een goed congres toe.

Met vrijzinnige groet,

Charley van Enckevort (Voorzitter)
Martin van Montfort
Bas Pasterkamp
Michiel Ruland
Liselot Dujardin
Nienke Vennik (Bestuurslid Organisatie)

Welkomstwoord afdelingsvoorzitters

Geachte Jonge Democraten, geachte gasten van ons congres,

Wanneer men de afdelingen Arnhem – Nijmegen, Brabant en Limburg een congres laat organiseren, komt men terecht in Venlo. Vanuit alle drie de afdelingen is het namelijk een uur reizen naar de grootste gemeente in Noord – Limburg. Aldaar kan men onder andere genieten van de Sint – Martinuskerk, het Romerhuis en het stadhuis aan de Markt.

Als afdelingsbesturen zijn wij verheugd dat wij met drie afdelingen een congres hebben kunnen organiseren. Het is echter niet gek dat juist onze afdelingen gezamenlijk zijn opgetrokken. Afgelopen jaren zijn er al op regelmatige basis activiteiten met elkaar georganiseerd. Wat te denken van het jaarlijkse Maas – Waaldebat tussen de afdelingen Arnhem – Nijmegen en Limburg of de gezamenlijke nieuwe ledendag van Arnhem – Nijmegen en Brabant in, de bakermat van de SP, Oss. Met nu de organisatie van het wintercongres wordt onze samenwerking doorgezet en hopelijk een vruchtbare basis gelegd voor de komende jaren.

Naast dat Venlo vanuit praktisch opzicht de beste keuze was, valt er ook op politiek vlak een lans te breken voor deze stad. Zoals velen wel weten is Venlo namelijk de stad waar Geert Wilders zijn roots heeft liggen. In tijden dat het populisme hoogtij viert in de wereld. Gaan wij, als Jonge Democraten, in de stad van de Nederlandse vertegenwoordiger van het populisme werken aan een nog sterker sociaal – liberaal geluid. Namens de afdelingen Arnhem – Nijmegen, Brabant en Limburg willen wij iedereen van harte welkom heten in het zuiden, welkom in Venlo

Cyriel van Vugt
Voorzitter JD Arnhem-Nijmegen

Dennis van Driel
Voorzitter JD Limburg

Mieke de Wit
Voorzitter JD
Brabant

Deadlines

Voorstellen kunnen worden ingediend via de online formulieren op de voorstelwebsite. De formulieren vind je nadat je bent ingelogd met je lidnummer. Indien je deze vergeten bent, kun je deze via het systeem opvragen.

Deadline	Dagen	Datum
Indienen congresvoorstellen	42	24-12-2016
Sollicitatie CVZ en SNC	40	26-12-2016
Publicatie congresvoorstellen	35	31-12-2016
Publicatie bestuursverantwoording	21	14-1-2017
Indienen politieke voorstellen	21	14-1-2017
Publicatie voordracht CVZ en SNC	15	20-1-2017
Indienen vragen aan het bestuur	14	21-1-2017
Kandidaatstelling LB en kasco	14	21-1-2017
Publicatie [alle] voorstellen	7	28-1-2017
Publicatie definitieve congresboek	5	30-1-2017
Indienen APM's	1	3-2-2017
Aanvang congres	0	4-2-2017

Let op! Na de laatste wijziging staan alle deadlines staan op 23:59 uur van de dag van de deadline.

Voor meer informatie over het indienen van voorstellen zie: Statuten & het Huishoudelijk Reglement Hoofdstuk II Van de Algemene Ledenvergadering, Bijlage F: "Over Politieke Voorstellen" en Bijlage G: "Organisatorische voorstellen".

* Conform het Huishoudelijk Reglement, Artikel 10 gelden de volgende voorstellen als congresvoorstellen:

- a. wijziging Statuten;
- b. wijzigingen Huishoudelijk Reglement en andere reglementen;
- c. beleidsplan;
- d. begroting;
- e. voorstellen nieuwe reglementen;
- f. Resoluties met betrekking op het politiek programma, zie ook bijlage F "Over politieke voorstellen".

Voor meer informatie over congresvoorstellen zie het Huishoudelijk Reglement Hoofdstuk II Van de Algemene Ledenvergadering.

** Schriftelijke vragen aan het Landelijk Bestuur kunnen ingediend worden per mail naar secretaris@jongedemocraten.nl.

*** Kandidaatstellingen voor een functie in het Landelijk Bestuur kunnen ingediend worden via een mail naar kandidaatstelling@jongedemocraten.nl. Zie de hoofdwebsite voor meer informatie.

In het geval van statutenwijzigingen: neem contact op met het Landelijk Bestuur via info@jongedemocraten.nl.

Congresprogramma

Vrijdag 3 februari

18:30	Inschrijfbalie in Hotel Wilhelmina
21:00	Start Borrel

Zaterdag 4 februari

9:30	Nieuwe ledenmoment
10:00	Theo Bovens
10:45	Speech landelijk voorzitter, speech afdelingsvoorzitter Limburg en opening
10:55	Inhoudelijk blok
11:00	Parallele sessie Werkgroep Zorg
12:30	<i>Lunch</i>
13:15	Inhoudelijk blok
13:30	Parallele sessie Hoe heurt het eigenlijk?
15:00	Sophie in 't Veld
15:45	Inhoudelijk blok
17:00	<i>Pauze voor het diner</i>
18:00	Diner
22:00	Omkleedtijd
22:41	Feest

Zondag 5 februari

9:30	Heropening ALV 76
9:30	Inhoudelijk blok
11:00	Parallele sessie Werkgroep Duurzaamheid
12:30	<i>Lunch</i>
13:15	Inhoudelijk blok
13:30	Parallele Sessie Campagnesessie!
15:00	<i>Pauze</i>
15:15	Inhoudelijk blok
16:30	Uitslag bestuursverkiezingen en afsluiting
17:00	Sluiting ALV 76

Agenda

Zaterdag 4 februari

Opening ALV 76

Mededelingen

Beroepsmogelijkheid Notulen ALV 75

Vaststellen Agenda

Verantwoording DEMO

Bestuursverantwoording

(A)PM's,

Lunch

Opening Stemdoos

Financieel Blok

Resolutie Defensie & Internationale Veiligheid

AMPP's

Pauze

Verkiezingsblok

PM's

Sluiting

Zondag 5 februari

Heropening ALV 76

Opening Stemdoos

Vermogensbeheer

(Actuele) Organimo's

HR-wijzigingen

AMPP's

Sluiting Stemdoos

Lunch

Resolutie Digitale Zaken

AMPP's

PM's

Verkiezingsuitslag

Sluiting ALV 76

Congresvoorzitters

Manuel Buitenhuis

Jasper van den Hof

Silke Slootweg

Floris Jan Donders

Stem- en Notulencommissie

Pauline Gerth van Wijk

Michiel Lemmers

Rob Arts

Luisa El Ouardiji

Wouter Visser

Wouter van den Berg

Jantine Meister

Sjirk Bruinsma

Cyriel van Vugt

Venlo

De Stad

Venlo is de op één na grootste stad van Limburg en een van de oudste steden van Nederland. Er zijn grafresten gevonden uit de ijzertijd, en ook in de Romeinse tijd was Venlo al bewoond. Al was Venlo nog klein in vergelijking met het ondertussen geannexeerde Blerick aan de andere kant van de Maas. In 1343 verwierf Venlo haar stadsrechten.

Cultuur

Venlo is bekend om de vastelaovend (carnaval). Binnen Limburg is Venlo een van de grotere plaatsen om carnaval te vieren. Op carnavalszaterdag komen mensen van heinde en verre naar Venlo voor de grote Boetegewoeëne Boëtezitting. Een groot festival in de Venlose binnenstad. Ook aan het Limburgse Vastelaovesleedjes Konkoor (een soort Eurovisie Songfestival voor Limburgse carnavalsliedjes) is te zien dat Venlo een belangrijke carnavalsplaats is. Venlo heeft deze competitie maar liefst 12 keer gewonnen. Binnen Limburg heeft Venlo mede daarom de officiële titel "Stad van de 1000 leedjes" gekregen. De liedjes van drievoudig winnaar W-Dreej zijn de laatste jaren niet weg te denken uit de Limburgse kroegen tijdens carnaval.

Ook vinden er jaarlijks vele muziekfestivals plaats, zoals het Zomerparkfeest met bijna 100.000 bezoekers en de Nach van 't Limburgse Leed, waarbij in vele kroegen Limburgstalige bandjes en zangers optreden.

Naast muziek is er meer cultuur te zien in Venlo. Bij het station ligt het Limburgs Museum, het provinciaal museum waarin het verhaal van de mens in Limburg centraal staat, met een grote archeologische collectie. Liefhebbers van moderne kunst kunnen terecht bij het Museum van Bommel van Dam.

Economie

De regio Venlo staat bekend als logistieke hotspot en om haar innovatieve en duurzame agribusiness. Voor de verdere ontwikkeling van duurzame, innovatieve en gezonde voeding en voedingsproducten is de Brightlands Campus Greenport Venlo opgericht. Deze samenwerking van het lokale bedrijfsleven met onderwijsinstellingen en de overheid is een belangrijke speler aan het worden op het gebied van hightech landbouw.

Vanwege de centrale ligging tussen de havensteden Rotterdam en Antwerpen en het Duitse achterland heeft Venlo zich ontwikkeld tot logistiek knooppunt. Sinds de jaarlijkse verkiezing in 2005 is gestart, heeft

de regio Venlo bijna elk jaar de titel "Logistieke Hotspot Nr. 1 van Nederland" gewonnen.

Congres-, lunch- en dinerlocatie

De congres-, lunch- en dinerlocatie is in hetzelfde pand gevestigd, namelijk de voormalige kloosterkerk van de paters Dominicanen: Domani. Sinds 2007 huisvest dit schitterende gebouw het cultuurpodium van de stad Venlo. Met grote regelmaat worden hier evenementen van verschillende aard georganiseerd.

Congreszaal

De laatmiddeleeuwse kapel Mariaweide is onze congreszaal. Aan de zaal is nog goed te zien dat het vroeger een kerk was. De oude kerkbanken zijn verwijderd om een multifunctioneel gebruik van de zaal mogelijk te maken. Hier zal voor ons een congresopstelling worden neergezet met een breed gangpad in het midden. In de naastgelegen foyer is gedurende de gehele dag de mogelijkheid om een drankje te bestellen aan de bar. Daar zal ook beide dagen de lunch worden geserveerd.

Diner

Het diner zal plaatsvinden in de congreszaal. In een kleine pauze tussen het congres en het diner, waarin de congresgangers even terug naar het hotel kunnen of een drankje kunnen doen in de stad, wordt de zaal helemaal omgebouwd. Er zullen grote ronde tafels worden geplaatst, met ieder plaats voor 10 personen. Er zal een 4-gangendiner verzorgd worden,

bestaande uit een aperitiefje bij binnenkomst, een voorgerecht, hoofdgerecht en een nagerecht. Natuurlijk wordt er hier ook rekening gehouden met dieetwensen, zoals allergieën en vegetariërs.

Voor de overnachtingen is gekozen voor drie hotels in het centrum van Venlo. Bij de individuele hotels staan de loopafstanden tot de verschillende locaties aangegeven.

Slaaplocaties

Budget opties: Hotel Wilhelmina en Hotel American

Hotel Wilhelmina en Hotel American, beide van dezelfde eigenaar zijn hotels vlakbij het station. Hotel Wilhelmina ligt er recht tegenover en Hotel American ligt 100 meter verderop. Beide hotels zijn dus zeer goed bereikbaar.

Hotel Wilhelmina

Hotel Wilhelmina bestaat al meer dan 125 jaar en wordt veel gebruikt voor zakelijke overnachtingen en bezoeken aan Venlo.

Afstand station Venlo: 2 min
Afstand congreslocatie: 5 min
Afstand Café De Klep: 5 min
Afstand feestlocatie: 8 min

Hotel American

Hotel American zal in 2017 haar 100-jarig bestaan vieren. In Hotel American is er de beschikking over kamers voor 2 à 3 personen en één eenpersoonskamer.

Afstand station Venlo: 3 min
Afstand congreslocatie: 3 min
Afstand Café De Klep: 3 min
Afstand feestlocatie: 5 min

Luxe optie: Hotel Puur

Hotel Puur is iets verder gelegen van het station dan de twee andere hotels. Het is gelegen aan De Parade, het uitgaansgebied van Venlo, al is daar op de kamers gelukkig weinig van te merken. Hotel Puur is een trendy en modern hotel in het centrum van de stad, gelegen in de voormalige fiscusgebouwen. In Hotel Puur hebben we de beschikking over tweepersoonskamers.

Afstand station Venlo: 7 min
Afstand congreslocatie: 5 min
Afstand Café De Klep: 3 min
Afstand feestlocatie: 2 min

Feestlocaties

Borrellocatie: De Klep

De borrel op vrijdagavond zal gehouden worden in Café De Klep. Dit is een gezellig authentiek café in het centrum van Venlo, naast de congreslocatie. De Klep is een echt proeflokaal. Er wordt een keur aan speciale bieren uit de hele wereld geschonken. Daarnaast schenken ze ook twee voortreffelijke kloosterbieren uit eigen brouwerij. De bierliefhebbers binnen de Jonge Democraten zullen er geen genoeg van krijgen al zijn er natuurlijk genoeg andere dranken aanwezig voor diegenen die geen bier drinken.

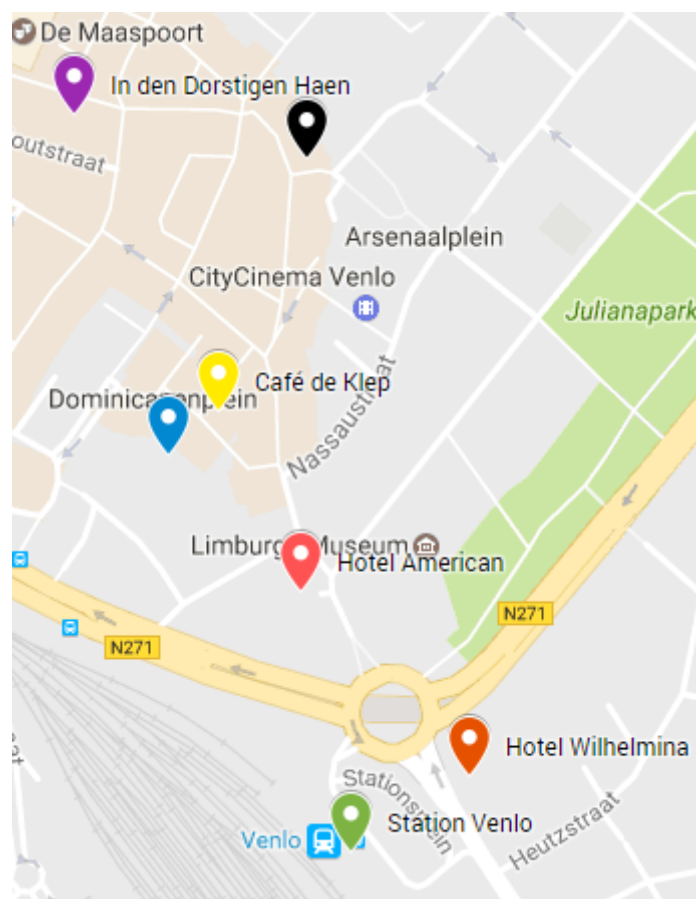

Feestlocatie: In den Dorstigen Haen

Café In den Dorstigen Haen is een uniek café gelegen in hartje Venlo, tegenover het monumentale stadhuis. Het café is een heus 'labierint', omdat het bestaat uit vijf verschillende, met elkaar verbonden zalen. Hier is ook het speciaalbier Venloosch Alt te verkrijgen, het oudste altbier van Nederland. Dit is ook het ideale startpunt voor een kroegentocht door Venlo en voor iedereen die nog tot laat wil uitgaan.

Kaarten

- Congreslocatie Domani
- Station Venlo
- Hotel Wilhelmina
- Hotel American
- Hotel Puur
- Café de Klep
- In den Dorstigen Haen

Sprekers

Plenair

Theo Bovens – Gouverneur van Limburg

Theo Bovens (CDA) is de Commissaris van de Koning (Gouverneur, in Limburg) van de provincie Limburg. Na jaren in de Maastrichtse politiek te hebben gezeten is Bovens in 2011 aan het hoofd komen te staan van de provincie. Hij is dus de geschikte persoon om ons alles over de provincie te vertellen.

Sophie in 't Veld

Sophie in 't Veld is sinds 2004 parlementariër in het Europees Parlement namens D66. Als parlementariër houdt zij zich vooral bezig op de vlakken burgerlijke vrijheden en mensenrechten.

Tijdens het diner

Ger Koopmans

Ger Koopmans (CDA) is de gedeputeerde van de provincie Limburg en heeft onder andere de onderwerpen financiën, sport en cultuur in zijn portefeuille zitten. Tot 2012 was Ger Koopmans lid van de Tweede Kamer waar hij zich onder andere inzetten op de gebieden milieu en landbouw.

Petra Stienen

Petra Stienen (D66) is arabist en een voormalig diplomaat en is nu lid van de Eerste Kamer. Als politica zet ze zich met name in voor mensenrechten en de positie van de vrouw.

Jos Heijmans

Jos Heijmans (D66) is de burgemeester van Weert. Recentelijk is hij vooral in het nieuws geweest omtrent zijn beleid ten aanzien van vluchtelingen.

Parallele Sessies

Er zullen tijdens het congres vier parallelle sessies worden aangeboden. Deze zullen allen plaatsvinden in Café de Klep.

Werkgroep Zorg

De farmaceutische industrie wordt vaak gezien als de geldwolf van de zorgsector. Zo drukken de hoge prijzen van medicijnen zwaar op de ziekenhuisbudgetten, waardoor op andere uitgaven vaak gekort moet worden. Daarnaast heeft zelfs in Nederland nog steeds lang niet iedereen toegang tot de beste medicatie. License to Heal probeert daar een stokje voor te steken. License to Heal is een samenwerkingsverband van veel verschillende Nederlandse PJO's die samen een manifest hebben geschreven om de stijgende kosten van medicijnen aan te pakken. Gesteund door vele maatschappelijke bedrijven is het manifest begin december aangeboden aan de Tweede Kamer en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. We zullen tijdens deze parallelle sessie gaan kijken wat precies het probleem is, maar vooral wat de mogelijke oplossingen zijn om de farmaceutische industrie te hervormen!

Waar: Café de Klep

Wanneer: Zaterdag 11:00 – 12:30 uur

Hoe heurt het eigenlijk? Etiquette voor beginners

Anders dan anders gaan we dit jaar lekker chique eten. Eigenlijk hoort daar ook etiquette bij, maar kennen wij de etiquette wel en hoe gedateerd is die etiquette nu eigenlijk? Door middel van een simulatie komen we er achter welke verschillende vormen van etiquette er allemaal zijn, welke vormen uit de tijd zijn en of er een nieuwe etiquette nodig is.

Waar: Café de Klep

Wanneer: Zaterdag 13:30 – 15:00 uur

Werkgroep Duurzaamheid

De werkgroep duurzaamheid zal een workshop verzorgen waarin iedereen kan berekenen hoeveel CO2 hij/zij uitstoot met al zijn/haar elektrische apparaten door de dag heen. Hoeveel CO2 stoot je uit als je de wifi router aan laat staan als je niet thuis bent? Hoeveel CO2 kun je besparen met dit soort kleine handelingen? In deze sessie gaan we kijken hoe je bewuster met energie om kunt gaan.

Waar: Café de Klep

Wanneer: Zondag 11:00 – 12:30 uur

Campagnesessie!

Deze parallele sessie staat in het teken van de Tweede Kamercampagne! Landelijk bestuurslid pers en campagneleider Koen Sijtsema heeft samen met Kevin Brongers, voorzitter van de afdeling Rotterdam, leiding over de sessie. De sessie gaat over de JD Campagne en zal voornamelijk het organisatorische aspect van campagnevoeren toelichten. Bijzonder interessant voor met name de afdelingscampagneleiders dus!

Ook voor andere leden is de sessie zeer interessant. Zo zullen ook social media en de kunst van het flyeren zelf aan bod komen tijdens de sessie. De sessie staat open voor iedereen die er aan bij wil dragen dat 15 maart heel Nederland groen kleurt!

Waar: Café de Klep

Wanneer: Zondag 13:30 – 15:00 uur

Hoe werkt een congres?

Het congres is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Jonge Democraten. Drie keer per jaar vindt er een ALV plaats: tweemaal een meerdaags politiek congres in de zomer en de winter, en een organisatorisch eendaags congres in september. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging, het bestaat in principe uit alle leden. Binnen de JD wordt het 'one man, one vote' systeem gehanteerd, wat betekent dat ieder (betalend) lid mag stemmen en het woord mag voeren tijdens de ALV. Op die manier heeft elk lid invloed op de organisatorische en inhoudelijke koers van de vereniging. Er worden op de verschillende congressen namelijk allerlei inhoudelijke en organisatorische zaken besproken en bepaald. Bovendien worden er leden gekozen die de inhoudelijke en organisatorische zaken moeten uitvoeren. Zo worden op het Zomercongres het Landelijk Bestuur en de DEMO-redactie verkozen, de KasCo in principe op het Septembercongres.

Op de politieke congressen wordt er gediscussieerd over inhoudelijke onderwerpen. Dat gebeurt tijdens de behandeling van politieke moties, resoluties en amendementen. Op het organisatorisch congres komende de organimo's (organisatorische moties), HRwijzigingen, Statuten en de financiën uitgebreid aan bod. Het Septembercongres is tevens het moment waarop het tijdens in de zomer verkozen Landelijk Bestuur haar beleidsplan presenteert. Daarnaast zijn er altijd interessante gasten op congressen waarbij er altijd gelegenheid is voor discussie. Het traditionele

feest op zaterdagavond is bovendien een goede gelegenheid om veel Jonge Democraten beter te leren kennen en (politieke) ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen.

Speciaal voor nieuwe leden

Voor nieuwe leden is een congres erg interessant. Het is een gelegenheid om te ervaren wat er speelt bij de Jonge Democraten en wat de verschillende standpunten inhouden. Op het introductieweekend, dat elk voor- en najaar plaatsvindt, wordt een congrestraining gegeven waar nieuwe leden kennis kunnen maken met de gang van zaken. Als je niet op het introductieweekend bent geweest kun je de reader vinden op onze website of opvragen bij congres@jongedemocraten.nl. Ook is er voor het begin van de eerste congres dag op zaterdag om 09:30 een moment speciaal voor nieuwe leden waarbij alles verteld wordt dat je over een congres moet weten.

Wat zijn Congresvoorstellen?

Een congresvoorstel is een voorstel aan de vereniging en kan worden ingediend door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden. De regelingen voor het indienen van voorstellen vind je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende soorten congresvoorstellen:

- **Resolutie** Dit zijn wijzigingsvoorstellen voor het Politiek Programma van de Jonge Democraten. Een resolutie dien je in als je meer dan één alinea wilt wijzigen, toevoegen of schrappen.
- **Wijzigingsvoorstellen** Er kunnen ook wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement en de Statuten worden ingediend. Over deze voorstellen zal tijdens het congres worden gestemd door de leden.
- **Halfjaarverslag en Beleidsplan** Het Landelijk Bestuur stelt elk jaar een beleidsplan voor het komende jaar op. Dit plan is opgenomen in het halfjaarverslag van het Landelijk Bestuur. In dit verslag kijkt het Landelijk Bestuur ook terug op het afgelopen half jaar. Je kunt over het beleidsplan, of de uitvoering hiervan, vragen stellen tijdens het bestuursblok.
- **Politiek Programma (PP)** In het Politiek Programma zijn de verzamelde standpunten van de Jonge Democraten opgenomen. Het Politiek Programma kan door middel van resoluties en amendementen tijdens de politieke congressen worden veranderd. Over het bestaande programma wordt niet gestemd op het congres.

- Moties en amendementen Op de congresvoorstellen kunnen wederom door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden moties en amendementen worden ingediend. De regels voor het indienen vindt je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende moties en amendementen:
  - Amendementen op het Politiek Programma (AMPP) Dit zijn wijzigingsvoorstellen voor het Politiek Programma van de Jonge Democraten. Je kunt in een amendement maximaal één alinea wijzigen.
  - Politieke moties (PM) Een politieke motie behandelt een onderwerp waarvan de indiener vindt dat de Jonge Democraten daar een (ander) standpunt over moet innemen. Ook kun je het Landelijk Bestuur vragen om een bepaald standpunt actief uit te dragen. Deze moties worden niet in het Politiek Programma opgenomen, omdat ze vaak over gedetailleerde zaken gaan, terwijl het Politiek Programma van de Jonge Democraten vooral de grote lijnen aangeeft.
  - Actueel Politieke Moties (APM) Terwijl politieke moties meestal gaan over zaken die al langer lopen, zijn de actueel politieke moties geschikt om een uitspraak van het congres te vragen over een actuele politieke kwestie. De regels voor het indienen vindt je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement.
  - Organisatorische moties (Organimo, ORG) Een organisatorische motie is een opdracht aan het Landelijk Bestuur of een ander orgaan van de Jonge Democraten over een organisatorische kwestie. Tijdens het congres kan nog tot 3 uur na het bestuursblok een organisatorische motie, gerelateerd aan in het bestuursblok behandelde zaken, worden ingediend.
  - Moties van Orde Een motie van orde is geen motie die vooraf moet worden ingediend, maar die tijdens het congres kan worden ingediend. Vind je bijvoorbeeld dat het congres te rumoerig wordt of vind je dat de behandeling van moties niet overeenstemt met de statuten, dan sta je op en roep je "Motie van Orde!". De congresvoorzitter zal je dan spreekrecht geven om je motie van orde toe te lichten. Daarna zal de voorzitter je motie overnemen of aan het congres ter stemming voorleggen.

Congresfunctionarissen

Het congres moet natuurlijk geleid worden. Hiervoor worden een aantal ervaren leden aangesteld die streng doch rechtvaardig, en met de nodige kwinkslagen, de zaak in het gareel proberen te houden.

- ❖ **Congresvoorzitters:** het congres wordt voorgezeten door onafhankelijke congresvoorzitters. Zij worden door het Landelijk Bestuur voorgedragen aan de Algemene Ledenvergadering om het congres technisch te leiden en hebben het recht om gedurende het congres, indien nodig, met aanpassingen van de tijden in de agenda te komen.
- ❖ **Stem- en Notulencommissie:** de mensen die zich bezighouden met de stemming over de verschillende voorstellen. Ook tellen zij de stemmen die op de verschillende kandidaten voor bestuursfuncties en de DEMO worden uitgebracht. Daarnaast notuleren zij ook wat er zoal gezegd wordt tijdens de ALV.

Bestuursverantwoording

Bestuur in het algemeen

Afgelopen zomer zijn veel bestuursleden al aan de slag gegaan. Het team was nog niet compleet omdat twee leden nog verkozen moesten worden en een ander in het buitenland zat. Toch zijn er in de zomer al stappen gezet al begon de LB-machine pas echt vanaf september te draaien. De klik was er meteen en we kijken nu terug op een stabiele periode. Via deze verantwoording willen we jullie meer inkijk geven in de doelstellingen die wij behaald hebben en welke we nog voor ons zien de komende periode.

De afgelopen periode zijn we verantwoordelijk geweest voor het vertegenwoordigen van het JD-geluid. Hierin gingen we geen enkel onderwerp uit de weg en hebben we ons vooral ingesteld om de progressieve en vrijzinnige voorhoede te vormen. De afgelopen maanden is er veel aandacht uitgegaan naar onderwijs en medicijnen. Zo was de JD de liberale partij in het onderwijsmanifest en waren we de initiatiefnemer achter medicijnenmanifest License To Heal. Ons kortetermijndoel is het aanslingeren van het maatschappelijk debat en uiteindelijk willen we invloed uitoefenen op de politiek. Zo hebben we het debat aangevoerd over de vleestaks en werd er rond de jaarwisseling weer veel aandacht aan het drugsbeleid besteed. Hier is de JD politiek gezien sterk vertegenwoordigd.

Naar de vereniging toe wilden we een laagdrempelige vereniging neerzetten met een landelijk bestuur dat gemotiveerd is om de afdelingen te bezoeken. Daarin zijn we, vinden we zelf, geslaagd. We zijn ervan overtuigd dat onze vereniging sterk is en alleen sterk kan blijven als het deze kwaliteit blijft onderstrepen. Elkaar een podium gunnen voor een debat, of vertegenwoordiging van de vereniging, doen wij als landelijk bestuur dan ook zonder moeite. Ook de internationale reizen hebben een diverse vertegenwoordiging gekregen. Daardoor zijn meer JD'ers betrokken bij onze activiteiten en zijn de lijntjes met het landelijk bestuur kort.

Om terug te kijken op het beleidsplan:

We hebben binnen het bestuur een goede en open cultuur. We leven geografisch ver van elkaar waardoor er vaak meer zelfstandigheid van ons verlangd wordt en we tijd moeten vrijmaken voor teambuilding. Onze doelstellingen voor een sterk congres en meer politiek inhoudelijke activiteiten moeten zich nog bewijzen, maar voor zover wij daar nu al zicht op hebben zijn we erg tevreden. Met drie PI-dagen hebben we meer dagen op de agenda met politieke inhoud en dat biedt de flexibiliteit om een groter scala aan onderwerpen aan te snijden.

Verder zijn we verheugd met de groei en ontwikkeling van de afdelingen. We merken dat er een nieuwe groep leden bijgekomen is met vernieuwd

enthousiasme om de afdelingen draaiend te houden. Hoewel dit nog niet overal heeft mogen plaatsvinden zijn we er van overtuigd dat deze groei zich de komende maanden zal voort blijven zetten, zeker met de verkiezingen voor de deur. De afdelingen kunnen altijd op hun LB rekenen. Met Nienke als contactpersoon en een LB dat de afdelingen langs gaat houden we de lijntjes kort. Ook zijn de informele avonden op de Haagse Bluf een mooie manier om met elkaar in contact te komen.

Onze vereniging verandert en daarmee ook de structuur waarbinnen wij opereren. Voor het aanstaande congres hebben wij een plan voor bestuursfuncties en -vergoedingen uitgedacht waarmee het nieuwe landelijk bestuur dit najaar zal gaan opereren. Ook hebben wij de eerste stappen gezet in het tot stand brengen van onze vertrouwenspersonen. Daarnaast zal 2017 in het teken staan van het coachingstraject. Hiermee komen er nieuwe wegen beschikbaar binnen onze vereniging en daarmee ook nieuwe groeimogelijkheden voor onze leden. Ten slotte maken we het voor de vereniging aantrekkelijker om scholen te bezoeken door het creëren van een PJO-lespakket. Hierdoor vergroten we ons bereik onder jongeren.

Nu kijken we uit naar een spannende en dynamische periode. Er is een politiek hoogtij aangebroken waarin we de vereniging sterk willen neerzetten. Daarin hebben we de bijdrage van de afdelingen en onze leden sterk nodig. Wij kijken ernaar uit!

Met een vrijzinnige knuffel en even onbevangen ontwikkelend als altijd,

Landelijk Bestuur 2016-2017

Wouter, Thomas, Martijn, Eric, Koen, Edwin, Nienke, Mitchel en Laura

Wouter (Voorzitter)

De eerste maanden zitten er alweer op. De tijd vliegt en het landelijk bestuur groeit. Tegen de tijd dat onze ALV er is heb ik al een speech moeten geven op het D66 congres, het moment van de JD voorzitter. Toch kijk ik uit naar een drukke periode met de verkiezingen en de nasleep om daarna alweer een paar maanden verwijderd te zijn van het zomeroffensief; dit bestuursjaar laat het eenvoudigweg niet toe om even rustig te gaan zitten.

Hoewel ik niet altijd zelfverzekerd in de functie heb gestaan, is het vertrouwen sterk gegroeid waardoor ik mij nu thuis voel in mijn functie als aanvoerder van team LB. Ik heb vanaf dag één gemerkt dat de banden met de D66-fractie goed zijn en dat het contact soepel verloopt. Ik denk dat we hier nog altijd de vruchten van het werk van Elene plukken. Verder woon ik praktisch in de trein, en spendeer ik in drukke weken meer dan 30 uur op het traject tussen Den Haag en Groningen. Het went en ik kan er prima mijn huiswerk doen.

Verder heb ik de doelstellingen uitgezet om beter te leren speechen, scherp in te spelen op politieke thema's en een meerwaarde te creëren voor de leden. Het is nog even lastig om te reflecteren op het speechen, maar het is wel een aardig leertraject geweest. Verder proberen we vooral een eigen lijn neer te zetten in de politieke thema's, met wisselend succes. Ik heb gemerkt dat het lastig is om ertussen te komen bij de kranten met de verkiezingen voor de boeg. Toch denk ik rond de verkiezingen meer van een podium te kunnen genieten. Voor mijn laatste doelstellingen bezoek ik samen met het team de afdelingen voor zover het past in onze agenda's. Ik merk dat dit erg gewaardeerd wordt.

Voor het komende half jaar staan de verkiezingen op het programma. Ik verwacht dat dit een stevig drukke periode gaat worden. De verkiezingen gaan bijzonder veel inzet vragen van ons als vereniging. Daarbij verwacht ik maximale inzet van mijn bestuur maar ook van alle leden. Ik merk dat het momentum zich nu al uitbetaalt in een groeiend ledenaantal. Verder zullen we ons intern moeten gaan voorbereiden op de nieuwe bestuursprofielen in voorbereiding op de verkiezingen van het nieuwe bestuur.

Ik heb er in ieder geval zin in.

Thomas (Secretaris)

Zoals jullie weten ben ik pas na het septembercongres deel geworden van dit team. Dat ging heel soepel. Ik kon zo invoegen. Nadeel daarvan is wel dat ik niet heb meegeschreven aan het beleidsplan. Er staan niet echt concrete secretariële dingen in het beleidsplan. Ik zal daarom vooral even terugblikken op mijn verkiezingsspeech. In mijn verkiezingsspeech stonden twee verkiezingsbeloften.

Ten eerste wilde ik graag grote stappen zetten met de nieuwe website. Edwin en ik hebben ons voor de Kerst georiënteerd en hebben een webdesigner gevonden die onze website wil bouwen, in samenwerking met het ICT-team en binnen het budget. Deze webdesigner heeft ook de website van DWARS ontworpen. In januari hebben we het contract ondertekend en als we speak is dit bureau bezig met het ontwerpen van onze website. Dit zal een paar maanden duren. Daarna gaat ons ICT-team aan de slag met het 'aansluiten' van de backend op de frontend, waarbij het ontwerp bureau heeft toegezegd ondersteuning te bieden. We hopen de nieuwe website in de zomer te kunnen onthullen. Daarbij houd ik wel nog even een slag om de arm. Ik ben namelijk niet de eerste Algemeen Secretaris die belofde de website te vernieuwen.

De tweede belofte was dat ik naast de kaderweekenden tenminste twee extra FEO's met de afdelingssecretarissen zou organiseren. De eerste heeft vrij snel na mijn verkiezing plaatsgevonden. Voor de tweede wacht ik even tot alle bestuurswissels hebben plaatsgevonden, maar ik verwacht dat ik de datumprikker al heb verstuurd op het moment dat jullie dit lezen.

De afgelopen maanden heb ik alle afdelingen behalve Amsterdam (sorry Amsterdam!) bezocht. De meeste zelfs vaker dan één keer. Ik denk dat ik dat een van de leukste dingen vind aan het LB. Je leert heel snel heel veel mensen kennen en tegelijkertijd leer je ook nog vanalles over politiek. Al met al waren het heel leerzame, productieve en leuke maanden sinds 10 september. Ik ben heel blij dat ik de kans heb gekregen om deze functie te mogen uitoefenen en ik heb heel veel zin in het komende halfjaar.

Martijn (Penningmeester)

Zijn we al op de helft?

Time flies zeggen ze, en ik heb me ook zeker vermaakt. Niet alleen met de rest van de Kabouters maar ook in het samenwerken met commissies, teams, afdelingen en uiteraard FEO's. Vooral mijn avonden waren meer dan goed gevuld dankzij Commissie Vermogensbeheer, Licht op de begroting en Kasco. Daarom ben ik minder zichtbaar geweest voor het gemiddelde lid, maar de keren dat ik de kans had afdelingen te bezoeken deed het me deugd om keer op keer complimentjes te mogen ontvangen. Ik doe klaarblijkelijk iets goed, heel mooi.

Het contact met de afdelingspenningmeesters is hecht en plezierig geweest. Nee, ik liep niet de deur bij ze plat en hing niet dag en nacht met ze aan de telefoon, maar met directe antwoorden via de app en bezoeken en afspraken kwam ik zeker een heel eind. Iemand in de klas bellen is ook zoets, nietwaar Evan?

Digitaal declareren is goed ingeburgerd, hoewel een enkeling nog per post wat stuurt. Een volledig online declaratiesysteem bleek lastiger, gezien daar ook zaken als vertrouwelijke gegevens en spam om de hoek komen kijken. Of een beveiligde login per se makkelijker is dan een e-mailadres? Laat het me weten als je dit leest.

Een ander nieuwigheidje waar ik vooraf niet gelijk fan van was is het boekhoudprogramma voor afdelingen. Maar helaas, ik bleek redelijk alleen in mijn aanbidding voor het Excelsheet. Dan kun je stoer doen of niet, maar er bleken aardige voordelen aan het programma te hangen. Kort geleden is er samen met Penningmeesters een FEO geweest om iedereen op weg te helpen, waarmee deze doelstelling behaald is.

Eric (Bestuurslid Politiek & vice-voorzitter)

In september mocht ik aansluiten bij een team dat nog niet op volle toeren draaide. Een voorzitter in het buitenland en twee vacante functies is in de zomer geen ideale omstandigheid om aan teambuilding te beginnen. Toch merkte ik direct dat de *Zomerzies* hun draai met elkaar al goed hadden weten te vinden. Dat betekende echter niet dat er voor Thomas en mij geen plaats meer was, in tegendeel zelfs. Door pas na het

septembercongres echt te beginnen aan de teambuilding kon ik onmiddellijk mijn plek vinden in het team. Mijn verkiezing tot vicevoorzitter zie ik als bevestiging dat er van 'laatkomers' nooit sprake is geweest.

PKO

Het PKO heeft sinds de zomer een fikse vernieuwing qua gezichten doorgemaakt. Maar liefst acht portefeuilles wisselden van poho in deze vijf maanden. Het PKO heeft sinds het septembercongres drie maal vergaderd en concentreert zich tot 15 maart natuurlijk vooral op de verkiezingen. Alle portefeuillehouders hebben hiervoor input geleverd bij de campagneleider. Tot de verkiezingen blijft de focus daar liggen, na 15 maart verschuift die naar de formatie waar D66 wel of niet bij zal aanschuiven. Na afloop van die periode is het eind van het politieke seizoen al ongeveer in zicht en kan het PKO haar focus weer verleggen naar de lange termijn.

PI-dag

Op het moment dat ik dit schrijf moet de eerste PI-dag nog plaatsvinden. De eerste PI-dag heb ik mijzelf qua thema helemaal toegeëigend. Ik zie daarin het voordeel van drie aparte dagen ten opzichte van één weekend. Drie dagen is sowieso meer dan de tweeëneenhalf die een weekend biedt, maar daarnaast is ook het totale aantal inhoudelijke uren gestegen. Een ander pluspunt is dat we nu meer thema's kunnen behandelen in een jaar. Mijn persoonlijke liefde, taal, kon daardoor ook een eigen dag krijgen. Op de twee dagen die nog volgen zal ik op het gebied van themakeuze minder een stempel drukken, maar zal ik ongetwijfeld de ruimte pakken om mijn eigen accenten te leggen.

Omdat het nu niet meer om een weekend gaat, maar om drie losse dagen is bestaat er geen PI-team meer. Dat betekent dat alle taken bij de bestuursleden Organisatie en Politiek zijn komen te liggen. Qua werkdruk geen probleem, er zijn immers geen overnachtingen en er is geen diner dat geregeld moet worden.

Congresinhoud

Een van mijn eigen speerpunten was de behandeling van politieke inhoud op congressen. Omdat de deadlines voor het indienen van voorstellen op dezelfde datum ligt als de publicatiedatum van deze verantwoording kan ik hier nog weinig zeggen. Wel kan ik melden dat er twee resoluties zijn ingediend. Nu was dat ook mijn doel, maar op het gebied van lobbywerk viel er voor mij weinig eer te behalen: er waren ook maar twee resoluties.

Vicevoorzitter

Mijn taken als vicevoorzitter zijn tot op heden beperkt gebleven. Allereerst is dat natuurlijk een goed teken. Het betekent dat onze voorzitter goed functioneert en zeer zelden afwezig is. Op twee momenten heb ik Wouter mogen vervangen: eenmaal bij de fractievergadering van D66 en eenmaal als voorzitter van de LBV. In beide gevallen ben ik naar mijn idee goed

ingevallen, al kun je aan een fractievergadering van D66 ook maar weinig verpesten als vicevoorzitter van de JD.

Koen Sijtsma (Bestuurslid Pers)

In september ben ik met veel energie begonnen aan het jaar als landelijk bestuurder van onze vereniging. Het team draait lekker en ik krijg de ruimte om zelf projecten op te pakken. Zo heb ik me opgeworpen als campagneleider voor de Tweede Kamerverkiezingen. Geen lichte taak om er zo even bij te pakken, maar wel een ontzettend gaaf project om aan bij te dragen.

Mijn taken als persvoorlichter zijn vrij duidelijk. Ik schrijf stukken namens de vereniging, ik voorzie Wouter bij debatten en speeches van advies en ik ga over de externe social media. Zo zijn we met veel succes begonnen aan het live factchecken van Henk Krol, de #henkcheck. Mijn plan was al om een wat agressiever twitterbeleid in te gaan zetten en #henkcheck is daar absoluut een pijler in.

Verder heb ik Wouter bijgestaan in aanloop naar verschillende debatten en interviews. Zo ook bij het debat op Radio NPO1 over de vleestaks. Ik voel me het meest op mijn plek als ik op de achtergrond kan werken, maar tegelijkertijd op de inhoud en vorm invloed uit kan oefenen. In zo'n rol gedij ik het best.

Aan het begin van de periode heb ik mij ook actief bezig gehouden met de aanloop naar het congres waar het verkiezingsprogramma werd vastgesteld. Ik ben afdelingen langs gegaan om voldoende handtekeningen op te halen voor verschillende JD moties. Ook heb ik verschillende trainingen gegeven bij afdelingen en op landelijke activiteiten. Deze trainingen gingen over het schrijven van persberichten en het schrijven van politieke voorstellen, maar ook over campagnevoeren. Op deze manier probeer ik als persvoorlichter ook intern bij te dragen aan de vereniging.

Qua stukken en artikelen die in kranten geplaatst zijn moet ik zeggen dat het beter kan. Dit zit hem voornamelijk in de hoeveelheid stukken die ik heb geschreven. De meeste zaken gaan goed, maar hier is enige zelfkritiek wel op zijn plaats. Tijd, ook in verband met het campagneleiderschap, is hierin naar mijn idee een factor. Stukken die wel zijn geplaatst, waaronder het opiniestuk over de vleestaks kregen echter wel de nodige tractie. Gezien het verkiezingsjaar hebben we er overigens ook voor gekozen om D66 minder kritisch te benaderen in aanloop naar de verkiezingen. Wanneer echter beslissingen gemaakt worden die naar ons idee echt niet door de beugel kunnen zullen we niet schromen te reageren.

Dan het campagneleiderschap. Het campagne team loopt lekker. Ik zou jullie ook zeker van harte willen uitnodigen bij de parallelle sessie op het congres. Er zijn mooie ideeën voor ludieke acties, de afdelingen zijn enthousiast en 25 februari volgt een prachtige campagnekick-off op de Haagsche Bluf. Daarnaast sta ik in nauw contact met het campagne team van D66 om zaken af te stemmen. Uiteraard zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijke rol van de JD, die ik hoog in het vaandel heb staan.

Ik hoop velen van jullie te zien op straat bij de campagne!

Edwin Bakker (Bestuurslid Promotie en Marketing)

De afgelopen maanden waren weer fantastisch. Ik had de kans om met een nieuwe fris team aan de slag te gaan. Natuurlijk krijg je dan meteen de vraag: 'is het heel anders met dit team?' Mijn antwoord is altijd: 'Ja natuurlijk: het zijn andere mensen!'

Deze periode lag mijn focus vooral op het introweekend en op snelle social-media acties. Het introweekend vond ik persoonlijk zeer geslaagd. Veel mensen heb ik op een later moment terug gezien. We hebben ons gericht op een bredere doelgroep door niet zo extreem te focussen op een 'episch' feest, maar meer op wat wij zouden willen leren en zien als nieuw lid. De opkomst viel een beetje tegen maar de sfeer was fantastisch en we hebben veel nieuwe leden geactiveerd. Een goed rendement!

Daarnaast had ik deze periode ook de kans om voor het eerst mee te gaan naar een internationaal congres. Ook voor mij was dit ondanks dat ik alle verhalen wel hoorde toch een beetje een ver-van-mijn-bed-show, maar het was geweldig. Ik ben zeer onder de indruk wat wij internationaal als Jonge Democraten neerzetten en hoeveel goed werk er is verricht door Laura en haar voorgangers. Het internationale virus heeft me een beetje te pakken.

Dit is niet alleen de bestuursverantwoording van dit half jaar, maar voor mij ook een evaluatie van de laatste anderhalf jaar. Het is tijd om af te ronden en mijn functie over te dragen aan mijn opvolger. Mijn bestuursjaar bij de Jonge Democraten was een mooie, leerzame tijd, waarin ik enorm gegroeid ben. Toch, als ik terug kijk naar m'n prestaties, kijk ik terug met gemengde gevoelens. Aan de ene kant heb ik de meeste doelstellingen die ik voor mezelf en voor de vereniging heb gesteld gehaald. Zo zijn we de grootste PJO op social-media geworden. Video en foto's zijn daarnaast een belangrijker communicatiemiddel. Ook hebben we een nieuwe huisstijl. Ten slotte zijn de introdagen en introweekenden weer succesvol georganiseerd.

Alle doelstellingen die ik heb gesteld, heb ik behaald en de meetbare doelstellingen zoals het bereik van Facebook, zijn zelfs beter gegaan als verwacht. Tegelijkertijd heb ik veel fouten gemaakt. M'n communicatie met de rest van de vereniging is een constante zwakte gebleken en ook

de kwaliteit van promomateriaal was niet goed. Daarmee heb ik een hoop mensen teleurgesteld. Ook bij grote projecten zoals de huisstijl is het resultaat niet van een kwalitatief niveau dat bij de Jonge Democraten hoort. Ik heb daarom ook veel kritiek gehad op mijn functioneren. Met name tijdens het congres, maar ook daarbuiten.

Ik ben herverkozen met een kleine marge en dat is ook een signaal dat ik beter m'n best moest gaan doen. Ik heb geprobeerd dit vertrouwen te herstellen, maar dit ging bij het eerstvolgende project, het zomeroffensief, al meteen mis. Het was organisatorisch slecht uitgevoerd vanuit mijn kant. Daarnaast was het promomateriaal niet goed. Vandaar ook dat ik met gemengde gevoelens terugkijk op mijn bestuursperiode. Als ik kijk naar de kwantiteit ben ik tevreden over mijn presteren; ik heb alles waargemaakt wat ik had beloofd. Echter als ik kijk naar kwaliteit en hoe ik de vereniging achterlaat vind ik dat ik als bestuurder niet goed heb gepresteerd de laatste anderhalf jaar.

Dit jaar begon ik met de belofte na een half jaar te evalueren of ik qua tijd uitkom en dan op basis daarvan een beslissing te maken om wel of niet door te gaan. Aan het begin van het nieuwe bestuursjaar was ik voor vijfennegentig procent zeker dat ik mij opnieuw zou verkiesbaar stellen. Ik heb leuk nieuw werk gevonden naast mijn bestuursjaar, wat goed te combineren bleek met mijn werkzaamheden als bestuurslid promotie en marketing. Toch heb ik besloten te stoppen. Dit heeft verschillende redenen: allereerst zijn m'n doelstellingen op. De grote plannen die ik had aan het begin zijn afgerond of er is geen behoefte aan binnen de vereniging. Voor m'n nieuwe periode had ik niet veel nieuwe doelstellingen opgepakt voor mijzelf en voor de vereniging. Daar heb ik voor gekozen omdat ik mij dan meer zou kunnen focussen op de verkiezingen, wat toch wel het zwaartepunt van dit jaar is en de zwaarste taak voor mijn functie.

De verantwoordelijkheid van de verkiezingen is echter verschoven naar het bestuurslid Pers. Dit vind ik persoonlijk een goede keuze, die ongetwijfeld de kwaliteit en de effectiviteit van de campagne gaat verbeteren. Echter, deze keuze maakt de functie van promotie een stuk lichter en uitvoerend. Het betekent dat ik enkel nog uitvoerende taken heb zoals het maken van graphics en video's. Dat is leuk, maar zorgt ervoor dat ik zowel in de functie als persoonlijk niet meer kan groeien. Deze taken kan ik ook betaald ergens anders uitvoeren. Ik heb de meeste doelstellingen verbonden aan de verkiezingscampagne. Omdat deze allemaal komen te vervallen, kan ik niet waarmaken waarvoor ik ben herverkozen. Mijn mandaat was al vrij klein omdat er bij mijn herverkiezingen weinig vertrouwen bleek in mijn functioneren. Ik vind het daarom dan ook niet eerlijk naar de leden om door te gaan nu ik niet kan waarmaken wat ik heb beloofd. Ik denk dat de kwaliteit van de vereniging op met name de reguliere taken zoals het organiseren van het promotiemateriaal beter zal worden uitgevoerd na mijn vertrek, ongeacht of er een opvolger komt of niet. Ondanks dat ik persoonlijk veel uit het

afgelopen half jaar heb gehaald en het ontzettend leuk heb gehad, heb ik spijt dat ik me voor de zomer opnieuw heb gekandideerd. Ik denk dat het gezien mijn prestaties het achteraf beter was geweest voor de vereniging om iemand anders te kans te geven om zich te ontwikkelen op deze positie.

Nienke Vennik (Bestuurslid Organisatie)

Het afgelopen half jaar is voorbij gevlogen. Ik kijk terug op een geslaagd Introweekend en een gezellige nieuwjaarsborrel. Daarnaast ben ik de afgelopen tijd druk bezig geweest met de organisatie van de eerste PI-dag en het Wintercongres. Met een fantastisch congresteam is dat laatste heel soepel verlopen! Bij mijn kandidaatstelling gaf ik aan dat ik een goede kennisoverdracht voor landelijke teams belangrijk vind. Daarom heb ik een training georganiseerd voor het congresteam, komt er nog een tweede training aan en zal ik dat ook voor volgende teams blijven organiseren. Ook heb ik van landelijke activiteiten steeds een evaluatie geschreven en op de Wolk geplaatst, zodat deze ook voor anderen beschikbaar zijn.

Een groot deel van mijn functie bestaat uit het regelen van locaties en is minder politiek inhoudelijk. Gelukkig krijg ik de ruimte van de rest van het bestuur om op dat gebied mee te denken en zal ik op de laatste PI-dag ook inhoudelijk meer mijn stempel drukken.

Wat ik wel heb gemerkt is dat ik met veel ideeën begon, maar dat er toch veel tijd gaat zitten in taken die gewoon uitgevoerd moeten worden. Het daten met de afdelingen is er door drukke agenda's en een volle jaarplanning dan ook niet van gekomen. Wel ga ik me inzetten om volgende edities van Kokkerellen met de Haagse rebellen op andere plekken in het land te laten plaatsvinden en daar afdelingsbesturen voor uit te nodigen.

De komende periode zal ik me inzetten voor de organisatie van het Zomercongres, Introdagen en Politiek-inhoudelijke dagen, en zal ik meer tijd gaan steken in het bezoeken van afdelingen.

Mitchel Eijkemans (Bestuurslid Scholing & Vorming)

Sinds september heb ik ontzettend genoten en mijzelf onbevangen ontwikkeld in het landelijk bestuur van de Jonge Democraten. Belast met de mooiste functie in ons team, die van Bestuurslid Scholing & Vorming, heb ik mijzelf ontzettend thuis gevoeld en veel mooie dingen ontplooid en opgezet.

Het bestuur is een hecht team. Direct vanaf het Septembercongres hebben we veel aandacht besteed aan onze teamvorming. Met Wouter als aanvoerder en Thomas en Eric als nieuw verkozen bestuursleden was het even wennen. In de zomerperiode had ik een leidende rol op me genomen, die ik vervolgens van mij af heb laten glijden. Binnen het bestuur worden taken als vanzelf opgepakt door de bestuurders bij wie dit

past. Met Nienke en Laura als energieke meiden, Edwin en Koen als creatievelingen, Thomas, Martijn, Eric en Nienke als orde in de chaos en Wouter als visitekaartje naar buiten toe had ik niets anders kunnen wensen.

Door de ingekaderde focus van Scholing & Vorming heb ik de tijd en ruimte om ook de rest van het bestuur te ondersteunen in hun plannen en projecten. Zo ondersteun ik Thomas geregeld als vice-secretaris, denk ik met Edwin mee over social media-uitingen, probeer ik de Haagse Bluf verder in te richten als huiskamer en ben ik vaak degene die zich hardop afvraagt hoe het staat met allerlei kleine klusjes

Maar laten we de vele plannen die ik in september voor Scholing & Vorming heb gepresenteerd natuurlijk niet vergeten. Ook daaraan heb ik veel aandacht besteed.

Bovenal wilde ik voortbouwen op Jasper's plannen: de trainingen en het trainersteam stonden als een huis en de kaderweekenden werden goed bezocht en kenden een divers programma-aanbod. Het eerste kaderweekend is inmiddels geweest en hierop kijk ik tevreden terug. Wederom werd dit goed bezocht (voor het eerst ook door de afdelings-KasCo's), was er een divers programma-aanbod (onder andere een sessie over de partij van de toekomst) en was het LB continu in contact met het kader.

Op het Septembercongres presenteerde ik veel ambitieuze plannen voor mijn bestuursjaar. De meeste van deze projecten lopen nog door tot het Zomercongres. Heb je ideeën of wil je meehelpen? Enthousiaste leden zijn altijd welkom. Spreek me eens aan op een activiteit of kom langs op de Haagse Bluf. Heb je een passie voor kennisoverdracht? Meld je aan als trainer en draag zo bij aan het faciliteren van passie. Of wacht nog even af, en meld je aan als coach. Daarover volgt vanaf het Kaderweekend in april meer informatie.

Ik heb een ontzettend mooi, leerzaam, enthousiast en druk eerste half jaar achter de rug. Nu ik volledig gewend ben aan de diverse taken en verhoudingen die komen kijken bij het Landelijk Bestuurslidmaatschap van de Jonge Democraten, wil ik het tweede halfjaar vooruitkijken. Zo komen er nog een aantal mooie evenementen aan, te weten het Kaderweekend, het landelijk debattoernooi en de Academiedag. Ook wil ik de mogelijkheid onderzoeken om trainingen die nauw aansluiten bij de persoonlijke interesses van trainers proactief aan te bieden binnen de JD. Geen vraag, toch aanbod! Er is ongekend veel kennis en ervaring in huis die soms moeilijk onder de aandacht van onze leden te brengen is, en daar zou ik graag verandering in brengen.

De komende landelijke evenementen en het fantastische trainingsaanbod zijn de uitgelezen kans om JD'ers te enthousiasmeren en te betrekken bij scholing en vorming binnen de JD.

Oh, voor ik het vergeet: #JDLiefde #LBLEven

Laura Neijenhuis (Bestuurslid Internationaal)

Een jaar later dan ik misschien gehoopt had, mocht ik afgelopen september starten als internationaal bestuurslid binnen het LB. Een jaar lang plannen kunnen maken en enthousiasme en energie kunnen opsparen, dus in september ging ik vol enthousiasme van start. Mijn belangrijkste doel: meer leden betrekken bij JD internationaal en de 'afstand' die velen voelen met de rest van de vereniging te verkleinen. Hierin heb ik al enkele stappen genomen, deze zal ik hieronder toelichten. Ik besef wel dat er nog een lange weg te gaan is, en daar zal ik me de komende maanden volledig voor inzetten!

Samenwerken met afdelingen

Tijdens het Kaderweekend van oktober is er voor het eerst een apart internationaal overleg georganiseerd. Daar waren afdelingsbesturen (ook degenen zonder eigen Internationaal Secretaris), voorzitters van internationaal teams, en de portefeuillehouders van Buitenlandse Zaken en Europese Unie uitgenodigd. Het doel hiervan was om mensen samen te brengen zodat iedereen beter weet wie wie is, en op de hoogte is van wat er allemaal internationaal speelt binnen de teams/werkgroepen/afdelingen. Door een programmawijziging tijdens het weekend is dit lichtelijk in de soep gelopen, waardoor niet iedereen erbij was, maar de insteek beviel de aanwezigen wel. Tijdens het volgende kaderweekend zullen we dit dan ook weer op deze wijze opzetten. Achteraf heb ik via de mail met verschillende afdelingen contact gehad die vragen hadden over bijvoorbeeld hulp bij internationale activiteiten, of advies over Twinningen. Zo heb ik de afdelingen Rotterdam, Leiden-Haaglanden, Utrecht en Overijssel geholpen met het eerste contact met zusterorganisaties in het buitenland. Ik hoop daarmee ook dat afdelingen, teams en werkgroepen me wat beter weten te vinden.

Delegaties naar internationale congressen

Vorig jaar is er gestart met het organiseren van (digitale) voorbereidende bijeenkomsten. Dit jaar heb ik die trend doorgezet, maar het iets anders aangepakt. Zowel voor de delegatie naar LYMEC in Tallinn en IFLRY in Amman organiseerden we op zondagmiddag een bijeenkomst. Daarbij werd meer verteld over de koepelorganisatie en een kleine training onderhandelen en debatteren georganiseerd. Vervolgens werden de resoluties voor het congres inhoudelijk besproken en werd onze positie bepaald. Voor LYMEC waren dat erg veel resoluties, en hebben we nog een tweede bijeenkomst op een doordeweekse avond georganiseerd om alles goed door te nemen en voor te bereiden. Hierdoor kon ik ook meer delegeren aan de delegatieleden, die het vervolgens super goed gedaan hebben in Tallinn resulterend in onder andere het aangenomen worden van onze resolutie over Europese Defensie. Bij IFLRY waren er minder resoluties, waardoor er iets minder te 'verdelen' was. Hierdoor hadden de delegatieleden een minder ingekaderde rol tijdens het congres, maar gelukkig hebben ze wel aangegeven veel geleerd te hebben. Er komt nog

een evaluatie voor beide delegaties, maar ik wil deze opzet zeker aanhouden voor de congressen die de komende maanden nog op de rol staan.

Internationale teams

Begin dit jaar heb ik mijn best gedaan om alle internationale teams te leren kennen en aan te schuiven bij vergaderingen. Bij Team US-Elections was dit vooral in de voorbereiding naar de studiereis, welke uiteindelijk erg geslaagd is. Team West-Afrika loopt heel goed, hebben een zeer uitgebreide terugkoppeling gedaan na hun vorige reis en zijn druk met nieuwe plannen. Met Team MENA ben ik het meest betrokken geweest de afgelopen maanden, met name rond de organisatie van het EURO-ARAB Seminar. Hierbij kwamen 30 jongeren uit 5 Europese landen en 5 Arabische landen in Den Haag bij elkaar om het over vluchtelingenstromen te hebben. Met dank aan de geweldige inzet van het seminar team is ook deze ontzettend geslaagd! Het enige probleemkindje is Team Latijns-Amerika; na vele pogingen heb ik slechts met 1 lid contact kunnen krijgen, welke wel graag het team door zou zien gaan. Daarom zal er in de komende weken een oproep komen voor nieuwe leden en ga ik de doorstart begeleiden. Verder zijn de teams erg zelfstandig en hebben ze weinig hulp van mij nodig.

Binnen het LB

We zijn een sterk en hecht team, waar ik nog steeds blij ben er deel van uit te maken. Zoveel verschillende mensen die toch zo goed samenwerken, daar kan ik me weleens over verbazen. Afgelopen maanden had ik het soms zwaar door de combinatie van mijn werk, mijn LB-taken en de snoepreisjes. Gelukkig kon ik veel steun halen uit mijn LB-genootjes, ondanks dat ik ze niet zo vaak kon zien als ik zou willen. Nadat ik in mijn kerstvakantie mijn winterdip heb weg kunnen slapen, heb ik ontzettend veel zin om weer gezamenlijk aan de slag te gaan! Want er is nog veel te doen en voor ons allemaal nog veel te leren.

Mediaoverzicht

28-09-2016: Wouter spreekt op Radio 1 de voicemail van Mark Rutte in
03-10-2016: 'Jongeren maken vuist tegen babyboomers', diverse media
06-10-2016: Lancering onderwijsmanifest, diverse media
08-10-2016: 'Jarig D66 heeft wel veel bereikt', Noord-Hollands Dagblad, interview en foto van Wouter
08-10-2016: 'Jong Nederland: ditmaal gaat het om ons', Volkskrant
05-10-2016: Filmpje 'Help ons in de strijd tegen VVD'
08-11-2016 'Erg links? Extra belasting op vlees is juist een heel liberaal voorstel', Trouw
18-11-2016: Eerste factchecksessie bij Henk Krol live op Twitter #henkcheck
19-11-2016: Filmpje #henkcheck
21-11-2016: Wouter spreekt op Radio 1 bij het programma Kwesties over de vleestaks

06-12-2016: Lancering License to Heal met onder meer aandacht in NRC

12-12-2016: "Met de hackwet hangt de overheid een touwtje uit uw digitale brievenbus" opiniestukken.nl

01-01-2017 Wouter in debat bij Kwesties op NPO Radio 1 over drugsbeleid

12-01-2017: JD is op primetime TV in Israël over XTC-beleid

16-01-2017: Aftrap nationale Coffeeshoptest, diverse afdelingen, onder meer Limburg, Leiden Haaglanden en Overijssel halen regionale TV en/of radio

23-01-2017: 'Een derde minder HBO'ers naar WO' Trouw. Naar aanleiding persbericht JD

23-01-2017: 'Democratisch stoned worden. Vanavond melden', GeenStijl

25-01-2017 Coffeeshoptest op Radio 2 bij Ruud de Wild, interview met Kevin Brongers van afdeling Rotterdam

Bestuursvragen

Indiener: Michiel Ruland

Heeft het Landelijk Bestuur andere opties bedacht, dan de mening van andere neer te zetten als een ziekte?

Het filmpje is een parodie op de manier hoe de VVD zich als liberaal profileert. Hierin hebben wij het werk van Arjen Lubach's Buro Renkema - Stichting Countdown nagebootst. Met een knipoog hebben we hierin de VVD neergezet als een stoornis (disorder). We noemen in het filmpje eenmaal het woord "ziekte" wat niet de bedoeling was, aangezien we het woord verder in het filmpje vermijden.

Is in de beslissing om een dergelijk filmpje overwogen dat bezwaarlijk kan zijn om de mening van andere neer te zetten als een ziekte?

Met ludieke acties en zeker met een parodie lok je veel meningen uit, zowel positief als negatief. Ook voor de tank in De Krim en de Rokjesactie van vorig jaar kreeg het landelijk bestuur zowel lof als kritiek. Onze beweegredenen om dit te doen was om onszelf op een originele manier tegen de uitspraken van Zijlstra op te werpen. De manier waarop is niet hoe wij iedere social media uiting doen (zoals je in de volgende vraag al aangeeft) maar is wel bijzonder succesvol geweest. Op de eerste plaats als parodie in het uitlokken van reacties, en vervolgens als socialmedia-actie heeft het geleid tot stevige groei in ons socialmediabereik. Alleen de Krim-video deed het op het tweede punt beter. Toch stegen wij tijdens het Halbe Zijlstra filmpje de JOVD voorbij in paginagrootte.

Waarom heeft het Landelijk Bestuur niet besloten om een filmpje te maken, zoals die bij Henk Krol?

Ook bij Henk Krol ontvingen wij kritiek op het soort muziek dat wij eronder hebben geplaatst en de manier waarop wij een politicus positioneren. We zullen niet al onze socialmedia-uitingen op dezelfde manier naar buiten brengen; we leven een gevarieerd aanbod na. We kunnen immers niet iedere politicus "checken" omdat we onszelf dan profileren als betweters. Ook hier hebben we goed over nagedacht en het antwoord volgens ons is variatie.

Indiener: Jasper van den Hof

Waarom is het LB zo vaak bij afdelingen aanwezig? Hebben jullie niks in Den Haag te doen ofzo? (Jasper van den Hof)

We vinden Den Haag wat ver en onbereikbaar.

Of als we iets serieuzer willen zijn:

Het Landelijk Bestuur denkt niet in of-of, maar in en-en. Naast de vaste werkdagen op de Haagse Bluf gaan we op andere dagen graag langs bij de afdelingen. Dat houdt de lijntjes kort en maakt dat we vroeg kunnen bijspringen wanneer een afdeling daar behoefte aan heeft.

Over de overdracht van het LB.

Het LB heeft te maken gehad met maar liefst 2 bestuurders die op het septembercongres verkozen zijn en daarmee de overdrachtsperiode in de zomer hebben gemist. Hoe beoordeelt het LB de overdracht? zijn er extra stappen ondernomen om de twee nieuwe bestuurders in het team op team op te nemen? Zo ja, welke?

Er werd pas echt een begin gemaakt met teambuilding na de ALV in september. Zo waren het bestuursweekend en andere teambuildingsactiviteiten na de verkiezing van Eric en Thomas. Het afhouden van enige investeringen was een bewuste keuze ook omdat Wouter pas per 1 september in Nederland was. Echter moesten er gedurende de zomer wel zaken als een beleidsplan geschreven worden, met de verschillende zomervakanties van bestuursleden verliep dit proces niet optimaal.

Verder is de overdracht over het algemeen goed geweest. Soms moesten we het wiel uitvinden maar iedereen is op zijn pootjes terecht gekomen.

Aan de Secretaris en het bestuurslid Politiek: hoe beoordelen jullie de (late) toetreding tot dit landelijk bestuur?

Thomas (Secretaris): Ik heb mijn latere toetreding nooit als een probleem ervaren. Voor mijn gevoel was het groepsvormingsproces pas in zeer beperkte mate begonnen voor september. Dit heeft er wellicht mee te maken gehad dat ook de voorzitter een groot gedeelte van de zomervakantie niet aanwezig was. Ik vond het wel soms jammer dat ik niet heb kunnen meeschrijven aan het beleidsplan. Het voelt daardoor nooit echt als mijn beleidsplan, maar meer een soort vage richtlijn voor de overige bestuurders. In theorie is dit een probleem, maar in de praktijk heeft dit eigenlijk nooit een probleem opgeleverd.

Eric (Bestuurslid Politiek):

Ik heb de toetreding tot het bestuur als zeer prettig ervaren. De pro-actieve houding van het aantredende LB voorafgaand aan mijn verkiezing maakte dat ik niet voor verrassingen kwam te staan en ik direct van start kon. We zijn de zondag na het septembercongres gelijk op teambuilding geweest. Daarnaast vond in het weekend daarna het bestuursweekend

plaats. Ik heb het geluk te mogen werken met 8 zeer open en sociale collega's en ik voel mij binnen dit team enorm op mijn plek.

Vraag aan het bestuurslid scholing en vorming. Zijn er al succesvol masterclasses georganiseerd? Hoe verloopt de communicatie met afdelingen over het organiseren van masterclasses?

De afdelingen Groningen en Leiden-Haaglanden hebben op het moment van het wintercongres beide een masterclassreeks achter de rug. Of deze succesvol is, is aan hen, maar de systematiek achter de masterclassreeksen (een doorlopende leerlijn) is mijns inziens een succes. Ook administratief gezien hebben de masterclasses voordelen; al bij de aanvraag kun je voor een langere periode trainers regelen.

De communicatie met afdelingen over de masterclasses en de organisatie hiervan verloopt goed. Aan het begin van het politieke jaar zijn zij uitgebreid geïnformeerd over het aanbod en de diverse mogelijkheden, en ook op het Kaderweekend is hierover tijdens het FEO gesproken. Met enige regelmaat ben ik met afdelingsbestuurders in gesprek over de masterclasses.

Tijdens de laatste ALV heeft de vereniging er voor gekozen om een fulltime bestuur van zes personen aan te stellen, maar een financiële onderbouwing voor deze plannen ontbreekt. Heeft het LB al stappen ondernomen om de plannen voor een fulltime bestuur financieel dekkend te krijgen? Zo ja, welke stappen? Heeft het bestuur, aangezien zij de vacatures voor het volgende LB openzetten, ook reeds nagedacht over een nieuwe invulling of opzet van de zes bestuursvacatures? Zo ja, wat was hiervan het resultaat?

Na aanleiding van verschillende aanbiedingen om naar de begroting te kijken op het septembercongres is de penningmeester met een aantal zwaargewichten uit de vereniging (oud-LB, ex-LOEP-leden en mensen met KasCo-ervaring) de begroting gaan doorlichten om te kijken waar er ruimte vrijgemaakt kon worden. Post voor post is de begroting tegen het licht gehouden en zijn er mogelijke maatregelen ingeschat. Resultaat hiervan is te zien op dit wintercongres in de vorm van drie pakketten voor de nieuwe bestuursvergoeding, variërend van basis tot een uitgebreidere vorm.

Daarnaast hebben wij uitgebreid met elkaar van gedachte gewisseld over de samenstelling van het zes koppig Landelijk Bestuur. We hebben gekeken naar de diverse taken die er zijn in het huidige bestuur, en hoe deze logischerwijs onder zes personen verdeeld kunnen worden. Hierover hebben wij ook gesproken met enkele oud-LB'ers.

Naar aanleiding hiervan hebben wij zes functieprofielen opgesteld en deze voorgelegd aan de oriëntatiecommissie, afdelingvoorzitters en LB Walgenbach. Hun feedback hebben wij hierin verwerkt.

Indiener: Afdelingsbestuur JD Limburg

De JD kent het landelijke team FemDem. Volgens het HR hebben teams de taak om organisatorische of inhoudelijke taken binnen de vereniging uit te voeren.

- 1. Welke taken zijn er door FemDem sinds de oprichting uitgevoerd?**
- 2. Is het LB tevreden met de activiteit van FemDem?**
  - a. Zo ja, waarom?**
  - b. Zo nee, waarom niet? En hoe kan dit verbeterd worden?**

Volgens de pagina op de site heeft FemDem als doelen 1) vrouwen binnen de JD met elkaar in contact brengen, 2) het gesprek over vrouwenparticipatie en diversiteit binnen de vereniging aanwakken en 3) de kansen van vrouwen binnen de JD en daarbuiten te vergroten.

- 3. Hoe staat het met het realiseren van deze doelstellingen? Is dit naar tevredenheid van het LB?**

FemDem heeft een systeem van 'ambassadeurs' ingesteld, waarbij elke afdeling een ambassadeur heeft.

- 4. Wat is hier uiteindelijk mee gedaan?**
- 5. Welk doel is hiermee bereikt?**

De afdeling Limburg heeft voor het zomeroffensief de hulp van FemDem ingeschakeld bij het werven van nieuwe, vrouwelijke leden en bij het activeren van inactieve vrouwelijke leden, alsmede met het organiseren van een vrouwvriendelijke activiteit, omdat Limburg op dat moment geen actieve vrouwen had. Telkens kreeg Limburg 0 op het rekest, met als reden dat er geen kennis in huis was om dit te verzorgen.

- 6. Is die kennis er inmiddels wel? Zo nee, (hoe) gaat ervoor gezorgd worden dat die er wel komt?**
- 7. Hoe vindt het LB dat dit zich verhoudt tot de definitie van teams gegeven door het HR?**

FemDem is geen landelijk team, maar een netwerk dat is erkend door het Landelijk Bestuur. FemDem heeft dan ook geen verplichting om organisatorische of inhoudelijke taken uit te voeren. Desalniettemin heeft FemDem het afgelopen jaar twee evenementen georganiseerd welke beide plaats hebben gevonden op het Landelijk Bureau. Daarnaast is er gelobbyd op het D66 congres om vrouwenemancipatie meer op de agenda te krijgen, contact gelegd met het Els Borst Netwerk (D66) en een overleg georganiseerd over dit thema met andere PJO's, Momenteel is FemDem

bezig met een actie voor 8 maart, het opbouwen van een buddynetwerk en is het in samenwerking met de Werkgroep Diversiteit bezig met een groot project.

Op het gebied van training is FemDem hard op zoek naar organisaties die kunnen helpen met de inhoudelijke versterking. Echter, wat meerdere organisaties hebben aangegeven: er is op dit vlak nog niets concreets gecreëerd. De materie is daarbij zo gevoelig dat FemDem het niet verantwoord vindt om een training aan te bieden welke niet is onderbouwd door de wetenschap.

Ambassadeurs zijn leden van het netwerk die extra energie in het doel willen stoppen. Elk lid kan in naam van FemDem de doelen van FemDem bevorderen.

Indiener: Thijs van Rens

Wat is het beleid van het Landelijk Bestuur omtrent social media van de Jonge Democraten en reacties die hierop geplaatst worden?

Social media is goed voor het bereik van leden en niet-leden. Reacties zijn leuk en wakkeren een levendige discussie aan.

Is het Landelijk Bestuur van mening dat bepaalde reacties verwijderd mogen worden? Zo ja, wat voor soort reacties?

Ja, bij racisme/onnodig kwetsen/wetsovertreding

Hebben er naast het Landelijk Bestuur ook anderen toegang tot socialmedia-accounts van de Jonge Democraten? Zo ja, met welke reden?

Ja. Op instagram hebben verschillende afdelingen toegang tot het beheer om voor content te zorgen. Op Facebook is het afhankelijk; in de groep heeft het gehele LB moderator's rechten, op de pagina is er ook een congresteam-lid beheerder. De organisatie van verschillende events worden vaak toegevoegd als beheerders van de betreffende events.

4: Is het Landelijk Bestuur op de hoogte van het feit dat sommige reacties verdwijnen zonder dat iemand deze zou verwijderen? Zo ja, welke stappen heeft het Landelijk Bestuur ondernomen? Zo nee, zijn hier signalen over binnengekomen bij het Landelijk Bestuur?

Wij hebben hierover al een mailconversatie gehad, waar je nu duidelijk naar refereert. Zowel intern als extern konden we geen bewijs vinden voor een mogelijke oorzaak voor het probleem dat jij ondervonden hebt. Daarom sluiten we niets uit, maar moeten we het daarbij, helaas, laten. Mocht er wel een directe oorzaak bewezen zijn, dan hadden we vanzelfsprekend passend gehandeld.

Deelt het Landelijk Bestuur de mening dat wanneer er beschuldigingen van censuur worden geuit men de-escalerend moet optreden in plaats van provocerend optreden?

Ja.

Onderwerp: Filmpje VVD (Vanished Values Disorder)

Wat zijn de beweegredenen van het Landelijk Bestuur geweest om deze actie te doen?

We wilden via een ludieke invalshoek reageren op de zwarte piet en uitspraak. Hierin hebben we het werk van Buro Renkema - Stichting Countdown geëmuleerd. Het filmpje was verder een groot social media succes, waar we erg blij mee zijn.

Vindt het Landelijk Bestuur dat met dit filmpje een bepaalde politieke overtuiging als een ziekte is beschreven? Zo nee, waarom niet?

Nee, we vallen de partij aan en bepleiten dat er een tekort is aan liberale uitingen. Zoals je in een eerder antwoord kan teruglezen hebben we een fout gemaakt en eenmaal het woord ziekte gebruikt. Het woord afwijking of aandoening had door het filmpje heen consequent toegepast moeten worden.

Hoe heeft het Landelijk Bestuur de reacties van leden voorafgaand aan deze actie ingeschat?

Ludieke acties leiden vaker tot meningsverschillen onder de leden. Zo vond men de rokjes-actie en het bezetten van de Krim niet passend voor de JD. Overigens, als het landelijk bestuur een persuiting doet op basis van een motie dan wordt deze ook met kritiek ontvangen. We zijn een open en kritische vereniging. Dat het actievoeren gepaard gaat met feedback hadden we wel verwacht.

Is het Landelijk Bestuur van mening dat verdere polarisatie in de huidige samenleving moet worden voorkomen?

Ja.

Denkt het Landelijk Bestuur dat met dit filmpje de polarisatie verder in de hand is gewerkt? Zo nee, waarom niet?

Nee, juist niet. Het filmpje heeft veel JOVD'ers en andere PJO's bereikt. We hebben veel positieve reacties uit deze hoek ontvangen die de ironie en de parodie wel konden waarderen. Zo kregen we complimenten van bestuurders van de SGPJ, Dwars en ook vanuit de Tweede Kamerfractie van D66. Natuurlijk kunnen wij niet namens iedereen spreken, immers moeten we het doen met de reacties die geplaatst zijn.

Indiener: afdelingsbestuur Utrecht

Een onmiskenbare mijlpaal in het bestuursjaar 2016-2017 zijn de Tweede Kamerverkiezingen van aankomende maart. Hierbij is het

van belang dat wij onszelf profileren als Jonge Democraten, jongeren aansporen te gaan stemmen (het liefst op D66) en een progressief, sociaal-liberaal geluid verkondigen. Het Afdelingsbestuur Utrecht vraagt zich af waarom de aftrap van de landelijke campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen in haar ogen relatief laat is (23 februari). Verder vraagt het Afdelingsbestuur zich af hoe de inhoud van de campagne tot stand is gekomen.

De aftrap van de campagne is op 25 februari. Hier is bewust voor gekozen door het landelijk bestuur en ook de optie om dat aanzienlijk vroeger te doen is overwogen. De reden dat wij uiteindelijk kozen voor 25 februari is dat we de week daarna de straat op gaan en we dan met het landelijke campagneteam in een busje het land door gaan reizen. We willen dat de aftrap energie binnen de vereniging gaat creëren. Mede vanwege het risico dat die energie zou kunnen wegebben is de aftrap kort op de flyerperiode gepland. Voor die periode vinden ook acties plaats in het kader van de campagne, maar aanzienlijk minder intensief.

De inhoudelijke thema's zijn langdurig binnen het landelijk bestuur besproken en hier is ook over gesproken met mensen die betrokken zijn bij de campagne van D66.

Onlangs zijn jullie als Landelijk Bestuur de 'Nationale Coffee shop test' gestart. Deze actie heeft als doel de mogelijkheid tot veilig drugsgebruik te stimuleren. De afdeling Utrecht is ten eerste benieuwd waarom er wederom voor een drugsgelateerde actie is gekozen. De 'MDMA JA'-actie is immers nog niet zo lang geleden en in de mail die naar het Kader is gestuurd worden zoveel andere mooie thema's genoemd: sociaal-economische onderwerpen zoals huisvesting en pensioenen, maar ook duurzaamheid en onderwijs, etc.

Voor de actie is gekozen om het wetsvoorstel van D66 (dat in januari ter stemming wordt gebracht) tot legalisering en regulering van de wietteelt kracht bij te zetten. Door de jaren heen hebben wij ons als JD neergezet als standaardadres voor wanneer mensen een progressief geluid zoeken over drugsbeleid. Juist nu de legalisering van cannabis teelt zo dichtbij is moeten wij bijdragen aan dat laatste zetje.

Daarbij zien we dat het voorstel tot regulering nog altijd niet veilig is, mede omdat de VVD-fractie, tegen de wens van van het eigen congres in(!), in de Kamer nog niet voor het voorstel was. Daarnaast voeren verschillende afdelingen al enige tijd regelmatig de test uit. In tegenstelling tot voorgaande edities heeft het landelijk bestuur nu de test gecoördineerd. Verschillende afdelingen hebben de handschoenen dan ook enthousiast opgepakt, met de nodige positieve media-aandacht tot gevolg.

Verder wil het bestuur van de afdeling Utrecht graag weten of het Landelijk Bestuur zich van te voren bewust is geweest van eventuele negatieve reacties op de actie en de dilemma's die

daarmee gepaard gingen voor afdelingsbesturen. Sommige bestuursleden van de afdeling Utrecht vinden de actie toch een vorm van het stimuleren van drugsgebruik en willen daar als bestuurslid liever niet mee geassocieerd worden. Utrecht vindt het wel jammer dat zij de acties die het LB bedenkt niet kan ondersteunen, aangezien de afdeling zich er wel degelijk van bewust is dat een grotere actie meer effect heeft.

Dat wij met de actie zouden aanzetten tot drugsgebruik is expliciet niet de insteek. Dat is ook letterlijk zo gecommuniceerd aan de afdelingen. Als wij oproepen tot het reguleren van prostitutie moedigen wij ook niet aan tot het bezoeken van dames of heren van lichte zede.

Uiteraard zijn wij ons zeer bewust van eventuele negatieve reacties, die waren er ook toen vanuit de afdeling Utrecht MDMJA werd gelanceerd. Die reacties bevestigen overigens juist ons bredere punt, namelijk dat cannabis uit het verdomhoekje gehaald moet worden.

Ook met andere thema's zijn wij actief bezig en rond die thema's zullen ook nog uitingen komen.

Indiener: afdelingsbestuur Brabant

Afgelopen jaar zijn jullie van een aantal weekenden overgestapt naar meerdere dagen, welke door het LB worden georganiseerd. Hierdoor zijn er twee organisatorische teams weggefallen, namelijk het PI-team en het Intro-team. Het belangrijkste doel van deze teams was niet het organiseren van de weekenden, maar juist de leden hiervan hun organisatorische vaardigheden te laten ontwikkelen. Welke mogelijkheden zijn er nu voor leden om zich op deze manier in te zetten (aangezien congresteam toch vaak af hangt van de afdeling waar het congres plaatsvindt)?

Het intro-team is niet weggefallen; wij hebben helaas na verschillende oproepen moeten concluderen dat er geen animo was voor de organisatie van het weekend. Edwin, Mitchel en Nienke hebben vervolgens de voorbereidingen getroffen voor het weekend en gedurende het weekend konden we bouwen op de inzet van kaderleden om bij verschillende taken te helpen. Daar zijn we absoluut dankbaar voor.

Wat betreft de PI-dagen is de organisatie kleinschaliger geworden. Voor een betaalbare en bereikbare locatie wordt Seats2Meet al jaren gebruikt voor verschillende landelijke activiteiten. Het boeken van die locatie, inclusief lunch en borrel, is vrij gestandaardiseerd en vereist een klein aantal mails. Het aantal sprekers dat noodzakelijk is ligt tussen de 4 en de 8, afhankelijk van welk format je toepast. Dit levert de nodige uitdagingen soms op maar ook hier vinden wij de omvang betrekkelijk klein en goed te integreren met de bestuursfuncties.

De mogelijkheden voor leden om zich te ontwikkelen zijn echter niet afgenomen. Vanaf januari is het coachingstraject gestart waarbij

ontwikkeling niet alleen mogelijk is als coach maar ook aan de output zijde als afnemer. Hierbij draagt de vereniging zorg uit dat persoonlijke leerdoelen gerealiseerd kunnen worden.

Ook op internationaal gebied heeft Laura voor een diverse afvaardiging gezorgd zodat meer leden het internationaal gezicht vormen. De kracht van de vereniging zit hem immers in de diversiteit, ook in het buitenland.

Ook hebben we, hoe kan het ook anders in een verkiezingsjaar, een campagneteam waar we altijd nog extra handen zoeken. Hier kunnen mensen zich niet alleen op het gebied van communicatie en vormgeving ontwikkelen maar hebben we ook regio-campagneleiders, waarbij wij sterke organisatorische vaardigheden verwachten van onze mensen op locatie.

Daarnaast blijven we op zoek naar trainers binnen de vereniging. Niet alleen in de onderwerpen waar we nu al trainingen over geven maar vragen we ook om creatieve nieuwe trainingen die het al brede aanbod van trainingen kan vergroten.

Behalve bovenstaande ontwikkelingsmogelijkheden, hebben we natuurlijk ook nog afdelingen, het PKO, sinds dit jaar een projectleider archivering, het ICT-team, een vacature voor bestuurslid promotie en marketing in het LB, de DEMO-redactie, de Orco, een team dat de Euro-Arab seminar heeft georganiseerd, Congresvoorzitters, Stem- en Notulencommissie, voor de organiserende afdelingen inderdaad het congresteam en Femdem.

Kortom: wat ons betreft zijn er nog voldoende ontwikkelmogelijkheden binnen de vereniging. Het is niet realistisch om alle teams voor altijd in stand te houden. De JD heeft een ruim aanbod aan kansen voor leden om zich te ontwikkelen en dat aanbod groeit nog steeds.

Tijdens het schrijven van de bestuursverantwoording had de eerste PI-dag nog niet plaatsgevonden, nu als het goed is wel. Hoe is dit concept bevallen in vergelijking met het PI-weekend van voorgaande jaren?

We hebben de evaluatie nog niet kunnen doen in een formele LB-setting en met de input van de deelnemers. Dus wellicht lopen we op de zaken vooruit; onze excuses als dat het geval is. Zoals wij de PI dag nu ervaren hebben was het op het gebied van inhoud een succes. Het programma had grote en interessante sprekers. Over het aantal aanmeldingen zijn wij nog niet tevreden, wij hadden ingezet op meer deelnemers vanuit de vereniging. Vanuit de eerste reacties maken wij op dat de deelnemers goed te spreken waren over de discussies en inhoud van de dag. Het mooie aan de PI dagen is dat we nu meer flexibiliteit hebben om meerdere thema's aan te halen. Zo is er nu ook ruimte voor kleinere

onderwerpen. Hierdoor willen wij met een diverse inhoud meer leden te betrekken bij de politieke inhoud van de vereniging.

Op het moment van schrijven zitten we midden in het rumoer rondom de Coffeeshopactie. Deze is van het LB geïnitieerd om door de afdelingen te laten doen. Tussen het moment van aankondigen aan de afdelingsbestuurders, en de publicatie en verwachte uitvoering zat minder dan twee weken. Zijn jullie het er mee eens dat dit misschien wat weinig was?

Het idee voor de Nationale Coffeeshoptest is voor het eerst aangekondigd bij de voorzitters op 16 december in voorbereiding op de stemming van de Tweede Kamer over het reguleren van de wietteelt. Dit maakte het thema een actualiteit waar wij als vereniging op in wilde spelen. Tevens was er vanuit de Kamerfractie de vraag of wij het maatschappelijke debat weer konden aanzwengelen. Het verzoek was echter om dit midden in januari te doen waardoor er haast in het spel was. Met het tussenliggende reces is de aanlevering van bestanden en verdere informatie stroef geweest. Tijdens het reces is er een verzoek naar de afdelingen verstuurd om zich aan te melden voor de test.

Hierna is er een week verstreken voordat de publicatie geplaatst werd. In de informatieverstrekking zijn de afdelingen verzocht de test te doen binnen twee weken. Deze richtlijn is bepaald om het momentum te behouden. De deadline is wenselijk maar niet noodzakelijk; mocht een afdeling langer nodig hebben dan is dat prima. Echter hebben we dit niet vanuit de afdelingen vernomen. Het belangrijkste is dat we een collectieve aankondiging konden doen; dat is gebeurd.

Het is ons ter oren gekomen dat het is blijkbaar voorgekomen dat de verkeerde mensen bewust in mailbomen terecht zijn gekomen waar zij niet thuis hoorden en op deze manier informatie hebben ontvangen die niet voor hen bedoeld was. Snappen jullie waarom ons dit zorgen baart en wat zal er aan worden gedaan om dit in de toekomst te voorkomen?

Aan het begin van deze bestuursperiode, toen ik nog dacht dat de AS met één been in het congresteam stond, heb ik secretaris@jd.nl toegevoegd aan de congresteammailboom. Toen Mieke de Wit me erop wees dat dat niet de bedoeling was (waarvoor dank!), heb ik het e-mailadres weer meteen verwijderd en het congresteam hierover een mail gestuurd. Ik heb geen informatie van vertrouwelijke aard ontvangen. Ik begrijp jullie zorgen. Ik zal in het vervolg beter navraag doen voordat ik emailadressen aan mailbomen toevoeg.

Schriftelijke vragen aan de DEMO- hoofredactie

Indieners: Mitchel Eijkemans & Eric Stok

1. Hoe heeft de hoofredactie de overdracht ervaren? Wat zijn leerpunten voor een volgende overdracht?

De overdracht verliep minder soepel dan gepland, en de overdracht werd ervaren als kort. Dit zijn beiden leerpunten voor een volgende overdracht. Zo is het verstandig om een overdrachtsperiode van één editie aan te houden, daarin is het de bedoeling dat er sprake is van een team met twee hoofredacteuren en twee adjunct-hoofredacteuren. Vervolgens is het verstandig een document over te dragen met daarin de informatie betreffende contactgegevens van voorgaande DEMO-gasten, DEMO-redacteuren en de drukker en verzender van de DEMO's. Tot slot kan de overdrachtsperiode soepeler verlopen door middel van een reflectie van de oud hoofredactie.

2. De eerste actie van de nieuwe hoofredactie was het interviewen van de nieuwgekozen Landelijk Bestuursleden. Hoe kijk je terug op het resultaat en de termijn waarbinnen dit heeft plaatsgevonden?

De eerste actie van de nieuwe hoofredactie vond plaats in twee termijnen. De eerste termijn betrof de nieuwe Landelijke Bestuursleden die tijdens het zomercongres werden verkozen. Dit is prima verlopen, en hier zijn dan ook weinig op- of aanmerkingen over. De tweede termijn verliep stroever, maar is inmiddels afgerond.

3. Op welke termijn zijn jullie voornemens de uitgewerkte interviews met de later verkozen bestuursleden, Thomas Wielders en Eric Stok, beschikbaar te stellen voor publicatie?

Sinds het stellen van deze vragen zijn deze inmiddels al gepubliceerd.

4. Het is gebruikelijk dat de DEMO viermaal per jaar verschijnt. In 2016 was dit niet het geval. Wat is hiervoor de reden?

In de afgelopen jaren is de DEMO vaak 3 tot 4 keer per jaar gepubliceerd. Dit jaar is één van deze edities niet uitgekomen wegens een gebrek aan vormgevers. De laatste jaren is veel geleund op Edwin Bakker als het gaat om vormgeving, waardoor een situatie is ontstaan waarin de DEMO met hoofdzakelijk een vormgever werkte. In het laatste kwartaal van 2016 veranderden de omstandigheden, waardoor wij met andere vormgevers moesten gaan werken. Dit verliep minder voorspoedig dan gehoopt, waardoor er vertraging optrad. Wat we hebben gezien in het laatste kwartaal van 2016 is wat er gebeurt wanneer een heel vormgevingsproces leunt op één persoon. Dit zorgt voor veel druk en dus veel vertraging. Het proces van vormgeving moet op een andere manier tot stand komen.

Wanneer dit niet binnen de vereniging opgelost kan worden, is het wellicht mogelijk dit te doen door middel van externe hulp.

4a. Wat is de verwachte publicatiedatum voor DEMO nr. 1 van 2017?

DEMO nr. 1 van 2017 draait rond de verkiezingen. Wij trachtten dan ook een publicatiedatum van 10 maart aan te houden. Dit is met de aanname dat de vormgeving ditmaal afgerond kan worden.

Rapport Commissie Vermogensbeheer

Editie 1

Samenvatting

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek door de Commissie Vermogensbeheer naar de financiële risico's en bijbehorende beheersmaatregelen voor de Jonge Democraten (JD). Om nu en in de toekomst haar taak goed te kunnen vervullen, is continuïteit van groot belang. Dit vereist financiële en bestuurlijke stabiliteit. In dit rapport hebben wij zoveel mogelijke risico's voor de continuïteit van de JD geïdentificeerd op basis van een bottom-up risico-inventarisatie en analyse, aan de hand van gesprekken binnen de Commissie, met experts en consultaties met leden.

Uit onze analyse komt naar voren dat de JD geen risico's loopt in de belangrijkste gevarenzone: risico's met zowel een hoge kans (c.q. frequentie) als hoge impact. Wel zijn er 13 risico's die een hoge impact kunnen hebben, maar waarop de kans laag is. Daarnaast zijn er 16 risico's waarop de kans hoog is maar die een (relatief) lage impact hebben. Tot slot zijn 6 risico's in dit rapport meegenomen met zowel een lage kans als een lage impact. De risico's worden uitgebreid toegelicht in Bijlage 1 van dit rapport.

De risico's zijn in 6 categorieën verdeeld:

- Subsidie
- Bestuur
- Aansprakelijkheid
- Leden
- Fiscaal- en arbeidsrecht
- Overig

Voor elke categorie risico's zijn mogelijke maatregelen uitgedacht om de kans of impact van die risico's te verkleinen. De maatregelen variëren van controle op de integriteit van bestuurders tot het verhogen van onze financiële buffer om tegenslagen op te vangen en de JD in de toekomst op hetzelfde niveau te houden. De maatregelen worden middels organimo's ter bespreking voorgelegd aan de JD ALV in februari 2017. Als de ALV diverse maatregelen wenst door te voeren, zullen de organimo's voor het zomercongres 2017 in concrete voorstellen, HR-wijzigingen en statutenwijzigingen worden uitgewerkt. .

Contents

Samenvatting	47
Inleiding	49
Risicoanalyse	50
Risicomatrix	51
Correlaties.....	58
Interviews	60
Maatregelen	62
Conclusies	67
Totaaloverzicht.....	78

Inleiding

De commissie is opgericht in het bestuursjaar 2015-2016 naar aanleiding van het behalen van de Brandt-norm. Dit is een norm voor de financiële reserve die enige jaren geleden is vastgesteld en die inhoudt dat de reserve 70% van de lopende begroting en telkens 10% van de drie jaarbegrotingen daarvoor zou moeten bedragen. Met het betalen van deze norm was het tijd om de financiën van de JD tegen het licht te houden en te kijken naar risico's en kansen voor de JD.

De commissie stelt zichzelf drie doelen:

- Het analyseren van risico's die de JD loopt op basis van de huidige situatie
- Het voorstellen van maatregelen voor de geïdentificeerde risico's
- Het adviseren van beleid om de JD toekomstbestendig te maken en de continuïteit van de vereniging te waarborgen.

Hiervoor zijn drie fasen ingericht:

1. Risico-analyse, het in kaart brengen van alle risico's, de waarschijnlijkheid en impact van de risico's
2. Raadpleging, het vragen van advies binnen de vereniging en aan relevante partijen.
3. Het uitwerken van maatregelen en opstellen van beleidsadviezen.

De commissie is ingesteld op basis van een korte motivatie per mail die door twee landelijk bestuursleden zijn gerangschikt en waarbij de eerste vijf zijn uitgenodigd om deel te nemen aan de commissie.

De commissie wil de volgende personen bedanken voor hun bijdrage: Pauline van der Zwan, Tina Schulte, Martin van Montfort, Marco Brandt, Frans Nolten, Robbert Broer en de deelnemers aan de informatie-avond.

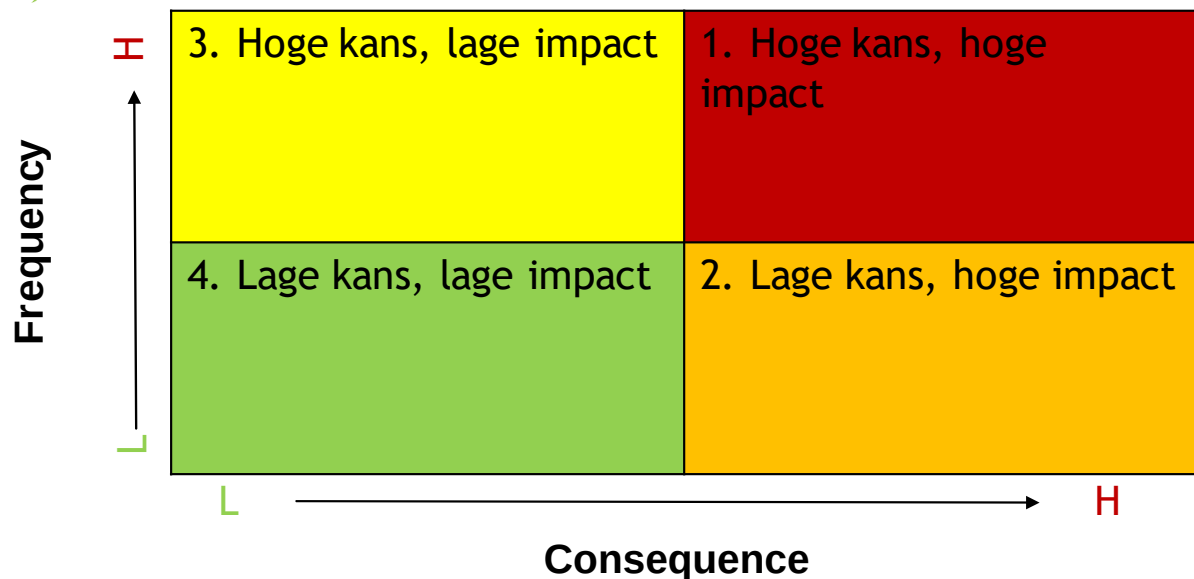
- Leeswijzer (hoofdstuk 2 bevat ..., hoofdstuk 3 ...)

Risicoanalyse

De risicoanalyse ligt aan de basis van dit rapport. Hieronder worden de risico's die de JD loopt geïdentificeerd, gekwantificeerd, en overzichtelijk weergegeven. De gehanteerde definitie van een risico is hierbij een gebeurtenis die in de toekomst kan plaatsvinden en daarbij tot een negatief gevolg voor de JD kan leiden. Hierbij zijn twee aspecten belangrijk. Aan de ene kant de kans op het plaatsvinden van de gebeurtenis (i.e. de frequentie) en aan de andere kant de omvang van de negatieve impact van de gebeurtenis (i.e. het gevolg). De frequentie wordt aangegeven door de "terugkeertijd," de periode waarin de gebeurtenis gemiddeld wordt verwacht eenmaal voor te komen. Het gevolg wordt aangegeven door het effect op de financiën of op de bestuurbaarheid van de JD. Deze aspecten en categorieën zijn hieronder schematisch weergegeven. De score-intervallen (tussen 1, 2, 3, 5, en 8) zijn niet evenredig verdeeld zodat bij extreme gebeurtenissen (zowel in frequentie als gevolg) de onderlinge verschillen groter worden.

Categorie	Score	Frequentie	Gevolg	
			Financieel	Bestuurbaarheid
A	1	100+ jaar	Minder dan €3.000	Discussie in bestuur, geen effect op vereniging
B	2	20-100 jaar	€3.000 tot €10.000	Congresvragen met Organimo's
C	3	5-20 jaar	€10.000 tot €50.000	Bestuurslid onder curatele of aftreden
D	5	1-5 jaar	€50.000 tot €150.000	Aftreden landelijk bestuur (LB)
E	8	Jaarlijks	Meer dan €150.000	Aftreden LB zonder perspectief opvolging

Tabel 1: Definitie van assen in de risicomatrix. De frequentie is gegeven in de terugkeertijd van de gebeurtenis. Een risico wat qua frequentie in categorie C terechtkomt verwachten we dus eens in de vijf tot twintig jaar mee te maken. Elk risico wordt ingeschaald op de onderdelen frequentie, financieel en bestuurbaarheid afzonderlijk, en krijgt dus drie keer een score.

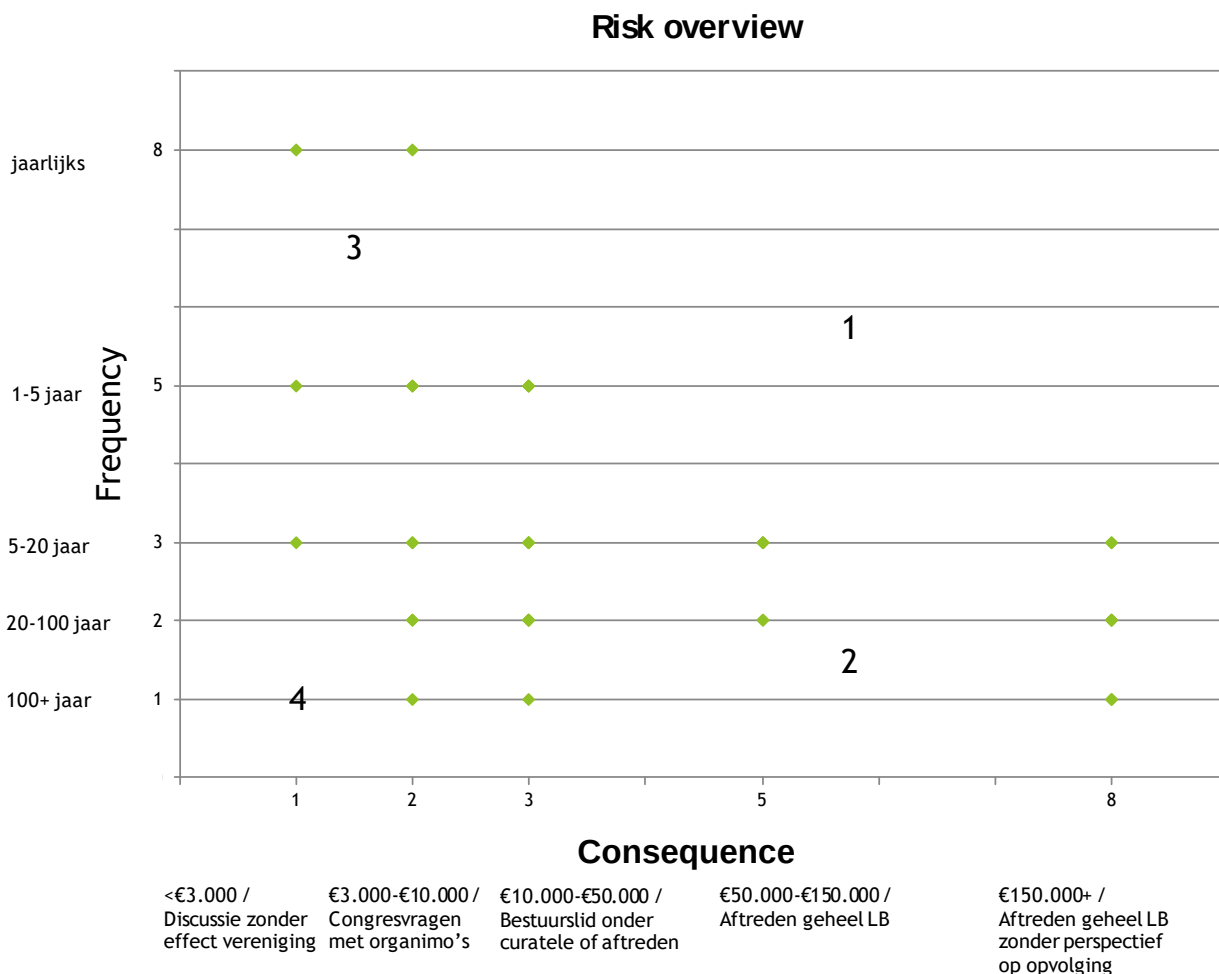
Afbeelding 1: Voorbeeld risicomatrix met kwadranten

De risicoanalyse bestaat uit twee onderdelen. In het identificatie-onderdeel zijn zoveel mogelijk gevallen gezocht die aan de definitie voldeden. Dit heeft plaatsgevonden op basis van individuele en collectieve brainstormsessies en analyses door de commissie(leden), aangevuld met bevindingen van de interviews en raadpleging van de leden. In het kwantificatie-onderdeel zijn de geïdentificeerde risico's ingeschat op frequentie en gevolg. Dit heeft plaatsgevonden op basis van een individuele uitwerking van iedere risico, gevolgd door een collectieve analyse en aangevuld met bevindingen uit de interviews en raadpleging van de leden. Hierbij bood de jaarrekening veel houvast (deze is ook te vinden in de Appendix) en was er veel aandacht voor consistentie bij analyse van de risico's, aangezien deze later met elkaar worden vergeleken. De geanalyseerde risico's zijn verdeeld over een risicomatrix, welke hieronder grafisch is weergegeven. Deze bestaat uit vier kwadranten:

- Het "Grote Frequentie, Groot Gevolg"-kwadrant (rechtsboven) bevat de belangrijkste risico's. De kans dat deze risico's zich voordoen en hun impact is (relatief) groot, zodat hiervoor direct maatregelen moeten worden genomen.
- Het "Grote Frequentie, Klein Gevolg"-kwadrant (linksboven) bevat middelmatige risico's. De kans dat deze risico's zich voordoen is groot maar de impact per gebeurtenis is (relatief) klein. Deze risico's kunnen meestal worden afgedekt door een specifieke voorziening aan te leggen per risico of groep risico's. Een voorziening houdt in

dat er per maand of jaar een bedrag wordt gereserveerd om in de toekomst dit soort kosten te dekken. Bijvoorbeeld, het maandelijks opzij zetten van een klein bedrag om eventuele (redelijkerwijs te verwachten) schade aan het JD-pand of inventaris mee te kunnen betalen.

- Het “Kleine Frequentie, Groot Gevolg”-kwadrant (rechtsonder) bevat middelmatige risico’s. Deze hebben een grote impact maar een lage frequentie. Ze kunnen meestal worden afgedekt door het nemen van een verzekering. Hiermee wordt een klein risico op een (zeer) groot verlies omgezet in de zekerheid van jaarlijks een klein verlies. Bijvoorbeeld, in plaats van het risico op een grote schadeclaim, neemt men een aansprakelijkheidsverzekering voor een kleine maandelijkse premie.
- Het “Kleine Frequentie, Klein Gevolg”-kwadrant (linksonder) bevat de kleinste risico’s. Deze hebben een kleine kans en een kleine impact en hiervoor hoeven daarom geen of weinig maatregelen worden genomen.

Afbeelding 2: Ingevulde risicomatrix. Let op dat er zich per punt in de matrix meerdere risico's kunnen bevinden. Er bevinden zich geen risico's in de hoogste categorie 1 (hoge kans, groot gevolg).

Een gedetailleerde uitwerking van alle individuele risico's kan gevonden worden in de Appendix 1: Uitgebreide Risico's. Hieronder worden de resultaten kort besproken, waarbij de risico's gegroepeerd zijn op thema en vervolgens gesorteerd op consequentie.

Categorie 1: Subsidie (9)

N r	Risico	Consequenti e Financieel	Consequentie Bestuurbaarheid	Frequentie
1	Niet-ontvangen van een accountantsverklaring	> €150.000	Aftreden geheel LB	20-100 jaar
2	Niet of verkeerd	> €150.000	Aftreden geheel	100+ jaar

	aanvragen van subsidie		LB	
3	Subsidieregeling – wetswijziging	> €150.000	Discussie zonder effect vereniging	20-100 jaar
4	Discontinueren van de verbinding met D66	> €150.000	Aftreden geheel LB	100+ jaar
5	Verlies van leden	€50.000-150.000	Congresvragen met organimo's	5-10 jaar
6	Verlies van D66 in de Tweede Kamerverkiezingen	€10.000-50.000	Discussie zonder effect vereniging	5-10 jaar
7	Niet-ontvangen van een gedeeltelijke accountantsverklaring	€10.000-50.000	Bestuurslid onder curatele of aftreden	5-20 jaar
8	Meer PJO's actief	€10.000-50.000	Discussie zonder effect vereniging	20-100 jaar
9	Subsidieregeling – indexering	< €3.000	Discussie zonder effect vereniging	jaarlijks

De JD is sterk afhankelijk van ontvangen subsidie op basis van de Wet Financiering Politieke Partijen, door als jongerenorganisatie verbonden te zijn aan D66. Subsidie moet jaarlijks worden aangevraagd en afgerekend, met een door een accountant goedgekeurde jaarrekening. De subsidie wordt nationaal voor jongerenorganisaties vastgesteld en 50/50 verdeeld aan de hand van 1) het aantal betalende leden 12-28 jaar en 2) het zetelaantal in de Tweede Kamer van de verbonden partij. De JD is nu echter zo groot dat de hoogte van de subsidie voor de JD momenteel voor ca. 75% is gebaseerd op haar ledenaantal en voor ca. 25% op het zetelaantal van D66 in de Tweede Kamer.

De afhankelijkheid van de subsidie komt duidelijk naar voren in het aantal risico's dat hiermee te maken heeft. De bovenstaande gebeurtenissen kunnen leiden tot een afname van het jaarlijkse subsidiebedrag, wat een aanzienlijke impact kan hebben op de inkomsten van de JD.

Categorie 2: Bestuur (8)

N r	Risico	Consequentie Financieel	Consequentie Bestuurbaarheid	Frequentie
10	Frauderende landelijk bestuursleden	> €150.000	Aftreden geheel LB, zonder perspectief op opvolging	5-20 jaar
11	Meerdere frauderende landelijke bestuursleden	> €150.000	Aftreden geheel LB, zonder perspectief op opvolging	20-100 jaar
12	Onbekwaam of nalatig handelende penningmeester	€10.000-50.000	Bestuurslid onder curatele of aftreden	1-5 jaar
13	Onjuist contract afgesloten	€10.000-50.000	Bestuurslid onder curatele of aftreden	1-5 jaar
14	Te hoge uitgaven voor activiteiten	€10.000-50.000	Congresvragen met organimo's	1-5 jaar
15	Frauderende afdelingsbestuursleden	€3.000-10.000	Congresvragen met organimo's	1-5 jaar
16	Verdwijnen van chartaal geld	€3.000-10.000	Congresvragen met organimo's	1-5 jaar

Zoals bij elke vereniging bestaat ook het JD-bestuur uit mensen. Dit brengt risico's met zich mee, aangezien bestuurders fouten kunnen maken of verkeerde intenties kunnen hebben. In deze categorie hebben bijna alle risico's te maken met fraude, in verschillende vormen en omvang. De consequentiebedragen zijn voor de eerste twee risico's hoog ingeschat gezien bestuursleden in principe bij de hele reserve kunnen. De drie daarop volgende risico's zitten in een lagere categorie gezien activiteiten om maximaal 25000 euro gaan (congressen).

Categorie 3 : Aansprakelijkheid (6)

Nr	Risico	Consequentie Financieel	Consequentie Bestuurbaarheid	Frequentie
18	Schade aan persoon – letsel	> €150.000	Bestuurslid onder curatele of aftreden	5-20 jaar
19	Schade aan persoon - smaad en reputatieschade	€10.000-50.000	Congresvragen met organimo's	20-100 jaar
20	Schade aan het JD-pand	€3.000-10.000	Congresvragen met organimo's	jaarlijks
21	Schade aan materialen	€3.000-10.000	Discussie zonder effect vereniging	5-20 jaar
22	Schade aan het JD-pand met onbruikbaarheid als gevolg	€3.000-10.000	Congresvragen met organimo's	20-100 jaar
23	Schade aan een extern pand	< €3.000	Discussie zonder effect vereniging	1-5 jaar

De JD kan als vereniging onder bepaalde voorwaarden aansprakelijk gesteld worden voor schade van derden. De aard van de schade is erg bepalend voor de omvang van het risico.

Categorie 4: Leden (3)

Nr	Risico	Consequentie Financieel	Consequentie Bestuurbaarheid	Frequentie
24	Een verkeerde financiële beslissing van de ALV	€50.000-150.000	Congresvragen met organimo's	5-20 jaar
25	Wanbetalende leden	€10.000-50.000	Congresvragen met organimo's	20-100 jaar
26	Afname van de betalingsbereidheid	€3.000-10.000	Discussie zonder	20-100 jaar

	onder leden		effect vereniging	

De JD is ook afhankelijk van haar leden. Verkeerde beslissingen van het congres of een verandering in de betalingsbereidheid van leden kunnen ingrijpende financiële consequenties hebben.

Categorie 5: Fiscaal- en arbeidsrecht (2)

Nr	Risico	Consequentie Financieel	Consequentie Bestuurbaarheid	Frequentie
27	Lid of externe geldt als werknemer van de JD	€50.000-150.000	Congresvragen met organimo's	20-100 jaar
28	JD wordt aangemerkt als onderneming	€50.000-150.000	Bestuurslid onder curatele of aftreden	20-100 jaar

De JD is een vereniging voor en door vrijwilligers. Wanneer de JD werknemers in dienst zou hebben of als onderneming (met winsttoegmerk) wordt aangemerkt, moet zij aan strengere regelgeving voldoen, meer belasting afdragen en onder omstandigheden langer loon doorbetalen. Een verandering van het juridisch regime kan dus ingrijpende financiële consequenties hebben.

Categorie 6: Overig (5)

Nr	Risico	Consequentie Financieel	Consequentie Bestuurbaarheid	Frequentie
29	Faillissement van de bank	> €150.000	Aftreden geheel LB, zonder perspectief op opvolging	100+ jaar
30	Wanbetalende schuldenaren (niet-leden)	€10.000-50.000	Bestuurslid onder curatele of aftreden	20-100 jaar
3	Verlies van de ANBI-	€3.000-	Congresvragen	5-20 jaar

1	status	10.000	met organimo's	
3 2	Verdwijnen of veranderen van het combinatielidmaatschap door de JD of D66	€3.000-10.000	Congresvragen met organimo's	100+ jaar
3 3	Ongunstige rentedalingen	< €3.000	Discussie zonder effect vereniging	5-20 jaar

Er zijn ook risico's die niet onder de bovenstaande categorieën vallen. Deze zijn gegroepeerd bij "overig".

Correlaties

Risico's hoeven zich niet steeds afzonderlijk voor te doen. Sterker nog, er zijn verschillende risico's die, als zij zich voordoen, de kans op een ander risico (sterk) verhogen. Deze risico's noemen we gecorreleerd. Hieronder worden de belangrijkste correlaties besproken.

Het succes van D66 en de inkomsten van de JD

De eerste noemenswaardige correlatie is die tussen de populariteit van D66 en de inkomsten van de JD. Het subsidiebedrag waarop de JD recht heeft, is afhankelijk van het aantal zetels van D66 in de Tweede Kamer en het ledenaantal van de JD. Zetelverlies van D66 vermindert het te verkrijgen subsidiebedrag aanzienlijk (risico 6). Er zijn echter ook sterke indicaties dat een verkiezingsnederlaag wordt gevolgd door een afname van het ledenaantal van D66, zij het met een vertraging van één of meer jaren. Bij dalende populariteit van D66 is de kans groot dat zich minder combi-leden (D66 en JD) inschrijven en het aantal JD-leden afneemt (risico 5). Hierdoor kan de JD bij zetelverlies van D66 in de Tweede Kamer flink minder subsidie en minder contributie tegemoet zien.

Een daling van inkomsten en leden kan potentieel een neerwaartse spiraal inzetten. Met minder inkomsten en leden zijn er immers ook minder middelen om (bijzondere) evenementen te bedenken en neer te zetten die de vereniging juist zo aantrekkelijk kan maken. Ook voor werving is minder geld beschikbaar. Hierdoor wordt het effect van inkomsten- en ledenverlies nog verder versterkt.

Een afname van het aantal zetels van D66 in de Tweede Kamer (risico 6) verhoogt ook het risico op wanbetaling van schuldenaren (risico 28). D66 is namelijk van oudsher de grootste schuldenaar van de JD. Zeker in de

campagneperiode – wanneer de D66 uitgaven het hoogste zijn – leent de JD vaak geld aan D66. Bij zetelverlies dalen de inkomsten van D66 en wordt het risico groter dat D66 de lening niet, gedeeltelijk of slechts met veel vertraging kan terugbetalen.

JD ledenverlies en fraude, onbekwaamheid of aansprakelijkheid

Het risico dat het aantal JD-leden afneemt (risico 5) wordt ook groter in het geval van eventuele misstanden bij de JD, zoals ernstige fouten of fraude (categorie 2), of zeer schadelijke gebeurtenissen waarvoor de JD aansprakelijk is (categorie 3). Zulke gebeurtenissen kunnen immers het aanzien van de JD schaden. Omgekeerd is het risico op fraude, fouten en aansprakelijkheid groter als het aantal leden afneemt, omdat een kleinere vereniging vaak minder professioneel en zorgvuldig functioneert en bestuurders minder goed worden gecontroleerd.

Onbekwame penningmeester en fraude of aansprakelijkheid

Als een penningmeester onkundig of onzorgvuldig zijn functie uitoefent (risico 12), verhoogt dit het risico op het afsluiten van onjuiste contracten of te hoge uitgaven voor evenementen. Bovendien kan zijn (gebrekkige) toezicht tot gevolg hebben dat andere bestuursleden op landelijk- of afdelingsniveau makkelijker kunnen frauderen of geld wegnemen (risico 10, 11, 15 en 16). Een slechte penningmeester kan in één jaar leiden een opeenstapeling van te hoge en onverantwoorde kosten en/of niet geïnde of niet gestorte inkomsten achterlaten. Bovendien is bij slechte financiële verantwoording door of te weinig inzicht van de penningmeester, ook het risico op een beslissing van het congres met een (onverwachte) negatieve financiële impact hoger (risico 24). Een slechte penningmeester heeft daarom grote gevolgen voor de algemene financiële gezondheid en bestuurbaarheid van de vereniging.

Schade aan het pand en inkomsten

Bij schade in het JD-pand, kan aansprakelijkheid ontstaan voor de JD (categorie 3). Deze schade kan grotendeels met een verzekering worden afgedekt. Het risico bestaat echter dat bij een brand of waterschade ook onvervangbare gegevens worden vernietigd. Veel administratie van de JD is immers een in papieren vorm beschikbaar. De JD kan door fysieke schade dus nog verder op grote financiële achterstand komen te staan.

Interviews

De risico's en correlaties zijn middels interviews voorgelegd aan personen buiten de commissie met een specifieke deskundigheid en/of kennis van de JD geschiedenis, teneinde advies te krijgen over hun beoordeling en beheersing. De interviews zijn semi-gestructureerd uitgevoerd, met deels vooraf opgestelde vragen en deels vrije antwoordopties. Zowel kennis van financiën als 'feeling' met een afdeling kregen de nadruk, aangezien het huishoudboekje één ding is, maar in een vereniging gerund door vrijwilligers een heel andere invulling krijgt.

Gesproken is met:

- Pauline van der Zwan (Financieel Controller D66),
- Tina Schulte (Financiële Administratie JD/D66),
Martin van Montfort (Voormalig Penningmeester JD), Over beheer van reserve in het bijzonder
- Marco Brandt (Bedenker Brandt-norm voor reserves PJO's), Centrale vraag: welke norm te hanteren voor onze reserve?
- Frans Nolten (Verzekeringsman van de JD), Over benodigde verzekeringen om schades te voorkomen
- Robbert Broer (Contactpersoon Rabobank), Interview over fraudemaatregelen

Belangrijkste conclusies

De Brandt-norm is opgesteld in een periode dat zich een combinatie voordeed van een lagere inkomsten door een tegenvallend verkiezingsresultaat, outsourcing van administratie en een aantal verkeerde inschattingen. Er is geen reden om aan te nemen dat een vergelijkbare situatie zich niet nogmaals voor kan doen als geen maatregelen worden getroffen.

Er zijn veel mogelijkheden om met medewerking van de bank te voorkomen dat er fouten worden gemaakt met geld, of fraude wordt gepleegd. De JD zou meer gebruik kunnen maken van tweede handtekeningen, meldingen bij ongebruikelijke transacties en andere barrières.

De JD kan overwegen om een deel van de reserve bij een andere bank te zetten. Op die manier wordt het lastiger om de reserve onverantwoord uit te geven, neemt de afhankelijkheid van één banksysteem af en wordt in het uitzonderlijke geval van het faillissement van de bank de JD minder hard geraakt. Hier kan een combinatie gemaakt worden met een andere vermogensbeheeroptie: een stichting, bestaande uit oud-JD prominenten

die gevoel met maar voldoende afstand tot de vereniging hebben, om de reserve te kunnen beheren zonder spenderingsdruk van leden. Dit is ook een bekende optie bij andere PJO's.

De JD kan voor veel aansprakelijkheidskwesties en schadegevallen een verzekering afsluiten. Dit is van belang omdat de vereniging tot op zekere hoogte ook verantwoordelijk draagt voor haar leden tijdens activiteiten georganiseerd door de JD. Hierbij wel een goede afweging gemaakt worden tussen formele aansprakelijkheid en interne afspraken.

Een risico dat volgens de geïnterviewden extra aandacht verdiende was het verlies aan subsidieinkomsten, aangezien dat de kurk is waar de vereniging op drijft. Deze veranderingen in deze inkomsten zijn niet goed te voorspellen zijn, maar hebben een grote en langdurige impact direct na verkiezingen. Halvering van subsidieinkomsten brengt over vier jaar een verlies van bijna vier ton met zich mee. Gezien de subsidieinkomsten ook door een wetswijziging kunnen veranderen is dat specifieke risico opgeschaald.

Maatregelen

Om te voorkomen dat de JD schade oploopt door dat één of meer van deze risico's zich (al dan niet gecorreleerd) voordoen, dienen per categorie risico's maatregelen getroffen te worden.

Categorie 1: Subsidie

Door de sterke afhankelijkheid van de JD van subsidie (berekend op basis van het D66-zetelaantallen het eigen ledenaantal), loopt zij risico's. Om dit te ondervangen, zijn maatregelen te nemen zoals:

- het direct na elke Tweede Kamerverkiezing updaten van de begroting om gewijzigde zetelaantallen van D66 in mee te nemen. Mochten er grote (>33%) wijzigingen zijn in subsidie, dan een kaderconsultatie en/of commissie starten om dit proces te begeleiden. Er dienen maatregelen getroffen te worden zoals schrappen van uitgaven of het stimuleren van (toekomstige) inkomsten door meer aandacht voor ledenwerving;
- bij het opstellen van de begroting jaarlijks zo accuraat mogelijk de subsidiabele ledenaantallen voorspellen en deze zo vroeg als mogelijk in het nieuwe jaar (stand per 1 januari is leidend) verwerken in de laatste updates van de dan huidige begroting;
- Een ruime algemene reserve hanteren om variabiliteit in subsidie-inkomsten op te vangen;
- Een aparte reserve opnemen (evt. in een aparte stichting voor waarborgen veiligheid) die vrijkomt bij plotselinge daling van subsidie-inkomsten;
- Het accountantsproces goed voorbereiden en opmerkingen vroegtijdig oplossen;
- Wetswijzigingen WFPP monitoren samen met D66.

Categorie 2: Bestuur

Om grote financiële schade door fraude en onkunde te voorkomen, dient allereerst het congres toekomstige bestuursleden - in het bijzonder de penningmeester - kritisch te kiezen. Het congres kan bij deze screening geholpen worden door te vereisen dat kandidaat-bestuursleden voor het Landelijk Bestuur (in het kader van de sollicitatieprocedure) een VOG of een BKR-registratie overleggen. Strafrechtelijke antecedenten of grote financiële schulden kunnen immers van belang om de integriteit van bestuurders te kunnen beoordelen.

Indien bestuursleden bij de hele financiële reserve van de JD kunnen, loopt de vereniging bij onkunde of fraude bovendien een onnodig hoog risico. Door beperkingen aan te brengen in het vrij toegankelijke saldo

(bijv. het vereisen van een tweede handtekening bij de bank voor relatief hoge transacties) kan grote financiële schade door één bestuurslid gemakkelijk worden voorkomen. Daarnaast kan ook de gezamenlijke bestuurlijke bevoegdheid van bestuurders worden beperkt door statutair (en in het KvK) vast te leggen dat transacties boven een bepaald bedrag eerst voorgelegd dienen te worden aan de Landelijke Bestuursvergadering of zelfs de Algemene Ledenvergadering.

Om de financiële buffer van de JD te beschermen (ook tegen een kortzinnige beslissingen van het congres) kan de reserve het beste worden beheerd in een fraude-proof stichting met als enig statutair doel het garanderen van de continuïteit van de JD. Bij tegenvallende verkiezingsresultaten kan dan in samenspraak met het stichtingsbestuur (oud-JD prominenten met afstand tot maar binding met de vereniging) worden besproken of en zo ja, in hoeverre op de reserve aanspraak kan worden gemaakt. De stichting kan de reserve borgen en verder uitbouwen zonder dat er een druk om geld uit te geven bestaat. Een grotere reserve betekent meer zekerheid voor slechter tijden.

Praktisch gezien is uit het interview met onze huidige bank naar voren gekomen dat er meerdere fraudepreventiemogelijkheden doorgevoerd kunnen worden. Hieronder vallen lagere daglimieten voor (afdelings-)pinpassen, transactielimieten, eisen voor een tweede handtekening en de optie tot alerts voor andere bestuurders bij vreemde transacties.

Om te hoge uitgaven voor evenementen te voorkomen, is het een taak voor de penningmeester om hierover open en duidelijk te communiceren en besluitvorming rondom activiteiten niet via één persoon te laten lopen.

Categorie 3: Aansprakelijkheid

In het algemeen zijn alle risico's met betrekking tot het toebrengen van schade aan personen, apparatuur of locaties goed af te dekken door hiervoor te verzekeren. Vooral in het geval van schade aan personen is dit cruciaal gezien het grote bedrag dat hiermee gemoeid is. Daarnaast valt veel schade te voorkomen door het pand goed te onderhouden en te zorgen dat de huisregels gevolgd worden op borrels en externe locaties waardoor schade beperkt wordt. Hierdoor blijven wij ook beter verzekeraar. Door de complexiteit van de vereniging is het verstandig om een verzekeringsexpert in te schakelen om deze risico's afdoende af te dekken.

Categorie 4: Leden

Er zijn verschillende maatregelen die genomen kunnen worden om de kans op verkeerde (financiële) beslissingen tijdens een ALV te verminderen. Zo kan de eis gesteld worden dat een voorstel minstens twee-derde meerderheid moet hebben om aangenomen te worden indien het voorstel over een bedrag boven een bepaalde grens gaat. Een andere mogelijkheid is om een voorstel in twee opeenvolgende ALV's tot stemming te brengen, en dat het voorstel pas wordt aangenomen als in beide ALV's een meerderheid voor het voorstel heeft gestemd.

Wanbetalingen door leden kan gemitigeerd worden door het inschakelen van incassobureaus als leden zich niet aan hun betalingsverplichtingen houden.

Een afname van de betalingsbereidheid van leden kan er voor zorgen dat de financiële positie van de vereniging op lange termijn ondermijnd wordt. Een van de maatregelen kan zijn om de penningmeester hiervan bewust te maken. Voorstellen die te maken hebben met een verlaging van de contributie zouden ook altijd tijdelijk geldig moeten zijn. In praktijk blijkt het moeilijk om een meerderheid te krijgen voor een contributieverhoging (in tegenstelling tot een contributieverlaging). Door alleen maatregelen aan te nemen die de contributie tijdelijk verlagen (bijvoorbeeld de komende drie jaar) kan dit probleem voorkomen worden.

Categorie 5: Fiscaal en arbeidsrecht

De JD moet alert zijn op de wijze waarop zij werkzaamheden ten behoeve van de vereniging financieel beloont. Onkostenvergoedingen mogen alleen kostendekkend zijn, om niet als loon te worden aangemerkt. Bij voorkeur betaalt de JD alleen daadwerkelijk gemaakte kosten nadien uit op basis van een declaratie. Voor het toekennen van bestuurs- of commissievergoedingen kan gebruik worden gemaakt van de vacatiegeldregeling (vaste vergoeding per vergadering). Het is raadzaam om als absolute bovengrens altijd het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies aan te houden, zodat geen sprake is van bovenmatig vacatiegeld dat tóch als loon kan gelden. Als de JD op enig moment behoefte heeft aan professionele ondersteuning, verdient detachering - al dan niet via D66 - de voorkeur. De JD is dan formeel niet de werkgever. Als de JD zich toch aan de risico's van werkgeverschap zou blootstellen, moeten de financiële risico's van (tijdelijke) arbeidsongeschiktheid of uitval van werknemers en werkgeversaansprakelijkheid worden verzekerd.

Om te voorkomen dat op de JD een ander fiscaal regime van toepassing wordt omdat zij fiscaal geacht wordt winst maken of een te groot

vermogen (reserve) aanhoudt, dient gedegen fiscaal advies te worden ingewonnen. Op dit moment zijn de normen die gelden voor het vermogen nog onvoldoende duidelijk als boekhoudkundige randvoorwaarden voor JD penningmeesters geformuleerd. Omdat een groot vermogen binnen de JD problematisch kan zijn, is het waarschijnlijk gunstiger de reserve onder te brengen in de hierboven reeds aanbevolen stichting met als enkele doelstelling het beheren van dit vermogen. Uiteraard dient in dat geval ook gedegen fiscaal advies te worden ingewonnen over de grenzen waarbinnen het beheer door de stichting fiscaal gunstig is.

Categorie 6: Overige

Om het risico van een faillissement van de bank te minimaliseren kan het geld worden verdeeld over verschillende veilige banken. Hierbij kan een maximum van circa €100.000,00 worden aangehouden, i.e. het bedrag dat maximaal wordt vergoed onder het depositogarantiestelsel. De aanvullende bankrekeningen zijn idealiter slecht spaarrekeningen gekoppeld aan de huidige Rabobank betaalrekening.

Om het risico van wanbetalende schuldenaren (buiten contributie) te minimaliseren kan de lening aan D66 worden afgebouwd. Daarnaast kan het debiteurenrisico mogelijk in zijn totaliteit worden verzekerd.

Om het risico van het verlies van de ANBI-status te minimaliseren kunnen enkele organisatorische maatregelen worden genomen. De KasCo kan worden ingelicht over de eisen. De Penningmeester kan voortaan jaarlijks aan de KasCo en/of de ALV bespreken hoe (weer) aan deze eisen is voldaan. De eisen kunnen worden opgenomen in het Huishoudelijk Reglement.

Om het risico van het verdwijnen of veranderen van het combinatielidmaatschap door de JD of D66 op de korte termijn te dekken kan er besloten worden tot het vastleggen van het combinatielidmaatschap in een contract, dit zorgt er ook voor dat lidmaatschapsbedragen niet onder druk staan voor een bepaalde periode. Verder zijn er buiten informele maatregelen om de verhouding met D66 in stand te houden geen échte maatregelen mogelijk om het risico af te dekken.

Om het risico van een lager rendement op het vermogen te minimaliseren kan er breder worden geïnvesteerd. Hierbij valt te denken aan deposito's, obligaties, aandelen, en andere soorten investeringen. (Zulke activiteiten vereisen wel (het inwinnen van) de nodige hoeveelheid expertise.) Bij

deze investering is het wel cruciaal om de termijnen waarin bepaalde gelden beschikbaar moeten kunnen zijn in de gaten te houden.

Conclusies

Dit hoofdstuk bevat de belangrijkste conclusies van de commissie vermogensbeheer. Ten eerste zijn er geen risico's geïdentificeerd die zowel een hoge frequentie als grote consequenties hebben. Dit soort risico's zijn de grootste bedreiging voor de vereniging.

Er zijn echter wel risico's met grote gevolgen en een lage frequentie. Het gaat hier met name om risico's die te maken hebben met de subsidie van het Rijk en fraude. Wat betreft de subsidie is het erg belangrijk dat penningmeesters er voor zorgen dat de subsidie juist aangevraagd wordt en ze weten wat de hoogte van de subsidie kan beïnvloeden. Dit zorgt voor meer controle over de grootste inkomstenbron van de JD (zodat uitgaven tijdig aangepast kunnen worden). Er zijn verschillende maatregelen die genomen kunnen worden om de integriteit van het landelijke bestuur te bewaken en financiële schade door fraude en onkunde te beperken. Met de bank (Rabobank) kan worden samengewerkt om de toegang tot de financiële middelen zowel veilig als praktisch te maken.

Voor risico's met kleine gevolgen is de huidige reserve toereikend. Veel van deze risico's kunnen verkleind of vermeden worden door het treffen van eenvoudige maatregelen (genoemd in het gelijknamige hoofdstuk).

Al met al staat de JD er financieel goed voor. Uit de interviews bleek ook dat er geen (grote) risico's gemist zijn in de risicoanalyse. Dit geeft ons vertrouwen in de financiële toekomst van de JD. Door de aard van de vereniging (met name de afhankelijkheid van de subsidieregeling) kan dit echter vrij snel veranderen, bijvoorbeeld door de komende Tweede Kamerverkiezingen. De penningmeester moet hier een vinger aan de pols houden en tijdelijk maatregelen treffen indien de financiële positie onder druk komt te staan.

Appendix: Uitgebreide Risico's

Risico: 1. Niet-ontvangen van een accountantsverklaring
Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: aftreden geheel LB
Frequentie: eens in de 20-100 jaar
Toelichting: de JD ontvangt een subsidie. De goedkeuring en uitkering van deze subsidie zijn afhankelijk van een accountantsverklaring. De accountantsverklaring is afhankelijk van zowel de JD als D66 en zal slechts bij bewuste misleiding volledig worden ingetrokken. (Deels niet-afgeven is ook mogelijk en kan eerder gebeuren, zie hieronder.) De subsidie van de JD kan daarom volledig verdwijnen na het niet-ontvangen van een accountantsverklaring. Bijvoorbeeld: bij een subsidie van €180.000 en het volledig intrekken van de accountantsverklaring ontstaat een verlies van €180.000.

Risico: 2. Niet of verkeerd aanvragen van subsidie
Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: aftreden geheel LB
Frequentie: eens in meer dan 100 jaar
Toelichting: de JD ontvangt een subsidie. De goedkeuring van deze subsidie is afhankelijk van een goede aanvraag. De accountantsverklaring is afhankelijk van zowel de JD als D66. Gezien het grote belang en de hoeveelheid belanghebbenden bij het verkrijgen van deze subsidie is het onwaarschijnlijk dat dit wordt vergeten. Daarnaast is het mogelijk dat de aanvraag verkeerd wordt gedaan of de JD bij de aanvraag van D66 wordt vergeten. Ook deze kans, gezien het belang en de relatie met D66, onwaarschijnlijk. Echter kunnen geen van beide worden uitgesloten. De subsidie van de JD kan daarom (deels) verdwijnen na het niet of verkeerd aanvragen van de subsidie. Bijvoorbeeld: bij een subsidie van €180.000 voor de JD die volledig wordt vergeten ontstaat een verlies van €180.000.

Risico: 3. Subsidieregeling - wetswijziging
Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging
Frequentie: eens in de 20-100 jaar
Toelichting: de JD ontvangt een subsidie. Eerdere wijzigingen van de wetgeving hierover vonden plaats in 1999 en 2013, maar hebben niet tot ingrijpende veranderingen (in de subsidie) geleid. De subsidie van de JD kan wel dalen bij een toekomstige wetswijziging. Bijvoorbeeld: bij een subsidie van €180.000 die wegvalt ontstaat een verlies van grofweg €180.000.

Risico: 4. Discontinueren van de verbinding met D66
Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000

Consequentie Bestuurbaarheid: aftreden geheel LB
Frequentie: minder dan eens in de 100 jaar
Toelichting: de JD is de dochterpartij van D66. De JD krijgt door deze verbinding een subsidie, bijdragen van D66 en een deel van haar leden (via het combinatielidmaatschap). De subsidie en bijdrage van D66 zullen daarom wegvallen en de contributies kunnen daarom sterk dalen na de discontinuering van de verbinding met D66. Bijvoorbeeld: bij een subsidie van €180.000, een bijdrage van D66 van €15.000 en contributies van €50.000, ontstaat na een halvering van het aantal leden een verlies van grofweg €220.000.

Risico: 5. Verlies van leden
Consequentie Financieel: verlies van €50.000-150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's
Frequentie: eens in de 5-10 jaar
Toelichting: het aantal leden van de JD is onderhevig aan redelijke schommelingen. De leden betalen contributie en zijn bepalend voor ongeveer de helft van de subsidie van de JD. De contributies en subsidie van de JD kunnen daarom dalen na verlies van leden. Bijvoorbeeld: bij een subsidie van €180.000 en contributies van €50.000, ontstaat er bij een halvering van het aantal leden een verlies van grofweg €70.000 per jaar.

Risico: 6. Verlies van D66 in de Twee Kamerverkiezingen
Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000
Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging
Frequentie: eens in de 5-10 jaar
Toelichting: het aantal zetels van D66 in de Tweede Kamer is onderhevig aan grote schommelingen. Dit is bepalend voor ongeveer de helft van de subsidie van de JD. De subsidie van de JD kan daarom dalen na verlies van D66 in de Tweede Kamerverkiezingen. Bijvoorbeeld: als de subsidie €180.000 bedraagt en het aantal zetels halveert, dan gaat de JD er grofweg €45.000 per jaar op achteruit.

Risico: 7. Niet-ontvangen van een gedeeltelijke accountantsverklaring
Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000
Consequentie Bestuurbaarheid: bestuurslid onder curatele of aftreden
Frequentie: eens in de 5-20 jaar
Toelichting: de JD ontvangt een subsidie. De goedkeuring en uitkering van deze subsidie zijn afhankelijk van een accountantsverklaring. De accountantsverklaring is afhankelijk van zowel de JD als D66 en zal bij fouten in de administratie gedeeltelijk worden ingetrokken. Gezien het doorgaans jaarlijks wisselende bestuur en een suboptimale inbedding in de administratie van D66 is dit een reële mogelijkheid. Om zulke problematiek op te lossen wordt vaak extra tijd geboden, maar daar zijn extra kosten aan verbonden. (Slechts bij bewuste misleiding zal deze

volledig worden ingetrokken, zie hierboven.) De subsidie van de JD kan daarom deels verdwijnen na het niet-ontvangen van een accountantsverklaring. Bijvoorbeeld: bij een subsidie van €180.000 en mogelijk intrekken van de accountantsverklaring ontstaat een verlies van grofweg €10.000 aan extra accountantskosten.

Risico: 8. Meer PJO's actief

Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000

Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging

Frequentie: eens in de 20-100 jaar

Toelichting: de JD ontvangt een subsidie via de overheid. Per jaar wordt een vast bedrag verdeeld onder de PJO's op basis van het aantal leden en het aantal zetels in de Tweede Kamer van de moederpartij. Wanneer er meer PJO's actief worden dan zal dit bedrag per PJO kleiner worden. De subsidie van de JD kan daarom dalen na de oprichting van nieuwe PJO's. Bijvoorbeeld bij een PJO met 500 leden en een moederpartij met twee zetels in de Tweede Kamer ontstaat een verlies van grofweg €5.000.

Risico: 9. Subsidieregeling - indexering

Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000

Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging

Frequentie: eens in de 20-100 jaar

Toelichting: de JD ontvangt een subsidie. Het bedrag dat hiervoor beschikbaar is, verandert echter regelmatig. (Een daling van 1,5% is over de afgelopen jaren gebruikelijk geworden.) De subsidie van de JD kan daarom dalen na deze indexering. Bijvoorbeeld: bij een subsidie van €180.000 die met 1,5% daalt ontstaat een verlies van grofweg €3.600.

Risico: 10. Frauderende landelijk bestuursleden

Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000

Consequentie Bestuurbaarheid: aftreden geheel LB, zonder perspectief op opvolging

Frequentie: eens in de 5-20 jaar

Toelichting: de JD heeft meerdere bestuursleden die in verschillende mate toegang hebben tot de financiën. Er zijn veel manieren waarop en redenen waarom bestuursleden fraude kunnen plegen. Er zijn ruime bevoegdheden en de controle geschied pas achteraf. Frauderende landelijk bestuursleden kunnen daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een bankrekening saldo van €300.000 en het wegsluizen van de helft hiervan ontstaat een verlies van grofweg €150.000.

Risico: 11. Meerdere frauderende landelijke bestuursleden

Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000

Consequentie Bestuurbaarheid: aftreden geheel LB, zonder perspectief op opvolging

Frequentie: eens in de 20-100 jaar   Toelichting: de JD heeft meerdere bestuursleden die in verschillende mate toegang hebben tot de financiën. Er zijn veel manieren waarop en redenen waarom bestuursleden fraude kunnen plegen. Er zijn ruime bevoegdheden en de controle geschied pas naderhand. Meerdere frauderende landelijk bestuursleden kunnen gemakkelijker tot grotere verliezen leiden dan individueel frauderende bestuursleden. Bijvoorbeeld bij een bankrekening saldo van €300.000 en het wegsluizen van twee-derde hiervan ontstaat een verlies van grofweg €200.000.

Risico: 12. Onbekwaam of nalatig handelende penningmeester   Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000   Consequentie Bestuurbaarheid: bestuurslid onder curatele of aftreden   Frequentie: eens in de 1-5 jaar   Toelichting: de JD heeft een penningmeester met toegang tot de financiën. Er zijn veel manieren waarop en redenen waarom de penningmeester onbekwaam of nalatig kan handelen. Hij of zij heeft ruime bevoegdheden en de controle hierop geschied pas naderhand. Een onbekwaam of nalatig handelende penningmeester kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een bankrekening begroting van €150.000 en onbekwaam handelen over 20% hiervan ontstaat een verlies van grofweg €30.000.

Risico: 13. Onjuist contract afgesloten   Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000   Consequentie Bestuurbaarheid: bestuurslid onder curatele of aftreden   Frequentie: eens in de 1-5 jaar   Toelichting: de JD sluit jaarlijks meerdere contracten. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor dit mis kan gaan. Er zijn ruime bevoegdheden en de controle geschied pas naderhand. Het afsluiten van een verkeerd contract kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een huurcontract van €15.000 voor een activiteit die niet door gaat ontstaat een verlies van grofweg €15.000.

Risico: 14. Te hoge uitgaven voor activiteiten   Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000   Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's   Frequentie: eens in de 1-5 jaar   Toelichting: de JD organiseert jaarlijks meerdere activiteiten. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor deze activiteiten duurder kunnen uitvallen dan begroot. Er zijn ruime bevoegdheden en de controle geschied pas naderhand. Te hoge uitgaven voor activiteiten kunnen daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een activiteit €20.000 die 50% over de begroting heen gaat ontstaat een verlies van grofweg €10.000.

Risico: 15. Frauderende afdelingsbestuursleden

Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000
Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's
Frequentie: eens in de 1-5 jaar
Toelichting: de JD heeft veel afdelingsbestuursleden die in verschillende mate toegang hebben tot de afdelingsfinanciën. Er zijn veel manieren waarop en redenen waarom afdelingsbestuursleden fraude kunnen plegen. Er zijn ruime bevoegdheden en de controle geschied pas achteraf. De afdelingsfinanciën en -bevoegdheden zijn wel kleiner dan die van de landelijke equivalenten, zodat de verliezen iets beperkter zijn. Bijvoorbeeld bij een bankrekening saldo van €4.000 en het wegsluizen hiervan ontstaat een verlies van grofweg €4.000.

Risico: 16. Verdwijnen van chartaal geld
Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000
Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's
Frequentie: eens in de 1-5 jaar
Toelichting: de JD heeft een op verschillende momenten chartaal geld in bezit. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor dit kan verdwijnen. Er zijn ruime bevoegdheden en de controle hierop geschied pas naderhand. Het verdwijnen van chartaal kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij kas met chartaal geld ter waarde van €4.000 die verdwijnt ontstaat een verlies van €4.000, als niets gerecupereerd kan worden.

Risico: 17. Frauderende afdelingsbestuursleden
Consequentie: verlies van €3.000-10.000
Frequentie: eens in de 1-5 jaar
Toelichting: de JD heeft veel afdelingsbestuursleden die in verschillende mate toegang hebben tot de afdelingsfinanciën. Er zijn veel manieren waarop en redenen waarom afdelingsbestuursleden fraude kunnen plegen. Er zijn ruime bevoegdheden en de controle geschied pas naderhand. (Echter zijn de afdelingsfinanciën en -bevoegdheden wel kleiner dan die van de landelijke equivalenten.) Frauderende afdelingsbestuursleden kunnen daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een bankrekening saldo van €4.000 en het wegsluizen hiervan ontstaat een verlies van grofweg €4.000.

Risico: 18. Schade aan persoon - letsel
Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: bestuurslid onder curatele of aftreden
Frequentie: eens in de 5-20 jaar
Toelichting: de JD organiseert verschillende activiteiten. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor er op deze activiteiten schade aan een persoon kan worden toegebracht in de vorm van letsel. Los van de eventueel verantwoordelijke leden, kan (ook) de JD hiervoor aansprakelijk worden gesteld. De JD zal ook kosten voor rechtsbijstand

moeten maken. Schade aan personen door letsel kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een ongeluk waardoor een deelnemer gehandicapt raakt en de JD wordt aangeklaagd kan een claim ontstaan van grofweg €200.000 en kost rechtsbijstand €10.000.

Risico: 19. Schade aan persoon - smaad en reputatieschade

Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000

Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's

Frequentie: eens in de 20-100 jaar

Toelichting: de JD doet verschillende uitingen in de media, bijvoorbeeld tijdens campagnes of via de DEMO. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor er via deze uitingen schade aan een persoon kan worden toegebracht in de vorm van smaad en reputatieschade. Als door de JD een aantijging is gedaan waardoor iemand zijn baan heeft verloren, kan deze schade flink oplopen. De verantwoordelijkheid voor deze schade ligt op de eerste plaats bij de JD. De JD zal ook kosten voor rechtsbijstand moeten maken. Schade aan personen door smaad of reputatieschade kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld: als een onjuist of onnodig beledigend artikel in de DEMO wordt geplaatst waardoor de JD wordt aangeklaagd, kan een claim ontstaan van grofweg €25.000 en kost de rechtsbijstand €10.000.

Risico: 20. Schade aan het JD-pand

Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000

Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's

Frequentie: vaker dan eens in het jaar

Toelichting: de JD heeft haar eigen pand waar verschillende activiteiten plaatsvinden. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor er bij deze activiteiten schade aan het pand kan worden toegebracht. De verantwoordelijkheid voor het pand en schade hieraan ligt op de eerste plaats bij de JD. Schade aan het JD-pand kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een activiteit waar alle elektronica beschadigd ontstaat een verlies van grofweg €5.000.

Risico: 21. Schade aan materialen

Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000

Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging

Frequentie: eens in de 5-20 jaar

Toelichting: de JD gebruikt verschillende materialen die niet aan haarzelf toebehoren. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor er schade aan materialen van derden kan worden toegebracht. De verantwoordelijkheid voor de materialen en schade hieraan ligt op de eerste plaats bij de JD. Afhankelijk van de schade, zal de JD ook rechtsbijstand nodig hebben. Schade aan materialen kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een activiteit waar een huurauto beschadigd ontstaat een verlies van grofweg €5.000.

Risico: 22. Schade aan het JD-pand met onbruikbaarheid als gevolg
Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000
Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's
Frequentie: eens in de 20-100 jaar
Toelichting: de JD heeft haar eigen pand waar verschillende activiteiten plaatsvinden. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor er bij deze activiteiten schade aan het pand kan worden toegebracht waardoor het pand onbruikbaar wordt. De verantwoordelijkheid voor het pand en schade hieraan ligt op de eerste plaats bij de JD. Afhankelijk van de schade, zal de JD ook rechtsbijstand nodig hebben. Daarnaast zijn er alternatieve locaties nodig voor de activiteiten die in het pand zouden plaatsvinden. Schade aan het JD-pand kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij grootschalige waterschade ontstaat een verlies van grofweg €8.000.

Risico: 23. Schade aan een extern pand
Consequentie Financieel: verlies van minder dan €3.000
Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging
Frequentie: eens in de 1-5 jaar
Toelichting: de JD gebruikt verschillende externe panden voor activiteiten. Er zijn veel manieren waarop en redenen waardoor er bij deze activiteiten schade aan het pand kan worden toegebracht. De verantwoordelijkheid voor het pand en schade hieraan ligt op de eerste plaats bij de JD. Afhankelijk van de schade, zal de JD ook rechtsbijstand nodig hebben. Schade aan een extern pand kan daarom tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld bij een activiteit waar meubilair beschadigd ontstaat een verlies van grofweg €2.000.

Risico: 24. Een beslissing van de ALV
Consequentie Financieel: verlies van €50.000-150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's
Frequentie: eens in de 5-20 jaar
Toelichting: de JD wordt indirect bestuurd door de ALV. De ALV kan het bestuur of andere organen van de JD aanzetten tot bepaalde handelingen. Deze handelingen kunnen negatieve financiële gevolgen hebben. De ALV heeft doorgaans een zuiverende democratische werking en het bestuur, de kascommissie, en andere organen kunnen bijdragen aan het voorkomen van een dergelijke situatie. Echter zal dit nooit altijd tot (financieel) verantwoorde en toekomstbestendige besluiten leiden. De JD kan daarom hoge kosten maken door beslissingen van de ALV. Bijvoorbeeld: na aankoop van een pand moet het enkele jaren later tegen een verlies van grofweg €50.000 worden verkocht.

Risico: 25. Wanbetalende leden
Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000
Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's
Frequentie: eens in de 20-100 jaar
Toelichting: de JD heeft veel leden die contributie betalen. Als deze leden hun verschuldigde contributies niet kunnen betalen (i.e. wanbetaling), kan dit tot verliezen leiden. Bijvoorbeeld: bij contributies van €50.000, 30% wanbetalers, en een recuperatiepercentage van 20% ontstaat een verlies van grofweg €12.000.

Risico: 26. Afname van de betalingsbereidheid onder leden
Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000
Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging
Frequentie: eens in de 20-100 jaar
Toelichting: de leden van de JD betalen contributie en deelnemersbijdragen aan activiteiten. Wanneer de betalingsbereidheid van de leden afneemt kunnen zij (door middel van bijvoorbeeld de ALV) minder contributie gaan betalen. Deze afname kan zich daarnaast ook manifesteren in lagere deelnemersbijdragen voor activiteiten. De contributies en andere inkomsten kunnen daarom dalen als de betalingsbereidheid van leden afneemt. Bijvoorbeeld: bij contributies van €50.000 en een daling in de betalingsbereidheid van leden van 20% ontstaat een verlies van grofweg €10.000.

Risico: 27. Lid of externe worden aangemerkt als werknemer
Consequentie Financieel: verlies van €50.000-150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's
Frequentie: eens in de 5-20 jaar
Toelichting: Werkzaamheden ten behoeve van de JD worden nu (nog) uitgevoerd door vrijwilligers. Als (bestuurs)leden of externen echter kunnen aantonen dat sprake is van een arbeidsverhouding (oftewel arbeid, loon en een gezagsverhouding) met de JD, dan maken zij aanspraak op de rechten die een werknemer heeft. Dit heeft ingrijpende fiscale en juridische consequenties. De JD loopt bijvoorbeeld het risico bij arbeidsongeschiktheid loon te moeten blijven doorbetalen. Als pas na jaren blijkt dat LB'ers gelden als werknemers, kan er ook een latente belastingverplichting ontstaan. Bijvoorbeeld: als zes bestuursleden per maand een bestuursvergoeding ontvangen van €1.000 (12 maanden), dient de JD per jaar €28.530 aan loonbelasting en sociale premies afdragen. De belastingdienst zou dit bedrag over een periode van 5 jaar kunnen terugvorderen.

Risico: 28. JD wordt aangemerkt als onderneming
Consequentie Financieel: verlies van €50.000-150.000
Consequentie Bestuurbaarheid: bestuurslid onder curatele of aftreden
Frequentie: eens in de 20-100 jaar
Toelichting: Als de JD als vereniging met een onderneming wordt

aangemerkt, is zij vennootschapsbelasting verschuldigd en BTW-plichtig. Bovendien kan zij gehouden worden vermogensbelasting te betalen. Daardoor kan ook over voorgaande jaren een latente belastingclaim ontstaan. Juridisch zal een ander regime op haar van toepassing zijn, dat nieuwe verplichtingen en hoge kosten met zich mee kan brengen.

Risico: 29. Faillissement van de bank

Consequentie Financieel: verlies van meer dan €150.000

Consequentie Bestuurbaarheid: aftreden geheel LB, zonder perspectief op opvolging

Frequentie: minder dan eens in de 100 jaar

Toelichting: de JD heeft haar geld op bankrekeningen staan. Banken kunnen failliet gaan, waarbij (een deel van) dit geld verloren kan gaan of voor een periode onbereikbaar kan zijn. Dat laatste geval doet zich bijvoorbeeld voor bij een 'bank-run' of als de JD na faillissement geld kan terugkrijgen onder het depositogarantiestelsel (maximaal €100.000 per bank). Bijvoorbeeld: bij een saldo op de bankrekening van €300.000 en een recuperatiepercentage van 20% ontstaat een verlies van grofweg €140.000. De overige €160.000 zal echter waarschijnlijk een geruime periode onbereikbaar zijn.

Risico: 30. Wanbetalende schuldenaren (niet-leden)

Consequentie Financieel: verlies van €10.000-50.000

Consequentie Bestuurbaarheid: bestuurslid onder curatele of aftreden

Frequentie: eens in de 20-100 jaar

Toelichting: de JD heeft verschillende schuldenaren. {D66 is hiervan de grootste.} Deze schuldenaren kunnen niet in staat zijn hun schulden niet af te betalen (i.e. wanbetaling). De leningen van de JD kunnen daarom tot verliezen leiden na wanbetalende schuldenaren. Bijvoorbeeld bij een lening van €20.000 en een recuperatiepercentage van 20% ontstaat een verlies van grofweg €16.000.

Risico: 31. Verlies van de ANBI-status

Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000

Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's

Frequentie: eens in de 5-20 jaar

Toelichting: de JD heeft de ANBI-status. (ANBI staat voor algemeen nut beogende instelling.) Aan deze status zitten verschillende eisen verbonden. Door deze status zijn donaties aan de JD vaak aftrekbaar van de belasting. De donaties kunnen daarom dalen na verlies de ANBI-status. Bijvoorbeeld: bij donaties van €15.000 en een halvering van de donaties ontstaat een verlies van grofweg €7.500.

Risico: 32. Verdwijnen of veranderen van het combinatielidmaatschap door de JD of D66

Consequentie Financieel: verlies van €3.000-10.000

Consequentie Bestuurbaarheid: congresvragen met organimo's

Frequentie: minder dan eens per 100 jaar
Toelichting: De opheffing van het combilidmaatschap door de JD of D66 zal leiden tot een hogere contributielast voor leden. Er van uitgaande dat alle leden ook JD lid blijven zullen de inkomsten niet veranderen. Echter, de kans bestaat dat de meer volwassen JD'ers de overstap maken naar D66 alleen en dus geen lid meer van onze vereniging zijn. In dat geval is een lichte daling in de contributieinkomsten te verwachten.

Risico: 33. Ongunstige rentedalingen
Consequentie Financieel: verlies van minder dan €3.000
Consequentie Bestuurbaarheid: discussie zonder effect vereniging
Frequentie: eens in de 5-20 jaar
Toelichting: de JD heeft haar geld op bankrekeningen staan. Banken keren hier een rente over uit. Deze rente varieert en mogelijk kan de rente zelfs negatief worden. Een lager dan verwachte rente kan daarom tot verliezen leiden na bijzonder ongunstige marktomstandigheden. Bijvoorbeeld bij een bankrekening saldo van €300.000 en een rentedaling van 1% ontstaat een verlies van grofweg €3.000.

Totaal Overzicht (31)

Nr	Risico	Consequentie	Frequentie
1	Niet-ontvangen van een accountantsverklaring	> €150.000	20-100 jaar
2	Niet of verkeerd aanvragen van subsidie	> €150.000	100+ jaar
3	Subsidieregeling – wetswijziging	> €150.000	20-100 jaar
4	Discontinuering van de verbinding met D66	> €150.000	100+ jaar
5	Verlies van leden	€50.000-150.000	5-10 jaar
6	Verlies van D66 in de Tweede Kamerverkiezingen	€10.000-50.000	5-10 jaar
7	Niet-ontvangen van een gedeeltelijke accountantsverklaring	€10.000-50.000	5-20 jaar
8	Meer PJO's actief	€10.000-50.000	20-100 jaar
9	Subsidieregeling – indexering	< €3.000	jaarlijks
10	Frauderende landelijk bestuursleden	> €150.000	5-20 jaar
11	Meerdere frauderende landelijke bestuursleden	> €150.000	20-100 jaar
12	Onbekwaam of nalatig handelende penningmeester	€10.000-50.000	1-5 jaar
13	Onjuist contract afgesloten	€10.000-50.000	1-5 jaar
14	Te hoge uitgaven voor activiteiten	€10.000-50.000	1-5 jaar
15	Frauderende afdelingsbestuursleden	€3.000-10.000	1-5 jaar
16	Verdwijnen van chartaal geld	€3.000-10.000	1-5 jaar
17	Frauderende afdelingsbestuursleden	€3.000-10.000	1-5 jaar

18	Schade aan persoon – letsel	> €150.000	5-20 jaar
19	Schade aan persoon - smaad en reputatieschade	€10.000-50.000	20-100 jaar
20	Schade aan het JD-pand	€3.000-10.000	jaarlijks
21	Schade aan materialen	€3.000-10.000	5-20 jaar
22	Schade aan het JD-pand met onbruikbaarheid als gevolg	€3.000-10.000	20-100 jaar
23	Schade aan een extern pand	< €3.000	1-5 jaar
24	Een beslissing van de ALV	€50.000-150.000	5-20 jaar
25	Wanbetalende leden	€10.000-50.000	20-100 jaar
26	Afname van de betalingsbereidheid onder leden	€3.000-10.000	20-100 jaar
27	Lid of externe geldt als werknemer van de JD	€50.000-150.000	20-100 jaar
28	JD wordt aangemerkt als onderneming	€50.000-150.000	20-100 jaar
29	Faillissement van de bank	> €150.000	100+ jaar
30	Wanbetalende schuldenaren (niet-leden)	€10.000-50.000	20-100 jaar
31	Verlies van de ANBI-status	€3.000-10.000	5-20 jaar
32	Verdwijnen of veranderen van het combinatielidmaatschap door de JD of D66	€3.000-10.000	100+ jaar
33	Ongunstige rentedalingen	< €3.000	5-20 jaar

HR-Wijzigingen

HR01 Willen we meer of minder afdelingsbestuurders? I	
Indieners:	Carlijn Olde Reuver of Briel, Casper de Jong, Danny Hoogstad, Dennis van Driel, Duygu Yilmaz, Edwin Bakker, Elene Walgenbach, Eric Stok, Felix Woudenberg, Koos van de Merbel, Lars van den Broek, Mike Joosten, Mitchel Eijkemans, Paul Beijenhof, Peet Wijnen, Rob Martens, Tjoek Korenromp
Woordvoerder:	Casper de Jong
Betreft:	Hoofdstuk V, Artikel 39, lid 5.
Voeg toe:	c. De Algemene Afdelingsvergadering en het Landelijk Bestuur kunnen gezamenlijk een uitzondering maken op dit lid, indien er geen tegenkandidaat is.
Toelichting:	Kleinere afdelingen hebben regelmatig moeite met het vinden van afdelingsbestuurders. Er zijn gevallen bekend waar een onschuldige functie iemand toch onverkiesbaar voor het afdelingsbestuur maakt. Met deze toevoeging krijgen afdelingen voor die scenario's net de extra flexibiliteit die ze nodig hebben. Omdat het LB bij de goedkeuring betrokken is en verantwoording aflegt aan het congres, zal deze uitzondering alleen gemaakt worden wanneer dit echt de vereniging ten goede komt. Daarnaast past dit voorstel goed in de trend van meer autonomie voor de afdelingen, door de zeggenschap van de ALV naar de AAV te verplaatsen.

HR02 Willen we meer of minder afdelingsbestuurders? II	
Indieners:	Carlijn Olde Reuver of Briel, Casper de Jong, Danny Hoogstad, Dennis van Driel, Duygu Yilmaz, Edwin Bakker, Elene Walgenbach, Eric Stok, Felix Woudenberg, Koos van de Merbel, Lars van den Broek, Mike Joosten, Mitchel Eijkemans, Paul Beijenhof, Peet Wijnen, Rob Martens, Tjoek Korenromp
Woordvoerder:	Casper de Jong
Betreft:	Hoofdstuk V, Artikel 39, lid 5.
Voeg toe:	c. De Algemene Afdelingsvergadering en het Landelijk Bestuur kunnen gezamenlijk een uitzondering maken op dit lid, indien er geen tegenkandidaat is. Deze uitzondering is alleen geldig indien de kandidaat zonder tegenstemmen verkozen wordt.
Toelichting:	Net als I, maar bevat door het vereisen van goedkeuring zonder tegenstemmen van de AAV een extra barrière voordat van de uitzondering gebruikt kan worden.

HR03 Willen we meer of minder afdelingsbestuurders? III	
Indieners:	Carlijn Olde Reuver of Briel, Casper de Jong, Danny Hoogstad, Dennis van Driel, Duygu Yilmaz, Edwin Bakker, Elene Walgenbach, Eric Stok, Felix Woudenberg, Koos van de Merbel, Lars van den Broek, Mike Joosten, Mitchel Eijkemans, Paul Beijenhof, Peet Wijnen, Rob Martens, Tjoek Korenromp
Woordvoerder:	Casper de Jong
Betreft:	Hoofdstuk V, Artikel 39, lid 5.

Voeg toe:	c. De Algemene Afdelingsvergadering en het Landelijk Bestuur kunnen gezamenlijk een uitzondering maken op dit lid, indien er geen tegenkandidaat is. Deze uitzondering is geldig tot de eerstvolgende Algemene Afdelingsvergadering.
Toelichting:	Een alternatief op voorstel II: deze vorm biedt afdelingsleden extra controle, door bezwaar te kunnen maken op de aankomende afdelingsvergaderingen (die ze conform Artikel 38 lid 5 zelf uit kunnen roepen).

HR04 Willen we meer of minder afdelingsbestuurders? IV	
Indieners:	Carlijn Olde Reuver of Briel, Casper de Jong, Danny Hoogstad, Dennis van Driel, Duygu Yilmaz, Edwin Bakker, Elene Walgenbach, Eric Stok, Felix Woudenberg, Koos van de Merbel, Lars van den Broek, Mike Joosten, Mitchel Eijkemans, Paul Beijenhof, Peet Wijnen, Rob Martens, Tjoek Korenromp
Woordvoerder:	Casper de Jong
Betreft:	Hoofdstuk V, Artikel 39, lid 5.
Voeg toe:	c. De Algemene Afdelingsvergadering en het Landelijk Bestuur kunnen gezamenlijk een uitzondering maken op dit lid, indien er geen tegenkandidaat is. Deze uitzondering is alleen geldig indien de kandidaat zonder tegenstemmen verkozen wordt, en loopt tot de eerstvolgende Algemene Afdelingsvergadering.
Toelichting:	De meest ingeperkte variant. Deze variant combineert II en III tot een bureaucratisch monster waar menig JD-hart sneller van gaat kloppen. De extra flexibiliteit is er, maar alleen onder strikte omstandigheden.

HR05 Een beetje vertrouwen, alsjeblieft	
Indieners:	[Landelijk Bestuur] Wouter van Erkel, Thomas Wielders
Woordvoerder:	Wouter van Erkel
Betreft:	Hoofdstuk IV, voeg toe artikel 36
Voeg toe:	Artikel 36 Vertrouwenspersonen De vereniging kent twee vertrouwenspersonen. Vertrouwenspersonen hebben tot taak het bemiddelen in conflictsituaties. De rol van vertrouwenspersoon is passief. Zij treden slechts op bij het ontstaan van een conflict tussen twee of meer leden van de Jonge Democraten, waarvan melding wordt gemaakt bij henzelf of het Landelijk Bestuur. De functie van vertrouwenspersoon is toegankelijk voor leden van de Jonge Democraten die geen actieve kaderfunctie bekleden of dat hebben gedaan in de afgelopen 6 maanden. Vertrouwenspersonen informeren het Landelijk Bestuur tweemaal per jaar over relevante ontwikkelingen, waaronder een geanonimiseerde terugkoppeling van afgehandelde zaken. Het Landelijk Bestuur faciliteert de vertrouwenspersonen zodanig dat zij zelfstandig kunnen opereren in hun taakuitvoering. Vertrouwenspersonen worden door het Landelijk Bestuur aangesteld voor een periode van twee jaar. Zij zijn direct voor een tweede termijn herbenoembaar.

	Vertrouwenspersonen hebben recht op een gecertificeerde opleiding. Het Landelijk Bestuur faciliteert hen hierin.

Organimo's

ORG01		VOG, hier d'r mee!
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Robert Landheer, Marit van Piggelen	
Woordvoerder:	Jantine Dekkers	
Constaterende dat	Het voorbestaan van de vereniging af hangt van het functioneren van het Landelijk Bestuur Zowel onzorgvuldig handelen in de zakelijke als in de persoonlijke sfeer af kunnen doen aan het imago en de bestuurbaarheid van de vereniging	
Overwegende dat	Mogelijke incidenten op dit vlak, ondanks een OrCo-gesprek, verborgen kunnen blijven	
Spreekt uit dat	Het bestuur er zorg voor draagt dat: Alle kandidaat Landelijk Bestuurders een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen bij hun kandidaatstelling	
Toelichting:	Het verzoek om een VOG aan te leveren bij de kandidaatstelling komt niet uit het niets. Landelijk Bestuurders zijn het uithangbord en de aanvoerders van de vereniging. Zij bepalen dus mede het imago van de JD net als de interne staat. Een slechte invulling of misbruik van de functie zijn dus hoe dan ook schadelijk. Eerdere incidenten, in functie of persoonlijke sfeer, kunnen worden opgenomen in een VOG. Wanneer de OrCo de beschikking krijgt over VOG's kunnen zij een meer gedegen oordeel geven over de kandidaten, wat de hele vereniging ten goede zou komen.	

ORG02		VOG, hier d'r mee, deel 2, holadijee!
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Robert Landheer, Marit van Piggelen	
Woordvoerder:	Jantine Dekkers	
Constaterende dat	Het voorbestaan van de vereniging af hangt van het functioneren van het Landelijk Bestuur Zowel onzorgvuldig handelen in de zakelijke als in de persoonlijke sfeer af kunnen doen aan het imago en de bestuurbaarheid van de vereniging	
Overwegende dat	Mogelijke incidenten op dit vlak, ondanks een OrCo-gesprek, verborgen kunnen blijven	
Spreekt uit dat	Het bestuur er zorg voor draagt dat: alleen bestuursleden die een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) overleggen toegang hebben tot een bankpas/creditcard gekoppeld aan een JD-rekening.	
Toelichting:	Zelfde toelichting als VOG, hier d'r mee!, plus: De keuze om alleen Landelijk Voorzitters, Penningmeesters en Secretarissen Internationaal een VOG te laten aanleveren komt voort uit het feit dat alleen zij toegang hebben tot een bankpas/creditcard gekoppeld aan de JD-rekening. Misbruik hiervan kan grote financiële gevolgen hebben. Echter kan een VOG ook afschrikkend werken richting potentiële kandidaten, gelet op de privacy van diegene. Vandaar dat in dit voorstel de andere bestuurders zijn vrijgesteld.	

ORG03 Eerst door het poortje!	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Robert Landheer, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Jantine Dekkers
Constaterende dat	Landelijk penningmeesters (financieel) een veel grotere verantwoordelijkheid dragen Zij ondanks dat dezelfde controle krijgen als andere bestuurders Gezonde financiële voorgeschiedenis van de penningmeester van groot belang is
Overwegende dat	Onzorgvuldig handelen door de penningmeester grote financiële gevolgen kan hebben Andere bestuurders ook toegang hebben tot de JD-rekening, via hun pinpas/creditcard
Spreekt uit dat	Het bestuur er zorg voor draagt dat: kandidaat-bestuurders een BKR-registratie overleggen bij hun kandidaatstelling
Toelichting:	Om kandidaat-bestuurders beter te kunnen beoordelen, is info over hun financiële situatie nodig. Het Bureau Kredietregistratie houdt voor iedere consument bij of zij betalingsachterstanden of lopende leningen hebben of hadden. Voor JD-ers met een financiële functie is het cruciaal dat zij zich ook financieel goed gedragen. Misbruik van JD financiën kosten de JD geld, of kan de vereniging zelfs in gevaar brengen. Door een BKR-registratie te eisen bij kandidaatstelling kan de OrCo beter beoordelen of de kandidaat financieel geschikt is.

ORG04 Eerst door het kattenluikje!	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Robert Landheer, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Jantine Dekkers
Constaterende dat	Landelijk penningmeesters (financieel) een veel grotere verantwoordelijkheid dragen Zij ondanks dat dezelfde controle krijgen als andere bestuurders Gezonde financiële voorgeschiedenis van de penningmeester van groot belang is
Overwegende dat	Onzorgvuldig handelen door de penningmeester grote financiële gevolgen kan hebben Andere bestuurders ook toegang hebben tot de JD-rekening, via hun pinpas/creditcard
Spreekt uit dat	Het bestuur er zorg voor draagt dat: alleen bestuursleden die geen negatieve BKR-registratie hebben, toegang hebben tot een bankpas/creditcard gekoppeld aan een JD-rekening.
Toelichting:	Zelfde toelichting als Eerst door het poortje! Plus: De keuze om alleen Landelijk Voorzitters, Penningmeesters en Secretarissen Internationaal een BKR-registratie te laten aanleveren komt voor uit het feit dat alleen zij toegang hebben tot een bankpas/creditcard gekoppeld aan de JD-rekening. Misbruik hiervan kan grote financiële gevolgen hebben. Echter kan een BKR-registratie ook afschrikkend werken richting potentiële kandidaten, gelet op de privacy van diegene. Vandaar dat in dit voorstel de andere bestuurders

	zijn vrijgesteld.

ORG05 Vermogen in beheer	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Martijn Kösters, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Robert Landheer, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Martijn Kösters
Constaterende dat	De JD afhankelijk is van subsidieinkomsten Deze zeer nauw verwant zijn met verkiezingsuitslagen De huidige reserve ontoereikend is om minimaal 4 jaar te overleven zonder drastisch te snijden in de vereniging in geval van een tegenvallende uitslag De algemene reserve daardoor zichtbaar is voor de leden Deze spaarpot hierdoor onder druk staat, niet wordt gezien als reserve voor in banger dagen maar een volle portemonnee die uitgegeven kan worden Bijvoorbeeld Oud-JD'ers met een afstand tot maar een band met de vereniging beschikken over ervaring met het wel en wee van een PJO
Overwegende dat	Ook andere PJO's (o.a. CDJA) een vereniging-stichting structuur kennen Door het vertraagd uitbetalen van de subsidie ongeveer de helft van de reserve niet noodzakelijk op een JD-rekening hoeft te staan Er op elk moment dus bijna twee ton 'in rust' op de JD-rekening staat De JD en haar ledenvergadering door middel van het opstellen van de begroting altijd het initiatief behoud op financieel vlak en de stichting dus geen besluiten neemt vóór de JD dat doet
Spreekt uit dat	Het Landelijk Bestuur zich inspant een aparte rechtspersoon op te richten, met een onafhankelijk bestuur, om de huidige reserve te beheren en naar een toekomstbestendig niveau uit te bouwen
Toelichting:	Om de financiële buffer van de JD te beschermen kan de reserve het beste worden beheerd in een fraude-proof aparte rechtspersoon met als enig statutair doel het garanderen van de continuïteit van de JD. Bij tegenvallende verkiezingsresultaten en financieel slechte tijden kan dan in samenspraak met het stichtingsbestuur (bijv. oud-JD prominenten met afstand tot maar binding met de vereniging) worden besproken of en zo ja, in hoeverre op de reserve aanspraak kan worden gemaakt. De stichting kan de reserve borgen en verder uitbouwen zonder dat er een druk om geld uit te geven bestaat. Een grotere reserve betekent meer zekerheid voor slechter tijden. Bovendien, indien bestuursleden bij de hele financiële reserve van de JD kunnen, loopt de vereniging bij onkunde of fraude bovendien een onnodig hoog risico.

ORG06 Goed voor je weerstand!	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Robert Landheer
Constaterende dat	Berekend is dat de JD nu ca. €300.000 als vermogen heeft, wat stabiliteit voor maximaal 1 jaar geeft bij volledig wegvallen van inkomsten. Politiek de hoogte bepaalt van de subsidie die de JD ontvangt op basis

	van de WFPP: Wet Financiering Politieke Partijen Bij de JD de uitgaven voor de inkomsten vooruit gaan: D.w.z. de subsidie wordt pas na afloop van het jaar officieel beschikbaar gesteld
Overwegende dat	Een ruime algemene reserve hanteren helpt om variabiliteit in subsidie-inkomsten op te vangen; Deze reserve voor meer dan 1 jaar geschikt moet zijn Berekend is dat €426.000 voor een buffer voor ca. 4 jaar moet kunnen zorgen bij wegvallen van 50% van de inkomsten en zuiniger aan doen met uitgaven Deze buffer bij nood snel toegankelijk moet zijn
Spreekt uit dat	De JD naar een totaal beschikbare reserve (incl. reserveringen en weerstandsvermogen) streeft van minimaal €426.000 Het weerstandsvermogen €100.000 dient te zijn. Het weerstandsvermogen van de JD altijd onmiddellijk opneembaar dient te zijn
Toelichting:	Toelichting: Met €426.000 is berekend dat de JD ca. 4 jaar stabiliteit heeft bij wegvallen van 50% van de inkomsten en onmiddellijk doorvoeren van mogelijke bezuinigingen. Dit lijkt daarmee een goed minimumniveau om naar te streven. Tevens moet een deel hiervan te allen tijde opneembaar zijn om in noodscenario's te voorzien.

ORG07 Herberekenen is weten	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Robert Landheer
Constaterende dat	Ledenantallen van de JD en zetelaantallen van D66 de hoogte bepalen van de subsidie die de JD ontvangt op basis van de WFPP: Wet Financiering Politieke Partijen D66, net als alle andere politieke partijen, na Tweede Kamerverkiezingen drastisch in zetelaantal kan wijzigen Ook de effecten van andere partijen de grootte van de subsidie van de JD beïnvloeden (indien een partij geen leden kent en/of geen PJO heeft erkend) Subsidie dus ook drastisch kan wijzigen gedurende het jaar
Overwegende dat	Een begroting ertoe dient om een realistische planning te hebben Wijziging in de subsidie een grote impact op de begroting kunnen hebben
Spreekt uit dat	Het LB / de Landelijk Penningmeester direct na elke Tweede Kamerverkiezing de begroting actualiseert om gewijzigde zetelaantallen van D66 mee te nemen. Mochten er grote (> ±10%) wijzigingen zijn in subsidie, dan een kaderconsultatie en/of commissie starten om dit proces te begeleiden. Er dienen dan maatregelen getroffen te worden zoals verhogen/verlagen van uitgaven of het stimuleren van (toekomstige) inkomsten door meer aandacht voor ledenwerving;
Toelichting:	Subsidie kan sterk wijzigen na Tweede Kamerverkiezingen, als er grote wijzigingen in zetelaantallen van D66 of andere partijen zijn. Daarom is het slim om de effecten direct door te rekenen zodra de uitslag bekend is, en bij grote wijzigingen (zowel positief als negatief 10%) een nieuwe

	op draagvlak gebaseerde begroting moet komen.

ORG08 Spreiden, spreiden spreiden!	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Gust van der Meeren, Robert Landheer, Jantine Dekkers, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Gust van der Meeren
Constaterende dat	Het depositogarantiestelsel spaargeld tot €100.000,00 per bank verzekerd; De JD aanzienlijk meer dan €100.000,00 op haar bankrekening(en) heeft staan; Dit een of meerdere bankrekening(en) bij dezelfde bank betreffen; en De JD daarmee een groot verlies leidt bij het faillissement van haar bank.
Overwegende dat	Het spreiden van spaargeld over verschillende banken weinig kost; en Het spreiden van spaargeld over verschillende banken dit risico volledig kan dekken.
Spreekt uit dat	De JD haar spaargeld over meerdere banken moet spreiden tot een maximum van €100.000,00 per bank is bereikt.
Toelichting:	De JD lijdt momenteel een groot verlies bij het faillissement van haar bank, door middel van het spreiden van haar spaargeld tot een maximum van €100.000,00 per bank – het depositogarantiestelsel verzekert spaargeld van de JD tot een maximum van €100.000,00 per bank – verdwijnt dit risico volledig, zonder dat dit grote kosten met zich mee brengt. De controle over het spaargeld hoeft hieronder niet te lijden omdat de huidige betalingsrekening als tegenrekening kan worden gebruikt, waardoor geld opnemen uiteindelijk via de reguliere kanalen plaats vindt.

ORG09 Die rating kan beter!	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Gust van der Meeren
Constaterende dat	Niet alle banken even veilig zijn Het depositogarantiestelsel spaargeld tot €100.000,00 per bank verzekerd; De JD aanzienlijk meer dan €100.000,00 op haar bankrekening(en) heeft staan; De JD daarmee een groot verlies leidt bij het faillissement van haar bank
Overwegende dat	Beter voorkomen dan genezen geldt Credit ratings bestaan om de veiligheid van banken in te schatten het spreiden van spaargeld over verschillende banken dit risico volledig kan dekken.
Spreekt uit dat	De JD haar spaargeld over meerdere banken moet spreiden met een minimum credit rating van A.
Toelichting:	Hetzelfde als Spreiden, Spreiden, Spreiden, maar dan niet een maximumbedrag per bank. Spreiding is goed, maar het moet wel veilig gebeuren. We kiezen voor minimaal 2 banken die een A rating hebben.

ORG10 Iedereen en de Kasco een ANBI	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Gust van der Meeren
Constaterende dat	De JD een algemeen nut beogende instelling (ANBI) is; en aan de ANBI-status verschillende eisen zijn verbonden.
Overwegende dat	Het voldoen aan deze eisen momenteel allesbehalve vanzelfsprekend is; Er aan de ANBI-status verschillende belastingtechnische voordelen zijn verbonden.
Spreekt uit dat	De Penningmeester van de JD de KasCo en de ALV jaarlijks inlicht over de eisen aan de ANBI-status en de manier waarop de JD hieraan voldoet.
Toelichting:	De JD is een ANBI en hier zijn naast belastingvoordelen ook bepaalde eisen aan verbonden. Er is gebleken dat er niet altijd aan deze eisen wordt voldaan. Door dit organisatorisch te verankeren kan dit voor de toekomst worden verzekerd. (Bij verlies van de ANBI-status is ons vermogen nog steeds onderhevig aan de ANBI-voorwaarden, maar vallen de belastingtechnische voordelen weg.)

ORG11 Iedereen een ANBI	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Gust van der Meeren
Constaterende dat	De JD een algemeen nut beogende instelling (ANBI) is; en aan de ANBI-status verschillende eisen zijn verbonden.
Overwegende dat	Het voldoen aan deze eisen momenteel allesbehalve vanzelfsprekend is; Er aan de ANBI-status verschillende belastingtechnische voordelen zijn verbonden.
Spreekt uit dat	De Penningmeester van de JD de ALV jaarlijks inlicht over de eisen aan de ANBI-status en de manier waarop de JD hieraan voldoet.
Toelichting:	De JD is een ANBI en hier zijn naast belastingvoordelen ook bepaalde eisen aan verbonden. Er is gebleken dat er niet altijd aan deze eisen wordt voldaan. Door dit organisatorisch te verankeren kan dit voor de toekomst worden verzekerd. (Bij verlies van de ANBI-status is ons vermogen nog steeds onderhevig aan de ANBI-voorwaarden, maar vallen de belastingtechnische voordelen weg.)

ORG12 Voor alle combi's een contract	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Gust van der Meeren
Constaterende dat	Het merendeel van de JD leden een combinatielidmaatschap hebben; Het aantal leden van de JD grote invloed heeft op haar financiële inkomsten.

Overwegende dat	Een aanzienlijk deel van de combinatieleden in eerste instantie D66 lid wilde worden; De JD voor haar financiële inkomsten in grote mate afhankelijk is van de medewerking van D66 omtrent het combinatieidmaatschap.
Spreekt uit dat	De JD de afspraken omtrent het combinatieidmaatschap met D66 contractueel moet vastleggen om deze te verwittigen en voor de lange termijn vast te leggen.
Toelichting:	een aanzienlijk deel van de leden – de JD is voor haar inkomsten voor een groot deel afhankelijk van het aantal leden – is combinatieid geworden nadat zij bij D66 lid wilde worden en kennis had genomen van de (goedkopere) mogelijkheid om het te combineren met het lidmaatschap van de JD. Wanneer het combinatieidmaatschap of haar voorwaarden veranderen kan dit grote gevolgen hebben voor het aantal leden van de JD – en haar financiële inkomsten.

ORG13 Verzekeren - better safe than sorry	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Marit van Piggelen
Constaterende dat	De Jonge Democraten veel verschillende activiteiten organiseren, waar schade aan personen of eigendommen kan plaatsvinden. De JD voor deze schade aansprakelijk kan worden gesteld. De huidige verzekeringen van de JD al een tijd lopen en mogelijk niet meer voldoen.
Overwegende dat	De schades in de tonnen kan lopen, zeker wanneer er sprake is van schade aan personen. Voor veel van deze schade verzekeringen beschikbaar zijn. Een verzekering relatief weinig kost in vergelijking met de mogelijke kosten. De situatie van de JD door de veelheid aan activiteiten complex is en het landelijk bestuur hier niet de expertise voor hoeft te hebben.
Spreekt uit dat	Het landelijk bestuur er zorg voor draagt dat de vereniging voldoende verzekert is en advies inwint om er zeker van te zijn dat de vereniging geen risico loopt.
Toelichting:	Verzekeringen waar men aan kan denken zijn: -Inboedelverzekering voor het pand -Aansprakelijkheidsverzekering voor bijv. ongelukken op weekenden & congressen -Groepsreisverzekering voor Twinings & verre reizen -Bestuursaansprakelijkheidsverzekering

ORG14 Kielhalen! Vierendelen! Brandstapel!	
Indieners:	[Commissie Vermogensbeheer] Robert Landheer, Jantine Dekkers, Gust van der Meeren, Jos Villier, Marit van Piggelen
Woordvoerder:	Marit van Piggelen
Constaterende dat	Er ieder weekend en congres (kleine) schade aan spullen plaatsvindt, een deel van de borg wordt ingehouden of er bijkomende kosten zijn door gedrag van personen.

Overwegende dat	Dit momenteel door de vereniging wordt betaald. Hier momenteel geen expliciete afspraken voor zijn. Het niet wenselijk is dat de subsidie voor onnodige schade wordt gebruikt.
Spreekt uit dat	Het Landelijk Bestuur zich inzet om JD'ers die schade veroorzaken hiervoor aansprakelijk te stellen en de kosten op hen te verhalen en regels hieromtrent kenbaar maakt aan alle deelnemers aan evenementen.
Toelichting:	Op het septembercongres is dit kort ter sprake geweest, het kan wenselijk zijn om mensen de door hen gemaakte schade te laten betalen, anderzijds kan het onwenselijk zijn dat LB politie-agentje moet gaan spelen. Daarom willen we peilen hoe de ALV hierover denkt.

ORG15 Een treintje ging uit rijden	
Indieners:	Remco Vonk, Marijn Kijff, Rob Martens, Hilko Oosterhuis, Lars van den Broek, Evan Meijer, Serap Akbaba, Luisa El Ouardji
Woordvoerder:	Remco Vonk
Constaterende dat	Op dit moment reiskosten per OV slechts worden vergoed op basis van het kortingstarief; Niet iedereen die actief is voor de JD een studenten-OV heeft; Voor JD-activiteiten soms noodgedwongen in de spits moet worden gereisd; Actief zijn voor de Jonge Democraten op vrijwillige basis gebeurt;
Overwegende dat	Vrijwilligersfuncties de vrijwilliger geen geld zouden moeten kosten; Het gewenst is dat commissie-/werkgroep-/bestuursleden en anderen die zich actief inzetten voor de vereniging voor de invulling van hun functie aanwezig (kunnen) zijn bij overleggen en activiteiten; Het voorkomen moet worden dat actieve JD'ers geld moeten bijleggen om hun functie goed en volledig te kunnen uitoefenen; Het voor de (landelijk) penningmeester lastig kan zijn uit te rekenen welke delen van de kosten voor OV wel en welke niet kunnen worden vergoed. Reizen met het openbaar vervoer gestimuleerd moet worden; Reizen met de auto zo veel mogelijk moet worden vermeden;
Spreekt uit dat	Voor activiteiten waarbij de aanwezigheid van actieve JD'ers gewenst is reiskosten voor reizen met het openbaar vervoer volledig worden vergoed; Voor reizen met de auto de regel blijft bestaan dat vergoeding van de reiskosten slechts plaatsvindt bij voorafgegaane goedkeuring door de (landelijk) penningmeester.
Toelichting:	Op dit moment komt het nog vaak voor dat bestuursleden en andere actieve JD'ers niet hun volledige reiskosten vergoed kunnen krijgen, omdat ze niet meer studeren of om een andere reden geen kortingskaart hebben. Bovendien is het voor de landelijk penningmeester erg veel werk om voor al die declaraties uit te rekenen welk bedrag wel en welk bedrag niet wordt vergoed. Het is jammer dat zij die zich actief inzetten zelf grote bedragen moeten bijleggen om hun functie uit te oefenen.

ORG16 Niet zo laks, tijd voor vleestaks.

Indieners:	Werkgroep Duurzaamheid: Gerard Peltjes, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Bas Buise. Mitchel Eijkemans, Tjoek Korenromp
Woordvoerder:	Ruben van den Bulck
Constaterende dat	De productie van vlees veel schade toebrengt aan het milieu.
Overwegende dat	De Jonge Democraten voorstander zijn van het extra belasten van vlees. Het leuk is om iets te vinden, maar als het mogelijk is wij natuurlijk ons er dan ook aan moeten houden.
Spreekt uit dat	Bij congressen van de Jonge Democraten er een vleestaks wordt geheven waarvan de opbrengst wordt gestoken in het verduurzamen van de Jonge Democraten.
Toelichting:	Dit is makkelijk uit te voeren door op de stempas niet alleen de lunch opties te printen, maar ook de optie of er betaald is voor het consumeren van vlees.

ORG17 Grassroots zijn toch juist goed?	
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Rozemarijn van Spaendonck, Michiel Lemmers, Luisa El Ouardiji; Bas ter Brugge, Taco Brinkman, Marit Gorissen
Woordvoerder:	Heine ten Hoeve
Constaterende dat	Het landelijk bestuur geen banner wil laten maken voor regiocommissies met daarop hun eigen naam.
Overwegende dat	De lokale betrokkenheid van de Jonge Democraten wordt vergroot door het stimuleren van regiocommissies; Een gedegen promotie gericht op de regio bijdraagt aan de groei en het succes van regiocommissies; Ook regiocommissies moeten kunnen profiteren van de professionele huisstijl van de Jonge Democraten; De Afdelingen zelf de kosten voor banners dragen en de financiële vrijheid hebben om daartoe te beslissen; Gelet op het beperkte aantal regiocommissies dit weinig extra kosten of moeite met zich meebrengt; Het geven van een banner een blijk van vertrouwen en waardering kan zijn aan het bestuur van een regiocommissie.
Spreekt uit dat	Het Landelijk Bestuur aan regiocommissies een banner met hun eigen naam verstrekt indien het Afdelingsbestuur dit besluit en bekostigt.
Toelichting:	Het Afdelingsbestuur Utrecht wil voor de regiocommissie Wageningen een banner met hun eigen naam laten maken voor hun promotie en als blijk van vertrouwen in en waardering voor de regiocommissie. Het Landelijk Bestuur weigert dit omdat er te veel veranderingen zouden optreden bij regiocommissies. Het Afdelingsbestuur Utrecht vindt dat de moeite van het maken van een logo en het door de Afdeling gedragen financiële risico à €41 per banner niet opwegen tegen de voordelen die promotie gericht op de regio zou kunnen opleveren voor deze stabiele regiocommissie

Indieners:	[Werkgroep Duurzaamheid:] Bas Buise, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Gerard Peltjes
Constaterende dat	De JD sinds kort een eigen gebouw heeft (beter: huurt) De JD duurzaamheid hoog op de agenda heeft staan De JD ruim bij kas zit
Overwegende dat	Woorden leuk zijn, maar daden er toe doen Er weinig animo uit de vereniging is om te participeren in een projectgroep voor het inventariseren en uitvoeren van energiebesparende en andere duurzame maatregelen. Het inventariseren en uitvoeren van energiebesparende en andere duurzame maatregelen relatief groot is, en geen kerntaak van een politieke vereniging.
Spreekt uit dat	De JD een professionele organisatie inhuurt voor beoordeling, advies, (indien wenselijk) bemiddeling en uitvoering van energiebesparende en andere duurzame maatregelen.

ORG19	Jongerenparlement: Weest jong en democratisch
Indieners:	[Limburg] Dennis van Driel, Lou Maessen
Woordvoerder:	Lou Maessen
Constaterende dat	Er vooral onder jongeren weinig vertrouwen in het democratisch en politiek proces is.
Overwegende dat	Abstracte maatregelen om dit te veranderen voor de meeste jongeren onbegrijpbaar of oninteressant zijn. Er wereldwijd al verschillende jongerenparlementen bestaan, meest notabel in het VK. Dat een jongerenparlement niet alleen symbolische waarde kan hebben maar ook de politieke macht van jongeren kan bundelen.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten zich (samen met andere politieke jongerenorganisaties) inzet voor het oprichten van een officieel erkend jongerenparlement. Dat dit concept verder word uitgewerkt in het overleg met andere partijen om onderhandeling mogelijk te maken.
Toelichting:	Mogelijkheden: Wordt gekozen door alle jongeren van een bepaalde leeftijd (bijvoorbeeld 12-22). Zal als een versimpelde versie van het echte kabinet fungeren. Krijgt een coalitieregering die een budget in haar regeringsakkoord mag uitgeven (bijvoorbeeld aan promotie van haar acties). Kamermeerderheden mogen namens het parlement burgerinitiatieven en verzoeken initiëren. Dat zittingen van dit kabinet als hulpmiddel voor maatschappijleer op het NPO word uitgezonden. Zal tijdens verkiezingen scholen langsgaan om te informeren. Kan als leerschool dienen voor bijvoorbeeld journalistiek, recht, economie en politicologie studenten.

ORG20

Je punt..?

Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Danny Hoogstad
Constaterende dat	De jonge democraten een landelijke Feesboek hebben; Deze "Feestboek" openbaar is; Er niet alleen JD'ers in die groep zitten;
Overwegende dat	De discussies in deze groep in beginsel vrijelijk gevoerd dienen te worden; Dat er momenteel niemand verantwoordelijk is gemaakt om deze discussies te moderaten Het delen van zinloze propaganda te vaak voorkomt.
Spreekt uit dat	Het Landelijk Bestuur een moderator benoemt, die toezicht houdt op de FB pagina en waar nodig ingrijpt.
Toelichting:	Niet nader te noemen personen met regelmaat propaganda artikelen delen zonder daarover discussie te willen voeren, wat gewoon super irritant is.

ORG21	Alles up-to-date?
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Constaterende dat	De Jonge Democraten steeds professioneler opereren; Met enige regelmaat ons berichten bereiken dat er nieuwe leden zijn bijgekomen die nog niet op de lijst staan die de AS van landelijk krijgt. Dat het noodzakelijk is dat de AS makkelijk en snel toegang heeft tot up-to-date gegevens van de leden;
Overwegende dat	Zonder up-to-date gegevens het activeren/ benaderen van nieuwe leden vertraging op kan lopen; Dat voorgaande zeer onwenselijk is; Dat goede gegevens noodzakelijk zijn om stemrecht te kunnen controleren
Spreekt uit dat	Het LB de ledenadministratie, in overleg met D66, gaat professionaliseren, zodat dit aansluit bij de professionele organisatie die wij willen zijn.
Toelichting:	Naast dat het niet professioneel genoeg is qua ledenadministratie, kan de lokale D66 eerder zien dat we een nieuw lid hebben dan wij zelf, dit is ook niet wenselijk in verband met privacy.

ORG22	Niet gelijk, wel gelijkwaardig
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Danny Hoogstad
Constaterende dat	JD'ers graag politieke voorstellen schrijven. Landelijk congressen het moment zijn om dat te doen.
Overwegende dat	Het tijdens een congres vaak voorkomt dat moties eenzelfde strekking hebben/ van gelijke aard zijn. De tijd op congressen beperkt is en dus meestal niet alle voorstellen behandeld kunnen worden.
Spreekt uit dat	Het LB op zoek gaat naar een werkwijze om de indieners van voorstellen van gelijke aard/ strekking de gelegenheid te geven om hun

	motie aan te passen/ in te trekken
Toelichting:	Het is zonde van iedereen zijn tijd, zowel in de voorbereiding als tijdens het congres, als je tijdens het congres tot de conclusie komt dat jouw motie niet behandeld wordt, omdat iemand anders een extra zin heeft en daardoor verder gaat dan jouw motie of dat er eindeloze clusterfucks ontstaan, wat niet bevorderlijk is voor de tijd.

Amendementen op de Begroting

AMBEG01 A tank full of bestuurders and a suitcase full of cash, let's roll 1	
Indieners:	Malu Pasman, Jeanne Plettenburg, Susanne Schilderman, Martin van Montfort, Martijn Kösters,
Woordvoerder:	Martijn Kösters
Betreft:	Amendement op de begroting - Bestuursvergoeding
Schrap:	Schrap: € 500,- (€ 2.000,-) van Post 10 - Reiskosten Landelijk Bestuur € 750,- (€ 2.250,-) van Post 12 - Bestuurstelefoon € 250,- (€ 250,-) van Post 13 - Huur vergaderruimte € 1250,- (€ 4.125,-) van Post 25 - Overige landelijke bijeenkomsten € 500,- (€ 2.000,-) van Post 30 - Promomateriaal Voeg toe: € 0,- (€ 250,-) aan Post 48 Bijdragen overige landelijke bijeenkomsten € 2000,- (€ 5000,-) aan Post 59 (nieuw) - Afroming Afdelingen € 5250,- (€15875,-) aan Post 12 (nieuw) - Vacatiegeld
Toelichting:	- Bestuurstelefoon vervalt door het introduceren van de bestuursvergoeding. - Huur vergaderruimte vervalt als post op de begroting, in het geval van incidentele uitgaven worden deze onder een andere post geboekt. - Afroming afdeling is een besparing omdat deze wordt geboekt als inkomstenpost op de begroting. In de huidige situatie wordt er in de begroting geen rekening gehouden met afroming en is deze dus elk jaar een incidentele meevaller. - Promomateriaal kan kosten besparen door het aanbod aan materiaal meer te standaardiseren. Ook op het vrijblijvend aanbieden van kleding (die vervolgens zoek raakt) kan bespaard worden. - Overige landelijke bijeenkomsten voorziet een andere invulling van de landelijke bijeenkomsten door middel van minder bijdrage vanuit de begroting voor activiteiten, minder externe locaties te huren en gebruik te maken van de Haagsche Bluf waar het kan. - Reiskosten zijn besparingen door het nieuwe, kleinere, bestuur. - Weekenden valt een kleine besparing te verwachten door de deelnemersbijdrage van bijvoorbeeld een introweekend na jaren licht te verhogen. Dit alles resulteert in een totale besparing van €15.875,- op de begroting, omgerekend €220,- per persoon per maand aan vergoeding. Daarbovenop komt nog de bestuursbeurs vanuit DUO die één student kan ontvangen. Doordat deze niet meer door 9 maar door 6 personen gedeeld wordt valt het bedrag per persoon ook hoger uit, á €300,- p.p. De totale bestuursvergoeding na invoering van pakket 1 is €520,- per persoon per maand.

AMBEG02 A tank full of bestuurders and a suitcase full of cash, let's roll 2	
Indieners:	Malu Pasman, Jeanne Plettenburg, Susanne Schilderman, Martin van Montfort, Martijn Kösters,
Woordvoerder:	Martijn Kösters
Betreft:	Bestuursvergoeding - Amendement op de begroting
Schrap:	€ 500,- (€ 2.000,-) van Post 10 - Reiskosten Landelijk Bestuur

	€ 750,- (€ 2.250,-) van Post 12 - Bestuurstelefoon € 250,- (€ 250,-) van Post 13 - Huur vergaderruimte € 500,- (€ 1.500,-) van Post 17 - Congressen LYMEC & IFLRY € 500,- (€ 1.500,-) van Post 19 - Projecten Internationaal € 2750,- (€ 8.250,-) van Post 25 - Overige landelijke bijeenkomsten € 1250,- (€ 4000,-) van Post 29 - Ledenblad DEMO € 500,- (€ 2.000,-) van Post 30 - Promomateriaal Voeg toe: € 0,- (€ 250,-) aan Post 48 Bijdragen overige landelijke bijeenkomsten € 2000,- (€ 5000,-) aan Post 59 (nieuw) - Afroming Afdelingen € 9000,- (€27.000,-) aan Post 12 (nieuw) - Vacatiegeld
Toelichting:	- Kleinere delegaties en/of andere verdeling van reiskosten voor deelnemers aan buitenlandse congressen. - Pot voor internationale projecten wordt niet gehaald, mogelijkheden voor deze projecten vervallen niet als dit voorstel wordt aangenomen, aangezien je per project toch een begroting opstelt en je deze bijv. ook uit ProSu's kan halen. - Overige landelijke bijeenkomsten: zie toelichting bij Pakket 1. Wordt verder doorgevoerd. - DEMO: Inzetten op terugbrengen verzendkosten, de voornaamste kostenpost, en mogelijkheid tot drie DEMO's per jaar i.p.v. vier, zeker als er meer online gebeurt. Dit alles resulteert in een totale besparing van €27000 op de begroting, omgerekend €375 per persoon per maand aan vergoeding. Daarbovenop komt nog de bestuursbeurs vanuit DUO die één student kan ontvangen. Doordat deze niet meer door 9 maar door 6 personen gedeeld wordt valt het bedrag per persoon ook hoger uit, á €300 p.p. De totale bestuursvergoeding na invoering van pakket 1 én pakket 2 is €675 per persoon per maand.

AMBEG03 A tank full of bestuurders and a suitcase full of cash, let's roll 3	
Indieners:	Malu Pasman, Jeanne Plettenburg, Susanne Schilderman, Martin van Montfort, Martijn Kösters,
Woordvoerder:	Martijn Kösters
Betreft:	Bestuursvergoeding - Amendement op de begroting
Schrap:	€ 500,- (€ 2.000,-) van Post 10 - Reiskosten Landelijk Bestuur € 750,- (€ 2.250,-) van Post 12 - Bestuurstelefoon € 250,- (€ 250,-) van Post 13 - Huur vergaderruimte € 1000,- (€ 3.000,-) van Post 19 - Projecten Internationaal € 1250,- (€ 4.125,-) van Post 25 - Overige landelijke bijeenkomsten € 500,- (€ 2.000,-) van Post 30 - Promomateriaal Voeg toe: € 0,- (€ 750,-) aan Post 39 - Bijdragen Wintercongres € 250,- (€ 750,-) aan Post 40 - Bijdragen Zomercongres € 0,- (€ 250,-) aan Post 48 Bijdragen overige landelijke bijeenkomsten € 2000,- (€ 5000,-) aan Post 59 (nieuw) - Afroming Afdelingen € 6500,- (€20.375,-) aan Post 12 (nieuw) - Vacatiegeld
Toelichting:	- Projecten internationaal: zie toelichting bij Pakket 2. Wordt verder doorgevoerd. - Wintercongres/Zomercongres worden kostendekkender. De optie voor het (luke) hotel, waar nu door de vereniging veel op wordt

	toegelegd, gaat in prijs omhoog. Congressen houden daarnaast een goedkope slaaptopie. Voor dit huidige wintercongres ligt de deelnemersbijdrage op 40% van de kosten, deze maatregel stelt voor om het richting 45 á 50% te brengen. Dit alles resulteert in een totale besparing van €20375 op de begroting, omgerekend €283 per persoon per maand aan vergoeding. Daarbovenop komt nog de bestuursbeurs vanuit DUO die één student kan ontvangen. Doordat deze niet meer door 9 maar door 6 personen gedeeld wordt valt het bedrag per persoon ook hoger uit, á €300 p.p. De totale bestuursvergoeding na invoering van pakket 1 én pakket 3 is €583 per persoon per maand.

AMBEG04 A tank full of bestuurders and a suitcase full of cash, let's roll 4	
Indieners:	Malu Pasman, Jeanne Plettenburg, Susanne Schilderman, Martin van Montfort, Martijn Kösters,
Woordvoerder:	Martijn Kösters
Betreft:	Bestuursvergoeding - Amendement op de begroting
Schrap:	Schrap: € 500,- (€ 2.000,-) van Post 10 - Reiskosten Landelijk Bestuur € 750,- (€ 2.250,-) van Post 12 - Bestuurstelefoon € 250,- (€ 250,-) van Post 13 - Huur vergaderruimte € 500,- (€ 1.500,-) van Post 17 - Congressen LYMEC & IFLRY € 1000,- (€ 3.000,-) van Post 19 - Projecten Internationaal € 2750,- (€ 8.250,-) van Post 25 - Overige landelijke bijeenkomsten € 1250,- (€ 4000,-) van Post 29 - Ledenblad DEMO € 500,- (€ 2.000,-) van Post 30 - Promomateriaal Voeg toe: € 0,- (€ 750,-) aan Post 39 - Bijdragen Wintercongres € 250,- (€ 750,-) aan Post 40 - Bijdragen Zomercongres € 0,- (€ 250,-) aan Post 48 Bijdragen overige landelijke bijeenkomsten € 2000,- (€ 5000,-) aan Post 59 (nieuw) - Afroming Afdelingen € 9750 (€30.000,-) aan Post 12 (nieuw) - Vacatiegeld
Toelichting:	Optie 4 combineert de maatregelen uit alle drie de pakketten en is daarmee de meest verstrekende. Dit alles resulteert in een totale besparing van €30000 op de begroting, omgerekend €417 per persoon per maand aan vergoeding. Daarbovenop komt nog de bestuursbeurs vanuit DUO die één student kan ontvangen. Doordat deze niet meer door 9 maar door 6 personen gedeeld wordt valt het bedrag per persoon ook hoger uit, á €300 p.p. De totale bestuursvergoeding na invoering van pakket 1, pakket 2 én pakket 3 is €717 per persoon per maand.

AMBEG05 Een beetje vertrouwen, alsjeblieft	
Indieners:	[Landelijk Bestuur] Wouter van Erkel, Thomas Wielders
Woordvoerder:	Martijn Kösters
Betreft:	Training vertrouwenspersonen
Voeg toe:	Schrap: € 2000 van Post 62 - Algemene reserve Voeg toe: € 2000 aan Post 27 - Bestuurstrainingen Landelijk

Toelichting:	In oktober heeft het LB twee vertrouwenspersonen aangesteld. Zij hebben tot taak het bemiddelen in conflictsituaties. In overleg met de afdelingsvoorzitters is besloten de keuze om hen een meerdaagse professionele training tot vertrouwenspersoon, waarmee zij voor twee jaar gecertificeerd zijn, voor te leggen aan de ALV. Dit vanwege de forse kosten. De training duurt vier dagen en kost €1.000 per persoon. Dit is inclusief trainingsmaterialen en certificaat tot vertrouwenspersoon.

Resolutie Digitale Zaken

RESZ01	Resolutie Digitale Zaken
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Hoofdstuk 5, Pagina 13, regel 1429
Schrap:	[Hoofdstuk Digitaal PP]
Vervang door	1 5. Digitale Zaken 2 Een steeds verder digitaliserende samenleving brengt op universeel 3 niveau nieuwe uitdagingen en vraagstukken met zich mee. De Jonge 4 Democraten zien grote voordelen in digitalisering, maar stellen 5 nadrukkelijk dat digitalisering altijd een middel moet zijn, en nooit een doel 6 op zich. Zij vinden het belangrijk dat digitale ontwikkelingen de wereld 7 versimpelen en verkleinen, en niet onmogelijk bemoeilijken. 8 Doordat nieuwe technologieën razendsnel opkomen en vaak een 9 internationaal karakter hebben, is het lastig om samenleving en wetgeving 10 klaar te stomen voor de toekomst. De Jonge Democraten vinden dat 11 discussies over digitale onderwerpen niet langer kunnen worden 12 doorgeschoven naar volgende generaties. Zij stellen dat het noodzakelijk 13 is dat het kennisniveau in de politiek en in de samenleving over digitale 14 zaken zo snel mogelijk drastisch moet worden bijgeschaafd, zodat digitale 15 problemen van nu en van de toekomst spoedig ondervangen worden. 16 17 5.1. Digitalisering en samenleving 18 In een steeds verder digitaliserende wereld is het ontbreken van kennis 19 over digitale middelen door individuen, zogenaamde 'digitale 20 ongeletterdheid', een toenemend probleem. Door het hoge tempo waarin 21 digitale vooruitgang plaatsvindt, blijven delen van de samenleving achter 22 in kennisniveau. Hierdoor wordt het voor hen lastiger om te participeren in 23 de samenleving. Zij ervaren hierdoor problemen in basale, dagelijkse 24 bezigheden. De kloof met hen die makkelijker hun weg op de digitale 25 snelweg kunnen vinden, wordt hierdoor steeds groter. De Jonge 26 Democraten zien grote nadelen in situaties die hierdoor kunnen ontstaan. 27 28 5.1.1 Participatie, kennis, en vaardigheden 29 Een situatie waarin een deel van de samenleving niet kan participeren is 30 niet wenselijk. De Jonge Democraten denken dat de oplossing voor dit 31 probleem met name te vinden is in meer aandacht voor computergebruik 32 in het onderwijs. Er is veel te winnen in het basisonderwijs en middelbaar 33 onderwijs. Een groot deel van de samenleving geniet echter geen 34 basisonderwijs of middelbaar onderwijs meer. Dit deel heeft echter wel op 35 dagelijkse basis te maken met digitale middelen. Voor hen moet 36 toegankelijke bijscholing beschikbaar zijn, waarbij het ieders vrije keuze is

37 om hier gebruik van te maken. Voor deze bijscholing moet
38 overheidssubsidie beschikbaar zijn, die een deel van de kosten dekt.
39 Door de overheid toegepaste digitalisering mag geen onnodig hoge
40 drempels opwerpen voor individuen om basale zaken te regelen.
41 Vooruitgang is er immers voor de mens, en niet andersom. Daarom
42 vinden de Jonge Democraten dat alle vormen van de digitale overheid zo
43 simpel en toegankelijk mogelijk moeten zijn, en dat analoge versies altijd
44 beschikbaar moeten blijven.

45

46 **5.2. Online eigendom & privacy**

47 **5.2.1. Privacy**

48 De Jonge Democraten hebben privacy hoog in het vaandel. Wie over
49 kennis beschikt, heeft immers een vorm van controle in handen. Een te
50 grote schending van privacy kan ervoor zorgen dat mensen niet meer van
51 de gebaande paden af durven te wijken, of een gevoel van controle
52 ervaren dat hen beperkt in hun vrijheid. De waardestelling die in
53 discussies over privacy vaak voorkomt, is privacy versus veiligheid. De
54 Jonge Democraten stellen dat zonder privacy de vrijheid, en dus de
55 veiligheid, van zowel individu als samenleving in gevaar komt. Volgens
56 hen mogen daarom alleen de hoogstnodige gegevens worden verzameld.
57 De bescherming van privacy mag volgens de Jonge Democraten nooit
58 vergeten worden in wat voor maatregel dan ook.

59

60 **5.2.2. Van wie zijn persoonsgegevens?**

61 Online diensten zoals social media zijn niet meer weg te denken uit de
62 samenleving. De Jonge Democraten hechten dan ook veel waarde aan de
63 nuts- en vermaakfuncties van deze diensten. Wel wordt er te weinig
64 aandacht gevestigd op de wijze waarop deze bedrijven winst maken: de
65 impliciete afspraak dat je, in plaats van met geld, 'betaalt' met het
66 beschikbaar stellen van je persoonsgegevens. De Jonge Democraten
67 vinden dat elk individu het recht heeft om met zijn persoonsgegevens te
68 betalen. Zijn denken echter dat bedrijven mensen beter in staat moeten
69 stellen om hier een bewuste keuze in te maken, door explicietere
70 voorwaarden. De persoon over wie de gegevens gaan, moet altijd
71 zeggenschap houden over wat er met zijn of haar gegevens gebeurt.

72

73 **5.2.3. Digitaal auteursrecht**

74 Dankzij de digitale revolutie is het kopiëren van films, muziek, boeken en
75 software bijna gratis geworden. Op dit moment kunnen rechthebbenden
76 veel geld verdienen dankzij het monopolie dat zij bezitten op een
77 kunstuiting. Tegelijkertijd worden er echter veel bestanden gratis op
78 internet verspreid door niet-rechthebbenden. De Jonge Democraten
79 hechten zowel waarde aan de belangen van consumenten, als aan die
80 van auteurs. Zij keuren daarom een langdurig monopolie van auteurs,
81 maar ook het uploaden en downloaden van bestanden met auteursrechten
82 door niet-rechthebbenden, af.

83 Het doel van auteursrecht is het stimuleren van creativiteit, innovatie en

84 culturele ontwikkeling. Als rechten te snel verlopen, krijgen auteurs geen
85 kans hun investering terug te verdienen en winst te maken. Indien rechten
86 echter lang blijven bestaan, wordt het teren op innovatie uit het verleden
87 beloond. Als auteursrecht te lang loopt, duurt het te lang voor mensen
88 afgeleide werken kunnen maken. Dat kan ten koste gaan van nieuwe
89 culturele ontwikkelingen. De Jonge Democraten pleiten voor een radicale
90 inkorting van de duur van rechten, tot een termijn van tussen de vijf en de
91 twintig jaar. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen verschillende
92 categorieën intellectueel eigendom.

93 Naast de lengte, is ook de bescherming van het auteursrecht van belang.
94 De Jonge Democraten zien auteursrechtschending in beginsel als een
95 conflict tussen twee partijen, en vinden daarom dat het auteursrecht een
96 civielrechtelijke aangelegenheid moet zijn. Vanuit het
97 proportionaliteitsbeginsel moet er een afweging worden gemaakt tussen
98 handhaving en privacy. De Jonge Democraten zijn van mening dat het
99 online volgen van burgers niet proportioneel is, en dus moet handhaving
100 van auteursrecht niet vanuit het strafrecht plaatsvinden, maar vanuit het
101 civielrecht. Wanneer een schending van het auteursrecht op rechtmatige
102 wijze is vastgesteld, kan een rechter toestemming geven voor de
103 opsporing van de schender. Ook zijn de Jonge Democraten voorstander
104 van het verstrekken van subsidies aan belangenorganisaties die
105 auteursrechten van kleine auteurs behartigen.

106

107 **5.2.4. Digitale opsporingsmethoden**

108 Mensen die verdacht worden van een strafbaar feit, worden relatief snel
109 beperkt in hun privacy. Het is daarom belangrijk dat er op universeel
110 niveau strenge regels opgesteld worden, waarin wordt vastgelegd
111 wanneer, en tot op welke hoogte, de overheid in de persoonlijke
112 levenssfeer van een verdachte mag binnendringen. Hierbij moeten de
113 aard en de ernst, en de hoeveelheid bewijs in acht worden genomen.
114 Deze regels moeten openlijk gecommuniceerd worden met de
115 samenleving.

116 Aan bedrijven mag naar mening van de Jonge Democraten niet worden
117 verplicht om een backdoor, een bewust veroorzaakt lek in software, in te
118 bouwen ter opsporing van potentiële criminelen. Deze backdoors, die
119 inhouden dat softwareproducenten opzettelijk lekken in hun software
120 schrijven, maken software namelijk ook makkelijker toegankelijk voor
121 criminelen. De Jonge Democraten vinden het principieel onjuist dat
122 onveilige software in het belang van de overheid is. Daarnaast zijn er
123 voldoende alternatieve opsporingsmethoden beschikbaar.

124

125 **5.3. Bedrijfsleven**

126 **5.3.1 Monopolies door bedrijven**

127 Omdat bedrijven online mensen met elkaar in verbinding brengen, is het
128 voor een consument aantrekkelijk om aan te sluiten bij een platform met
129 veel gebruikers, waardoor er natuurlijke monopolies ontstaan. Hoewel
130 hoge winsten uit een monopolie wellicht niet wenselijk zijn, willen de

131 Jonge Democraten benadrukken dat deze bedrijven veel waarde
132 toevoegen voor de consument. Zij vinden daarom dat er niet in deze
134 natuurlijke markt mag worden ingegrepen. Daarnaast blijft het in veel
135 gevallen mogelijk toe te treden tot de markt, waardoor de prijzen niet
136 oneindig hoog kunnen worden.

137 De belangrijkste taak voor de overheid ligt in relaties tot het bedrijfsleven
138 in de bescherming van de privacy. Consumenten gedogen vaak inbreuk
139 op hun privacy door een monopolist, hoewel zij deze in beginsel niet
140 wenselijk achten. Tevens ligt het niet in hun macht om deze
141 privacyschending aan te vechten. De politiek zal scherp de grenzen
142 moeten blijven bewaken van wat is toegestaan op het gebied van privacy.

143

144 **5.4 Overheid en wetgeving**

145 Wetgeving maken over digitale onderwerpen is moeilijk. Deels komt dat
146 door het internationale karakter van digitale onderwerpen, en deels door
147 de vooruitgang in technologie, die heel erg snel gaat, terwijl wetgeving
148 maken juist heel erg lang duurt.

149 Het internationale karakter van het internet

150 Het is haast onmogelijk om op nationaal niveau wetgeving te maken over
151 digitalisering. Wanneer iets digitaals in Nederland verboden is en in het
152 buitenland niet, is dit verbod met een kleine omweg alsnog te omzeilen.

153 Desalniettemin is het belangrijk dat Nederland ernaar streeft om voorop te
154 lopen met het ontwikkelen van wetgeving in het digitale domein. Onze
155 oplossingen kunnen dan als voorbeeld dienen voor internationale
156 wetgeving. Nederland moet een actieve lobby starten voor sterke
157 internationale verdragen over digitale onderwerpen. Alleen door zelf te
158 blijven innoveren kan Nederland deze rol op zich nemen.

159

160 **5.4.1. Verantwoordelijkheid**

161 Het komt voor dat mensen door het gebruik van bepaalde software
162 onbedoeld de wet overtreden. Dat gebeurt bijvoorbeeld wanneer je bij het
163 downloaden van een bestand, waarvan je denkt dat het legaal is, per
164 ongeluk software meedownloadt met illegale inhoud, of wanneer een
165 zelfrijdende auto een ongeluk veroorzaakt. Het is lastig om één lijn te
166 vinden in dergelijke verantwoordelijkheidsvraagstukken. De Jonge
167 Democraten denken daarom dat het belangrijk is om in dit soort gevallen
168 te zoeken naar parallellen met al bestaande wetgeving en jurisprudentie
169 die betrekking heeft op de 'echte' wereld, en dat deze kwesties van geval
170 tot geval bekeken moeten worden. Wanneer er geen parallellen gevonden
171 kunnen worden, moet het voornaamste uitgangspunt in de zaak zijn of de
172 verdachte genoeg mogelijkheden heeft gehad om de misdaad te
173 voorkomen, en als dat het geval is, of de verdachte genoeg gedaan heeft
174 om hier voor te zorgen.

175

176 **5.4.2. Overheid, transparantie, en open data**

177 Op het gebied van de Nederlandse overheid en digitalisering is nog een
178 wereld te winnen. De overheid loopt op digitaal gebied achter op het

179 bedrijfsleven, en is vaak verre van toegankelijk genoeg voor de
180 maatschappij. De Jonge Democraten willen werken aan een overheid die
181 een voorbeeld is voor het bedrijfsleven. De Nederlandse overheden en
182 semi-overheden moeten zo transparant en toegankelijk mogelijk zijn, en
183 zoveel mogelijk in de vorm van open data publiceren. Door te investeren
184 in het toegankelijk, inzichtelijk en doorzoekbaar maken van niet-
185 persoonlijke overheidsgegevens zet de overheid een standaard voor
186 transparantie waar ook grote bedrijven aan gehouden kunnen worden.

187

188 **5.4.3. Valse posities**

189 Steeds vaker worden overheidsbeslissingen genomen op basis van
190 geavanceerde rekenmodellen. Software is echter niet onfeilbaar: zowel
191 computers als de mensen die met ze werken maken fouten. Zo kan een
192 onschuldig iemand door een stukje code dat een verkeerde beslissing
193 maakt plotseling schuldig lijken, terwijl de software geen entiteit is die je
194 daarvoor verantwoordelijk kunt houden. Om die reden mag het nooit zo
195 zijn dat een computer namens de overheid beslissingen maakt. Alle
196 algoritmes die de overheid gebruikt om beslissingen te maken moeten
197 daarom openbaar en controleerbaar zijn, zodat derden en betrokkenen
198 dergelijke beslissingen beter kunnen aanvechten. Dit betekent ook dat de
199 rol van dergelijke rekenmodellen altijd adviserend is; een (rechts-)persoon
200 zal altijd de uiteindelijke beslissing moeten maken, en daarvoor
201 verantwoordelijk zijn.

202

203 **5.4.4. Responsible disclosure**

204 Een belangrijke component in het digitaal beveiligen van Nederland is
205 responsible disclosure. Dat is het concept dat een goedwillende hacker
206 zonder vrees voor vervolging een gevonden lek kan melden bij de
207 kwetsbare organisatie. De wetgever, het Openbaar Ministerie en het
208 Nederlandse bedrijfsleven dienen zich allen uit te spreken vóór deze
209 ontwikkeling door duidelijke grenzen te stellen aan wat een
210 goedbedoelende hacker zoal mag onderzoeken. Ook moet de overheid
211 goedwillende hackers belonen voor het melden van een lek bij software
212 van de overheid.

Amendementen Resolutie Digitale Zaken

De nummers 1 en 12 zijn overgenomen door de indieners van de resolutie. Deze zijn aangegeven met een asterisk (*) achter de code.

AMRESZ01*	
Gebruik geen schaar voor zaagwerk	
Indieners:	[JD Overijssel] Tjoek Korenromp, Merijn van As
Woordvoerder:	Casper de Jong
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 12 - 15
Schrap:	Zij stellen dat het noodzakelijk is dat het kennisniveau van de politiek en in de samenleving over digitale zaken zo snel mogelijk drastisch moet worden bijgeschaafd, zodat digitale problemen van nu en van de toekomst spoedig ondervangen worden.
Vervang door:	Zij stellen dat het noodzakelijk is om zo snel mogelijk het kennisniveau van digitale zaken drastisch te verbeteren in zowel de politiek als de samenleving, zodat de digitale problemen van nu en van de toekomst ondervangen kunnen worden.
Toelichting:	Inhoudelijk staat hier hetzelfde, maar het taalgebruik is duidelijker en de abominatie "drastisch bijshaven" is verdwenen.

AMRESZ02	
Altijd is inderdaad heel lang	
Indieners:	[JD Overijssel] Tjoek Korenromp, Merijn van As
Woordvoerder:	Casper de Jong
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 43 - 44
Schrap:	en dat analoge versies altijd beschikbaar moeten blijven.
Vervang door:	en dat de toegang tot alle overheidsdiensten voor elk individu gewaarborgd moet blijven.
Toelichting:	Analoge versies van overheidsdiensten zijn een middel, geen doel op zich. Dit amendement corrigeert dat door het middel in de tekst met het beoogde resultaat te vervangen.

AMRESZ03	
Altijd is wel heel lang	
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 43 - 44
Schrap:	en dat analoge versies altijd beschikbaar moeten blijven.
Vervang door:	en dat analoge versies beschikbaar moeten blijven zolang daar duidelijk onder een grote groep in de maatschappij behoefte aan is.
Toelichting:	De afweging hier betreft een principekwestie. In de toekomst komt er

	waarschijnlijk een moment waarin vrijwel iedereen in de samenleving er geen behoefte meer heeft om alles altijd maar op papier te kunnen ontvangen. De oorspronkelijke tekst stelt dat je met de mensen die daar wel behoefte aan hebben altijd rekening moet blijven houden. Het amendement stelt dat efficiëntie in de toekomst zwaarder weegt.

AMRESZ04 Persoonsgegevens? Ik geef liever doekoe.	
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regel 70 (Na '...door explicietere voorwaarden.').
Voeg toe:	Bovendien moet het aan bedrijven verplicht worden om een alternatieve betalingsmethode aan te bieden.

AMRESZ05 Persoonsgegevens? Ik geef liever doekoe. (Light)	
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regel 70 (Na '...door explicietere voorwaarden.').
Voeg toe:	Bovendien moeten bedrijven aangemoedigd worden om een alternatieve betalingsmethode aan te bieden, door middel van financiële tegemoetkomingen.

AMRESZ06 De auteur is dood, lang leve zijn ideeën!	
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 89 - 91
Schrap:	De Jonge Democraten pleiten voor een radicale inkorting van de duur van rechten tot een termijn tussen de vijf en twintig jaar.
Vervang door:	De Jonge Democraten pleiten voor het behoud van het auteursrecht tot het overlijden van de auteur.
Toelichting:	Op dit moment is de minimale duur van het auteursrecht tot de dood van de auteur plus 50 jaar.

AMRESZ07 Want jij wilt ook weten hoe GoT afloopt	

Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 89 - 91
Schrap:	De Jonge Democraten pleiten voor een radicale inkorting van de duur van rechten tot een termijn tussen de vijf en twintig jaar.
Vervang door:	De Jonge Democraten pleiten voor een radicale inkorting van de duur van rechten tot de auteur niet langer gebruik maakt van het auteursrecht om zaken onder te publiceren, met een maximum verlengtermijn tussen de 5 en 20 jaar.
Toelichting:	In de vorm van de huidige tekst zoals hij in de resolutie staat, is het mogelijk dat auteursrecht verloopt, terwijl een auteur het auteursrecht nog gebruikt om onder te publiceren.

AMRESZ08 Ga toch boefjes vangen, auteurs of overheid	
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 93 - 103
Schrap:	Naast de lengte, is ook de bescherming van het auteursrecht van belang. De Jonge Democraten zien auteursrechtsschending in beginsel als een conflict tussen twee partijen, en vinden daarom dat het auteursrecht een civielrechtelijke aangelegenheid moet zijn. Vanuit het proportionaliteitsbeginsel moet er een afweging worden gemaakt tussen handhaving en privacy. De Jonge Democraten zijn van mening dat het online volgen van burgers niet proportioneel is, en dus moet handhaving van auteursrecht niet vanuit het strafrecht plaatsvinden, maar vanuit het civielrecht. Wanneer een schending van het auteursrecht op rechtmatige wijze is vastgesteld, kan een rechter toestemming geven voor de opsporing van de schender.
Vervang door:	Naast de lengte, is ook de bescherming van het auteursrecht van belang. Het grootschalig online verspreiden van materiaal waar auteursrecht op rust, is volgens de Jonge Democraten een serieus misdrijf. Zij denken daarom dat de handhaving van het auteursrecht volledig naar het strafrecht verplaatst moet worden. Hierbij moet de aandacht vooral uitgaan naar uploaders. Het ligt vaak niet in de mogelijkheden van auteurs om mensen op te sporen en te vervolgen. Deze capaciteiten heeft de overheid wel. De Jonge Democraten stellen echter wel dat er duidelijke grenzen aan deze opsporingsbevoegdheden gesteld moeten worden. Daarbij moet de bescherming van de privacy proportioneel zijn ten opzichte van de zwaarte van de overtreding.

AMRESZ09 Welcome to the real world	
Indieners:	[Werkgroep Justitie] Maarten Veld, Rozemarijn van Spaendonck, Hadassa Deijs, Wimer Heemskerk, Casper Jongeling, Desiree Klomp, Sjoerd Schwillens, Koen Seitsema, Marjet van der Strooijen, Esméal Zamani
Woordvoerder:	Rozemarijn van Spaendonck
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 116 - 123
Schrap:	Aan bedrijven mag naar mening van de Jonge Democraten niet worden verplicht om een backdoor, een bewust veroorzaakt lek in software, in te bouwen ter opsporing van potentiële criminelen. Deze backdoors, die inhouden dat softwareproducenten opzettelijk lekken in hun software schrijven, maken software namelijk ook makkelijker toegankelijk voor criminelen. De Jonge Democraten vinden het principieel onjuist dat onveilige software in het belang van de overheid is. Daarnaast zijn er voldoende alternatieve opsporingsmethoden beschikbaar.
Vervang door:	Bedrijven mogen niet vooraf worden verplicht om een 'backdoor', een bewust lek in software, in te bouwen voor de opsporing van criminaliteit. Deze backdoors maken software immers makkelijker toegankelijk voor criminelen. Alleen met toestemming van de rechter mogen softwarebedrijven gedwongen worden om mee te werken aan het opsporen van concrete strafbare feiten. Bij het inzetten van dit instrument dient uiteraard rekening te worden gehouden met alternatieve opsporingsmethoden die beschikbaar zijn en de veiligheid van andere softwaregebruikers.
Toelichting:	In de 'echte' wereld is het normaal dat private partijen gedwongen meewerken ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten. Denk aan banken die rekeningen moeten bevriezen of telefoonproviders die telefoontaps mogelijk moeten maken. Het is onlogisch dat voor softwareproviders een uitzondering wordt gemaakt. Uiteraard moet een dergelijk instrument wel met voldoende waarborgen te zijn omkleed, zoals een rechterlijke toets, en niet te pas en te onpas worden ingezet (zoals dat bij alle opsporingsinstrumenten het geval moet zijn).

AMRESZ10 Geen principes, maar pragmatisme	
Indieners:	[Werkgroep Justitie] Maarten Veld, Rozemarijn van Spaendonck, Hadassa Deijs, Wimer Heemskerk, Casper Jongeling, Desiree Klomp, Sjoerd Schwillens, Koen Seitsema, Marjet van der Strooijen, Esméal Zamani
Woordvoerder:	Rozemarijn van Spaendonck
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 121 - 123
Schrap:	De Jonge Democraten vinden het principieel onjuist dat onveilige software in het belang van de overheid is. Daarnaast zijn er voldoende alternatieve opsporingsmethoden beschikbaar.
Vervang door:	De overheid dient daarom haar toevlucht te nemen tot alternatieve opsporingsmethoden.
Toelichting:	Onveilige software is niet altijd in het belang van de overheid. De overheid als organisatie heeft er immers evengoed last van. Daarnaast is de overheid ook de nodige middelen kwijt aan het opsporen van

	criminaliteit die door onveilige software ontstaan. Dat de overheid soms profiteert van onveilige software, betekent niet dat dat principieel onjuist is. Een politieagent mag ook 'profiteren' als een crimineel over strafbare feiten opschept in het openbaar. Gelet op het zinsverband tussen de eerste en tweede zin wordt ook de tweede zin aangepast waardoor de alternatieve opsporingsmethoden centraal worden gesteld.

AMRESZ11	
Nooit te liberaal om de markt te reguleren	
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg, Parcifal Snijders
Woordvoerder:	Ingrid Weerts
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 129 - 134
Schrap:	Hoewel hoge winsten uit een monopolie wellicht niet wenselijk zijn, willen de Jonge Democraten benadrukken dat deze bedrijven veel waarde toevoegen voor de consument. Zij vinden daarom dat er niet in deze natuurlijke markt mag worden ingegrepen.
Vervang door:	Monopolies zijn niet wenselijk, ook niet als ze op natuurlijke wijze ontstaan. Het is echter niet aan de overheid om dergelijke bedrijven op te breken. De Jonge Democraten vinden het wel een taak van de overheid om de markt te beschermen tegen monopolies, door bedrijven met digitale monopolies gelijk te schakelen met nutsbedrijven.

AMRESZ12*	
Denk en handel internationaal én nationaal	
Indieners:	[Werkgroep Justitie] Maarten Veld, Rozemarijn van Spaendonck, Hadassa Deijs, Wimer Heemskerk, Casper Jongeling, Desiree Klomp, Sjoerd Schwillens, Koen Seitsema, Marjet van der Strooijen, Esméal Zamani
Woordvoerder:	Rozemarijn van Spaendonck
Betreft:	Resolutie Digitale Zaken, regels 150-151
Schrap:	Het is haast onmogelijk om op nationaal niveau wetgeving te maken over digitalisering.
Vervang door:	Bij het maken van nationale wet- en regelgeving dient rekening te worden gehouden met de internationale dimensie van digitalisering om tot handhaafbare regels te komen.
Toelichting:	Het maken van nationale wetgeving is natuurlijk geen probleem. De regering en het parlement kunnen hun werk wel doen, ook als het om digitalisering gaat. Het handhaven van dergelijke wetten is daarentegen wel lastig gelet op de internationale component die in het vervolg van de tekst is uitgelegd.

Resolutie Defensie & Internationale Veiligheid

RESDEF01	Resolutie Defensie & Internationale Veiligheid
Indieners:	Portefeuille Defensie & Internationale Veiligheid, Guido Laman, Marnix van Korlaar, Suleyman Aslami, Pieter Poorter, Martin Sven Lentink, Leander van Splunter, Sem Foreman
Woordvoerder:	Guido Laman
Betreft:	Hoofdstuk 13, Pagina 103, regel 4975
Schrap:	13.5. Thema Defensie - een veilige toekomst De Jonge Democraten streven naar wereldvrede, maar zijn zich er terdege van bewust dat wereldvrede op korte termijn eerder een droom dan een werkelijkheid is. In de afgelopen jaren is het aantal conflicten aan de grenzen van Europa sterk toegenomen. Ook op het Europese continent zelf blijken vrede en veiligheid nog steeds geen vanzelfsprekendheden te zijn. Daarnaast neemt de invloed van oude en nieuwe grootmachten, zoals Rusland en China, op het wereldtoneel sterk toe. Het is onduidelijk of deze landen in de toekomst altijd een vreedzame agenda zullen hebben. Ten slotte vormen niet-statelijke actoren zoals terroristen, internationale criminele organisaties en piraterij een bedreiging voor onze samenleving. Al deze ontwikkelingen tonen aan dat vrede, veiligheid en vrijheid geen vanzelfsprekendheden zijn. Om de vrede, veiligheid en vrijheid in Nederland, Europa en de wereld te handhaven is een sterke krijgsmacht nodig; een modern toegeruste krijgsmacht met goed opgeleid personeel. Ook verregaande internationale samenwerking is hiervoor van belang; samenwerking binnen internationale instituties zoals de EU, de NAVO en de VN, maar ook op bilateraal niveau. De Jonge Democraten pleiten voor uitbreiding en intensivering van dit soort samenwerkingsverbanden, waarbij samenwerking geen doel op zich dient te zijn, maar een middel om de efficiëntie en de effectiviteit van de krijgsmacht te vergroten. In die verschillende samenwerkingsverbanden moet Nederland een betrouwbare bondgenoot zijn. De overheid moet middels een sterke krijgsmacht in staat zijn een antwoord te kunnen geven op toekomstige ontwikkelingen op militair gebied. Zo zullen digitale oorlogsvoering en het gebruik van onbemande wapensystemen in de toekomst een steeds grotere rol gaan spelen. De Nederlandse krijgsmacht heeft drie hoofdtaken, namelijk bescherming van het eigen en bondgenootschappelijke grondgebied, inclusief het Caribisch deel van het Koninkrijk; bescherming en bevordering van de internationale rechtsorde en stabiliteit; ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp, zowel nationaal als internationaal. De Jonge Democraten onderschrijven deze hoofdtaken maar erkennen dat de krijgsmacht daarnaast nog een aantal andere belangrijke functies vervult in de maatschappij. Zo is de krijgsmacht een belangrijke factor bij het aanjagen van innovaties, zoals het internet, GPS en de GSM. Ook fungeert de krijgsmacht als opleidingsinstituut. Ten slotte heeft de krijgsmacht een belangrijke economische functie, zowel nationaal (als een van de grootste werkgevers van Nederland) als lokaal (de aanwezigheid van militaire bases levert lokaal veel economische activiteiten op). Echter, om vrede, veiligheid en vrijheid te handhaven, is militair ingrijpen geen op zichzelf staande

oplossing. Wederopbouw van fysieke infrastructuur, politieke instituties en sociale verzoening moeten een integraal onderdeel worden van interventies, zodat een duurzame positieve impact kan worden gegarandeerd.

13.5.1. Een sterke krijgsmacht

De Europese NAVO-leden zijn sterk afhankelijk geworden van de Verenigde Staten. Nederland kan er niet van uitgaan dat de VS in de toekomst nog steeds de Nederlandse veiligheid en die van haar Europese NAVO-bondgenoten kunnen blijven garanderen. De Jonge Democraten vinden het daarom essentieel dat landen in de Europese Unie zelf verantwoordelijkheid gaan nemen voor hun eigen veiligheid en hierbij samenwerken met hun Europese partners. Nederland kan daarbij het goede voorbeeld geven door de NAVO-norm van 2% na te gaan streven. De komende jaren moeten de defensie-uitgaven dan ook jaarlijks worden opgeschroefd met 0,1 procent van het bnp, zodat de NAVO norm van 2 procent in 2024 zal worden behaald.

Nederland is geen militaire grootmacht en zal dat ook nooit worden. Dit streven de Jonge Democraten ook niet na. Echter, door zichzelf te blijven ontwikkelen kan de Nederlandse krijgsmacht, ook internationaal, een belangrijke bijdrage leveren aan vrede en veiligheid. De Jonge Democraten zijn van mening dat Nederland zich bij deelname aan internationale operaties een gespecialiseerde rol moet aanmeten. Deze taakspecialisatie uit zich vooralsnog in verregaande samenwerking met landen in de regio, bijvoorbeeld bij het onderhoud van schepen, het gezamenlijk opzetten van marine-opleidingen en integratie van landmachtsbrigades. Deze regionale samenwerking moet op den duur leiden tot taakspecialisatie, zodat de verschillende Europese defensiecapaciteiten optimaal benut en bekostigd kunnen worden.

13.6. Internationale militaire samenwerking

13.6.1. Europese Unie

Eén gezamenlijke Europese krijgsmacht zien de Jonge Democraten als een stip aan de horizon. Verregaande integratie van de huidige Europese defensiestructuren moet uiteindelijk leiden tot één Europese krijgsmacht, aangevoerd door de EU. Het huidige Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB) wordt daarin ondergebracht. De Jonge Democraten vinden het belangrijk dat de Europese defensiemacht zich zowel binnen als buiten de Europese Unie kan inzetten voor het versterken van vredesprocessen en zorg kan dragen voor humanitaire hulp. Net zoals in de meeste parlementaire democratieën het geval is, dient het Europees Parlement de inzet van Europese krijgsmacht te kunnen controleren.

Het streven naar één Europese krijgsmacht sluit het samenwerken met andere internationale organisaties niet uit. Het ondersteunen van internationale samenwerkingsverbanden is en blijft belangrijk voor vrede en veiligheid.

13.6.2. NAVO

Op dit moment is de NAVO voor Nederland het belangrijkste samenwerkingsverband op militair gebied. De samenwerking binnen het bondgenootschap heeft een sterke afschrikwekkende functie voor vijandige mogendheden. De Jonge Democraten onderschrijven de belangrijke functie van de NAVO voor het garanderen van de vrede en

veiligheid in Europa en daarbuiten, en pleiten ervoor dat de Europese lidstaten van de NAVO hun bondgenootschappelijke verantwoordelijkheden serieus nemen door hun defensiecapaciteiten op peil te brengen en te houden. Hiermee wordt de afhankelijkheid van de VS kleiner en de solidariteit binnen het bondgenootschap bevorderd. Een geïntegreerde Europese defensiemacht en de NAVO kunnen naast elkaar bestaan, maar coördinatie ten opzichte van het maken en het nakomen van internationale afspraken is nodig. Deze coördinatie moet ervoor zorgen dat de veiligheid van niet-NAVO landen die wel onder het Europees defensiebeleid vallen, zoals Finland en Oostenrijk, gegarandeerd blijft.

13.6.3. VN

Op mondiaal niveau spelen de Verenigde Naties een essentiële rol bij het bevorderen van de internationale vrede en rechtsorde. De Jonge Democraten benadrukken dat militaire interventies in beginsel alleen plaats mogen vinden wanneer zij zich gesteund weten door een mandaat van de VN. Bij een eventuele Nederlandse deelname aan een VN-missie is het van eminent belang dat er wordt voldaan aan een volkenrechtelijk mandaat, een langetermijnvisie op de duurzame beëindiging van het conflict en een duidelijke exit-strategie.

13.7. Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van defensie

13.7.1. Digitale oorlogsvoering

Toekomstige conflicten zullen steeds vaker digitaal worden uitgevochten en steeds minder vaak op het slagveld. Hier zal de krijgsmacht zich op moeten voorbereiden, aangezien de gevolgen van digitale oorlogsvoering desastreus kunnen zijn voor de nationale veiligheid, de privacy en het bezit van burgers en bedrijven. De Jonge Democraten pleiten er dan ook voor om de digitale capaciteiten van de krijgsmacht, waaronder het cybercommando, aanzienlijk uit te breiden. Nederland moet tot de top van de wereld gaan behoren op het gebied van cyberwarfare.

13.7.2. Onbemande wapensystemen

Onbemande wapensystemen zullen deel gaan uitmaken van de krijgsmacht van de toekomst. Het voordeel van het gebruik van onbemande wapensystemen is dat het risico op menselijke verliezen tijdens militaire operaties sterk verkleind wordt. Een nadeel is dat de drempel om militaire actie te ondernemen hierdoor wordt verkleind. Voorbeelden van dergelijke onbemande wapensystemen zijn drones en Lethal Autonomous Weapons Systems (LAWS).

Drones zijn uitermate geschikt om crisissituaties te monitoren en duidelijke informatie aan alle betrokken partijen te verschaffen, wat bijvoorbeeld kan helpen om medische assistentie in crisissituaties te verbeteren. Ook kunnen drones worden ingezet om luchtaanvallen uit te voeren. Dit maakt coördinatie van de inzet van drones essentieel. Daarnaast moet er ook meer aandacht worden besteed aan de wetgeving betreffende drones. Internationale afspraken over het gebruik van drones moeten worden gemaakt en disproportioneel gebruik ervan moet strafbaar worden gesteld. De Jonge Democraten zijn tegen het ontwikkelen, aanschaffen en inzetten van LAWS, daar LAWS in staat zijn zonder menselijke tussenkomst een vijandig doel uit te schakelen, wat leidt tot een verdere dehumanisering van oorlogsvoering. Bij dodelijke wapensystemen moet uiteindelijk altijd een mens beslissen over de inzet, niet het systeem zelf. Dat laatste is niet alleen onethisch maar ook onrechtmatig. Immers, mensen kunnen altijd

	door een rechter ter verantwoording worden geroepen, LAWS niet. Nederland moet zich sterk maken voor een internationaal verbod op de ontwikkeling, aanschaf en inzet van LAWS. 13.8. Nucleaire ontwapening De Jonge Democraten bepleiten een kernwapenvrije wereld. Nederland moet een actieve rol spelen om het bezit van nucleaire wapens te verminderen en op termijn uit te bannen. De eerste stap die hierin gezet dient te worden is het verwijderen van tactische kernwapens binnen de Nederlandse grenzen
Vervang door	14. Defensie & Internationale Veiligheid Dit hoofdstuk vormt de grondslag voor het internationale veiligheids- en defensiebeleid dat de Jonge Democraten voorstaan. De Jonge Democraten pleiten voor een internationaal veiligheidsbeleid dat gericht is op samenwerking en het versterken van de internationale rechtsorde, d.w.z. een wereld waarin landen zich aan internationale regels en afspraken houden en hun geschillen vreedzaam oplossen. Daarvoor is een actief buitenland- en veiligheidsbeleid, waarbij Nederland een proportionele bijdrage levert aan de wereldwijde vrede en veiligheid, cruciaal. 14.1 Nederland in de wereld De wereld is aan sterke veranderingen onderhevig. De opkomst van andere landen als wereldspelers en ontwikkelingen zoals klimaatverandering, mondialisering, nieuwe technologieën en een groeiende wereldbevolking hebben allen invloed op toekomstige conflicten en de wereldwijde vrede, vrijheid en veiligheid. De internationale veiligheid en vrijheid is tegenwoordig sterk vervlochten met die van Nederland. Zo is onze infrastructuur onderdeel van een mondiaal netwerk en is onze welvaart afhankelijk van afzetmarkten, grondstoffen en energie elders in de wereld. Het is daarom van groot belang om onze handel en toegang tot grondstoffen en afzetmarkten veilig te stellen. Instabiliteit in het buitenland kan deze toegang in gevaar brengen. Zo bedreigt piraterij onze handelsroutes en kunnen conflicten onze toegang tot grondstoffen belemmeren. Door de open economie is de Nederlandse welvaart bovendien kwetsbaar voor protectionisme en agressieve handelspraktijken. Een goed functionerende internationale rechtsorde, waarbij landen zich aan internationale regels en afspraken houden en hun geschillen vreedzaam oplossen, is daarom essentieel voor Nederland. Nederland heeft niet de middelen om zelfstandig haar veiligheid en welvaart te beschermen. Daarom is internationale samenwerking in alle mogelijke fora en organisaties cruciaal. Een wereld die gedomineerd wordt door de competitie tussen enkele grootmachten en een zwakke internationale rechtsorde is niet in het belang van Nederland. Daarom moet Nederland, met alle mogelijke partners, streven naar het versterken van de internationale rechtsorde. Dat houdt in dat Nederland een proportionele bijdrage moet leveren aan de mondiale vrede, veiligheid en vrijheid. 14.2 Diplomatie 14.2.1 Wapenbeheersing en ontwapening Door onzekerheid over elkaars intenties kunnen landen terecht komen in

45 een wederzijdse wapenwedloop die een gevaar vormt voor de wereldwijde
46 vrede en veiligheid. De Jonge Democraten vinden daarom dat Nederland
47 verdragen moet stimuleren die de transparantie op het gebied van
48 bewapening versterken.
49 Voor de veiligheid van Nederland en de wereld is het belangrijk dat
50 (digitale) wapens of technologieën niet in de handen vallen van
51 terroristische organisaties, criminelen of regimes die hun bevolking
52 onderdrukken. Ook de verspreiding van kennis over onze veiligheids- en
53 wapensystemen moet voorkomen worden. De huidige EU-richtlijnen voor
54 wapenexport geven te veel ruimte voor de eigen interpretatie van
55 lidstaten. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor een
56 gemeenschappelijk wapenexportbeleid in de EU. Hierbij moet een
57 onafhankelijke autoriteit de besluiten van de lidstaten over de export van
58 wapens toetsen en controleren. Nederland moet in Europees verband
59 pleiten voor striktere afspraken over de export van wapens met de grote
60 wapenexporteurs in de wereld. In post-conflict situaties is er vaak een
61 overschot aan wapens. De Jonge Democraten pleiten daarom voor de
62 financiering van ontwapeningsprogramma's in EU-verband, indien
63 mogelijk in samenwerking met de VN.
64 Grote nucleaire arsenalen zijn een risico voor de wereldwijde vrede en
65 veiligheid. De Jonge Democraten pleiten daarom voor een flinke reductie
66 van het aantal kernwapens. Daarnaast moet de internationale
67 gemeenschap samenwerken om te voorkomen dat kernwapens zich
68 verder verspreiden. De verspreiding van lange afstands-raketten zijn een
69 directe bedreiging voor de Nederlandse veiligheid. Daarom zijn de Jonge
70 Democraten voor de ontwikkeling van het raketschild van de NAVO en de
71 Nederlandse deelname daaraan.

72 73 **14.2.2 Sanctiemaatregelen**

74 Sancties zijn maatregelen van de internationale gemeenschap tegen een
75 schending of bedreiging van de internationale vrede en veiligheid. De
76 Jonge Democraten onderschrijven het belang van sancties om ongewenst
77 gedrag van overheden, (terroristische) organisaties of individuen te
78 beëindigen, te beperken, te ontmoedigen of te veranderen.
79 Sanctiemaatregelen hebben echter niet altijd het gewenste effect. Daarom
80 pleiten de Jonge Democraten voor een toetsingskader en een periodieke
81 evaluatie van de effecten van sancties. Individen tegen wie internationale
82 sancties zijn opgelegd moeten de mogelijkheid hebben om deze sancties
83 periodiek te laten toetsen door een onafhankelijke rechter, die deze
84 sancties ook moet kunnen opheffen. Het is meestal niet effectief als
85 Nederland zelfstandig sanctiemaatregelen oplegt. Daarom moet
86 Nederland ernaar streven om sancties in EU- of VN-verband te
87 organiseren.

88 89 **14.2.3 Economische veiligheid**

90 De Nederlandse welvaart is afhankelijk van de toegang tot grondstoffen,
91 energie en afzetmarkten. Dat maakt ons kwetsbaar voor valuta- en
92 handelsconflicten. Nederland is te klein om zich zelfstandig te weren tegen
93 deze bedreigingen. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor een
94 sterkere EU die in staat is om eensgezind de economische belangen van
95 de lidstaten te beschermen. Tenslotte moet in Europees verband gewerkt
96 worden aan het verminderen van de energie-afhankelijkheid van landen
97 buiten de EU.

98

99 **14.2.4 Meer Europese verantwoordelijkheid**

100 De Jonge Democraten zijn van mening dat Europa meer
101 verantwoordelijkheid moet nemen voor de veiligheid in en rond Europa.
102 De rol van Europa in de Europese veiligheidsorganisaties, zoals de EU, de
103 NAVO en de OVSE moet versterkt worden. De NAVO blijft de militaire
104 hoeksteen van de collectieve verdediging. De Jonge Democraten pleiten
105 voor een grotere Europese bijdrage binnen de NAVO, zowel op het gebied
106 van militaire slagkracht als in de militaire leiding. Daarnaast moeten
107 Europese landen in EU-verband intensiever gaan samenwerken. De
108 structuur van de EU biedt een geschikt platform voor een geïntegreerde,
109 gezamenlijke aanpak ten aanzien van bedreigingen tegen de Europese
110 vrijheid, veiligheid en welvaart. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor
111 een versterking van de crisisbestrijding en preventie-instrumenten van de
112 EU. De EU moet een leidende en coördinerende rol gaan spelen in
113 crisisbestrijding en preventie.
114 Op dit moment zijn individuele landen grotendeels verantwoordelijk voor
115 de financiering van een eigen militaire deelname aan een EU-missie. Het
116 is van belang dat er een gezamenlijke financiering komt voor alle aspecten
117 van gemeenschappelijke missies. Om te voorkomen dat één lidstaat de
118 gehele besluitvorming blokkeert, moeten missies kunnen worden
119 uitgevoerd indien een gekwalificeerde meerderheid van de EU-lidstaten
120 instemt met een gezamenlijke inzet.
121 Het is van belang dat de EU inspeelt op haar eigen krachten en niet
122 andere organisaties, zoals de NAVO, onnodig dupliceert. In plaats
123 daarvan moeten de EU en de NAVO intensiever samenwerken, zowel
124 voor de collectieve verdediging als voor crisisbeheersingstaken. De EU
125 kan hierin een brugfunctie vervullen tussen de militaire en de civiele
126 componenten van een missie.

127
128 **14.3 Krijgsmacht**

129 De Jonge Democraten onderschrijven het belang van een professionele
130 krijgsmacht ter ondersteuning van het Nederlandse en Europese
131 veiligheidsbeleid, zowel nationaal als internationaal. Nederland moet in
132 staat zijn om haar veiligheidsbelangen te beschermen en daarbij is
133 militaire slagkracht soms onmisbaar. Belangrijk is dat deze slagkracht
134 geïntegreerd wordt toegepast met andere beleidsinstrumenten zoals
135 diplomatie en ontwikkelingssamenwerking. Voor de inzet van militairen
136 moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. Zo is een volkenrechtelijk
137 mandaat cruciaal, dient het te passen in de Nederlandse politieke
138 doelstellingen en is een gedegen, legitieme exitstrategie noodzakelijk. Al
139 deze voorwaarden moeten getoetst worden aan de hand van het
140 toetsingskader dat het parlement en de regering overeen zijn gekomen.
141 Volgens het toetsingskader dient de regering, indien mogelijk, het
142 parlement te informeren over de op hande zijnde militaire inzet. Voor de
143 inzet ten aanzien van internationale missies is brede parlementaire steun
144 zeer gewenst. Besluit tot militaire inzet ligt bij de regering.

145
146
147 **14.3.1 Militair ambitieniveau**

148 De internationale veiligheidssituatie heeft gevolgen voor de mate waarin
149 Nederland een militaire bijdrage moet kunnen leveren. De Nederlandse
150 krijgsmacht moet allereerst in staat zijn om, samen met onze
151 bondgenoten, het eigen en het bondgenootschappelijke grondgebied te
152 verdedigen. Daarnaast moet de Nederlandse krijgsmacht een
153 proportionele bijdrage kunnen leveren aan operaties ter versterking van de

154 internationale vrede en veiligheid. Ten slotte moet de krijgsmacht haar
155 bijdrage kunnen leveren aan de nationale veiligheid onder civiel gezag,
156 zoals het geven van militaire bijstand tijdens rampen en crises. Om dit
157 ambitieniveau voldoende uit te kunnen voeren moet het
158 voortzettingsvermogen van onze krijgsmacht verhoogd worden. Daarvoor
159 is een geleidelijke uitbreiding van de krijgsmacht benodigd die in
160 2030 voltooid moet zijn.

161 **14.3.2 Inrichting van de krijgsmacht**

163 Omdat de internationale veiligheidsomgeving onvoorspelbaar is, moet de
164 krijgsmacht diverse soorten missies kunnen uitvoeren en volhouden in
165 verschillende inzetgebieden. Ook moet de krijgsmacht snel inzetbaar zijn
166 als de omstandigheden daar om vragen. Daarom pleiten de Jonge
167 Democraten voor een veelzijdig inzetbare krijgsmacht die in internationaal
168 verband in staat is om alle grondwettelijke taken te kunnen uitvoeren. Een
169 hoogtechnologische krijgsmacht, die internationaal relevant blijft, is
170 cruciaal voor het uitvoeren van het vastgestelde ambitieniveau. Daarom
171 vinden de Jonge Democraten dat Defensie minimaal twintig procent van
172 haar defensiebudget moet uitgeven aan investeringen. Aanschaf van
173 nieuwe capaciteiten moeten niet los van elkaar overwogen worden maar
174 moeten, in overleg met onze partners, gebaseerd zijn op één
175 allesomvattende visie op de krijgsmacht.

176 **14.3.3 Defensiebegroting**

178 Door de bezuinigingen van de afgelopen jaren en de toegenomen
179 onveiligheid, is de krijgsmacht ondergefinancierd. Er is een structureel
180 tekort aan goed personeel en materieel en ook voor de vervanging van
181 cruciale capaciteiten is niet genoeg geld. Daarnaast vraagt de NAVO een
182 hogere gereedheid van de krijgsmacht, wat extra kosten met zich
183 meebrengt. Ook in vergelijking tot onze NAVO-bondgenoten draagt
184 Nederland structureel te weinig bij. Daarom pleiten de Jonge Democraten
185 voor een stapsgewijze verhoging van het defensiebudget. In dit kader
186 moet Nederland in 2025 minimaal 1.5 procent van het bruto nationaal
187 product uitgeven aan defensie. Vervolgens moet het budget stapsgewijs
188 verhoogd worden tot twee procent, conform de afspraken die in de NAVO
189 hierover gemaakt zijn.

190 De aanschaf van militaire capaciteiten kost vaak tientallen jaren. Stabiliteit
191 in de begroting en de visie op Defensie is daarmee zeer gewenst. Daarom
192 pleiten de Jonge Democraten voor automatische correcties op de
193 begroting voor onverwachte kosten zoals inflatie en wisselkoersen. Ook
194 moet de regering streven naar een zo breed mogelijke parlementaire
195 steun voor haar visie op Defensie, zodat de continuïteit van deze ook na
196 een regeringswissel visie is gewaarborgd.

197 **14.3.4 Europese defensiesamenwerking**

199 Nederland en onze Europese partners bezitten zelfstandig onvoldoende
200 militair vermogen om in hun eigen veiligheid te voorzien en om de
201 internationale rechtsorde in hun omgeving te handhaven. De Jonge
202 Democraten vinden dit een onverantwoord risico en pleiten daarom voor
203 intensievere defensiesamenwerking. Op langere termijn zou deze
204 samenwerking moeten leiden tot een gezamenlijke Europese krijgsmacht.
205 Dat is echter pas mogelijk als de lidstaten bereid zijn om hun buitenland-
206 en veiligheidsbeleid te integreren. Tot die tijd zullen de lidstaten het
207 initiatief hebben bij de intensivering van defensiesamenwerking.

208 Er zijn meerdere initiatieven om de Europese defensiesamenwerking te
209 intensiveren. De Jonge Democraten zijn voorstander van deze initiatieven
210 op voorwaarde dat ze daadwerkelijk de militaire slagkracht van de
211 Europese partners versterkt. Op langere termijn zal Europese
212 defensiesamenwerking de afhankelijkheid tussen Europese partners
213 vergroten. Daarom pleiten de Jonge Democraten ervoor om geleidelijk ook
214 de politieke besluitvorming rondom militaire inzet af te stemmen tussen
215 Europese partners. Deze afstemming moet het uiteindelijk mogelijk maken
216 om duplicatie van capaciteiten te verminderen en een efficiëntere
217 Europese militaire slagkracht te formeren.

218 De Europese defensiemarkt is op het moment te versnipperd en
219 inefficiënt. Dit heeft tot gevolg dat de Europese wapenindustrie de
220 internationale concurrentie steeds slechter kan bijbenen. Daarom pleiten
221 de Jonge Democraten voor eerlijke concurrentie binnen de Europese
222 defensiemarkt, te beginnen met niet-strategische wapensystemen. Binnen
223 Europa worden te veel vergelijkbare wapensystemen en technologieën
224 ontwikkeld en gebruikt. Daarom moet de EU gestructureerde
225 samenwerking bij de ontwikkeling en exploitatie van wapensystemen en
226 technologieën financieel gaan stimuleren. De Jonge Democraten
227 ondersteunen de initiatieven om in EU-verband defensie-gerelateerd
228 onderzoek te financieren en pleiten voor uitbreiding hiervan.

229

230 **14.4 Inlichtingen- en veiligheidsdiensten**

231 Voor de nationale en internationale veiligheidsbelangen van Nederland is
232 een stevige en onafhankelijke Nederlandse inlichtingenpositie van
233 fundamenteel belang, of het nu gaat om het voorkomen van terrorisme,
234 voorzien van mogelijke conflicten, tegengaan van spionage, beschermen
235 tegen digitale aanvallen, doorgronden van intenties van een andere
236 landen, inzicht in capaciteitsontwikkeling van mogelijke tegenstanders of
237 de risico's van verspreiding van massavernietigingswapens.

238 Politici, beleidsmakers, bedrijven en militairen hebben allen een
239 inlichtingenbehoefte voor hun besluitvorming. Deze behoefte wordt in
240 belangrijke mate voorzien door de inlichtingen en veiligheidsdiensten, die
241 hun informatie van diverse bronnen en instanties ophalen.

242 Het is daarnaast gebleken dat het (op tijd) delen van inlichtingen tussen
243 landen van cruciaal belang is voor de veiligheid van zowel Nederland als
244 onze bondgenoten. De Jonge Democraten zijn van mening dat Europese
245 landen de handen ineen moeten slaan om inlichtingen zo ver als mogelijk
246 te combineren en te stroomlijnen, zowel tussen landen als tussen de
247 respectievelijke nationale inlichtingen- en veiligheidsdiensten onderling.

248

249 **14.4.1 Digitale veiligheid**

250 Het digitale domein wordt in toenemende mate gebruikt door verschillende
251 internationale actoren voor spionage, sabotage en ondermijning van de
252 samenleving. Ook worden digitale wapens ingezet in oorlogsvoering en
253 zal dit in de toekomst in toenemende mate gebeuren. De Jonge
254 Democraten vinden het belangrijk dat de Nederlandse overheid de
255 veiligheid van onze digitale infrastructuur en omgeving kan waarborgen.
256 Voor dit doel is het van belang dat Defensie en de inlichtingen- en
257 veiligheidsdiensten investeren in offensieve en defensieve
258 cybercapaciteiten. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten en Defensie
259 moeten tevens een controlefunctie vervullen op de digitale veiligheid in
260 Nederland door kritieke (bedrijfs)sectoren periodiek te evalueren en
261 wanneer nodig te helpen in het bereiken van de veiligheidseisen.

262	De inzet van digitale wapens gebeurt zowel in gewapende conflicten als
263	daarbuiten. In gewapende conflicten moet het Humanitair Oorlogsrecht
264	leidend zijn voor het gebruik van digitale wapens. Daarnaast moet
265	Nederland streven naar zo sterk mogelijke internationale normen en
266	regels voor het gebruik van digitale wapens buiten gewapende conflicten.
267	De Nederlandse overheid moet zich daarom inzetten om het gebruik van
268	digitale wapens door staten, multinationals en andere actoren
269	internationaal op de agenda te zetten en te reguleren.
270	
271	14.5 Ontwikkelingssamenwerking
272	Instabiliteit wordt vaak veroorzaakt door een samenhang van structurele
273	problemen zoals ongelijkheid, armoede, gebrek aan vrijheid,
274	mensenrechtenschendingen, klimaatveranderingen, demografische
275	ontwikkelingen en slecht bestuur. Hoewel ontwikkelingshulp niet alleen
276	bedoeld is om instabiliteit te verminderen, biedt het wel een cruciale
277	bijdrage om deze structurele problemen aan te pakken. Door
278	conflictpreventie wordt voorkomen dat onveiligheid zich verspreid en dat
279	later (militaire) interventie nodig is. Ook in de wederopbouw na een conflict
280	is ontwikkelingssamenwerking cruciaal voor de ondersteuning van lokaal
281	bestuur en het creëren van duurzame economische ontwikkeling en
282	stabiliteit. De Jonge Democraten pleiten ook hier voor een geïntegreerde
283	benadering. Zo kunnen politiefunctionarissen het plaatselijke
284	politieapparaat versterken, juristen de rechtsstaat opbouwen, militairen de
285	krijgsmacht professionaliseren, donororganisaties het onderwijs
286	verbeteren en de private sector duurzame economische groei creëren.
287	Voetnoot Voor de JD-visie op ontwikkelingssamenwerking, zie hoofdstuk
288	Buitenlandse Zaken.
Toelichting:	Het gaat in deze om het schrappen 13.5 en er komt een nieuw hoofdstuk in het pp: 14. Defensie & Internationale Veiligheid

Amendement Resolutie Defensie & Internationale Veiligheid

AMRESDEF01 Offensief is niet zo lief	
Indieners:	[Werkgroep Digitale Zaken] Ingrid Weerts, Paul Bijenhof, Pieter Rogaar, Wietse Bakker, Lars van den Broek, Evrim Hotamis, Jasper Boonstra, Jens de Waard, Jan Maarten Buis, Jordi Baas, Rick van Loo, Floris van Loo, Ingrid van Rijt, Michiel Ruland, Wouter van den Berg
Woordvoerder:	Lars v/d Broek
Betreft:	Resolutie Defensie & Internationale Veiligheid, regel 257
Schrap:	offensieve en
Toelichting:	Onder offensieve cybercapaciteiten kan alles verstaan worden van relatief onschuldige hacks, tot volledige DDoS-aanvallen. Veel vormen van offensieve cybercapaciteiten zijn ongelofelijk vergaand en helemaal niet wenselijk.

Politieke Moties

PM01 "Volle vaten." Lever ze in!	
Indieners:	[JD Overijssel] Tjoek Korenromp, Merijn van As
Woordvoerder:	Kevin Hervé Schelvis
Constaterende dat	Het illegaal dumpen van drugsafval tot vervuiling en overlast leidt.
Overwegende dat	Er regelmatig nieuws is over illegaal dumpen van chemisch drugsafval welke voor ernstige verontreiniging zorgt; Het dumpen van drugsafval tot gevaarlijke situaties voor mensen en dieren leidt die hier niet bij betrokken zijn; Er op de stort geen mogelijkheid is drugsafval weg te brengen
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat er mogelijkheden moeten komen om drugsafval anoniem in te leveren.
Toelichting:	Dit beleid past bij bestaand beleid zoals het inleveren van wapens of naalden, vondelingen en het gedoogbeleid. Daarnaast is voorkomen van het dumpen beter dan genezen.

PM02 Geef me mijn geld terug joh	
Indieners:	[Afdeling Groningen] Johan Visser, Mart Makkink
Woordvoerder:	Nadine Nouwens
Constaterende dat	Ex-echtgenoten wettelijk verplicht zijn elkaar te onderhouden. De ex-partner die geen of nauwelijks inkomen heeft, kan maximaal 12 jaar na scheiding partneralimentatie vragen. Dit betreft zowel geregistreerd partnerschap als een huwelijk.
Overwegende dat	12 jaar lang je ex-partner onderhouden een onnodig lange tijd is
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat het wettelijk verplichte partneralimentatie teruggebracht moet worden naar 5 jaar
Toelichting:	Op dit moment bestaat er recht op partneralimentatie gedurende maximaal 12 jaar. Een uitzondering wordt gemaakt voor huwelijken die korter dan 5 jaar hebben geduurd en die kinderloos zijn gebleven; hiervoor geldt een termijn gelijk aan de duur van het huwelijk.

PM03 Bicycle Race	
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Peet Wijnen
Constaterende dat	Uit Nederlands onderzoek in 2014 blijkt dat smartphonegebruik een rol speelt bij een op de vijf fietsongelukken waarbij een jongere betrokken is; In 9% van alle fietsongelukken smartphonegebruik in het spel is geweest; Minister Schulz het gebruik van een mobiele telefoon op de fiets wil verbieden.
Overwegende dat	Dit probleem vooral te maken heeft met de eigen verantwoordelijkheid

	van de fietser. Een dergelijk verbod niet te handhaven is. Het nauwkeurig bestuderen van het alcoholpercentage op een flesje alcoholvrij bier op de fiets niet onder het verbod gaat vallen. Dat ook gevaarlijk is; Aan de hand van een campagne en voorlichting een gedragsverandering realiseren wat betreft smartphonegebruik op de fiets daarom effectiever is dan een verbod
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten tegen een verbod op het gebruik van een smartphone tijdens het fietsen zijn.
Toelichting:	Ondanks de goede bedoelingen die aanleiding geven tot het smartphoneverbod is het een onwerkbaar verbod. Net zoals het 'geenlicht-verbod' zal handhaving te wensen over laten. Een verbod invoeren zonder handhaving is onzinnig, het wordt een dode letter in het wetboek.

PM04 Smartphone op de fiets	
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Jasper Stoorvogel
Constaterende dat	men zich steeds meer met smartphones in de hand in het verkeer bevindt; de kans op een ongeval wordt vergroot door het gebruik van smartphones op de fiets; het gebruik van smartphones in de auto verboden is; fietsers een van de meest kwetsbare groepen zijn in het verkeer; een derde van de verkeersdoden fietsers zijn.
Overwegende dat	fietsers beschermd moeten worden tegen voor gevaarlijke situaties; de overheid hier een normstellende rol in speelt.
Spreekt uit dat	het gebruik van smartphones op de fiets verboden moet worden.
Toelichting:	In de auto is het gebruik van smartphones verboden, maar fietsers zijn juist enorm kwetsbaar. Verbied het gebruik mede om een norm te stellen zoals dat nu zo is met fietsverlichting of alcohol in de auto. Het verbod omvat het aanraken van en kijken naar het scherm, niet het gebruik van oortjes/een koptelefoon. Het is praktisch mogelijk en zelfs wenselijk om je mobiel niet te gebruiken op de fiets. Het is praktisch onmogelijk om na het stappen thuis te komen zonder te fietsen. Hierdoor blijft deze motie niet met een legalisering van het fietsen onder invloed van alcohol.

PM05 Hoe kom ik anders legaal thuis?!	
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Corwin van Schendel
Constaterende dat	In april een onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen gepubliceerd werd waaruit bleek dat 60% van de jongeren niet weet dat voor fietsen vergelijkbare regels met betrekking tot alcohol gelden als voor autorijden; Ongelukken met alcohol op de fiets, in tegenstelling tot bij autorijden, meestal alleen letsel voor de bestuurder opleveren; De politie over het algemeen niet handhaaft op fietsen onder invloed,

	maar er toch signalen waren over mensen met een tijdelijk rijverbod na dronken fietsen.
Overwegende dat	Fietsen na een stapavond de norm is; Het 's nachts vaak onmogelijk is om met het openbaar vervoer tot de deur te komen, taxi's prijzig zijn en lopen vaak te ver of gevaarlijk is; Het door het verbod op fietsen onder invloed vaak onmogelijk is om thuis te komen zonder de wet te moeten breken; Problemen bij gevaarlijk fietsen onder invloed worden opgelost door 426 WvSr.
Spreekt uit dat	Het artikel over rijden onder invloed dient te gaan over gemotoriseerde voertuigen
Toelichting:	Het is absurd om een verbod dat er voor zorgt dat je niet fatsoenlijk thuis kan komen en niet wordt gehandhaafd, in stand te houden. Eventueel kunnen er beperkingen aan fietsen onder invloed worden opgelegd in een ander artikel, maar gelijkschakelen aan bijvoorbeeld auto's is niet wenselijk. Aansprakelijkheidsproblemen kunnen worden opgelost door 426 WvSr die gaat over in dronken toestand anderen in gevaar brengen.

PM06 Veilige energie is ons Doel!	
Indieners:	[Afdeling Limburg] Dennis van Driel, Justin van Schepen
Woordvoerder:	Martin van Montfort
Constaterende dat	Er bijna wekelijks incidenten plaatsvinden in de kerncentrales in Doel en Tihange. Onafhankelijke experts concluderen dat de veiligheid van de kernreactoren Doel 3 en Tihange 2 niet gegarandeerd kan worden. veel mensen in Zeeland, Brabant en Limburg zich enorme zorgen maken hierover. Lokale overheden, alsmede de Duitse en Luxemburgse overheid bezig zijn met gerechtelijke stappen om sluiting af te dwingen. Nederlandse (fossiele) energiecentrales op loopafstand van de Belgische grens gesloten zijn wegens overproductie van energie in Nederland.
Overwegende dat	België zonder alternatieve energiebronnen haar kerncentrales niet meteen dicht zal gooien. Het tijd kost om duurzame energiecentrales te bouwen in België. tijdelijk extra fossiele energie gebruiken beter is dan onveilige kernenergie.
Spreekt uit dat	De Nederlandse regering alles in het werk dient te stellen om de kerncentrales in Doel en Tihange zo snel mogelijk te sluiten. Nederland haar overcapaciteit dient te gebruiken om België te ondersteunen bij de transitie naar andere energiebronnen.
Toelichting:	Deze motie is geen pleidooi tegen kernenergie in het algemeen, alleen tegen de onveilige kernreactoren in Doel en Tihange.

PM07 Big Brother	
Indieners:	[Afdeling Brabant] Mieke de Wit, Liselot Dujardin
Woordvoerder:	Thijs van Rens

Constaterende dat	Veel raadsvergaderingen niet online te volgen zijn Provinciale Staten en Eerste/Tweede Kamervergaderingen wel online te volgen zijn
Overwegende dat	Transparantie in een democratie erg belangrijk is Burgers een steeds minder hoge pet op hebben van de politiek Lokale politici vaak ontoegankelijk lijken Transparantie een van de belangrijkste pijlers in de democratie is Het voor veel inwoners voelt alsof besluiten in de achterkamertjes worden genomen als ze niet kunnen zien waar dit gebeurt Transparantie vaak nog niet voldoende aanwezig is in de lokale politiek Het online live kunnen volgen van een raadsvergadering bijdraagt aan de transparantie van het politieke werk Het online live kunnen volgen van een raadsvergadering mensen niet dwingt om naar het stadhuis te gaan maar het stadhuis naar de mensen brengt Het online live kunnen volgen van een raadsvergadering het mensen gemakkelijker maakt om een onderwerp te volgen wat ze aan het hart gaat
Spreekt uit dat	Gemeenten de raadsvergaderingen online met beeld en geluid toegankelijk moeten maken
Toelichting:	In te veel grote steden is het voor de inwoners steeds lastiger om de lokale politiek te volgen. Met steeds kleinere regionale media en andere interesses van landelijke media verdwijnen de traditionele kanalen vaak. Daarbij kijkt de overheid vaak met de burger mee, bijvoorbeeld met straatcamera's. Waarom dan niet andersom? Wanneer het gemakkelijker wordt gemaakt om de raadsvergadering online te volgen zullen meer inwoners betrokken raken bij de politiek. Maar zal de politiek vooral transparanter worden en zich minder terugtrekken in het stadhuis.

PM08 Huisvesting statushouders	
Indieners:	[werkgroep justitie] Maarten Veld, Esmael Zamani, Desiree Klomp, Marjet van Bezooijen, Hadassa Deijs, Wimer Heemskerk, Casper Jongeling, Sjoerd Schwillens, Koen Sijtsema, Rozemarijn van Spaendonck, (Eva Schrikkema).
Woordvoerder:	Esmael Zamani
Constaterende dat	Statushouders nu nog te lang in opvangcentra moeten verblijven, doordat gemeentes niet tijdig huisvesting bieden. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) momenteel de opvang van de statushouders, die bij gemeenten nog niet kunnen worden gehuisvest, financiert. Het voor een gemeente financieel aantrekkelijk is om zo laat mogelijk huisvesting voor de statushouders te realiseren, doordat gemeentes geen financiële bijdragen hoeven te leveren voor de opvang van statushouders.
Overwegende dat	Statushouders zo snel mogelijk binnen een gemeente dienen te worden gehuisvest en zo spoedig in de maatschappij worden

	opgenomen. Statushouders door de late huisvesting nog te lang in onzekerheid leven, welk een zeer belemmerend effect op de integratie en de welzijn van de statushouders heeft.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten een beleid voorstellen waarbij statushouders bij ontvangst van de vergunning worden toegewezen aan een gemeente. Vanaf dat moment dient de gemeente en niet het rijk (COA), financieel verantwoordelijk te zijn voor de opvang van de statushouders. Dit zal de huisvesting versnellen en is zowel goed voor de statushouder als voor de samenleving in zijn geheel.

PM09 Brexit en het Europese veiligheidsbeleid.	
Indieners:	[Werkgroep Defensie & Internationale Veiligheid] Guido Laman, Marnix van Korlaar, Suleyman Aslami, Pieter Poorter, Martin Sven Lentink, Leander van Splunter, Sem Foreman
Woordvoerder:	Guido Laman
Constaterende dat	Het Verenigd Koninkrijk in de nabije toekomst de EU gaat verlaten. Het Verenigd Koninkrijk verantwoordelijk is voor circa dertig procent van de gezamenlijke militaire uitgaven van de EU-lidstaten en over het hoogste defensiebudget beschikt.
Overwegende dat	Het Verenigd Koninkrijk een onmisbare partner is voor een effectief Europees extern veiligheidsbeleid. Het Verenigd Koninkrijk en de EU-lidstaten gebaat zijn bij blijvende samenwerking en coördinatie op het gebied van hun veiligheids- en defensiebeleid.
Spreekt uit dat	De EU ernaar moet streven om het Verenigd Koninkrijk na de Brexit een geassocieerd lidmaatschap te geven ten aanzien van het Europese externe veiligheidsbeleid. Het Verenigd Koninkrijk met een geassocieerd lidmaatschap dezelfde bijdragen zal moeten leveren als overige lidstaten.

PM10 Mensenrecht: Gezond en schoon leefmilieu	
Indieners:	Damian Coenen, Jelle Dobbelaar, Cyriel van Vugt, Rob Arts, Rob Martens, Antonio Libert, Pim Kettelarij en Marten Porte
Woordvoerder:	Damian Coenen
Constaterende dat	In het Europees Verdrag tot bescherming voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) noch in de Protocollen van dat Verdrag het recht op een gezond en schoon leefmilieu is opgenomen.
Overwegende dat	Het doel voor duurzame ontwikkeling alleen bewerkstelligt kan worden als het milieu beschermd wordt; Milieuverontreiniging alle mensen ter wereld direct of indirect raakt.
Spreekt uit dat	De JD vindt en erkent dat een gezond en schoon leefmilieu een mensenrecht is en moet worden opgenomen in het EVRM of haar Protocollen.
Toelichting:	Ondanks dat uit uitspraken van het EHRM blijkt dat het milieurecht en mensenrechten steeds vaker met elkaar verwezen, biedt deze uitspraken niet expliciet het recht op een gezond en schoon leefmilieu. Dit komt omdat het Hof niet gebonden is aan haar eerdere uitspraken

	en een evolutieve werkwijze hanteert.

PM11 de 2030 Apocalyps?	
Indieners:	Werkgroep Duurzaamheid: Gerard Peltjes, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Bas Buise.
Woordvoerder:	Ruben van den Bulck
Constaterende dat	Er klimaatverandering is en dat onder andere komt doordat wij als mensen fossielenbrandstoffen verbranden en daarbij broeikasgassen vrijkomen. In het reeds door Nederland geratificeerde klimaatakkoord van Parijs is afgesproken dat de gemiddelde temperatuur op aarde niet meer dan 2 graden Celsius mag stijgen en dat geprobeerd moet worden om de stijging op niet meer dan 1,5 graden te laten uitkomen. Nederland heel weinig duurzame energie produceert namelijk een schrale 5,8 procent in 2016.
Overwegende dat	Bij een stijging van 1,5 graden Celsius er een 50% kans is dat er nog rond de Sahara mensen kunnen leven en dat er de Noordpool nog bestaat. Bij een stijging van 2 graden is er waarschijnlijk geen Noordpool meer en kan er niet meer geboerd worden rond de Sahara. De huidige doelstellingen en inspanningen van de Nederlandse regering en het bedrijfsleven niet voldoende zijn om in 2030 fossiel vrij te zijn.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat in 2030 alle energie moet worden opgewekt uit duurzame bronnen en dat dan fossiele energieopwekking volledig is uitgefaseerd.

PM12 I say again, flikker op met je basisbeurs	
Indieners:	Koen Sijtsema, Wouter van Erkel, Malu Pasman, Edwin Bakker, Shannon Witlox, Edwin Kaptein, Koen van Limbergen, Peet Wijnen, Maarten Veld, Sjors van Wickeren, Mitchel Eijkemans,
Woordvoerder:	Koen Sijtsema
Constaterende dat	De Jonge Democraten voorstander zijn van het sociaal leenstelsel
Overwegende dat	Veel partijen actief campagne voeren voor terugkeer van de basisbeurs Het hiervoor gebruikte argument toegankelijkheid van het onderwijs is De basisbeurs niet direct ziet op toegankelijkheid van onderwijs, maar effectief een subsidie om op jezelf te gaan wonen, dan wel een koopkrachtverhoging voor studenten inhield De basisbeurs voor alle studenten een zeer inefficiënte maatregel is wanneer het doel toegankelijkheid is Voor bepaalde minderheidsgroepen studeren inderdaad minder toegankelijk is geworden Toegankelijkheid van onderwijs hoog in het vaandel staat bij de JD
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat meer investeren in aanvullende beurzen, of eventueel het verlagen van het collegegeld te prefereren opties zijn boven terugkeer van de basisbeurs als de toegankelijkheid van het onderwijs onder druk staat
Toelichting:	De motie is een aanvulling op het huidige standpunt en geeft extra

	ruimte in de discussie hierover. Door expliciet alternatieven te noemen is er meer ruimte om de discussie aan te gaan.

PM13 Voor iedereen een prikkie	
Indieners:	[Afdeling Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Sjors van Wickeren
Constaterende dat	Ouders de mogelijkheid hebben om hun kinderen niet te vaccineren; Er sprake is van een toename van ouders die hun kinderen niet vaccineren;
Overwegende dat	Dit ervoor kan zorgen dat kinderen ernstig ziek kunnen worden; Het belang van de gezondheid van het kind boven het belang van keuzevrijheid van ouders gaat;
Spreekt uit dat	Het rijksvaccinatieprogramma verplicht moet zijn voor ieder kind.
Toelichting:	Als er een bepaalde grens wordt overschreden van niet-gevaccineerde kinderen, is dit extra schadelijk voor de volksgezondheid

PM14 Radar love	
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Freek Willems
Constaterende dat	De overheid de afgelopen jaren aan de hand van (lokale) subsidie en een 0 procent bijtelling tarief elektrisch rijden in de zakelijke markt heeft gestimuleerd; Consumenten maar mondjesmaat gebruik kunnen maken van soortgelijke regelingen;
Overwegende dat	Een nieuwe volledig elektrische auto, met het huidige beleid, waarschijnlijk tot 2018 financieel niet aantrekkelijk is voor consumenten in vergelijking met een traditionele benzine- of dieselauto. De eerste generatie elektrische auto's binnenkort vrijkomt uit de leasemarkt en dit zijn voor de consument mogelijk een betaalbaar alternatief is; De doelstelling van de overheid momenteel alleen een bepaald aantal elektrische auto's omvat en hier geen verdeling in wordt gemaakt tussen de zakelijke en de consumentenmarkt. De steun voor een groener wagenpark breder getrokken worden dan alleen de zakelijke markt om ervoor te zorgen dat elektrisch rijden daadwerkelijk van de grond komt.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten pleiten voor een evenwichtigere verdeling tussen subsidies en fiscale voordelen voor zakelijke rijders en consumenten. In de doelstelling van het beleid moet worden opgenomen dat minimaal 40% van de elektrische rijders in 2020 consument is.
Toelichting:	Go green!

PM15 East bound and down	

Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Peet Wijnen
Constaterende dat	Elektrische auto's een duurzame aandrijving hebben. De actieradius van elektrische auto's groeit. Er continu nieuwe aandrijfmethoden en energie-opslag voor auto's worden ontwikkeld. Auto's met conventionele aandrijving maar mondjesmaat duurzamer worden.
Overwegende dat	Er geen onnodige kapitaalvernietiging moet plaatsvinden. Het gemiddeld 4 jaar kost om een volledig nieuw automodel te ontwikkelen. De huidige stand der techniek nog niet zover gevorderd is dat elektrische auto's de auto met conventionele motor kan vervangen. Duurzaamheid een dingetje is.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten pleiten voor een verkoopverbod van auto's met conventionele verbrandingsmotoren per 1-1-2025.
Toelichting:	Steeds meer fabrikanten ontwikkelen elektrische auto's. Deze auto's worden ook steeds bereikbaarder voor de gewone consument. Met een harde datum kan deze ontwikkeling worden aangejaagd. Het wordt zo voor fabrikanten duidelijk waar zij zich op moeten richten.

PM16	Stimuleer de verkoop van tweedehands elektrische auto's
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Heine ten Hoeve
Constaterende dat	Het aantal elektrische auto's op de zakelijke markt de afgelopen jaren flink is gegroeid; Tweedehands elektrische auto's vaak naar het buitenland geëxporteerd worden omdat aanschafsubsidies wel in het buitenland gelden, maar niet in Nederland.
Overwegende dat	De Nederlandse overheid vermindering van schadelijke uitstoot als milieudoel heeft gesteld; Een elektrische auto aanzienlijk beter voor het milieu is dan een auto die op benzine of diesel rijdt; De stijging van het aandeel elektrische auto's op de Nederlandse wegen ondermijnd wordt door export van deze auto's nadat ze van de zakelijke markt komen; Een schoner Nederlands wagenpark niet enkel bereikt kan worden via de zakelijke markt, maar ook de privémarkt aandacht behoeft.
Spreekt uit dat	De Nederlandse overheid verkoop van tweedehands elektrische auto's beter moet stimuleren, bijvoorbeeld door subsidie voor aanschaf te verlenen of btw-korting te geven.
Toelichting:	Op de zakelijke markt zijn de laatste jaren ambitieuze stimuleringsmaatregelen van kracht geweest, die de verkoop van schonere auto's bevorderden. Opvallend is dat de rest van het Nederlandse wagenpark veel minder aandacht krijgt. Het is

	noodzakelijk ook in dit segment het aanschaffen van elektrische auto's aan te moedigen. Indien dit niet gebeurt bemoeilijkt dit het halen van milieudoelstellingen, onder meer omdat schone auto's naar het buitenland verdwijnen.

PM17	De Duurzame leraar
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Jantine Meister
Constaterende dat	Leraren zich beter ontwikkelen op een vaste werkplek De kwaliteit van het onderwijs onder de huidige situatie leidt. Er sneller geïnvesteerd wordt in leraren die een langere termijn werkzaam zijn op een en dezelfde onderwijsinstelling.
Overwegende dat	Dat alle leraren in het basisonderwijs recht hebben op een arbeidsovereenkomst van minimaal één schooljaar en recht hebben op een studie of cursus die aansluit op de dagelijkse werkzaamheden.
Spreekt uit dat	Alle leraren in het basisonderwijs recht hebben op een arbeidsovereenkomst van minimaal één schooljaar en recht hebben op een studie of cursus die aansluit op de dagelijkse werkzaamheden.
Toelichting:	Deze maatregel zal ervoor zorgen dat de kwaliteit van het basisonderwijs verbetert.

PM18	Mag het een papa/mama meer zijn?
Indieners:	[Werkgroep Justitie] Maarten Veld, Desiree Klomp, Marjet van Bezooijen, Hadassa Deijs, Wimer Heemskerk, Casper Jongeling, Sjoerd Schwillens, Koen Sijtsema, Rozemarijn van Spaendonck, Esmael Zamani, (Eva Schrikkema).
Woordvoerder:	Desiree Klomp
Constaterende dat	Regelingen omtrent het ouderlijk gezag dateren uit Napoleontische tijd; Kinderen in deze tijd alleen op de traditionele wijze verwekt konden worden; Een kind in de huidige wetgeving maximaal twee wettelijk erkende ouders kan hebben; Het hebben van ouderlijk gezag voordelen met zich meebrengt;
Overwegende dat	Dat Napoleon al wel enige tijd geleden is, en we momenteel ook via andere wijze kinderen kunnen krijgen; Dat kinderen tegenwoordig ook opgroeien en opgevoed worden door samengestelde gezinnen al dan niet gezinnen met meer dan twee ouders van gelijk geslacht alsmede meergeneratiegezinnen;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten pleiten voor een juridische constructie die het mogelijk maakt dat er meer dan twee (idealerweise vier) mensen het juridisch ouderschap en/of ouderlijk gezag kunnen toekomen.
Toelichting:	Momenteel is het zo dat bij een constructie met drie ouders er juridisch altijd één niet meetelt. Zo staat die ene ouder niet op de geboorteakte en is niet beslissingsbevoegd als het kind in het ziekenhuis komt te liggen. Ook is het erfrecht voor die ene ouder niet automatisch geregeld. Kortom: De wet loopt achter en moet daarom aangepast worden.

PM19 Dienstplicht M/V	
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Danny Hoogstad
Constaterende dat	Er een dienstplicht bestaat in Nederland De opkomstplicht sinds 1997 is opgeschort Er meer conflicten wereldwijd zijn
Overwegende dat	Nederland momenteel een dienstplicht alleen voor mannen kent
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten pleiten voor een dienstplicht voor zowel mannen als vrouwen
Toelichting:	Begin 2016 heeft Minister van Defensie aangekondigd om met voorstellen voor wijzigingen van de Kaderwet Dienstplicht en de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst te komen. Met het einde van dit kabinet in zicht is het maar de vraag of die er überhaupt gaan komen.

PM20 Slavernij is niet meer van deze tijd	
Indieners:	[Landelijke werkgroep Economie, Financiën en Sociale Zaken] Ingmar Garrah (portefeuillehouder), Harro Boven, Marvin Kling, Floris van Loo, Zouhair Saddiki, Thijs van Luijt, Ruben Kuijper
Woordvoerder:	Ingmar Garrah
Constaterende dat	Afgestudeerden vaak terecht komen op onbetaalde werkervaringsplekken. Werkervaringsplekken in veel gevallen niet leiden tot een vast dienstverband. De werkzaamheden voor werkervaringsplekkers en vaste werknemers in veel gevallen nauwelijks verschilt.
Overwegende dat	Arbeid moet worden beloond. Gratis krachten kunnen leiden tot het verdringen van betaalde banen. Een werkervaringsplek onderscheidend moet zijn van een 'normale' baan. De huidige wet- en regelgeving rond werkervaringsplekken ingewikkeld is om na te leven. Er een noodzaak is tot beleid wat strikt wordt gehandhaafd om onbetaalde arbeid door werknemers (niet zijnde vrijwilligerswerk) die niet staan ingeschreven bij onderwijsinstellingen te bestraffen
Spreekt uit dat	Onbetaalde stages en werkervaringsplekken (niet zijnde vrijwilligerswerk) waarbij de werknemer niet staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling verboden moet worden. Waarbij we onbetaald in dit geval definiëren als minder dan 1/3e van het minimumloon.

PM21 Minder! Minder! Minder!	
Indieners:	[Landelijke werkgroep Economie, Financiën en Sociale Zaken], Ingmar Garrah (portefeuillehouder), Harro Boven, Marvin Kling, Floris van Loo, Thijs van Luijt, Zouhair Saddiki, Ruben Kuijper, Xander Prijs
Woordvoerder:	Ingmar Garrah
Constaterende dat	Een langdurig zieke werknemer in het huidige systeem veel kosten met zich meebrengt voor de werkgever. De kans op bovenstaande kosten een groot risico met zich meebrengt voor werkgevers om mensen een vast contract aan te bieden.

	Bovenstaande kosten desastreus kunnen zijn voor een kleine ondernemer. Deze kosten een werkgever een belang geven bij de gezondheid van werknemers.
Overwegende dat	Verkleinen van risico's voor werkgevers om mensen in vaste dienst te nemen kan leiden tot een toename van vaste contracten. Werkgevers niet altijd compleet verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor ziekte van hun werknemers. Het belang van de werkgever bij de gezondheid van werknemers waarde heeft. Het verdwijnen van dit belang zou kunnen leiden tot meer burn-outs en minder bedrijfsartsen. Het moeilijk is werk en niet werkgerelateerde aandoeningen te onderscheiden.
Spreekt uit dat	Loondoorbetaling bij ziekte wordt beperkt tot maximaal 52 weken
Toelichting:	De doorbetaling van 2 jaar is erg lang en hangt als een last boven het vaste contract. Wij geloven echter wel in de geest van deze regeling: gezonde werknemers zijn belangrijk en het is goed als dit ook voor de werkgever belangrijk is. De halvering van de duur vormt een mooi compromis. Idealiter zou men werk gerelateerde aandoeningen van niet-werk gerelateerde aandoeningen onderscheiden, maar dit zien wij niet als haalbaar.

PM22 Even Den Haag bellen...	
Indieners:	[Landelijke werkgroep Economie, Financiën en Sociale Zaken], Ingmar Garrah (portefeuillehouder), Harro Boven, Marvin Kling, Floris van Loo, Thijs van Luijt, Zouhair Saddiki, Ruben Kuijper, Xander Prijs
Woordvoerder:	Ingmar Garrah
Constaterende dat	Langdurig zieke werknemers momenteel 2 jaar lang ten koste van werkgevers doorbetaald moeten worden. Het niet te doen is voor kleinere werkgevers om zich hiervoor te verzekeren vanwege torenhoge premies Dit vooral voor het MKB reden kan zijn om geen werknemers in vaste dienst te aan te nemen.
Overwegende dat	Risicospreiding eerlijker is voor kleinere ondernemers die niet de schaalgroten hebben om dergelijke financiële klappen op te kunnen vangen. Het spreiden van het risico ervoor zorgt dat voornoemde zorgen geen reden meer is om geen vast contract aan te bieden. Vaste contracten werknemers meer zekerheid bieden wat hun vertrouwen ten goede komt en wat daardoor een positieve uitwerking zal hebben op de economie. Er voor werkgevers wel een prikkel moet zijn om het risico op ziekte te verminderen. Al eerder een dergelijk systeem is opgezet wat bewezen heeft geleid tot kostenbesparingen.
Spreekt uit dat	Er een verplichte werknemersverzekering komt voor loondoorbetaling bij ziekte met daarin wel een eigen risico van €3.000 per werknemer per werkgever per jaar.

Toelichting:	Door deze vorm van verzekering wordt de achterliggende ratio van loondoorbetaling bij ziekte bewaard. Er zal nog steeds een financiële prikkel zijn voor werkgevers om hun werknemers gezond te houden, maar toch wordt het minder riskant om een werknemer in vaste dienst te nemen. Over de hoogte van het eigen risico valt uiteraard nog te discussiëren en indien niet effectief zou dit nog verder omhoog kunnen.

PM23 Een vergiet op je kop, maakt een pasfoto top	
Indieners:	[JD Overijssel] Tjoek Korenromp, Merijn van As
Woordvoerder:	Lars van den Broek
Constaterende dat	Religieuze hoofddeksels op pasfoto's op officiële documenten zijn toegestaan; Pastafarianisme of het geloof van het vliegend spaghettimonster sinds 27 januari 2016 is ingeschreven in de KvK; Pastafarianisme sinds 28 september 2016 een ANBI-status heeft; Het in Oostenrijk mag.
Overwegende dat	Voor Pastafariërs het vergiet een religieus hoofddeksel is.
Spreekt uit dat	Het toegestaan moet zijn om een vergiet als hoofddeksel op een pasfoto van een officieel document te staan; Mits het niet de belangrijkste gezichtskenmerken bedekt.
Toelichting:	Het is vreemd dat de overheid een tegengesteld beleid voert door Pastafarianisme te erkennen als religie, maar wel onderscheid maakt in de wet door onderscheid te maken op het gebied van officiële overheidsdocumenten.

PM24 Neem kinderen in bescherming	
Indieners:	[werkgroep justitie] Maarten Veld, Esmael Zamani, Desiree Klomp, Marjet van Bezooijen, Hadassa Deijs, Wimer Heemskerk, Casper Jongeling, Sjoerd Schwillens, Koen Sijtsema, Rozemarijn van Spaendonck, (Eva Schrikkema).
Woordvoerder:	Esmael Zamani
Constaterende dat	Het gros (a +/- 90%) van het aantal kinderen die in aanmerking komen voor de huidige kinderpardonregeling worden afgewezen. kinderen die in Nederland geworteld zijn, naar school gaan en hier een mooie toekomst kunnen hebben, zonder pardon het land uitgezet kunnen worden. Er door het meewerkcriterium onmogelijke eisen worden gesteld aan gezinnen om in aanmerking te komen voor de kinderpardonregeling.
Overwegende dat	De sociale grondrechten van Kinderen ten alle tijden door de overheid in bescherming dienen te worden genomen. Kinderen kwetsbaar zijn en niet in onzekerheid mogen leven. Kinderen die een groot gedeelte van hun jeugd in Nederland wonen zich meer een Nederlander voelen en nu worden uitgezet naar, voor hen, een vreemd land waar zij zich niet thuis voelen.
Spreekt uit dat	er een humaner kinderpardonregeling moet komen waar geen onmogelijke eisen worden gesteld aan kinderen en diens ouders. Zo dient het meewerkcriterium te worden geschrapt zodat kinderen die 5 jaar en/of langer in Nederland wonen in beginsel al in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning.

	Een regeling waar enkel de rechter kan beslissen of hiervan mag worden afgeweken en niet een bestuursorgaan.

PM25	Propaganda? Prachtig!
Indieners:	Ayla Schneiders, Bob van de Mortel, Carlijn Olde Reuver of Briel, Casper de Jong, Charlotte Berends, Damian Coenen, Danny Hoogstad, Daphnie Ploegstra, Duygu Yilmaz, Edwin Bakker, Eric Stok, Felix Woudenberg, Gerard Peltjes, Hendri Nortier, Ivo van Hurne, Jasper van den Hof, Jelle Dobbelaar, Justin van Schepen, Kevin Brongers, Koen Sijtsema, Koos van de Merbel, Lars van den Broek, Laura Neijenhuis, Linsey van der Veen, Louis van Appeven, Maikel Kessing, Marijn Kijff, Marten Porte, Martijn Kösters, Maurice Mazenier, Merijn van As, Mitchel Eijkemans, Nienke Vennik, Olivier Kooi, Peet Wijnen, Quest Voor Zevenenveertig-Vijftig (Niet mensen verzinnen, Casper. Groetjes van het LB), Ruben Meijer, Sjirk Eildert Bruinsma, Thomas Wielders, Tjoek Korenromp, Urga Orlando Bonsel, Vera Leonhart, Vincent Witmond, Wieke Rozema, Willemijn Vredegoor, Wouter van Erkel, Xander Prijs, Yves Lacroix, Zilan Kilic
Woordvoerder:	Casper de Jong
Constaterende dat	Het vertrouwen van Europeanen in de Europese Unie momenteel erg laag is; "Brussel" bij tegenvallers vaak als schuldige aangewezen wordt door onder andere bedrijven en nationale politici; Successen van de Europese Unie vaak opgeëist worden door onder andere bedrijven en nationale politici;
Overwegende dat	Het gezegde "Eer wie ere toekomt" goed aansluit bij het gedachtegoed van de Jonge Democraten; In het verleden actoren die een verandering eerst probeerden te blokkeren, toch met de eer ervan hebben kunnen strijken; De Europese Unie haar resultaten onvoldoende presenteert en uitlegt aan haar inwoners;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat de Europese Unie een actiever PR-beleid moet gaan voeren.
Toelichting:	De EU zit met een imagoprobleem. Bij veel tegenvallers is de EU als schuldige geframed, terwijl meevallers door andere actoren opgeëist worden. Een recent voorbeeld is het afschaffen van roamingtarieven binnen de EU: providers adverteren nu massaal met "goedkoop internetten in de hele EU", terwijl hen dit wettelijk verplicht wordt. Providers hebben de afschaffing van deze tarieven juist lange tijd bevochten, maar strijken nu toch met de eer. Als de EU actiever PR-beleid voert, zal de mening die inwoners over de EU hebben beter aan kunnen sluiten op de realiteit.

PM26	Later als ik dood ben..
Indieners:	[Afdeling Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Shannon Witlox
Constaterende dat	Volgens de wet bepaald is dat er een beperkt aantal toegestane wijzen van lijkbezorging is (te weten: cremieren, begraven, zeemansgraf, ter beschikking stellen aan de wetenschap);

Overwegende dat	De wet op lijkbezorging de keuzevrijheid inperkt en de lichamelijke zelfbeschikking van de mens fundamenteel beperkt; Volgens onderzoek keuzevrijheid rondom lijkbezorging nabestaanden helpt met rouwverwerking; De vraag naar alternatieve wijzen van lijkbezorging groeit; Begraven en cremieren niet de meest duurzame vormen van lijkbezorging zijn; Er alternatieve wijzen van lijkbezorging (in ontwikkeling) zijn; Deze alternatieve wijzen van lijkbezorging duurzamer zijn dan de bestaande vormen;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten voorstander zijn van een aangepaste wet op lijkbezorging waarin niet beschreven staat wat wél toegestaan is, maar beschreven staat wat de randvoorwaarden zijn (cq. Wat absoluut niet toegestaan is), zodat wanneer nieuwe wijzen van lijkbezorging hun intreden doen, niet elke keer de wet aangepast hoeft te worden. De Jonge Democraten zien een vorm waarbij nieuw te ontwikkelen wijzen van lijkbezorging door een semioverheidsorgaan beoordeeld zullen worden. Hierbij zullen ethici, (medische) professionals en wetenschappers aangesteld worden om onderzoek te doen naar de mogelijkheden en de mate waarin deze nieuwe wijzen acceptabel zijn.
Toelichting:	Een wet op lijkbezorging beperkt mensen in hun keuze. Het is moeilijk om over dit onderwerp te praten en te beslissen als de wet op lijkbezorging jou geen mogelijkheden biedt die jou aanspreken. Met meer vrijheid in de wet op lijkbezorging, natuurlijk onder strenge controle, worden mensen gedwongen eerder na te denken over wat zij willen na de dood. Als jij iets anders wil dan reeds mogelijk, zal je dus ook tijdig actie moeten ondernemen. Door middel van meer keuzevrijheid in de wet op lijkbezorging hopen wij dan ook dat er meer bewustzijn onder de bevolking komt wat betreft uitvaartmogelijkheden.

PM27 Kritisch tegen het licht gehouden	
Indieners:	[Afdeling Groningen] Johan Visser, Mart Makkink
Woordvoerder:	Bart Coster
Constateerende dat	Groepsbelediging en het aanzetten tot haat en discriminatie strafbaar zijn in Nederland; Deze strafbaarstelling regelmatig wordt bekritiseerd vanuit verschillende politieke groepen; Er vorig jaar een motie is aangenomen welke stelt dat we beperkingen op vrijheid van meningsuiting "kritisch tegen het licht moeten houden";
Overwegende dat	Er aan deze oproep gehoor moet worden gegeven, gezien dit een belangrijke kwestie is; Groepsbelediging, haat en discriminatie in de publieke ruimte het fundament van de sociale status van mensen aanvallen; De sociale status van mensen essentieel is voor hen om zich een volwaardig burger van de Nederlandse staat en deelnemer aan de samenleving te voelen; De sociale status van mensen essentieel is voor hen om een leven te leiden zonder de angst bloot te staan aan willekeurige discriminatie; De sociale status van mensen essentieel is voor hun participatie in het publieke debat en daarmee voor de democratie in Nederland; Het fundament van de sociale status van mensen daarom niet ter

	discussie zouden moeten staan; Een strafbaarstelling kan voorkomen dat uitingen die groepen beledigen of aanzetten tot haat en discriminatie geuit worden in de publieke ruimte;
Spreekt uit dat	Groepsbelediging en aanzetten tot haat en discriminatie strafbaar moeten blijven.
Toelichting:	Groepsbelediging is niet slechts het zeggen van iets wat iemand uit een groep beledigend vindt; er wordt in het Nederlandse strafrecht een objectieve interpretatie van gegeven, namelijk dat de eer of waardigheid van een bepaalde groep in de ogen van anderen geschonden is. Daarom valt het, net als het aanzetten tot haat en discriminatie, het fundament van de sociale status van minderheden aan. Dit fundament is de erkenning van de basale gelijkwaardigheid van (groepen) mensen.

PM28	Hij wil bier!
Indieners:	[Afdeling Limburg] Dennis van Driel, Justin van Schepen
Woordvoerder:	Tom Huilberts
Constaterende dat	Het aantal alcohol-gerelateerde incidenten onder jongeren sinds de verhoging van de alcoholleeftijd van 16 naar 18 dramatisch is gestegen. Deze wettelijke alcoholleeftijd in de horeca nauwelijks gehandhaafd wordt. Iedere alcoholhoudende drank met meer dan 15 volumepercenten alcohol geclassificeerd wordt als sterke drank. Alle dranken onder deze grens worden geclassificeerd als "Licht-alcoholisch". De consumptie van sterke drank, niet licht-alcoholische dranken, de oorzaak was van vrijwel alle gevallen van alcoholvergiftiging in het jaar 2015.
Overwegende dat	De alcoholleeftijd verhoogd werd naar 18 om het hoge aantal incidenten met alcohol onder jeugdigen tegen te gaan. Er geen sprake was van een "comazuïpepidemie" toen licht alcoholische dranken nog beschikbaar waren voor tieners ouder dan 16. Het huidige beleid jongeren stimuleert om onverantwoord veel te drinken in situaties waarbij geen ouderlijk toezicht is. Het principe dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen acties een belangrijk deel is van het liberale gedachtegoed.
Spreekt uit dat	Alle dranken met een inhoud van meer dan 8 volumepercenten alcohol geclassificeerd moeten worden als sterke drank, in plaats van de huidige grens van 15 volumepercenten. De Jonge Democraten pleiten voor een verlaging van de minimum leeftijd voor de consumptie van licht alcoholische dranken naar 16 jaar.

PM29	Zachte heemeesters
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Floris van Loo
Constaterende dat	Jaarlijks de impact van de miljoenennota op het besteedbaar inkomen wordt berekend;

	De jaarlijkse verandering in besteedbaar inkomen krijgt meer aandacht dan het uitgangspunt.
Overwegende dat	Het absolute besteedbaar inkomen uiteindelijk de consumptie bepaalt; Het vermijden van koopkrachtdalingen ongelijkheid in stand houdt; Ook broodnodige fiscale hervormingen worden hierdoor bemoeilijkt; De politiek niet moet proberen de kool en de geit te sparen; Goed beleid heldere politieke keuzes vereist; Het vermijden van kleine minnen in besteedbaar inkomen hierin niet thuis hoort.
Spreekt uit dat	De politiek in de miljoenennota meer moet kijken naar de gewenste inkomensverdeling en de benodigde hervormingen, in plaats van te focussen op kleine relatieve verschillen ten opzichte van vorig jaar.
Toelichting:	De huidige verdeling van de welvaart is geen perfecte situatie, maar gewoon een toevallige uitkomst van vele onderhandelingen over de loop van de jaren. Tegelijkertijd is het fiscale stelsel complex en levert in bepaalde gevallen onwenselijke uitkomsten op zoals zeer hoge marginale tarieven. Alleen als de politiek kritisch naar de gevestigde belangen durft te kijken is er enige kans op de nodige hervormingen

PM30	Aparte opvang in AZC's
Indieners:	[JD Amsterdam] Tom Heemskerk, Thomas de Vijver
Woordvoerder:	Tom Heemskerk
Constaterende dat	Mensen om diverse redenen in Nederland asiel aanvragen; Asielzoekers verschillen in achtergrond, levensovertuiging, seksuele voorkeur et cetera; Alle soorten asielzoekers bij elkaar geplaatst worden in AZC's.
Overwegende dat	Sommige asielzoekers vanwege hun levensovertuiging of seksuele voorkeur worden bedreigd, geïntimideerd en mishandeld door andere asielzoekers; De regering tegen aparte opvang van kwetsbare groepen is.
Spreekt uit dat	Aparte opvang voor kwetsbare groepen mogelijk gemaakt moet worden;
Toelichting:	Op dit moment wil de regering uit het oogpunt van gelijke behandeling geen aparte opvang voor kwetsbare groepen faciliteren. Dit zorgt voor zeer onwenselijke situaties voor onder andere christenen, homo's en niet-gelovigen. Hoewel gelijke behandeling een nobel ideaal is, zou het onderschikt moeten zijn aan de veiligheid van asielzoekers. Slachtoffers van intimidatie en mishandeling zouden daarom de mogelijkheid geboden moeten worden naar een aparte opvang te verhuizen.

PM31	LHBT- vluchtelingen
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Danny Hoogstad
Constaterende dat	De opvang van LHBT- vluchtelingen slecht geregeld is; LHBT'ers in vluchtelingenopvang bedreigd worden; Ook andere groepen vluchtelingen bij elkaar zetten kan leiden tot spanningen;

Overwegende dat	Het lastig te achterhalen is wie de bedreigers zijn; Voorop moet staan dat er veilige opvang is voor vluchtelingen; Vluchtelingen uit een andere en vaak stressvolle situatie komen en tijd nodig hebben om zich aan te passen;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten voor doelgroep gerichte opvang zijn, om zo spanningen tijdens de opvang te verminderen. Daarnaast pleiten de Jonge Democraten voor het starten met integratielessen in de opvang
Toelichting:	Een realistische aanpak van de vluchtelingenopvang is dat wij ons niet moeten verleiden tot het doen van uitspraken als: dan moeten zij zich maar aanpassen en anders opdonderen. Een vluchteling heeft tijd nodig om zich aan te passen aan het normen- en waardenstelsel, zoals wij dat hier in Nederland nastreven. Integratielessen tijdens de opvangperiode kunnen daarbij zeer waardevol zijn.

PM32 Verleg je grenzen met het DNA-paspoort!	
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Annabel Broer
Constaterende dat	80% van de meest voorgeschreven medicatie afgebroken wordt door een groep enzymen - CytochroomP450 (CYP450); Medicatie bij sommige mensen sneller en bij anderen minder snel wordt afgebroken; Voornamelijk artsen nog terughoudend zijn met het bespreken van een DNA-paspoort en vaak achteraf (na overdosering) genetische diagnostiek toepassen om afwijkingen in medicatieafbraak op te sporen;
Overwegende dat	Afbraakenzymen een belangrijke invloed hebben op de afbraak van medicatie; Genetische informatie over CYP450 te achterhalen is en kan worden weergegeven in een DNA paspoort; Een onder- of overdosering zeer schadelijk kan zijn voor de gezondheid van een patiënt; Persoonlijk afgestemde medicatiedosering zowel leed bij patiënten als ziektekosten zal beperken;
Spreekt uit dat	De overheid artsen moet stimuleren om het DNA paspoort aan te bieden aan patiënten voordat ze medicatie voorschrijven waarvan bekend is dat ze door CYP450 worden afgebroken.
Toelichting:	Jaarlijks belanden 2000 mensen in het ziekenhuis door afwijkende afbraak van medicijnen in het lichaam. De afbraak van medicijnen in het lichaam is deels bepaald door genetische factoren. Genen bepalen namelijk hoeveel en hoe sterk de afbraakeiwitten in het lichaam zijn. Van de P450 afbraakeiwitten is bekend dat er veel genetische variatie bestaat in de bevolking waardoor sommige medicijnen bijvoorbeeld door meer dan 10% van de bevolking te traag af worden gebroken. Hierdoor is het risico op onder- en overdosering groot. Door een relatief eenvoudige genetische test kan medicatie patiënt gerichter worden voorgeschreven en kunnen ernstige bijwerkingen voorkomen worden.

PM33 Stop wachtlijsten in de psychiatrische noodhulp	
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers

Woordvoerder:	Céline Steenberg
Constaterende dat	De wachttijden voor psychiatrische noodhulp momenteel oplopen tot een jaar; 62 procent van de psychologen hun wachtlijst beschrijft als onredelijk lang; Psychiatrische patiënten niet spoedig de juiste specialistische hulp kunnen krijgen, wat mogelijk ernstige gevolgen kan hebben; Zorgverleners te maken hebben met krappe budgetten voor psychiatrische noodhulp en zorgverzekeraars hiervoor te weinig behandelplekken inkopen
Overwegende dat	Jongeren die een gevaar voor zichzelf of de maatschappij vormen psychiatrische noodhulp moeten kunnen krijgen; Landelijke wachttijden leiden tot escalatie van problematiek, wat hoge maatschappelijke kosten veroorzaakt en het welzijn van patiënten benadeelt; Wachtlijsten mogelijk toenemen ten gevolge van krappere wordende budgetten en onderbesteding van zorgverzekeraar; Personeel in de psychiatrische noodhulp een te hoge werkdruk heeft; In het sociaal-liberalisme het de plicht van de overheid is om ook voor psychiatrische patiënten zoveel mogelijk gelijke kansen te creëren.
Spreekt uit dat	Het overheidsbudget voor de psychiatrische zorg zo snel mogelijk moet stijgen naar een niveau waarmee tijdige psychiatrische noodhulp gegarandeerd kan worden; De overheid verzekeraars streng moet aanspreken op hun verantwoordelijkheid om voldoende behandelplaatsen te faciliteren.

PM34	Schadend eigen risico?
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Bas ter Brugge
Constaterende dat	Het verplicht eigen risico tussen 2008 en 2016 is toegenomen van €150 naar €385; Het eigen risico is ingevoerd als financieringsinstrument en om mensen te prikkelen na te denken over noodzakelijke zorg; Verwijzing naar een medisch specialist onderdeel van vervolgzorg is; Het percentage mensen dat een verwijzing naar een medisch specialist niet binnen een half jaar opvolgt is gestegen van 18% in 2010 tot 27% in 2013.
Overwegende dat	Er alternatieve financieringsinstrumenten bestaan voor het verplicht eigen risico; Het mogelijk is dat er een relatie is tussen een stijgend verplicht eigen risico en een toenemend percentage mensen dat een verwijzing naar een medisch specialist niet opvolgt; Toename van vervolgzorg mijden kan leiden tot gezondheidsschade.
Spreekt uit dat	Onderzoek naar het verband tussen het stijgende verplichte eigen risico en het afzien van vervolgzorg dient te worden verricht, alvorens dit verder te verhogen.
Toelichting:	Mijden van zorg is hier gedefinieerd als het niet opvolgen van het advies van de huisarts, waarbij alle vervolgzorg als noodzakelijk wordt beschouwd. In de periode 2010-2013 is een stijging gezien in het percentage patiënten dat de verwijzing naar een specialist niet opvolgt.

	Het percentage dat een medicament niet ophaalt blijft vanaf 2012 vrijwel gelijk. Het is niet uit te sluiten dat deze stijging in mijden van vervolgzorg te wijten is aan het stijgende verplichte eigen risico. Bron: Nivel onderzoek

PM35	Kosteloos kletsen met de huisarts
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Bas ter Brugge
Constaterende dat	Het verplicht eigen risico in de periode 2008 – 2016 is toegenomen van €150 naar €385; Een half miljoen Nederlanders in 2015 vanwege financiële redenen huisartsenbezoek heeft gemeden; Het grootste deel van de uitgestelde zorg huisartsenbezoek betreft; Een derde van de Nederlanders denkt dat huisartsenzorg onder het eigen risico valt; 13% van de huisartsen de indruk heeft dat patiënten afzien van huisartsenbezoek, omdat ze denken dat dit onder het eigen risico valt; Online informatie niet helder is over huisartsenzorg en eigen risico.
Overwegende dat	Het uitstellen van huisartsenbezoek (ernstige) schade kan opleveren voor de gezondheid; Betere informatievoorziening voor burgers omtrent zorg die niet onder het eigen risico valt, gezondheidsschade door zorgmijding kan voorkomen.
Spreekt uit dat	De overheid een voorlichtingscampagne dient te starten om het begrip verbeterd dat huisartsenzorg niet onder het verplicht eigen risico valt.
Toelichting:	Veel mensen in Nederland zijn niet goed op de hoogte van de zorg die niet onder het eigen risico valt. Een derde denkt dat huisartsenbezoek onder het eigen risico valt. Huisartsenbezoek wordt door een deel van de bevolking (3%) hierom uitgesteld, wat uiteindelijk kan leiden tot gezondheidsschade. Zorgmijden vanwege de kosten wordt relatief vaak genoemd door mensen met een lagere sociaal-economische status en jongvolwassenen (18-39). Verbeterde voorlichting om de onwetendheid tegen te gaan kan bestaan uit een Informatie Rijksoverheid campagne (voorheen Postbus 51) middels onder andere tv-spotjes en radio reclames. Bronnen: Nivel (2015), TNS NIPO (2015)

PM36	Onbalans in telecomland
Indieners:	Carlijn Olde Reuver of Briel, Casper de Jong, Cyriel van Vugt, Danny Gloudemans, Dennis van Driel, Duygu Yilmaz, Eric Stok, Heine ten Hoeve, Ivo van Hurne, Jantine Meister, Johan Visser, Kevin Brongers, Laura Neijenhuis, Maikel Kessing, Merijn van As, Michiel Bongertman, Mitchel Eijkmans, Ruben Meijer, Thomas Wielders, Tom Heemskerk, Tjoek Korenromp, Vera Leonhart, Vincent Witmond, Wieke Rozema, Wouter van Erkel
Woordvoerder:	Tjoek Korenromp
Constaterende dat	Er op 1 oktober 2016 een aanpassing geweest is aan de Telecomwet artikel 7.2a, lid 3 en lid 4, met betrekking tot zakelijke internetdiensten; Zakelijke eindklanten van internetdiensten sindsdien kosteloos op

	kunnen zeggen na het verstrijken van hun contracttermijn; Wederverkopers wél met opzegkosten belast worden door netbeheerders; Netbeheerders zelf vaak concurreren met de wederverkopers.
Overwegende dat	Deze wetswijziging bedoeld is om eindgebruikers niet te benadelen bij het overstappen naar een andere leverancier voor internetdiensten; In de wet juist regels zijn opgenomen om bedrijven met een monopoliepositie hun netwerk tegen een redelijk tarief open te stellen voor wederverkopers; Wederverkopers bovenop de vastrechtkosten van de netwerkbeheerder ook opdraaien voor de opzegkosten. Dit leidt tot een verslechterde concurrentiepositie.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat wederverkopers van internetdiensten een gelijkwaardige concurrentiepositie moeten hebben aan netbeheerders met een monopoliepositie.
Toelichting:	Netbeheerders zijn eigenaren van fysieke infrastructuur zoals water, gas en internet. Netbeheerders zijn soms verplicht hun infrastructuur open te stellen voor andere leveranciers (wederverkopers). Wederverkopers betalen vastrechtkosten voor gebruik en onderhoud van fysieke infrastructuur. Vastrechtkosten zijn soms gereguleerd door de overheid omdat een netbeheerder een monopoliepositie geniet. Zonder regulering is dan geen sprake van eerlijke concurrentie. Deze motie betreft de infrastructuur voor internet, waar sprake is van een monopolie op koperverbindingen. Omdat wederverkopers bovenop de vastrechtkosten óók met opzegkosten belast worden, verslechtert hun concurrentiepositie. Dit is onredelijk omdat de vastrechtkosten door de overheid zijn bepaald om tenminste winstgevend te zijn.

PM37	Lekkâh Kauwâh
Indieners:	[Werkgroep Justitie] Maarten Veld, Desiree Klomp, Hadassa Deijs, Marjet van Bezooijen, Koen Sijtsema, Wimer Heemskerk, Rozemarijn van Spaendonck, Casper Jongeling, Sjoerd Schwillens, Esmael Zamani, Eva Schrikkema.
Woordvoerder:	Hadassa Deijs
Constaterende dat	Een VN-besluit uit 1961 cocabladeren als de zwaarste categorie drugs classificeert, samen met cocaïne, heroïne en opium Het kauwen van cocablad in o.a. Peru, Colombia, Ecuador en Bolivia een eeuwenoud cultureel gebruik is Nederland in 2013 bezwaar maakte tegen herintreding van Bolivia in het verdrag uit 1961, nadat het land het gebruik van cocablad gelegaliseerd had Nederland in 2009 geen bezwaar maakte toen Bolivia het cocablad uit het VN-verdrag probeerde te halen De 'war on drugs' faalt
Overwegende dat	Respect voor traditionele gebruiken een van de principes is van het humanitaire recht Peru en Colombia respectievelijk 12 en 45 miljoen dollar weggooien in de strijd tegen cocabladteelt, terwijl gebruik gedoogd wordt In Bolivia gebruik legaal is gemaakt en bepaalde teelt gedoogd wordt, wat een daling in drugsgerelateerd geweld heeft opgeleverd

	Boeren die legaal coca kunnen telen beter beschermd zijn tegen het geweld van drugkartels en tegen eerlijkere prijs kunnen verkopen Zuid-Amerikaanse landen nu gecompliceerde en tijdrovende omwegen moeten gebruiken om onder het besluit in het VN verdrag uit te komen
Spreekt uit dat	Nederland zich hard moet maken om het VN-verbod op cocabladeren op te heffen

PM38	Dubbele achternamen zijn schittermagisch
Indieners:	[Afdeling Groningen] Johan Visser, Mart Makkink
Woordvoerder:	Marlies Buitendijk
Constaterende dat	Er hier in Nederland gekozen moet worden voor een achternaam van 1 van de ouders van een kind.
Overwegende dat	Bij scheidingen circa 80% v/d kinderen bij moeder blijft wonen, terwijl 91,3% v/d kinderen achternaam van vader draagt. Er in andere landen de mogelijkheid is om beide achternamen door te geven aan kinderen. Er verschillende ouderschapsconstructies zijn en behoefte is aan meer mogelijkheden.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat ouders in staat moeten worden gesteld hun kinderen beide achternamen te geven

PM39	Oeter oeter oeter weg met die scooter
Indieners:	Ruben van den Bulck, Thijs van Rens, Tim Den Hartog, Mieke de Wit, Linda Mooren
Woordvoerder:	Ruben van den Bulck
Constaterende dat	Bromscooters en snorfietsen beslaan 1% van het verkeer in Nederland. Scooters tot kunnen 2.700 keer zo veel vervuילend zijn als een bestelbusje. Bromscooters en snorfietsen verantwoordelijk zijn voor 10 tot 20 procent van de koolmonoxide die het verkeer uitstoot. Bromscooters en snorfietsen verantwoordelijk zijn voor 25 tot 30 procent van de koolwaterstoffen die het verkeer uitstoot. Er elk jaar overlijden in Nederland 5.700 mensen door luchtvervuiling en 12.000 mensen belanden met spoed in het ziekenhuis door luchtvervuiling. Bromscooters en snorfiets zijn verantwoordelijk voor 10% van de verkeersslachtoffers.
Overwegende dat	De slachtoffers van bromscooters en snorfietsen vallen voornamelijk in binnensteden. Fietzers en wandelaars het meest last hebben, omdat zij het meeste de schadelijke stoffen inademen en omdat zij het vaakst worden aangereden. Bromscooters en snorfietsen een bedreiging voor de gezondheid van fietzers en voetgangers zijn. Fietzen en lopen gezond moet blijven. Mensen vaker fietsen en wandelen als bromscooters en snorfietsen minder bedreigend zijn. De Jonge Democraten voor een schone, duurzame en gezonde samenleving zijn.

Spreekt uit dat	De Jonge Democraten zijn voorstander van een verbod op bromscooters en snorfietsen in steden.
Toelichting:	De Jonge Democraten zijn al voorstander van 'een verbod op de verkoop van scooters met verbrandingsmotor, zodat op termijn enkel elektrische scooters overblijven'. Echter is er een grotere kans dat bromscooters en snorfietsen uit steden geweerd gaan worden, dan dat er een totaalverbod komt op scooters met verbrandingsmotor.

PM40 Energiereuzen, too big to fail = too big to exist	
Indieners:	[Werkgroep Duurzaamheid:] Bas Buijs, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Gerard Peltjes
Constaterende dat	De politiek tijdens de laatste economische recessie moest ingrijpen en diverse banken heeft moeten privatiseren. Elektriciteit een primaire behoefte is voor een hoog ontwikkelde samenleving Om de effecten van klimaatverandering acceptabel te houden moet de energiemarkt veranderen van fossiel naar duurzame energie op korte termijn. Momenteel 4 grote producenten van elektriciteit in NL werkzaam zijn die 70% van de totale elektriciteitscentrales in handen heeft (Essent, Nuon, EON, Engie).
Overwegende dat	Marktwerving niet automatisch corrigeert als bedrijven te groot worden. De maatschappij opdraait als geprivatiseerde primaire diensten omvallen. De huidige grote spelers weinig laten zien dat ze veranderingsgericht zijn en focussen op fossiele energie. Het waarschijnlijk is dat niet iedere grote speler de switch kan maken van fossiel naar duurzaam.
Spreekt uit dat	In de ogen van de JD voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om te voorkomen dat Politiek Nederland zich genoodzaakt ziet om een energiereus te privatiseren. Energieproducenten moeten klein genoeg zijn en blijven zodat een specifieke energieproducent geen onmisbare rol speelt in de leveringszekerheid van elektriciteit, en de maatschappij deze zonder zorgen failliet kan laten gaan.

PM41 Vervuiler betaalt, ook buiten de EU	
Indieners:	[Werkgroep Duurzaamheid:] Bas Buijs, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Gerard Peltjes
Constaterende dat	Vergaande handelsakkoorden tussen de EU en andere landen wordt afgesloten met als doel vrije handel. Het dumpen van emissies in de atmosfeer negatieve effecten op de leefomgeving hebben, maar wel voordelig voor het bedrijf zelf. De draagkracht van de wereld om met emissies om te gaan zijn limieten heeft De angst voor verlies van concurrentiepositie een belangrijke reden is dat politiek het bedrijfsleven niet aanslaat voor de externe kosten

Overwegende dat	Het in het kader van “de vervuiler betaalt” het wenselijk is dat het uitstotende bedrijf ook de externe kosten betaald. De effecten van gedumpt afval in de atmosfeer zich niet veel van landsgrenzen aantrekt Handelsakkoorden een krachtig wapen zijn om beleid in landen buiten Europese jurisdictie af te dwingen
Spreekt uit dat	De JD eist dat in ieder handelsverdrag wat afgesloten wordt met de EU, er wordt ge-eist dat externe kosten worden doorbelast naar de vervuiler. Het niet doorbelasten van externe kosten moet behandeld worden als ongeoorloofd staatssteun.

PM42 Verhandel niet het klimaat	
Indieners:	[Werkgroep Duurzaamheid:] Bas Buise, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Gerard Peltjes
Constaterende dat	Verstrekkende handelsakkoorden tussen de EU en andere landen worden afgesloten. De wereld in een klimaatcrisis verkeert door de menselijke uitstoot van broeikasgassen. Er tijdens de klimaattop in Parijs (COP21) is afgesproken dat de menselijke klimaatverandering onder 1.5°C, maximaal 2.0°C blijft.
Overwegende dat	De afgesproken doelstellingen van COP21 tegen het onhaalbare aan liggen. Het akkoord afgesloten in COP21 breed gedragen wordt door de wereldgemeenschap. Handelsakkoorden een krachtig instrument zijn om beleid in landen buiten Europese jurisdictie te beïnvloeden. De negatieve effecten van klimaatverandering vele malen groter zijn dan het mislopen van economische groei of verbeterde werkgelegenheid.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten tegenstander zijn van handelsverdragen die een negatieve impact hebben op het behalen van de klimaatdoelstellingen.

PM43 Bijstoken is geldverstoken	
Indieners:	[werkgroep duurzaamheid] Gerard Peltjes, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Bas Buise
Woordvoerder:	Bas Buise
Constaterende dat	Er jaarlijks tot ca. 3 miljard subsidie naar het bijstoken van biomassa in kolencentrales gaat
Overwegende dat	Het bijstoken van biomassa geen systematische, langdurige oplossing is voor verduurzaming van het energieaanbod Er groeiende politieke en maatschappelijke steun is voor het op korte termijn sluiten van kolencentrales Bijstoken geen nieuwe kennis of infrastructuur oplevert, en geen tot weinig werkgelegenheid oplevert Er alternatieve investeringsmogelijkheden bestaan met beter langetermijnperspectief op alle bovengenoemde gebieden

Spreekt uit dat	De subsidiering van het bijstoken van biomassa in fossiele energiecentrales moet worden stopgezet. Het vrijgemaakte subsidiebedrag dient besteed te worden aan toekomstbestendige duurzame investeringen, op het gebied van ontwikkeling en implementatie van duurzame energieopwekking en opslag.
Toelichting:	Referentie voor alternatieven, invloed op werkgelegenheid en CO2 besparing: https://www.natuurenmilieu.nl/wp-content/uploads/2016/02/CE_Delft_7144_Alternatieven_voor_biomassa_bijstook_in_kolencentrales_DEF-1.pdf

PM44	Meer Groene Poen
Indieners:	Tim den Hartog, Ingmar Garrah, David Schultz, Ruben van den Bulck, Bas Buise, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Tim den Hartog
Constaterende dat	De huidige duurzaamheidsmaatregelen zullen de temperatuurstijging doelstellingen van het streven naar 1,5, tot maximaal 2 graden uit het geratificeerde Klimaatakkoord van Parijs niet kunnen voorkomen; De urgentie voor groene investeringen torenhoog is; Er nu geen nationale publieke investeringsbank meer bestaat in Nederland in tegenstelling tot de meeste andere Europese landen; Private investeringen in Nederland achterblijven in vergelijking met andere EU-landen; Er genoeg groene investeringsprojecten voor handen zijn, maar deze worden vaak niet bereikt door grote investeerders.
Overwegende dat	Nederland een sterke vervlechting kent met fossiele energiestructuren waardoor de energietransitie een extra grote uitdaging vormt; Er sterke instituties en een politieke commitment nodig zijn voor een stabiel investeringsklimaat; Het Klimaatakkoord van Parijs langjarige duidelijkheid over koers en ambities heeft vastgelegd; Er significante aanvullende investeringen nodig zijn om tegemoet te komen aan de lange termijnambities van het klimaatbeleid; Een investeringsbank de energietransitie kan versnellen door bundeling van projecten en risico's, alsook het bijeenbrengen van expertise en actieve begeleiding.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat een nationale publieke investeringsbank of investeringsinstelling een belangrijke institutionele opwaardering kan zijn van bestaande publieke financieringsarrangementen. Deze zal gericht moeten zijn op de verduurzaming van de Nederlandse economie.
Toelichting:	Een publieke investeringsbank kan zekerheid en commitment bieden vanuit de overheid. Het zal daarmee primair een middel om kapitaal uit de markt te halen moeten worden, en secundair een middel om vanuit de overheid zelf kapitaal te verschaffen. Op dit moment zijn er voldoende groene investeringsprojecten in Nederland, maar deze zijn afzonderlijk vaak te kleinschalig voor grote investeerders. Een publieke investeringsbank kan hierin maatwerk bieden, risicoverlagen door bundeling en schaal, en het zekerstellen van rendementen. De bank zou betrokkenheid, regie en expertise kunnen bieden voor grote

	investeerders, en bovendien aansluiting kunnen vinden met beschikbare budgetten van het EFSI.

PM45 Negatief emissietraject	
Indieners:	Tim den Hartog, David Schultz, Ruben van den Bulck, Bas Buise, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Tim den Hartog
Constaterende dat	Er een significante kans bestaat dat zelfs de klimaatdoelstelling van maximaal 2 graden overschreden zal worden; Er aanvullende maatregelen nodig zijn om deze overschrijding binnen zo snel mogelijke termijn te kunnen terugbrengen.
Overwegende dat	Het terugdringen van broeikasgassen uitsluitend onderdeel vormt van het huidige Parijs Akkoord; Er nu al een traject voor negatieve emissies dient te worden ingezet; Het uitsluitend rekenen op negatieve emissie technologieën die zich grotendeels nog moeten bewijzen om de klimaatdoelen te behalen – waaronder geo-engineering – een gevaarlijke gok is; Het niet een kwestie is van ‘of’ ‘of’, maar een kwestie is van ‘en’ ‘en’; Naast technologische innovaties zijn er ook grootschalige natuurbescherming en -herstel projecten noodzakelijk om ecosystemen in balans te houden.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat er nu al stappen moeten worden gezet om een internationale markt te creëren voor diverse ‘opschaalbare’ projecten die op kosteneffectieve wijze forse negatieve emissies kunnen realiseren.
Toelichting:	In bepaalde kringen wordt er teveel vertrouwd op de capaciteit van de mens om een toekomstige techniek te ontwikkelen die afdoende emissies kan opslaan om gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen, zoals geo-engineering. Alle kosteneffectieve middelen dienen daarentegen z.s.m. aangegrepen te worden om toe te werken naar negatieve emissies. Naast direct air capture van CO2 technologieën en het opvangen van CO2 in algen, valt er ook te denken aan het verheven van tropische bos-bescherming (REDD), methaanreductie bij stortplaatsen, en grootschalige natuurbescherming en -herstelprojecten via financiële opties in de vorm van ‘boscredits’ en ‘zeecredits’.

PM46 Eerlijk Spelen voor Duurzaam	
Indieners:	Tim den Hartog, David Schultz, Ruben van den Bulck, Bas Buise, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Tim den Hartog
Constaterende dat	Er uitzonderingen en ontheffingen bestaan voor grote industriële spelers om hun concurrentiepositie te beschermen Het IMF berekende in 2015 dat de staat jaarlijks 10 miljard subsidieert op fossiel energiegebruik doordat de kosten niet volledig in consumentenprijzen worden doorberekend; Dit gaat om post-tax subsidies wat inhoudt dat de energieprijzen lager worden gehouden dan de kosten voor het leveren van energie, plus een vergoeding voor schade aan het milieu en leefomgeving; Ter vergelijking: tussen 2009 en 2013 is er jaarlijks ca. 0,7 miljard aan

	de SDE+ regeling uitgegeven; Er kan worden opgemaakt dat er een te ongelijk speelveld bestaat voor duurzame energie
Overwegende dat	Het onverantwoord is dat er nog steeds een ongelijk speelveld bestaat voor duurzame energie; Een veel gunstiger speelveld voor duurzame energie wenselijk is dan voor 'fossiel'; Gezien de grote urgentie van klimaatverandering hier zo snel mogelijk verandering in dient te komen;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat het zeer onwenselijk is dat bestaande wetgeving een ongelijk speelveld creëert voor duurzame energie initiatieven ten gunste van 'fossiel'. Bestaande wetgeving dient daarom zo snel mogelijk te worden gewijzigd ten gunste van het faciliteren en stimuleren van duurzame energie.
Toelichting:	Duurzaamheid zou hét uitgangspunt moeten worden voor het Nederlandse bedrijfsleven om hun concurrentiepositie te versterken. In plaats van dat het als een bedreiging zou worden gezien, zouden alle bedrijven duurzaamheid moeten omarmen als een grote economische kans. Bepaalde wetgeving dient versneld te worden aangepast om dit te stimuleren. Bedrijven dienen de gewenste verduurzaming wel binnen een (technisch) realistisch tijdspad te kunnen realiseren, opdat hun concurrentiepositie kan worden blijven gehandhaafd.

PM47 Folsom Prison Blues	
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waagemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Peet Wijnen
Constaterende dat	Aanbieders van treinvervoer in Nederland nog steeds regelmatig dieseltreinen inzetten. In Nederland nog steeds trajecten zijn die niet zijn geëlektrificeerd.
Overwegende dat	Dieseltreinen zoveel broeikasgassen uitstoten dat reizen met de auto gemiddeld genomen milieuvriendelijker is volgens sommige wetenschappers. Diesel niet duurzaam geproduceerd en gebruikt kan worden. Elektrisch aangedreven treinen dat wel doen. Alle spoorlijnen elektrificeren erg kostbaar kan zijn voor de paar treinen die er rijden. Er tests worden gedaan met op mierenzuur aangedreven auto's en bussen op de TU/e.
Spreekt uit dat	ProRail en het ministerie van Infrastructuur en Milieu enkele spoorbanen aanwijzen als proeftrajecten voor nieuwe aandrijfmethode die op duurzame energie zijn gebaseerd en hier innovatie mogelijk maakt. De rest van de spoorlijnen voorziet van bovenleidingen en treinaanbieders zo snel mogelijk laat overstappen op elektrisch aangedreven treinen.
Toelichting:	Er ontstaan steeds nieuwe methoden om transport duurzaam

	aangedreven te maken. Op trajecten waar maar 1x per uur een trein rijdt is beter om die ene trein in te zetten voor tests met innovatieve aandrijving i.p.v. het hele baanvak te voorzien van een (elektrische) bovenleiding.

PM48 We Built This City	
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Rik van Berkel
Constateerende dat	De milieueffectrapportage (m.e.r.) de milieugevolgen van een plan in beeld brengt voordat er een besluit over de vergunning wordt genomen. In de milieueffectrapportage sociale effecten niet of minimaal omschreven worden.
Overwegende dat	Milieueffecten en sociale effecten van een plan met elkaar verweven zijn. Het opnemen van sociale effecten in een meer algemene effectrapportage initiatiefnemers van een plan dwingt draagvlak te zoeken; Op het moment dat er in de initiatieffase van een plan wordt gezocht naar draagvlak er minder vertragende bezwaarprocedures naderhand zullen ontstaan; De vergunningverlener een betere overweging kan maken als zowel de sociale effecten als de milieueffecten zijn beschreven.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten pleiten voor het hervormen van de milieueffectenrapportage (m.e.r.) tot een meer algemene effectenrapportage waarbij zowel sociale effecten als milieueffecten worden beschreven.

PM49 Meer keuze! Meer beter!	
Indieners:	[Landelijke werkgroep Economie, Financiën en Sociale Zaken], Thijs van Luijt, Ingmar Garrah (portefeuillehouder), Harro Boven, Floris van Loo, Ruben Kuijper, Xander Prijs, Zouhair Saddiki
Woordvoerder:	Ingmar Garrah
Constateerende dat	Het voor werkgevers vaak een te grote stap is om van vast naar flex te gaan. Flexibele contracten een steeds groter deel van de totale fte's vormen. Flexwerkers vaak na 2-jaar verlenging door een nieuwe flexwerker worden vervangen.
Overwegende dat	Meer contractvrijheid kan voorzien in een tussenvorm om geschuif met flexwerkers te voorkomen. Het huidige stelsel onwenselijke neveneffecten heeft. Werkgevers hiermee eigenlijk de ratio van de restrictieve wetgeving omzeilen. Versoepeling van vast enkel leidt tot voordeligere uitkomsten voor werkgevers; maar geen concrete uitkomst zal zijn voor flexwerkers die nu al met te veel mensen om dezelfde fte's vechten.

	Meer keuzevrijheid leidt tot betere maatoplossingen.
Spreekt uit dat	Er een nieuwe vorm van contract voor dienstbetrekkingen komt die tussen vast en flex in ligt. De duur van dit contract afhankelijk wordt van de duur van de vorige dienstbetrekking(en)
Toelichting:	Het idee is om een nieuw contract te introduceren als tussenvorm van flex en vast. Het zou gaan om een contract wat zo lang zal duren als de daaraan voorafgegane tijd dat in dienstbetrekking is gewerkt. Ter illustratie: Na 2 flex-contracten van 1 jaar wil een werkgever met die flexwerker de dienstbetrekking doorzetten. Dit voorstel zou betekenen dat de werkgever de werknemer ook een nieuw tijdelijk contract van minstens 2 jaar mag geven. Na afloop van dit contract verschuift deze termijn na 4 jaar en hierna naar 8 jaar. Door de exponentiele toename wordt aaneenschakeling van tijdelijke contracten voorkomen.

PM50	Geen kapotte stok achter de deur
Indieners:	[Werkgroep Economie, Financiën en Sociale Zaken], Ruben Kuijper, Ingmar Garrah (portefeuillehouder), Harro Boven, Zouhair Saddiki, Floris van Loo, Marvin Kling, Xander Prijs
Woordvoerder:	Ruben Kuijper
Constaterende dat	De huidige limitering van het aantal flextermijnen per werknemer averechts werkt. Zowel werkgevers als werknemers hier veel hinder van ondervinden.
Overwegende dat	In veel sectoren, een grote vaste kern met een flexibele schil niet optimaal is In andere sectoren, een kleine vaste kern met een grote flexibele schil juist onwenselijk is
Spreekt uit dat	Er begrenzungen moeten komen op de verhouding tussen de hoeveelheid FTE met een vast- contract en de hoeveelheid FTE met een flexibel contract per bedrijf. Deze begrenzing per sector of bedrijfsgrootte moet kunnen verschillen. Werkgevers een individuele werknemer onbeperkt flexibel in dienst mogen houden.
Toelichting:	Het huidige systeem bevat een stok achter de deur om flexibilisering te beperken: na drie flexcontracten moet een werknemer in vaste dienst genomen worden. In praktijk volgt er na die periode vaak ontslag. Deze motie vervangt de stok achter de deur. Veel logischer dan het beperken van het in dienst nemen van dezelfde persoon is een beperking op de hoeveelheid flexwerkers ten opzichte van vaste contracten. Hierdoor hoeven werknemers niet steeds te worden vervangen en worden werkgevers gedwongen een deel van hen in vaste dienst te nemen. Daarnaast willen wij de risico's van vaste contracten verlagen, zie andere moties.

PM51	Blanke terroristen zijn ook terroristen
Indieners:	[JD Overijssel] Tjoek Korenromp, Ivo van Hurne
Woordvoerder:	Lars van den Broek
Constaterende dat	Geweldpleging met een politiek doel terrorisme is;

	In Enschede 4 mannen voor terrorisme zijn veroordeeld voor het gooien van molotov cocktails naar een moskee; Er bij inspraakavonden geweld is gepleegd.
Overwegende dat	Geweld bij inspraakavonden per definitie een politiek doel heeft.
Spreekt uit dat	Geweldplegers bij inspraakavonden als terroristen moeten worden berecht.
Toelichting:	Volgt

PM52	Ongesuikerde labels voor frisdrank
Indieners:	[Afdeling Brabant] Mieke de Wit, Liselot Dujardin
Woordvoerder:	Marijn de Maeyer
Constaterende dat	veel consumenten zich niet bewust zijn de grote hoeveelheid suiker in frisdranken als ijshee en cola en de risico's die dit met zich meebrengt, zoals vergrote kans op ziektes als obesitas en diabetes.
Overwegende dat	er een beter bewustzijn moet komen onder consumenten van deze grote hoeveelheden suiker en om zo de volksgezondheid te verbeteren op dit vlak waar het hard nodig is.
Spreekt uit dat	frisdranken met grote hoeveelheden suiker moeten worden voorzien van waarschuwinglabels waarop de hoeveelheid suiker staat aangegeven en de risico's duidelijk worden gemaakt.
Toelichting:	Overgewicht in Nederland neemt toe. Dat heeft te maken met onvoldoende bewustzijn van de gezondheidsrisico's van frisdrank. Als mensen beter bewust waren van de hoeveelheid suiker in frisdrank, zou er minder behoefte aan zijn. Dit bewustzijn zou standaard moeten zijn zodat mensen goed weten wat ze kopen. Door waarschuwinglabels toe te voegen wordt het bewustzijn vergroot en zullen consumenten minder frisdrank consumeren, terwijl zij nog even vrij zijn om het te kopen. Het gaat dus om het terugbrengen van de vraag op basis van mensen echt willen, en niet door een tax of een limiet of de verkoop.

PM53	Geen toetreding Turkije tot de EU
Indieners:	Thijs van Rens, Liselot Dujardin, Danny Gloudemans, Jelle Dobbelaar, Rob Martens, Ruben van den Bulck, Marijn de Maeyer, Peet Wijnen
Woordvoerder:	Thijs van Rens
Constaterende dat	Turkije wil toetreden tot de Europese Unie Hier ook daadwerkelijk onderhandelingen over gaande zijn Er in Turkije afgelopen zomer een gewelddadige coup is gepleegd
Overwegende dat	President Erdogan hier met buitensporig geweld op heeft gereageerd Er duizenden mensen hun baan zijn verloren vanwege vermeende betrokkenheid bij de coup Turkije Europa chanteert met de "Vluchtelingendeal tussen de Europese Unie en Turkije" Turkije praktisch aan geen enkele van de vereiste tot lidmaatschap van de Europese Unie voldoet De mensenrechtensituatie in Turkije de afgelopen tijd sterk is verslechtert

	Turkije het lid van de Europese Unie Cyprus niet erkent Turkije politiek zeer onstabiel is De Europese Unie moet dealen met een aanstaande Brexit De Europese Unie eerst orde op zaken moet stellen voordat het verder uitbreidt
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten voorlopig tegen toetreding van Turkije tot de Europese Unie zijn
Toelichting:	Op dit moment in de (politieke) situatie in Turkije niet zoals dat bij een land wat lid is van de Europese Unie mag worden verwacht. Zeker in de nasleep van de coup afgelopen zomer is deze verslechterd. Daarbij heeft de Europese Unie nu ook grote uitdagingen met bijvoorbeeld de aanstaande Brexit. Europa moet dan ook eerst orde op zaken stellen voordat een nieuw land lid kan worden van de Unie. Waarbij Turkije eerst stappen moet gaan zetten richting de vereisten om lid te worden van de Europese Unie voordat verder onderhandeld kan worden.

PM54 Dicht het gat van Amalia	
Indieners:	[Afdeling Groningen] Johan Visser, Mart Makkink
Woordvoerder:	Marlies Buitendijk
Constaterende dat	Prinses Amalia jaarlijks 1,5 miljoen euro aan vergoedingen krijgt; €250.000,- daarvan bedoeld is voor persoonlijke uitgaven; De rest van het geld gaat naar zaken als een auto met chauffeur, een secretaris, en ander ondersteunend personeel;
Overwegende dat	De €250.000,- voor persoonlijke uitgaven van prinses Amalia betaald wordt door de burger; Er van 1,2 miljoen euro wel heel veel ondersteunende zaken kunnen worden bekostigd (35 keer een modaal salaris, bijvoorbeeld);
Spreekt uit dat	De kosten voor de ondersteunende zaken kritisch tegen het licht moeten worden gehouden en waar mogelijk verlaagd moeten worden; De vergoeding voor persoonlijke uitgaven moet worden teruggebracht naar €150.000,- per jaar.
Toelichting:	Uiteraard heeft een kroonprinses meer geld nodig dan een gemiddeld persoon van 18 jaar, onder andere voor ondersteunend personeel. Ze mag ook zeker wel een materiële beloning ontvangen voor het feit dat ze een voorbeeldfunctie heeft en niet alles kan doen wat ze wil. €250.000,- voor persoonlijke uitgaven en 1,2 miljoen euro voor ondersteunde zaken is echter absurd veel.

PM55 Dure schoorstenen	
Indieners:	[Afdeling Groningen] Johan Visser, Mart Makkink
Woordvoerder:	Waldemar Wessels
Constaterende dat	Er in 2010 2,8 miljard is besteedt aan zorg ten gevolgen van roken. 24,5% van de mensen rookt.
Overwegende dat	Deze 2,8 miljard veel beter besteedt kan worden. Het percentage rokers de laatste jaren weer aan het stijgen is, voornamelijk in de doelgroep 15 tot 30 jaar (van 35% naar 38%). Uit onderzoek blijkt dat de motieven van mensen om te beginnen met roken bestaan uit voornamelijk sociale druk en nieuwsgierigheid.

Spreekt uit dat	Roken meer ontmoedigt moet worden door - roken in de openbare ruimte alleen toe te staan op daarvoor aangewezen plekken
Toelichting:	Daarover aangewezen plekken kunnen plekken zijn waar een rookpaal staat met een cirkel er om heen. Dus roken in stadions, op terrassen, pretparken of op straat mag alleen nog op de daarvoor aangewezen plekken.

PM56 Alg-gehele oplossing voor CO2	
Indieners:	[Afdeling Groningen] Johan Visser, Mart Makkink
Woordvoerder:	Hilko Oosterhuis
Constaterende dat	Er momenteel een stijging is in de uitstoot van CO2. Nederland het internationaal gezien nog niet zo lekker doet qua CO2 uitstoot. Dit een probleem is, aangezien dit klimaatverandering versterkt. Deze CO2 onbenut is als grondstof.
Overwegende dat	Nederland een innoverende landbouwsector heeft met internationale top instituten. Er legio mogelijkheden zijn om CO2 af te vangen en dit te gebruiken als grondstof. Tomaten in kassen, algen in de Eemshaven en andere toepassingen veelbelovend zijn. CO2 ook als grondstof voor teelt van bepaald voedsel kan dienen
Spreekt uit dat	Er meer subsidies naar dergelijke innovatieve bedrijven en experimenten moet gaan omdat dit zal helpen bij de aanpak van klimaatverandering en het dreigende globale voedseltekort.

PM57 Iedereen een CJP-pas	
Indieners:	[JD Amsterdam] Tom Heemskerk, Thomas de Vijver
Woordvoerder:	Martijn van den Hauten
Constaterende dat	CJP-pashouders korting krijgen bij culturele instellingen; CJP-pashouders ook korting krijgen bij winkels die niets met cultuur te maken hebben; CJP-passen gratis worden verstrekt aan VO en MBO scholen die bereid zijn tien euro op de pas te zetten; Niet iedere VO en MBO leerling een CJP-pas bezit.
Overwegende dat	De CJP-pas een effectief middel is om jongeren met cultuur kennis te laten maken; Het percentage scholieren dat een CJP-pas bezit afneemt; Veel culturele instellingen in enige mate afhankelijk zijn van inkomsten via CJP; Het feit dat CJP-pashouders veel geld besparen ten opzichte van leeftijdsgenoten zonder CJP-pas dankzij de genoemde kortingen;
Spreekt uit dat	CJP-passen aan iedere VO en MBO leerling gratis verstrekt moeten worden.
Toelichting:	Alleen VO en MBO scholen die tien euro per leerling op de CJP-pas zetten krijgen gratis CJP-passen. Dit leidt ertoe dat leerlingen van sommige scholen wél korting krijgen en leerlingen van andere scholen niet. De instellingen en winkels die korting geven variëren van

	elektronica- en kledingwinkels tot musea en theaters. Daarnaast zijn veel culturele instellingen deels afhankelijk van bezoekers met een CJP-pas. Wanneer de overheid alle VO en MBO leerlingen een CJP-pas verstrekt kunnen alle jongeren gebruik maken van de voordelen van de CJP-pas. De school bepaalt of zij wel of niet tien euro op de pas zet.

PM58	Encryptie
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Danny Hoogstad
Constaterende dat	Encryptie van (mobiele) apparaten en PC's niet standaard wordt aangeboden Beveiliging van gegevens steeds belangrijker begint te worden
Overwegende dat	Encryptie geen volledige veiligheid garandeert Volledige veiligheid nooit gegarandeerd kan worden
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten er voor pleiten dat aanbieders van (mobiele) apparaten ertoe verplicht worden om de mogelijkheid van encryptie voor hun apparaat aan te bieden
Toelichting:	Hoewel encryptie zeker geen bescherming biedt wanneer het apparaat aan staat, kan het wel . Mensen zijn ontzettend kwetsbaar

PM59	Digitaal Auteursrecht
Indieners:	[Afdeling Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Kevin Brongers
Constaterende dat	In Nederland slechts bij grote strafrechtelijke belangen overheidshandhaving van auteursrecht in de digitale omgeving plaatsvindt Nederland ver achterblijft bij andere landen, waar de overheid zich wél inzet voor bescherming van auteursrecht in de digitale omgeving Op het internet gemakkelijk inbreuk kan worden gemaakt op auteursrecht Veel minder snel inbreuk wordt gemaakt op auteursrecht als men wordt gewezen op het verbod op auteursrechtsschending en als met betaalbaar toegang heeft tot auteursrechtelijk beschermde bronnen
Overwegende dat	Inkomsten uit auteursrecht een veel beter systeem is dan het verschaffen van subsidies Privacy niet altijd in het geding komt bij een betere handhaving van auteursrecht De creatieve sector wordt gestimuleerd bij een goede handhaving van auteursrecht in de digitale omgeving
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten de Nederlandse overheid oproepen private instellingen die auteursrecht beschermen actief te ondersteunen, campagnes tegen auteursrechtsschending te ondersteunen en toegankelijkheid van legale bronnen te stimuleren
Toelichting:	Nederland heeft een buitengewoon slecht klimaat wat betreft (digitale) auteursrechtbescherming. Bovengenoemde voorstellen schaden de privacy niet, maar stellenhouders van auteursrecht wel beter in staat hun intellectueel eigendom

	te beschermen. Op deze manier wordt gestimuleerd dat rechthebbenden een vergoeding voor hun werk ontvangen via het auteursrecht in plaats van via subsidies.

PM60	Inspecteer de Inspectie
Indieners:	[JD Overijssel] Tjoek Korenromp, Merijn van As
Woordvoerder:	Casper de Jong
Constaterende dat	Internationale schakelklassen fundamenteel afwijken van regulier onderwijs; De onderwijsinspectie momenteel onvoldoende kennis en kunde heeft om de kwaliteit van dit type onderwijs te beoordelen.
Overwegende dat	Goede inspectie cruciaal is voor het waarborgen van onze onderwijskwaliteit; Internationale schakelklassen een unieke en essentiële functie vervullen.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat de onderwijsinspectie een specifieke aanpak voor inspectie van internationale schakelklassen in gebruik moet nemen.
Toelichting:	Er zijn momenteel ongeveer zestig scholen met internationale schakelklassen in Nederland. In deze klassen worden leerplichtige kinderen geholpen met de overstap van buitenlands naar Nederlands onderwijs. Hun niveau wordt gepeild, de taalachterstand wordt weggewerkt en er wordt begeleid in het verwerken van trauma's. Door de diverse achtergronden van deze kinderen vraagt dit een andere aanpak dan regulier onderwijs, maar de onderwijsinspectie behandelt deze scholen hetzelfde. Hierdoor worden de scholen op andere criteria beoordeeld dan waar ze het grootste verschil kunnen maken, en zitten ze in de spagaat tussen de inspectie slagen en de kinderen zo goed mogelijk begeleiden.

PM61	Zo ne grote vuurbal.. JONGE BAM!
Indieners:	[Afdeling Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Kevin Brongers
Constaterende dat	Jaarlijks honderden gewonden vallen door het afsteken van particulier vuurwerk; Jaarlijks miljoenen euro's door gemeentes betaald worden om vuurwerkrestanten op te ruimen en schade te herstellen; Het overgrote deel van vuurwerk gerelateerde schade wordt veroorzaakt door illegaal vuurwerk en onrechtmatig gebruik van vuurwerk;
Overwegende dat	Er rekening gehouden moet worden met het feit dat iedereen mogelijk vuurwerk wil aanschouwen; Het afsteken van vuurwerk anderen in hun vrijheid kan beperken zich vrij op straat te begeven; Een totaalverbod de overgrote meerderheid van de consumenten die verantwoordelijk met vuurwerk omgaat in hun vrijheid beperkt;
Spreekt uit dat	Het afsteken van consumentenvuurwerk in beginsel is toegestaan, waarbij gemeentes dichtbevolkte gebieden en risicozones zoals

	ziekenhuizen, veehouderijbedrijven etc. toewijzen als vuurwerkvrije zones; Het afsteken van vuurwerk op centrale locaties door gemeentes gestimuleerd moet worden.

PM62	50+ boos maken
Indieners:	[Afdeling Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Sjors van Wickeren
Constaterende dat	Pensioenen in Nederland fiscaal gestimuleerd worden; Mensen met een hoger inkomen meer pensioen opbouwen; Mensen met een hoger inkomen langer leven;
Overwegende dat	Het niet wenselijk is om hogere inkomens fiscaal te steunen via het pensioenstelsel; De economie stagneert vanwege een overschot aan besparingen;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat pensioen vermogen net zo behandelt dient te worden als ander vermogen.
Toelichting:	Pensioenen worden in Nederland gesubsidieerd doordat ze van het belastbaar inkomen worden afgetrokken tegen gemiddeld 52%. Dat is toevallig het zelfde als het toptarief. Vervolgens worden pensioen uitkeringen belast tegen 35%. Dit is dus in feite een subsidie ten opzichte van vermogen dat niet in pensioenfondsen gespaard wordt. Dit komt uit op ongeveer 6.4 miljard per jaar aan subsidies.

PM63	Minder of meer MBO?
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Nico van der Werff
Constaterende dat	MBO studenten die bijvoorbeeld van niveau 3 naar een niveau 4 willen worden vaak geweigerd omdat de huidige subsidie regeling hier op onvoldoende op berekend is. Er teveel aan rendement gedacht wordt bij mbo instellingen
Overwegende dat	Studenten die aan een mbo instellingen studeren alle kans moeten krijgen om zich te kunnen ontplooiën, zodat ze goed voorbereid de arbeidsmarkt op kunnen.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat alle studenten die door willen groeien in het mbo hiervoor de kans moeten krijgen. Om dit te kunnen realiseren moet de overheid voldoende budget beschikbaar stellen.
Toelichting:	De subsidieregeling is het hoogst tijdens het eerste mbo traject. Bij de trajecten die hier op volgen wordt de subsidieregeling steeds lager. Hierdoor wordt het voor mbo instellingen financieel niet langer aantrekkelijk om een student meerdere diploma's te laten halen.

PM64	Groener Grut
Indieners:	Tim den Hartog, David Schultz, Ruben van den Bulck, Bas Buise, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Tim den Hartog
Constaterende dat	Duurzaamheid en bewuste voeding op dit moment geen onderwijsdoelen zijn;

	Overgewicht en obesitas sinds de jaren 90 toe blijft nemen; Voedingspatronen op jonge leeftijd een sterke invloed hebben op die van latere leeftijd; Kinderen weinig kennis hebben van waar hun voedsel vandaan komt; De ecologische voetafdruk van de gemiddelde Nederlandse levensstijl vele malen te groot is;
Overwegende dat	Niet alle scholen aandacht geven aan een gezond en verantwoord leefpatroon, noch duurzaamheid; Bewustwording de eerste stap is naar een gezondere en meer verantwoorde leefstijl; Jongeren een positieve en duurzame invloed op oudere mensen kunnen uitoefenen.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat bewustzijn onder jongeren van een duurzame leefstijl en verantwoorde voeding een onderwijsdoel moet zijn.
Toelichting:	De kans op overgewicht wordt mede beïnvloed door de totale aanwezige vetcellen, wat op jonge leeftijd al wordt bepaald. Wie als kind ongezond eet, houdt in zijn verdere leven veel vetcellen in zijn lichaam. Dit vergroot de kans op overgewicht en obesitas aanzienlijk. Zo is 80 procent van de kinderen met overgewicht ook op oudere leeftijd te zwaar. Verder maken duurzaamheid en stadslandbouw maken deel uit van het onderwijs van enkele scholen in de Randstad. Maar vooral laagopgeleide kinderen worden onvoldoende hiermee bereikt, die juist van een dergelijk onderwijsaanbod zouden kunnen profiteren.

PM65 Onderwijs is altijd speciaal	
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Danny Hoogstad
Constaterende dat	In Nederland van overheidswege voldoende openbaar onderwijs dient te zijn Dat door krimp het voortbestaan van openbaar onderwijs in plaatsen bedreigd kan worden
Overwegende dat	Openbaar onderwijs voor iedereen beschikbaar moet zijn Het wenselijk is dat openbaar onderwijs voorrang krijgt op bijzonder onderwijs Binnen het openbaar onderwijs aandacht is voor levensbeschouwingen
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten gemeenten meer mogelijkheden willen geven om de sluiting van openbare scholen tegen te gaan.
Toelichting:	Het is onwenselijk dat in (krimp)gemeenten openbare scholen moeten sluiten, vanwege het feit dat er ook al een christelijke school aanwezig is. De huidige bepalingen art 24 GW en art 75 Wet op het primair onderwijs, laten nu teveel ruimte, zodat gemeenten niet in kunnen grijpen wanneer het openbaar onderwijs dreigt te verdwijnen uit (grote) dorpen/ plaatsen. Niet altijd is er sprake van.

PM66 Kind, wat bezielt je?	
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Jildau Meijer

Constaterende dat	Er in Nederland vanuit het onderwijs en gezondheidszorg steeds meer ruimte komt voor zingeving en persoonlijke ontwikkeling. Steeds meer wordt ingezien dat er een verband is tussen lichaam en geest.
Overwegende dat	Kinderen de toekomst zijn het heel moeilijk functioneren is in deze maatschappij als je 'anders' bent dan de rest. Meer aandacht voor goede en persoonlijke ontwikkeling van het kind op latere leeftijd veel geestelijke- en gezondheidsproblemen kan schelen.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten pleiten voor meer aandacht voor vakken op basisscholen van geestelijke ontwikkeling als yoga, zingeving, filosofie en creativiteit.
Toelichting:	Veel kinderen kunnen niet goed overweg met onze westerse, reguliere maatstaven. Door meer aandacht te besteden aan creativiteit en zingeving en filosofie haal je meer uit het kind en kun je fysieke en mentale problemen op latere leeftijd verminderen. Op een school met vakken zoals net genoemd krijgt het kind optimale gelegenheid om zichzelf te ontplooiën.

PM67	Dierenleed is geen circus
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Jantine Meister
Constaterende dat	Dieren hun leven lang in relatief kleine hokjes zitten die in niets lijken op hun natuurlijke leefomgeving. Dieren geacht worden handelingen uit te voeren die niet natuurlijk zijn, en het ze vaak op een niet diervriendelijke manier geleerd worden.
Overwegende dat	Dieren alleen in het circus zitten voor ons vermaak en onnodig lijden. Mensen dieren niet per se nodig hebben voor vermaak, maar zichzelf prima kunnen vermaken.
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten tegen het gebruik van dieren in circussen zijn.
Toelichting:	Omdat het waarschijnlijk onmogelijk is om al in circus zittende dieren vrij te laten, zou het verbod zijn voor aanschaffen en/of fokken van nieuwe dieren in het circus.

PM68	Smijt dan jezelf maar van een toren
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Danny Hoogstad
Constaterende dat	Er milieu- en dierenvriendelijke tradities bestaan in Nederland, zoals het oplaten van ballonnen, het rapen van kievitseieren en het Kallemooi;
Overwegende dat	Dierenvriendelijke tradities wereldwijd op veel protest kunnen rekenen; Het rapen van kievitseieren bij wet verboden is; Van dit verbod in verband met traditie ontheffing verleent kan worden De Jonge Democraten voor verantwoord omgaan met natuur en dieren zijn;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten tegen dergelijke tradities zijn en roepen betrokken partijen op om op zoek te gaan naar het transformeren van

	de traditie naar duurzame en diervriendelijke alternatieven
Toelichting:	Traditie is niets meer dan excuus om stil te willen blijven staan in de tijd en om nostalgische gevoelens van vroegâh op te roepen. Overheden moeten hun verantwoordelijkheid pakken om, bijvoorbeeld bij het toekennen van een ontheffing of vergunning voor een evenement, dergelijke tradities ter discussie te stellen. Laten we dus naast het smijten van katten van kerktorens ook de andere dierenonvriendelijke tradities verbieden.

PM69	Niet zo plezierig, de plezierjacht
Indieners:	[Werkgroep Filosofie] Paul Bijenhof, Yannick van den Berg, Wouter Visser, Bart Coster, Koen Sijtsema
Woordvoerder:	Bart Coster
Constaterende dat	Er op bepaalde wilde dieren, waaronder het konijn, de haas, de vos en de wilde eend, zonder afschotvergunning gejaagd mag worden; Naar schatting slechts 1 op de 3 hagelschoten dodelijk is, en de rest dus mis of wel raak maar niet dodelijk is; Zeer veel dieren die door hagel gedood worden dus eerst worden verwond voordat ze gedood worden; Er daarnaast een onbekend aantal dieren een bepaalde tijd doorleeft met hagel in het lijf; Afschotvergunningen vaak per periode worden afgegeven, zonder dat er sprake is van schade of overlast voor de mens;
Overwegende dat	Dieren die worden aangeschoten zonder direct te overlijden mogelijk lange tijd lijden voordat ze komen te overlijden; Niet alleen de bejaagde dieren, maar alle dieren in het jachtgebied lijden door verstoring, angst en stress die veroorzaakt worden door een jachtpartij; Een groot deel van de dieren die geschoten worden niet bestemd worden voor consumptie
Spreekt uit dat	Het afschieten van dieren zonder afschotvergunning verboden moet worden; Een afschotvergunning alleen mag worden vergeven wanneer er daarvoor dringende redenen zijn, bijvoorbeeld wanneer een populatie gevaar oplevert voor mensen of dieren ernstig lijden door een voedseltekort
Toelichting:	De Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer laat op haar website weten dat de Nederlandse jager gemiddeld 200 patronen per jaar verschiet. Vermenigvuldig deze eigen schatting met de 28.000 jagers die in Nederland actief zijn en je komt uit op 5,6 miljoen patronen op een aantal van 2 miljoen gedode dieren. Het cijfer verschilt uiteraard per dier; 1 op de 3 is een gemiddelde.

PM70	Ganzenjacht niet met hagel
Indieners:	[Werkgroep Filosofie] Paul Bijenhof, Yannick van den Berg, Wouter Visser, Bart Coster, Koen Sijtsema
Woordvoerder:	Bart Coster
Constaterende dat	Door de ganzenjacht met hagel 25% tot 40% van de ganzen met hagel in het lijf leeft;

Overwegende dat	Met hagel in het lijf doorleven veel pijn kan opleveren voor deze ganzen; Er ook andere methoden zijn om de ganzenpopulatie onder controle te houden, die minder dierenleed opleveren;
Spreekt uit dat	De ganzenjacht met hagel in Nederland verboden moet worden.
Toelichting:	Het percentage komt uit een rapport van de Universiteit Wageningen.

PM71 Ruimte voor nieuwe leedpreventie	
Indieners:	Niek Dirks, Noa Rosenberg, Melanie Lindenberg, Jesse van Remmerden en Mike Lensink
Woordvoerder:	Mike Lensink
Constaterende dat	De verschillende ziektes die worden veroorzaakt door fouten in het mitochondriaal DNA van een embryo veel leed kunnen veroorzaken en voorkomen bij 1 op de 8500 mensen. Deze fouten in het mitochondriaal DNA kunnen worden gecorrigeerd door een relatief eenvoudige medische ingreep (CRISPR-Cas9) zodat dit leed voorkomen kan worden De wet in het Verenigd Koninkrijk sinds 2016 aangepast is zodat het toegestaan is om deze ingreep toe te passen specifiek voor dit doeleinde De Nederlandse richtlijn Pre-implantatie Genetische Diagnostiek deze ingreep niet toestaat
Overwegende dat	Het standpunt van de Jonge Democraten met betrekking tot Prenatale Diagnostiek stelt dat het belang van het ongeboren kind zwaar weegt en positief staat tegenover nieuwe technologieën die hier een positief effect op hebben De toegevoegde waarde voor de toekomstige ouders, het ongeboren kind en de gevolgen voor de maatschappij, als maatstaf geldend binnen het programma van de Jonge Democraten, voor het toestaan van deze technologieën duidelijk positief zijn De huidige Embryowet het aanpassen van mitochondriaal DNA in embryos niet verbiedt
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten expliciet standpunt moeten innemen over deze kwestie, teneinde deze ingreep mogelijk te maken binnen de geldende richtlijnen in Nederland wat betreft Pre-implantatie Diagnostische Screening.
Toelichting:	Artikel 8.4.2 van het Politiek Programma van de Jonge Democraten zou, in het licht van bovenstaande, aangepast moeten worden zodat ook gepleit wordt voor de mogelijkheid van het aanpassen van mitochondriaal DNA om bij te dragen aan de preventie van ernstige ziektes die door afwijkingen in mitochondriaal DNA worden veroorzaakt

PM72 Geld moet rollen	
Indieners:	[Afdeling Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Olivier Kooi
Constaterende dat	Economische nog steeds vrij laag is; Er veel mogelijkheden zijn voor publieke investeringen; Nederland een groot handelsoverschot heeft; De rente die de overheids betaald op staatsobligaties erg laag is;

Overwegende dat	De investeringen door de lage rentes goedkoop te financieren zijn; Jongeren die de arbeidsmarkt betreden tijdens een recessie permanent minder zullen verdienen; Overheidsinvesteringen in slechte tijden veel extra welvaart opleveren; Fiscale stimulatie handelsoverschotten vermindert;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten voor een actief conjunctuurbeleid zijn.
Toelichting:	Voorbeelden van investeringen die een overheid kan doen tijdens laagconjunctuur zijn groene energie, onderwijs, innovatie en wegen. De reden dat het wenselijk is om handelsoverschotten te verminderen is dat tegenover een handelsoverschot een handelstekort staat. De Zuid-Europese landen hebben nu een handelstekort wat voor een opbouw van schulden zorgt in die landen.

PM73	Politiek is dat niet voor ouwe lullen?
Indieners:	[Afdeling Limburg] Dennis van Driel, Justin van Schepen
Woordvoerder:	Sander Herbergs
Constaterende dat	Dat jongeren weinig interesse hebben in politiek. Jongeren te weinig van politiek afweten. Jongeren zich niet bewust zijn van de invloed die de politiek op hen heeft, nog geloven dat hij hierop enige invloed kunnen uitoefenen.
Overwegende dat	Als men wil dat jongeren politiek betrokken raken hun beeld van politiek als iets saais en droogs moet worden aangepakt. De jongeren van vandaag de stemmers van morgen zijn. Jongeren te makkelijk beïnvloed worden door ouders en/of social media. Jongeren steeds sneller volwassen worden en de verantwoordelijkheid van politieke verplichtingen wel degelijk aan kunnen.
Spreekt uit dat	Dat er een lesprogramma voor VMBO leerlingen wordt ingevoerd waarbij de invloed van politiek op hun leven op een engagerende manier besproken wordt. Dit programma de jongeren prikkelt om na te denken over hun politieke denkbeelden.

PM74	The euthanasia of the rentier
Indieners:	[Afdeling Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Olivier Kooi
Constaterende dat	De vermogens- en inkomensongelijkheid toenemen; In Nederland behaalde rendementen niet worden belast; In Nederland vermogen netto bijna niet wordt belast; Mensen met meer vermogen hogere rendementen behalen;
Overwegende dat	Het onwenselijk is dat ongelijkheid te groot wordt; Grote vermogens- en inkomensongelijkheid slecht is voor economische groei en stabiliteit; Met veel vermogen ook vaak politieke macht gepaard gaat;
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten vinden dat behaald inkomen uit vermogen progressief belast moet worden.

PM75 Het klimaatprobleem dammen we samen in, Delta-aanpak energietransitie	
Indieners:	Werkgroep Duurzaamheid: Gerard Peltjes, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Bas Buijs
Woordvoerder:	Gerwin Beukhof
Constaterende dat	De huidige JD visie richt op max+2.0C (fossielvrij in 2050), terwijl voor COP21 max+1.5C is afgesproken, wat betekent dat we al in 2030 fossielvrij dienen te zijn; De aanpak van de transitie in Nederland politieke daadkracht ontbreekt. Waar we al 20 jaar op de markt wachten, en er te weinig gebeurt; De JD zich wel uitspreekt voor duidelijke politieke keuzes [9.8] voor een versnelde transitie [9.14], maar hiervoor niet de middelen biedt.
Overwegende dat	Om fossielvrij te zijn in 2030 is consistent en daadkrachtig leiderschap nodig; Alleen een pakket aan stimulerende maatregelen niet snel genoeg resultaat boekt, hiervoor is de klimaaturgentie te hoog; Een Deltaplan een beproeft concept is waarmee we na 1953 een zeer acute dreiging hebben weten te ondervangen; De urgentie van het klimaatprobleem net zo hoog, zo niet hoger, is dan in 1953. Het water staat ons weer aan de lippen.
Spreekt uit dat	De JD is voor een Delta-aanpak in de transitie naar duurzame energie. Voor de oprichting van een Transitie-commissie, bestaande uit zowel expertise, bestuur en burgerbelangen, met als hoofddoel om de politieke besluitvorming te ondersteunen en te versnellen.
Toelichting:	De JD pleit voor een versnelde transitie naar een stabiele, transparante en duurzame economie [9.14], maar stelt niet hoe deze versnelde transitie bereikt kan worden. Daarnaast pleit de JD voor “vooruitstrevende en duidelijke politieke keuzes ten aanzien van onder andere een duurzame energievoorziening [9.8]”. Voor meer informatie over de delta-aanpak voor duurzame energie zie: “Burgerinitiatief Nederland krijgt nieuwe energie (2010)” https://www.kivi.nl/uploads/media/564efb5ac9f14/NL_krijgt_nieuwe_energie.pdf

PM76 Je bent niet ziek, je hebt dorst	
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Jantine Meister
Constaterende dat	Frisdrank een negatief effect heeft op zowel lichamelijke als geestelijke gezondheid. Scholen niet zouden moeten mogen bijdragen aan stimulatie van het nuttigen van ongezonde producten, maar juist een gezonde levensstijl zouden moeten stimuleren. Tieners erg beïnvloedbaar zijn.
Overwegende dat	Stimulering van een gezonde levensstijl bijdraagt aan betere schoolprestaties. Scholen een onderwijzende, maar ook een voorbeeldfunctie bekleden.
Spreekt uit dat	Middelbare scholen niet langer frisdrank zouden mogen verkopen en schenken.

Toelichting:	Het drinken van water wordt ontzettend onderschat, omdat frisdrank de norm is in Nederland. Je bent niet ziek, je hebt dorst verwijst naar het boek: 'Water, het goedkoopste medicijn', van Dr. F. Batmanghelidj waarin het belang van het schrappen van suikers goed uitgelegd wordt. Laten we scholen het goede voorbeeld geven en niet langer het idee geven aan tieners dat (veel) frisdrank drinken normaal is.

PM77 Draaiorgel?! Optyfen! Gauw!	
Indieners:	[JD Rotterdam] Kevin Brongers, Henk Goris
Woordvoerder:	Koen Sijtsema
Constaterende dat	Nederland nog altijd geteisterd wordt door een wildgroei aan oude mannen met draaiorgels
Overwegende dat	Draaiorgels een vorm van milieuvervuiling zijn door het lawaai dat ze maken, een normaal gesprek voeren naast een draaiorgel is niet mogelijk Veel stadsbewoners en ondernemers zich lastig gevallen voelen door deze ondingen Het verdienmodel van deze draaiorgelbejaarden vermoedelijk gebaseerd is op het gegeven dat mensen ze betalen om weg te gaan, niet uit waardering De huidige vergrijzing waarschijnlijk tot gevolg heeft dat deze wildgroei enkel nog maar toeneemt
Spreekt uit dat	De Jonge Democraten van mening zijn dat gemeentes geen vergunningen dienen te verlenen aan uitbaters van draaiorgels in de openbare ruimte.

PM78 Willy, je bent een Koning	
Indieners:	Dennis van Driel, Bas Pasterkamp, Martijn Kösters, Justin van Schepen, Michiel Ruland
Woordvoerder:	Dennis van Driel
Constaterende dat	Nederland op dit moment een constitutionele monarchie is
Overwegende dat	Het onwenselijk is dat een ongekozen staatshoofd politieke macht kan uitoefenen Het koningshuis voor velen een belangrijk symbool is Presidenten niet-neutrale (partij)politieke figuren zijn die per definitie enkel hun partij of electoraat vertegenwoordigen en niet het gehele volk
Spreekt uit dat	De JD pleit voor een ceremonieel koningschap
Toelichting:	Geen congres zonder monarchiediscussie natuurlijk.

Amendementen op het Politiek Programma

AMPP01	Een goede raad: weg met de Europese raad.
Indieners:	[Afdeling Limburg] Dennis van Driel, Bas Pasterkamp
Woordvoerder:	Dennis van Driel
Betreft:	Europese Unie, regel 3346
Voeg toe:	De Europese Raad, waarin de regeringsleiders bijeenkomen, wordt afgeschaft als EU-instantie.
Toelichting:	In de EU die in het PP wordt omschreven bepaalt het EP de lijn van de EU en is direct betrokken bij het beleidsvormingsproces en de vorming van visie. De Europese Raad, die die taak nu vervult, is dan zinloos, omdat het verder niets doet wat de Raad van de EU niet ook zou kunnen.

AMPP02	Echte Europese verkiezingen
Indieners:	[JD Limburg] Dennis van Driel, Bas Pasterkamp
Woordvoerder:	Justin van Schepen
Betreft:	Europese Unie, regels 3352-3354
Schrap:	Het Europees Parlement zal zowel bestaan uit vertegenwoordigers uit nationale districten als uit kandidaten op Europese kieslijsten.
Vervang door:	Het Europees Parlement zal direct verkozen worden door de Europese kiesgerechtigden door middel van Europese kieslijsten, samengesteld door Europese politieke partijen. De Jonge Democraten zijn van mening dat Europese partijen zichtbaarder moeten worden. Nationale politieke partijen zullen de campagnes blijven voeren, maar zij zullen de Europese partij uitdragen waaraan ze gelieerd zijn. Nationale politieke partijen voeren dus campagne onder de naam van hun Europese partij met één partijprogramma en één Spitzenkandidat. Tevens kunnen Europese kiesgerechtigden stemmen op kandidaten uit andere lidstaten dan de eigen. Op het stembiljet worden uitsluitend Europese partijen vermeld. De huidige zetelverdeling zal omgevormd worden tot een stemverdelingssleutel.
Toelichting:	De huidige tekst gaat de juiste richting op, maar is vaag. Dit amendement biedt een concreet en realistisch plan om van Europese verkiezingen echte verkiezingen te maken in plaats van tweederangs nationale verkiezingen.

AMPP03	Een goede raad: houd de raad
Indieners:	[Afdeling Limburg] Dennis van Driel, Bas Pasterkamp
Woordvoerder:	Dennis van Driel, Justin van Schepen
Betreft:	Europese Unie, regels 3362-3364
Schrap:	De Jonge Democraten zijn voor een eenkamerstelsel voor de Europese Unie. De Raad van de Europese Unie blijft behouden, echter zal deze

	niet langer een formele wetgevende taak hebben. Deze zal dus niet langer stemmen over conceptwetgeving of besluiten zoals de Raad nu doet.
Vervang door:	De Jonge Democraten zijn voor een tweekamerstelsel voor de Europese Unie. De Raad van de Europese Unie blijft behouden, echter haar macht zal worden beperkt tot het goed- of afkeuren van wetsvoorstellen die zijn goedgekeurd door het Europees Parlement
Toelichting:	In een federatie, zoals wij die in Europa voor ons zien, is een tweekamerstelsel nodig om twee redenen: om te voorkomen dat de deelstaat met de meeste parlementszetels de boel gaat domineren en de kleine deelstaten buitensluit; en om het gebrek aan gemeenschappelijke identiteit in Europa (laten we wel wezen, er bestaat nog niet zoiets als een wijdverbreide EU-identiteit) te compenseren. Vandaar dat de Raad van de EU in het wetgevingsproces betrokken moet blijven. Bovendien is de rol van de Raad zoals die nu in het PP is beschreven raar, vaag en bovenal nutteloos.

AMPP04	Buren blijven buren.
Indieners:	[Afdeling Limburg] Dennis van Driel, Bas Pasterkamp
Woordvoerder:	Dennis van Driel, Justin van Schepen
Betreft:	Europese Unie, regels 3490-3492
Schrap:	Het is in het belang van de EU om een stabiele directe buurregio te hebben, die op termijn ook zou kunnen toetreden. Door middel van het EU- nabuurbeleid (ENP) moet de kloof tussen EU en buurlanden zo smal mogelijk gehouden worden.
Vervang door:	Een stabiele buurregio is in het belang van de EU. Door middel van strikte naleving van het conditionaliteitsprincipe van het Europees Nabuurschapsbeleid (ENP) moet de EU democratie en mensenrechten bevorderen in haar directe buurlanden, alsmede een bijdrage leveren aan de stabiliteit van de economieën en de veiligheidssituatie. De landen die deelnemen aan het ENP zijn uitgesloten van lidmaatschap; enkel de landen in de Europese Economische Ruimte, Zwitserland en de landen die op de Uitbreidingsagenda staan komen daarvoor in aanmerking.
Toelichting:	Landen in het ENP kunnen per definitie geen lid worden van de EU, tenzij ze op de uitbreidingsagenda komen te staan. Het conditionaliteitsprincipe wordt nu ook toegepast, maar niet zeer strikt gehandhaafd. Het houdt in dat als een land bepaalde democratische hervormingen doorvoert, ze daar een beloning voor krijgen (bijvoorbeeld visumvrij reizen of vermindering van handelsbarrières)

AMPP05	Auto, vliegtuig
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen

Woordvoerder:	Carl Dirks / Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2558-2564
Schrap:	Nederland is een land met een beperkte oppervlakte en een hoge bevolkingsdichtheid. Om deze combinatie op de langere termijn zowel concurrerend als leefbaar te houden, streven de Jonge Democraten naar een duurzame mobiliteitsaanpak. Daarin staan centraal: Streven naar optimale ketenmobiliteit; Vergroening van het systeem; Beperken van onnodige mobiliteit; Voorkomen van mobiliteitsarmoede.
Vervang door:	Nederland is een dichtbevolkt land. Dit brengt grote uitdagingen ten aanzien van mobiliteit met zich mee. De Jonge Democraten staan voor een duurzame en innovatieve benadering van dit thema. De wereld van innovatie in mobiliteit gaat een grote toekomst tegemoet. De Jonge Democraten willen dat Nederland op dit gebied bij de meest innovatieve en vooruitstrevende landen gaat horen. Dit kan door voorop te lopen bij vergroening van het mobiliteitssysteem, in te zetten op efficiënte mobiliteit en het gebruik van innovatieve methoden om een goede mobiliteit voor elke Nederlander te waarborgen. In een welvarend land als Nederland moet mobiliteit voor iedereen een vanzelfsprekendheid zijn.
Toelichting:	De bestaande inleiding omvat niet de gehele lijn van het thema en raakt niet voldoende de kern. Het herschreven stuk vat kernachtig samen waar wij als Jonge Democraten met dit thema naar toe willen.

AMPP06	Kilomeeters
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waagemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Freek Willems / Martijn Derksen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2566-2567
Schrap:	10.1.1. Streven naar optimale ketenmobiliteit Nederland en Europa hebben behoefte aan een integrale aanpak op het gebied van mobiliteit
Vervang door:	10.1.1. Efficiënte mobiliteit Het Nederlands mobiliteitsnetwerk is ingebed in het Europese netwerk. Binnen Europa dienen strategische personen- en goederentransportassen (bijvoorbeeld Rotterdam-Genua en Frankfurt-Parijs) verbeterd te worden door investeringen in wegen, spoor of water. Bij de keuze tussen weg, spoor en water dient steeds een integrale afweging gemaakt te worden waarbij naast bereikbaarheid ook leefbaarheid en veiligheid worden meegewogen. Nederland en Europa hebben behoefte aan een aanpak van de gehele vervoersketen, zowel op het gebied van personenvervoer als goederentransport. De basis hiervan ligt in kwalitatief goede multimodale vervoersknooppunten en overslagpunten.
Toelichting:	Dit is het eerste amendement in een serie van vijf. Paragrafen 10.1.1 en 10.1.3 worden tot één coherente paragraaf omgebouwd. Deze is

	ook met de laatste inzichten verrijkt, waarin duidelijk wordt dat mobiliteit een complex vraagstuk is waar vele vervoersstromen samenkomen. De nieuwe titel dekt de lading van de paragraaf beter. En de nieuwe tekst is korter!

AMPP07 Per Spoor (Kedeng Kedeng)	
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennar Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Freek Willems / Martijn Derksen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2568-2576
Schrap:	Vervoer in de Nederlandse delta wordt meer en meer een geïntegreerd netwerk van knooppunten waarin vele vervoersmiddelen samenkomen en waar gemakkelijk overgestapt kan worden van het ene op het andere vervoersmiddel. De invoering van de OV-chipkaart en de hoge penetratiegraad van smartphones en dergelijke met “slimme” applicaties (die de burger adviseren over zijn optimale reis van A naar B) ondersteunen een dergelijk systeem. In de toekomst zullen ook andere vervoersmiddelen, zoals fiets en auto, hierin meegenomen moeten worden, zodat de reiziger per traject zijn optimale reis kan bepalen. Het bereikbaarheidsbeleid in Nederland dient derhalve vooral gericht te zijn op het verder bouwen van een geïntegreerd systeem van knooppunten met korte reistijden tussen knooppunten en eenvoudige overstapmogelijkheden.
Vervang door:	Personenvervoer in Nederlands wordt meer en meer een geïntegreerd netwerk van knooppunten waarin vele vervoersmiddelen samenkomen en waar gemakkelijk overgestapt kan worden van het ene op het andere vervoersmiddel. De OV-chipkaart en smartphones met slimme apps ondersteunen een dergelijk systeem. Het bereikbaarheidsbeleid in Nederland dient vooral gericht te zijn op het verder ontwikkelen van een efficiënt geïntegreerd systeem van knooppunten. Van belang zijn zowel korte reistijden tussen knooppunten als eenvoudige overstapmogelijkheden tussen de verschillende modaliteiten. Waar mogelijk dient het gebruik van alternatieven voor de auto gestimuleerd te worden. Hierbij horen bijvoorbeeld ook transferia waar overgestapt kan worden van auto op openbaar vervoer en fiets., hierbij hoort een simpel betaalsysteem. Om onnodige vervoersbewegingen te reduceren zijn de Jonge Democraten daarnaast voorstander van flexibele werklocaties, flexibele werktijden en online communicatie zoals videoconferencing.
Toelichting:	In de vernieuwde tekst is te zien dat de inhoud van paragraaf 10.1.1 in hoge mate is geopenetreed door paragraaf 10.1.3. De visie van makkelijk reizen en de snelste reis kunnen kiezen zonder poeha komt in de nieuwe tekst duidelijk naar voren.

AMPP08 I'm driving home for christmas	
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk,

	Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Freek Willems / Martijn Derksen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2577-2581
Schrap:	Om de Europese ambitie uiteindelijk waar te kunnen maken, is goede bovenationale infrastructuur van belang. Binnen Europa dienen strategische personen- en goederentransportassen (bijvoorbeeld Rotterdam-Genova en Frankfurt - Parijs) daarom verbeterd te worden door investeringen in wegen, spoor of water. Bij de keuze tussen weg, spoor en water dient steeds te worden afgewogen welk vervoersmiddel in dit geval de meest effectieve en efficiënte verbetering biedt.
Toelichting:	Middels het amendement 'Kilometers' verwerken we deze tekst tot een coherent verhaal.

AMPP09	Met de vlam in de pijp
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waagemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Freek Willems / Martijn Derksen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regel 2582
Voeg toe:	In de transportsector dient waar mogelijk gebruik gemaakt te worden van schaalvoordelen. Dit kan door de stimulering van scheepvaart en spoorvervoer op de lange afstanden. In de binnensteden kunnen logistieke stromen beter op elkaar worden afgestemd om verspillingen van vervoersbewegingen te voorkomen. Voor optimale aansluitingen tussen spoor, weg en water moeten overslagpunten op strategische locaties (verder) ontwikkeld worden, waar verschillende netwerken elkaar kruisen.
Toelichting:	Efficiënte mobiliteit gaat niet alleen over personen. Een groot deel van het verkeer is goederenvervoer. De oude paragraaf 10.1.3 ging met name over goederenvervoer over de lange afstand, in deze tekst komt ook het (lokale) binnenstedelijke transport aan bod.

AMPP10	Big yellow taxi
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waagemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Freek Willems / Martijn Derksen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2592-2600
Schrap:	10.1.3. Beperken van onnodige mobiliteit Waar mogelijk dient in de transportsector gebruik gemaakt te worden van schaalvoordelen. Voor goederenvervoer kan dit door stimulering van de scheepvaart en het spoorvervoer. Dit houdt in dat, waar nodig, de infrastructuur aangelegd of verbeterd dient te worden. Voor

	personenvervoer dient de overheid collectief vervoer te blijven stimuleren door op hubs het overstappen van privé- naar openbaar vervoer te vergemakkelijken. Waar verplaatsing niet nodig is willen de Jonge Democraten alternatieven van communiceren en werken stimuleren. Dit kan door het invoeren van het nieuwe werken, videoconferencing, flexibel te huren kantoorruimtes, online communicatie en waar mogelijk het verkleinen van de woon-werkafstanden.
Toelichting:	Dit thema wordt verwerkt in paragraaf 10.1.1 middels de amendementen over 'Kilomeeters', Per spoor (Kedeng Kedeng), 'I'm driving home for christmas' en 'Met de vlam in de pijp'

AMPP11 Vergnügungszug op. 281	
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waagemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit& Ruimtelijke Ordening, regels 2617-2629
Schrap:	Gebruiksgemak en betrouwbaarheid zijn sleutelwoorden in het openbaar vervoer. Concurrentie, verzelfstandiging en privatisering in het openbaar vervoer staan in dienst hiervan en worden alleen doorgevoerd wanneer de kwaliteit erbij gebaat is. Binnen vervoersconcessies moet blijvende aandacht zijn voor technische en sociale veiligheid, arbeidsomstandigheden en –voorwaarden, het accepteren van vervoersbewijzen van andere vervoerders, het bieden van aansluitingen op lijnen van de concurrent en een verdere integratie van het systeem. De Jonge Democraten vinden dat de overheid het risico voor vervoersbedrijven moet reduceren om langetermijninvesteringen mogelijk te maken. Dit kan door vervoersbedrijven na de investering een vooraf afgesproken periode het alleenrecht op een verbinding te gunnen, zodat de investering terugverdiend kan worden. De Jonge Democraten willen investeren in veilig, betaalbaar, comfortabel, schoon, milieuvriendelijk, hoogfrequent, goed aansluitend en betrouwbaar openbaar vervoer.
Vervang door:	Gebruiksgemak, bereikbaarheid en betrouwbaarheid zijn sleutelwoorden in het openbaar vervoer. Concurrentie door private partijen staat in dienst hiervan. Een geïntegreerd, Europees, systeem staat voorop, verschillende vervoerders moeten zorgen dat de reiziger qua vervoersbewijs en aansluiting makkelijk kan overstappen. Ook zullen bussen uiterlijk in 2030 in staat moeten zijn volledig emissievrij te rijden. De Jonge Democraten vinden dat de concessieverleners het risico voor vervoersbedrijven moet reduceren om deze langetermijninvesteringen mogelijk te maken. Concessieverleners moeten toezien dat naast deze technische en sociale eisen ook de arbeidsomstandigheden gewaarborgd blijven. Per treinstation zal het type voor- en natransport variëren, in stedelijke gebieden is de OV-fiets voldoende, in landelijke gebieden kan een deelscooter of autoprogramma een oplossing bieden.
Toelichting:	Korter, geïntegreerder en scherper. Ook is de tekst aangepast aan de

	feitelijke situatie, OV-bedrijven zijn bijvoorbeeld allemaal al private bedrijven.

AMPP12	Downbound train
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regel 2630
Schrap:	Hub-visie
Vervang door:	knooppunten-visie
Toelichting:	De oude zin was deze: "Lightrailverbindingen bieden een toegevoegde waarde binnen de knooppunten-visie voor Nederland", na het amendement 'hup hub, weg ermee' op een eerder congres is het nu tijd om in het gehele hoofdstuk hubs tot verleden tijd te verklaren.

AMPP13	Homeward Bound
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2634-2644
Schrap:	De Jonge Democraten pleiten voor een stelsel van hoogfrequente treinverbindingen tussen de steden en kernen in verstedelijkte gebieden en goede aansluitingen op het OV-netwerk in de periferie. Nederland is gebaat bij verdere versterking van de huidige spoorverbindingen en niet gebaat bij de introductie van een nieuwe techniek op een nieuw tracé buiten vrijwel alle huidige OV-knooppunten om, waardoor slechts versnippering van het aanbod ontstaat. De Jonge Democraten staan constructief tegenover de aanleg van volledig nieuwe spoorlijnen. Een kwaliteitsimpuls bij het spoor kan het bestaande netwerk verder optimaliseren. Ook zal er een capaciteitsuitbreiding nodig zijn, onder andere door spoorverdubbeling en de implementatie van een nieuw Europees beveiligingssysteem. Waar wenselijk (tussen belangrijke steden met een hoge vervoersvraag) en indien mogelijk (als het traject het toelaat) zal een hogere baanvaksnelheid (160-200 km/h) uitkomst kunnen bieden.
Vervang door:	De Jonge Democraten pleiten voor een stelsel van hoogfrequente treinverbindingen tussen de steden en kernen in verstedelijkte gebieden en goede aansluitingen op het OV-netwerk in het landelijk gebied. Nieuwe transportmethoden dienen aan te sluiten op het huidige OV-netwerk. Een kwaliteitsimpuls bij het spoor kan het bestaande netwerk verder optimaliseren. Er is een capaciteitsuitbreiding nodig, onder andere door spoorverdubbeling, het toevoegen van ontbrekende aansluitingen en de implementatie van een nieuw Europees

	beveiligingssysteem. Waar wenselijk en indien mogelijk zal een hogere snelheid tot 200km/h uitkomst kunnen bieden.
Toelichting:	Korter, zonder haakjes en in lijn met het hele hoofdstuk. In het oude stuk spraken ons uit tegen nieuwe technieken, maar elders willen we nieuwe transportmethoden zoals hoverboards wel toelaten? Laten we de hyperloop een warm welkom geven! Het toevoegen van nieuwe spoorlijnen schieten we in het vernieuwde stuk niet af, maar sneller valt winst te behalen met inhaalsporen, spoorbogen en nieuwe bruggen.

AMPP14	Dit spoort niet
Indieners:	[JD Fryslân] Jantine Meister, Sjirk Bruinsma
Woordvoerder:	Nico van der Werff
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2645-2646
Schrap:	Internationaal spoorvervoer dient te worden gestimuleerd, daar dit in potentie een goed alternatief voor auto én vliegtuig is.
Vervang door:	Internationaal spoorvervoer dient te worden gestimuleerd. Om dit te realiseren zal het huidige aantal (hogesnelheids)trajecten naar het buitenland uitgebreid moeten worden, zodat het als alternatief voor auto én vliegtuig kan dienen.
Toelichting:	In de huidige zin ontbreekt er een toelichting.

AMPP15	Rock 'n' roll train
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waagemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2645-2649
Schrap:	Internationaal spoorvervoer dient te worden gestimuleerd, daar dit in potentie een goed alternatief voor auto én vliegtuig is. De bestaande grenstoelage dient daartoe te vervallen. Andere aanbieders dan de NS dienen hiervoor de ruimte te krijgen. De grensregio's dienen goed ontsloten te zijn met grensoverschrijdende OV-verbindingen. De overheid stimuleert en faciliteert vervoerders aan beide zijden van de grens om tot een aantrekkelijk grensoverschrijdend aanbod te komen.
Vervang door:	Internationaal spoorvervoer dient te worden gestimuleerd, daar dit een goed alternatief voor auto- én korte vliegtrips is. De bestaande grenstoelage dient daartoe te vervallen. Andere aanbieders dan de NS dienen hiervoor de ruimte te krijgen. Nederland dient goed ontsloten te zijn met grensoverschrijdende OV-verbindingen. De overheid stimuleert en faciliteert vervoerders aan beide zijden van de grens om tot een aantrekkelijk grensoverschrijdend aanbod te komen van een hogesnelheids- en reguliere verbindingen.
Toelichting:	De nieuwe tekst erkent dat heel Nederland belang heeft bij goede internationale verbindingen, daarom moet er worden ingezet op en-en qua snelheden van treinen. Niet enkel boemeltjes tussen Weert en Hamont, maar ook flitstreinen tussen belangrijke steden zoals Breda en

	Antwerpen. De in amendement 'Orange blossom special' te schrappen tekst komt hier (deels) weer terug.

AMPP16	I'm on a boat
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Martijn Derksen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regel 2659
Schrap:	de Nederlandse delta
Vervang door:	Nederland
Toelichting:	De huidige zin luidt: "Gegeven de toekomstige vervoersbehoefte en de specifieke uitdagingen voor de Nederlandse delta, lijkt een kilometerheffing de ideaalste optie." De Nederlandse delta klinkt mooi, maar tot waar loopt die eigenlijk?

AMPP17	Autobahn
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Martijn Derksen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2668-2669
Schrap:	Een verlaging van de benzineaccijns is gewenst vanwege het grenseffect; het voordeel voor niet-zuinige auto's dat hierdoor ontstaat wordt tenietgedaan door de differentiatie naar milieubelasting
Toelichting:	De gehele alinea gaat over de invoering van de kilometerheffing en 9 woorden voor de te schrappen zin pleiten we al voor het verlagen van de accijns: "De invoering van kilometerheffing gebeurt budgetneutraal door een gelijktijdige verlaging van de motorrijtuigenbelasting, benzineaccijns en/of de belasting op de aanschaf van motorvoertuigen (BPM)." Het past niet in het verhaal en is dubbelop.

AMPP18	Fast Car
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Martijn Derksen / Freek Willems
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2673-2680
Schrap:	Daar waar de economische verlieskosten als gevolg van congestie onaanvaardbaar hoog zijn en er geen reële alternatieven voorhanden zijn om deze congestie aan te pakken, dient uitbreiding van wegen

	plaats te vinden. Verder heeft aanleg van wegen prioriteit op plaatsen waar de verkeersveiligheid of leefbaarheid in het geding is. Er wordt alleen in wegaanleg geïnvesteerd indien de maatschappelijke kosten-batenanalyse positief uitvalt. De Jonge Democraten zijn voorstander van betere benutting van de capaciteit van het wegennet door technische maatregelen, toeritdosering, dynamische rijstrookindeling, spitsstroken en dergelijke. Dit zolang de verkeersveiligheid niet in het geding komt.
Vervang door:	Het investeren in infrastructuur heeft prioriteit op plaatsen waar de verkeersveiligheid of leefbaarheid in het geding is. De Jonge Democraten zijn terughoudend met de aanleg van weginfrastructuur. In plaats daarvan moet worden ingezet op een betere benutting van de capaciteit van het wegennet. Hiervoor kan smart mobility en systemen die de rijtaak ondersteunen een oplossing bieden.. Voorbeelden hiervan zijn filewaarschuwingen en snelheidsadviezen in de auto. Smart Mobility is daarbij de opmaat naar autonoom rijden.
Toelichting:	De nieuwe tekst is minder genuanceerd en meer uitgesproken. De economische vereiste staat niet meer op de voorgrond, maar juist de omgeving. Het aanleggen van nieuwe wegen leidt op de lange termijn enkel tot meer files. In opkomst is juist het beter benutten van bestaande capaciteit, mede door de opkomst van smart mobility. Smart mobility is het geheel van autonoom rijdende auto's en slimme infrastructuur. Het een kan niet zonder het ander.

AMPP19	Little red corvette
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Martijn Derksen / Freek Willems
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regel 2683
Schrap:	Daarmee wordt het wegennet gekoppeld aan het stedelijke openbaar vervoer en fietsverkeer
Vervang door:	Daarmee wordt het wegennet gekoppeld aan het stedelijke openbaar vervoer, fietsverkeer en deelsystemen.
Toelichting:	Omarm nieuwe verdienmodellen, ook in het vervoer. De tekst ervoor luidt "Om de leefbaarheid en veiligheid in de steden te vergroten bepleiten de Jonge Democraten autoluwe binnensteden. Een middel om dit te bereiken is het realiseren van transferia aan de randen van steden."

AMPP20	Paradise by the dashboard light
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Freek Willems / Martijn Derksen

Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2692-2695
Schrap:	Elektrisch rijden heeft in Nederland al een aanzienlijke groei doorgemaakt. De Jonge Democraten zijn van mening dat de overheid een stimulerende en faciliterende rol moet blijven spelen om de omslag van conventioneel naar hernieuwbaar rijden succesvol te maken.
Vervang door:	Nederland moet blijven behoren tot de koplopergroep in elektrisch rijden en de koppeling met het elektriciteitsnetwerk. Elektrische auto's gaan zo onderdeel uitmaken van het toekomstige elektrische Smart Grid waarin de vraag, productie en opslag van energie op elkaar is afgestemd. De Jonge Democraten zijn van mening dat de overheid een stimulerende en faciliterende rol moet blijven spelen om de omslag van conventioneel naar elektrisch rijden succesvol te maken.
Toelichting:	De grote vraag in de omschakeling naar duurzame energie is hoe deze opgeslagen gaat worden om productie en vraag af te stemmen. Elektrische auto's bevatten van nature systemen om energie op te slaan en kunnen dus bijdragen aan de oplossing tot deze vraag. In de vernieuwde tekst laten we dit naar voren komen.

AMPP21	Milieuzones AUB
Indieners:	[JD Utrecht] Heine ten Hoeve, Michiel Lemmers
Woordvoerder:	Jasper Stoorvogel
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regel 2697
Voeg toe:	Daarnaast pleiten de Jonge Democraten voor meer milieuzones in binnensteden voor oudere personenauto's, bestelauto's en vrachtwagens die op diesel rijden. Dit zorgt voor minder uitstoot van fijnstof en stikstofoxide wat leidt tot een schonere lucht en een betere leefbaarheid in de stad.
Toelichting:	Ook milieuzones vergroten de leefbaarheid en luchtkwaliteit van binnensteden. De winst die bij een milieuzone wordt behaald met de verminderde uitstoot is enorm. Fijnstof en stikstofoxide zijn grote dreigingen van de luchtkwaliteit, met een milieuzone reduceer je de uitstoot flink. Wij pleiten voor een schone binnenstad met een gezonde lucht voor bewoners.

AMPP22	Leaving on a jetplane
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Lennart Zandbergen / Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2715-2716
Schrap:	Groei van de nationale luchthaven is mogelijk, maar uitsluitend binnen de huidige normen voor veiligheid en milieu.
Vervang door:	Groei van luchthavens is mogelijk, maar uitsluitend binnen de huidige normen voor veiligheid, milieu en met inachtneming van afspraken met omwonenden.
Toelichting:	De omwonenden van een luchthaven ervaren dagelijks overlast van

	vliegbewegingen. Ook hier dient ter dege rekening mee gehouden te worden. Dit geldt vanzelfsprekend niet alleen voor Schiphol maar voor alle vliegvelden.

AMPP23	Airplanes
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Lennart Zandbergen / Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2720-2721
Schrap:	Per geval moeten nut en noodzaak worden afgewogen. Zowel uitbreiding als sluiting van regionale luchthavens behoren daarbij tot de mogelijkheden.
Vervang door:	De Jonge Democraten zijn voorstander van de geplande uitbreiding van Lelystad Airport. Uitbreiding van infrastructuur op andere regionale vliegvelden wordt als onwenselijk gezien.
Toelichting:	De bestaande tekst is vlees nog vis. Met de vervangende tekst wordt duidelijk stelling genomen dat uitbreiding alleen kan plaatsvinden binnen de bestaande infrastructuur, met inachtneming van de vereisten zoals geformuleerd in het amendement 'Leaving on a jet plane'.

AMPP24	Orange blossom special
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Lennart Zandbergen / Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2727-2731
Schrap:	De Jonge Democraten pleiten voor een netwerk van hogesnelheidstreinverbindingen in Europa om het vliegverkeer op de middellange afstand te beperken. De Jonge Democraten zien op de lange termijn grote voordelen aan een gedegen Nederlandse aansluiting op het Europese hogesnelheidsnetwerk. Het is positief dat in Europees verband wordt gestreefd naar toegenomen standaardisering om veiligheid en interoperabiliteit te vergroten.
Toelichting:	HSL-treinen horen niet thuis in het kopje luchtvaart. Inhoudelijk wordt onze hier verkondigde mening middels het amendement 'Rock 'n' roll train' weer terug in het politieke programma gebracht.

AMPP25	Samen op de motor
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen

Woordvoerder:	Mathijs Waegemakers / Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2735-2736
Schrap:	Vervoersmiddelen als de hoverboard en eenpersoonsdrone verbieden oplossingen die niet in bestaande transportcategorieën gevonden worden
Toelichting:	The 70's called, they wanted their future back.

AMPP26	Kunnen wij het maken?
Indieners:	[WG Ruimte & Mobiliteit] Antoon Stolwijk, Carl Dirks, Cyriel van Vugt, Freek Willems, Joep Bastiaans, Lennart Adriaan Zandbergen, Lucas van der Linde, Martijn Derksen, Mathijs Waegemakers, Rens van Dijk, Rik van Berkel, Robin Janssen, Stijn Wenders, Ytsen Boomsma & Peet Wijnen
Woordvoerder:	Carl Dirks / Peet Wijnen
Betreft:	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening, regels 2809-2815
Schrap:	De bouwsector is verantwoordelijk voor een groot deel van de nationale CO2-uitstoot. Het materiaalgebruik maakt hiervan het grootste deel uit. De Jonge Democraten zijn voorstander van duurzame bouw, bijvoorbeeld door het inzetten van minder beton en meer hout. De overheid kan duurzame ontwikkeling stimuleren door voor eigen nieuw kantoorvastgoed minimaal voor energieneutrale bouw en bij voorkeur voor energiepositieve bouw te kiezen. Ook huidig kantoorvastgoed van de overheid verdient aandacht en zou in sommige gevallen gerenoveerd moeten worden.
Vervang door:	De bouwsector is van oudsher een conservatieve, volgende sector. Duurzame ontwikkeling en innovatie komen niet vanzelfsprekend uit de sector zelf. De Nederlandse bouwsector dient te worden uitgedaagd om circulariteit van materiaal en energie-efficiëntie in de bouw na te streven. De Jonge Democraten vinden daarom dat overheden een cultuur en omgeving moeten creëren waarin duurzame en innovatieve bouw wordt aangemoedigd. Ten eerste door hoge wettelijke normen voor duurzaamheid in de bouw te hanteren. Ten tweede innovatie aan te moedigen door middel van subsidiëring en ten derde door overheidsvastgoed te verduurzamen.
Toelichting:	De (rijks)overheid kan meer dan alleen haar eigen vastgoed verduurzamen. Het heeft met bijvoorbeeld de woningwet en het bouwbesluit machtige middelen in handen om verduurzaming sneller af te dwingen. De gewijzigde tekst benadrukt dat overheden meerdere sporen moeten bewandelen om duurzame bouwen te stimuleren.

AMPP27	2050=2030 deel 2
Indieners:	[Werkgroep Duurzaamheid:] Bas Buise, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Gerard Peltjes
Betreft:	Milieu & Energie, regels 2030-2036
Schrap:	Om er voor te zorgen dat de markt daadwerkelijk bezig gaat met het ontwikkelen van duurzame energieopwekking dienen

	energieleveranciers een verplicht aandeel duurzame energie te leveren. In 2020 zal het minimum aandeel 14% zijn, dit heeft Nederland in Europees verband beloofd en dient door de markt gerealiseerd te worden. Elk jaar wordt dit verplichte aandeel duurzame energie omhoog geschroefd, totdat het in 2050 de 100% bereikt. De leveranciers die het jaarlijkse aandeel niet weten te halen zullen een boete per energie-eenheid voor het tekort aan duurzame energie moeten betalen.
Vervang door:	Om er voor te zorgen dat de markt daadwerkelijk bezig gaat met het ontwikkelen van duurzame energieopwekking dienen energieleveranciers een verplicht aandeel duurzame energie te leveren. In 2020 zal het minimum aandeel 14% zijn, dit heeft Nederland in Europees verband beloofd en dient door de markt gerealiseerd te worden. Elk jaar wordt dit verplichte aandeel duurzame energie omhoog geschroefd, totdat het in 2030 de 100% bereikt. De leveranciers die het jaarlijkse aandeel niet weten te halen zullen een boete per energie-eenheid voor het tekort aan duurzame energie moeten betalen.
Toelichting:	NOTE: alleen 2050 is veranderd in 2030, deel van alinea gekopieerd voor context. Tijdens de klimaatop in Parijs heeft men de doelstelling verscherpt dat de menselijke opwarming van het klimaat minimaal onder de 2°C, maar liever 1.5°C, moet blijven. Dit betekent dat er met de huidige broeikasgasemissies (cijfers 2015) het toelaatbare plafond tussen de 5 en 17 jaar overschreden zou worden. Dit brengt zijn uitdagingen met zich mee om dit te halen, voornamelijk financieel. Daar tegenover staan de (financiële) gevolgen van te weinig/niks doen. Voor de liefhebber: https://www.carbonbrief.org/analysis-only-five-years-left-before-one-point-five-c-budget-is-blown

AMPP28	2050–2030 deel 1
Indieners:	[Werkgroep Duurzaamheid:] Bas Buise, Ruben van den Bulck, Jara van den Bogaerde, Tim den Hartog, Gerwin Beukhof, Cees Haringa, Bob Goessen, David Schultz, Edwin Bakker, Gerard Peltjes
Woordvoerder:	Gerard Peltjes
Betreft:	Milieu & Energie, regels 2030-2031
Schrap:	De Jonge Democraten vinden dat in 2050 de energie die Nederland gebruikt volledig duurzaam opgewekt moet worden.
Vervang door:	De Jonge Democraten vinden dat in 2030 de energie die Nederland gebruikt volledig duurzaam opgewekt moet worden.
Toelichting:	Tijdens de klimaatop in Parijs heeft men de doelstelling verscherpt dat de menselijke opwarming van het klimaat minimaal onder de 2°C, maar liever 1.5°C, moet blijven. Dit betekent dat er met de huidige broeikasgasemissies (cijfers 2015) het toelaatbare plafond tussen de 5 en 17 jaar overschreden zou worden. Dit brengt zijn uitdagingen met zich mee om dit te halen, voornamelijk financieel. Daar tegenover staan de (financiële) gevolgen van te weinig/niks doen. Voor de liefhebber: https://www.carbonbrief.org/analysis-only-five-years-left-before-one-point-five-c-budget-is-blown

AMPP29 Echte betrokkenheid	
Indieners:	Tjoek Korenromp, Casper de Jong, Maikel Kessing, Lars van den Broek, Bas ter Brugge, Kevin Hervé Schelvis, Ruben Meijer, Ward Hendriks, Carlijn Olde Reuver of Briel
Woordvoerder:	Carlijn Olde Reuver of Briel
Betreft:	Volksgezondheid, regels 1801-1804
Schrap:	Overheidsinstanties hebben de taak om patiënten beter op de hoogte te houden en waar mogelijk te betrekken in kwaliteitsbeoordelingen. Om patiënten te betrekken bij het beoordelen van de kwaliteit van zorg is het belangrijk dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) rapporten publiceert die leesbaar en begrijpelijk zijn voor de patiënten.
Vervang door:	Overheidsinstanties hebben de taak om patiënten beter op de hoogte te houden en waar mogelijk te betrekken in kwaliteitsbeoordelingen. Om patiënten te betrekken bij het beoordelen van de kwaliteit van zorg dienen de kwaliteitsindicatoren in samenspraak met patiënten dan wel patiëntenverenigingen te worden opgesteld. Indicatorensets dienen in elk geval te bestaan uit zowel klinische als niet-klinische indicatoren die van waarde zijn voor de patiënt. Daarnaast is het belangrijk dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) rapporten publiceert die leesbaar en begrijpelijk zijn voor de patiënten.
Toelichting:	Kwaliteitsindicatoren zijn vaak gebaseerd op klinische uitkomsten zoals sterfte en complicaties en minder op kwaliteit van leven terwijl dit door patiënten belangrijk wordt gevonden. Om patiënten echt te betrekken bij het beoordelen van de kwaliteit van zorg is het niet alleen belangrijk om rapporten op te stellen die leesbaar en begrijpelijk zijn voor patiënten. Maar dienen patiënten ook betrokken te worden bij het opstellen van de criteria voor het beoordelen van de zorg. De zorg draait immers om patiënten.

AMPP30 Geen winstuitkering zorgverzekeraars	
Indieners:	[JD Leiden-Haaglanden] Duygu Yilmaz, Coen Campert
Woordvoerder:	Duygu Yilmaz
Betreft:	Volksgezondheid, regel 1859
Voeg toe:	Ten slotte zijn de Jonge Democraten geen voorstander van winstuitkeringen door zorgverzekeraars. Dit leidt tot ongewenste financiële prikkels voor de besteding van publiek geld.
Toelichting:	Zorgverzekeraars mogen vanwege een aantal redenen niet de mogelijkheid krijgen om winst uit te keren aan hun aandeelhouders. Een significant deel van hun reserves – 8,5 miljard – bestaat uit gemeenschapsgeld en dit zou niet naar de aandeelhouders moeten vloeien. Ook zijn zij in veel gevallen ‘too big to fail’. Winstuitkeringen kunnen dan bijdragen aan de situatie dat zij met overheidsgeld gered moeten worden terwijl zij anders voldoende reserves hadden gehad. Daarnaast laten precedents in vergelijkbare sectoren zien dat privatisering niet altijd tot gewenste resultaten leidt. De kinderopvang en postbezorging zijn twee grote voorbeelden.

AMPP31 Dierenwelzijn bij dierproeven	
Indieners:	[Werkgroep Filosofie] Paul Bijenhof, Yannick van den Berg, Wouter Visser, Bart Coster, Koen Sijtsema
Woordvoerder:	Bart Coster
Betreft:	Volksgezondheid, regels 2060-2065
Schrap:	Proefdieronderzoek heeft bewezen de medische wetenschap veel te kunnen brengen. Desondanks dient waar mogelijk gezocht te worden naar alternatieven voor deze vorm van onderzoek. Wanneer er echter geen andere mogelijkheden zijn en proefdieronderzoek duidelijk van toegevoegde waarde is, ondersteunen de Jonge Democraten medisch proefdieronderzoek. Er moet een goed evenwicht worden gevonden tussen regulatie en bureaucratie om te voorkomen dat er naar het buitenland wordt uitgeweken.
Vervang door:	Proefdieronderzoek heeft bewezen de medische wetenschap veel te kunnen brengen. Dieren kunnen echter ook veel lijden onder dit onderzoek. Daarom dient gezocht te worden naar alternatieven. Wanneer er geen andere mogelijkheden zijn en de verwachte toegevoegde waarde van het gebruik van proefdieren in verhouding is met het leed dat proefdieren zullen ondergaan, moet proefdieronderzoek toegestaan worden.
Toelichting:	Het is vrij vreemd om in de dierproevenparagraaf niets te zeggen over dierenwelzijn. In de vervangende paragraaf wordt ook expliciet de reden genoemd waarom altijd goed moet worden gezocht naar alternatieven: omdat dieren lijden onder proefdieronderzoek. Wat echt nieuw is in dit stuk, is dat het te verwachten leed van dieren moet worden meegewogen in voorstellen voor proefdieronderzoek. Zoals het er nu staat lijkt dat geen factor te zijn.

AMPP32 Europese solidariteit voor een prijs	
Indieners:	[JD Leiden-Haaglanden] Duygu Yilmaz, Coen Campert
Woordvoerder:	Daniël Otter
Betreft:	Economie, regel 914
Voeg toe:	Dit betekent ook dat landen die systematisch op grove wijze de afspraken schenden onder curatele gesteld kunnen worden totdat de problemen zijn opgelost. De Europese solidariteit gebiedt dan echter ook dat de desbetreffende landen niet uit de Europese Unie gezet worden.
Toelichting:	Het is voor iedereen waarschijnlijk wel duidelijk op welke situatie deze maatregelen duiden. Wij geloven dat Europese landen solidariteit en hulp verdienen bij het oplossen van hun problemen en niet uit de Europese Unie gezet moeten worden. Daar staat wel tegenover dat er van bovenaf regels opgelegd kunnen worden. We maken altijd maar een vergelijking met Nederlandse gemeenten: die knikker je ook niet uit Nederland als zij slecht presteren, zij worden weer gezond gemaakt.

AMPP33 Gelijktrekken eigen en vreemd vermogen	
Indieners:	[JD Leiden-Haaglanden] Duygu Yilmaz, Coen Campert
Woordvoerder:	Daniël Otter

Betreft:	Economie, regel 990
Voeg toe:	Eigen en vreemd vermogen De Jonge Democraten vinden de fiscaal aantrekkelijke behandeling van vreemd vermogen ten opzichte van eigen vermogen ongewenst. Die verschillende behandelingen verleiden particulieren en ondernemers ertoe om hun woning of bedrijf met vreemd vermogen in plaats van eigen vermogen te financieren. Dat veroorzaakt economische instabiliteit en maakt Nederland te gevoelig voor het tij van de wereldeconomie. Wij pleiten er dan ook voor om de fiscale regels voor eigen en vreemd vermogen dichter bij elkaar te brengen.
Toelichting:	De argumentatie staat eigenlijk al in de tekst zelf. Wel is het nogmaals het vermelden waard dat de hypotheekrenteaftrek en de gunstige regeling voor het van de belasting aftrekken van vergoedingen op vreemd vermogen (terwijl de vergoeding op eigen vermogen niet afgetrokken kan worden) Nederland erg gevoelig maakt voor de economische stand in de rest van de wereld. Dit willen wij verbeteren.

AMPP34	Kleinere klassen
Indieners:	[JD Leiden-Haaglanden] Duygu Yilmaz, Coen Campert
Woordvoerder:	Daniël Otter
Betreft:	Onderwijs, regel 296
Voeg toe:	Dat betekent ook dat klassen niet meer dan twintig leerlingen mogen hebben om iedere leerling de aandacht te geven die hij of zij verdient.
Toelichting:	De OESO concludeerde onlangs dat de chaos in schoolklassen nergens zo groot is als in Nederland en geen enkele sector kent zoveel burnouts als het onderwijs. Wij zien een directe link met het steeds hogere aantal kinderen in een klas. Talloze onderzoeken en een meta-analyse van John Hattie tonen juist aan dat kleinere klassen leiden tot substantieel betere resultaten. Wij gunnen het iedereen om het maximale uit zijn talenten te halen en pleiten dan ook voor fors kleinere schoolklassen.

AMPP35	Macht terug naar het hele volk (1)
Indieners:	[JD Leiden-Haaglanden] Duygu Yilmaz, Coen Campert
Woordvoerder:	Ruben Kuijper
Betreft:	Democratie & Openbaar Bestuur, regels 102-117
Schrap:	De Jonge Democraten zien referenda als een middel om tot meer democratie te komen doordat de burger directe beslissingsmacht krijgt in plaats van middels een stem op partijen. Er moeten bindende, correctieve referenda komen in drie gevallen: bij een grondwetswijziging, bij een soevereiniteitsoverdracht of aangevraagd door de bevolking, waarbij door het behalen van een bepaald aantal handtekeningen een correctief referendum aangevraagd kan worden. Voor grote of ingrijpende beleidswijzigingen kan het wenselijk zijn om een voorstel eerst aan de bevolking voor te leggen zonder direct genoodzaakt te zijn nieuwe verkiezingen uit te schrijven. De Jonge Democraten pleiten hiervoor op alle drie de Rijksniveaus, waarbij het op het lokale niveau ook slechts een wijk of stadsdeel kan omvatten. Voor referenda geldt geen opkomstdrempel.

	Met referenda wordt de procedure van grondwetsherzieningen veranderd. De huidige procedure van grondwetsherzieningen werkt vertragend en staat vernieuwing in de weg. De Jonge Democraten zijn voorstander van een systeem waarbij een nieuwe Grondwet of een nieuw deel daarvan zowel aan het parlement als aan de bevolking wordt voorgelegd. Het parlement moet daarbij in één lezing en met twee derde meerderheid met het voorstel instemmen.
Vervang door:	De Jonge Democraten zijn geen voorstander van directe democratie in de vorm van referenda. Dit werkt de dictatuur van de meerderheid in de hand en daardoor worden de rechten van minderheden aangetast. Daarnaast ondermijnen referenda ook de indirecte democratie. De door ons gekozen volksvertegenwoordigers zouden ons op alle gebieden moeten vertegenwoordigen en een weloverwogen keuze moeten kunnen maken in de samenhang van verschillende situaties. Complexe problemen laten zich niet oplossen door een stem voor of tegen. Burgers hebben vaak niet de tijd of expertise om zich in een technisch vraagstuk of het (geo)politieke speelveld te verdiepen. Van volksvertegenwoordigers verwachten wij dit juist wel. Ook zijn zij beter in staat om moeilijke keuzes te maken als dat nodig is vergeleken met groepen die direct in hun belangen getroffen worden.

AMPP36 Macht terug naar het hele volk (2)	
Indieners:	[Leiden-Haaglanden] Duygu Yilmaz, Coen Campert
Woordvoerder:	Daniël Otter
Betreft:	Democratie & Openbaar Bestuur, regels 102-106
Schrap:	Er moeten bindende, correctieve referenda komen in drie gevallen: bij een grondwetswijziging, bij een soevereiniteitsoverdracht of aangevraagd door de bevolking, waarbij door het behalen van een bepaald aantal handtekeningen een correctief referendum aangevraagd kan worden.
Vervang door:	Er moeten bindende, correctieve referenda komen in twee gevallen: bij een grondwetswijziging en bij het aanvragen door de bevolking, waarbij door het behalen van een bepaald aantal handtekeningen een correctief referendum aangevraagd kan worden. Voor het aanvragen van een referendum geldt wel een beperking: het referendum mag slechts gaan over binnenlandse problematiek en geen grote consequenties voor het internationale beleid hebben.
Toelichting:	In principe zijn wij een voorstander van directe democratie in de vorm van referenda. Daarom willen wij die ook voor zoveel mogelijk onderwerpen openstellen. Wij maken als Nederland echter ook deel uit van de rest van de wereld en daar zou niet lichtvaardig mee omgesprongen moeten worden. Het gaat hier om complexe problemen met verstrekkende consequenties en de nadelen aan referenda wegen wat ons betreft dan te zwaar. Zeker in Europees verband is een referendum in alleen Nederland terwijl de gevolgen in de hele Europese Unie voelbaar zijn niet wenselijk. De gehele Europese bevolking zou zich over zulke kwesties moeten beraden en in het Europese recht hebben zij daar via een referendum ook de mogelijkheid toe.

Kandidaatstelling Bestuurslid Promotie en Marketing

Kandidaatstelling Bestuurslid Promotie en Marketing	
Voornaam	Joachim
Tussenvoegsel	van
Achternaam	Doornum
Woonplaats	Alkmaar
Geslacht	Man
Genoten opleidingen	Politologie, UvA (niet afgerond) Taal en Communicatie, UvA (niet afgerond)
Beoogde functie	Bestuurslid Promotie en Marketing
Beoogde periode	Half jaar
Lid van de JD sinds	24-3-2009
	(Eerdere) functies binnen de JD
	Lid creatief team (heden), Congresteam ALV74
	(Eerdere) functies buiten de JD
	Bestuurslid PR Youth-R-Well.com jong&reuma (2013), Copywriter
	Lid van politieke organisaties
	D66
	Lid van maatschappelijke organisatie
	Geen
	Motivatie

	Binnen de Jonge Democraten zijn er de afgelopen jaren door Landelijke Besturen goede eerste stappen gezet om de aanwezige creatieve talenten te benutten en te faciliteren. De volgende stap is om dit creatieve bloed door de hele vereniging door te laten stromen. Om dit doel te bereiken wil ik binnen de vereniging een cultuuromslag realiseren. Dit moet voor Afdelingen de drempel verkleinen om op het gebied van promotie naar binnen en naar buiten groter te denken omdat obstakels weggenomen worden. Ook zal dit de drempel verkleinen voor nieuwe of drukke creatievelingen om hun talenten te kunnen inzetten en zo hun bijdrage aan de vereniging te kunnen leveren. Daarnaast zal ik me natuurlijk bezighouden met de dagelijkse werkzaamheden die bij deze functie horen.

Kandidaatstelling Adjunct- hoofdredacteur DEMO

Kandidaatstelling Adjunct-hoofdredacteur DEMO	
Voornaam	Victor
Tussenvoegsel	
Achternaam	Weerensteijn
Woonplaats	Tilburg
Geslacht	Genderneutraal natuurlijk, waar moet ik anders naar de wc op het hoofdkantoor?
Genoten opleidingen	Gymnasium, HBO Journalistiek
Beoogde functie	Adjunct-hoofdredacteur DEMO
Beoogde periode	Twee jaar
Lid van de JD sinds	Sinds ik 15 of 16 ben, weet ik niet eens meer. Ongeveer 7 of 8 jaar.
	(Eerdere) functies binnen de JD
	Trainer Retorica& Internationaal. Redactie DEMO.
	(Eerdere) functies buiten de JD
	Kascomissie NJR, Procesbegeleider NJD(NJR), Lijst NH Jong,
	Lid van politieke organisaties
	JD en D66
	Lid van maatschappelijke organisatie
	Protestantse kerk Nederland, ik verzorg diensten voor tieners in PKN Wormerveer
	Motivatie

	Ik heb het afgelopen jaar kennis gemaakt met de DEMO, en ik heb gemerkt dat ik me erg thuisvoel. We schrijven over onderwerpen waar ik passie voor heb, maar ik heb het idee dat we beter kunnen. Het afgelopen jaar heb ik ervaring opgedaan in het schrijven van stukken, en bovendien heb ik het reilen en zeilen van de redactie zelf van dichtbij meegemaakt. Ik hoop een nuttige bijdrage te kunnen leveren in de functie adjunct redacteur. Ik studeer journalistiek en ik heb ervaring met delegeren en deadlines halen